

บทที่ ๔

ผลการวิจัย

ชาวไทยส่วนใหญ่ถึงแม้จะมีความแน่วแน่นกับพระพุทธศาสนามาเป็นเวลาช้านานก็ตาม แต่หลังจากสังคมไทยได้เปลี่ยนแปลงเป็นสังคมสมัยใหม่ ทำให้แนวความคิดในสังคมไทยหลายอย่างเปลี่ยนแปลงไปด้วย โดยเฉพาะความคิดใหม่ๆเกี่ยวกับพระพุทธศาสนา ซึ่งส่งผลผลกระทบต่อสถาบันพระพุทธศาสนาในประเทศไทยอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้

แนวคิดใหม่ ๆ ที่เกิดขึ้นในสังคมไทยเกิดจากสาเหตุหลายประการซึ่งการขบวนพุทธใหม่เหล่านี้จะเป็นผลที่เกิดขึ้นในทุกภาคของประเทศดังที่จะเสนอต่อไปนี้เป็นเพียงส่วนหนึ่งปรากฏการณ์ทางสังคมคือ

๑. วัดสามัคคี ซึ่งมีพระครูพิพิธประชานาถ (หลวงพ่อนาน สุทฺธสีโล) เป็นผู้นำด้านเกษตรอินทรีย์ประยุกต์กับหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาทำให้เกิดแนวพัฒนาชุมชนแนวใหม่ที่ทำให้เป็นที่รู้จักไปทั่วโลก

๒. วิหารธรรมบ้านหนองโดน ต.หนองโดน อ.ลำปลายมาศ จ.บุรีรัมย์ ซึ่งมีคุณพ่อทองพูน เสาวโรนุพันธ์ เป็นผู้นำในการหลักธรรมผสมผสานกับหลักความเชื่อดั้งเดิมมีสานุศิษย์เข้าร่วมปฏิบัติเป็นจำนวนมาก นับเป็นอุบาสกท่านหนึ่งที่สามารถตั้งสำนักปฏิบัติธรรมได้อย่างมั่นคงโดยมีคุณพ่อทองพูน หรือ ศิษยานุศิษย์เรียก พ่อตัน เป็นผู้นำในการปฏิบัติธรรม

๓. สำนักปฏิบัติธรรมภูริทัตตะ ซึ่งมีคุณแม่จันทา ฤกษ์ยาม เป็นอุบาสิกาที่เป็นผู้นำในการปฏิบัติที่แยกตัวจากวัดโดยเป็นเอกเทศมีสานุศิษย์เดินทางมาปฏิบัติเป็นจำนวนมากตั้งสำนักปฏิบัติธรรมได้อย่างมั่นคงโดยไม่ต้องอาศัยพระสงฆ์เป็นผู้นำในการปฏิบัติธรรม

เพื่อให้เป็นข้อมูลในการศึกษาให้รู้จักมากยิ่งขึ้นผู้วิจัยได้เดินทางไปสัมภาษณ์ และเก็บข้อมูลดังกล่าวจะนำเสนอรายละเอียดความเป็นมาของแต่ละสำนักดังต่อไปนี้

๔.๑ วัดสามัคคี

พระครูพิพิธประชานาถ (นาน สุทฺธสีโล)

ในปัจจุบันเมื่อกล่าวถึงปราชญ์ที่ทำงานด้านเกษตรอินทรีย์ เกษตรธรรมชาติให้ หนึ่งในนั้นต้องมีหลวงพ่อนานอยู่ด้วย หลวงพ่อนานเป็นผู้จุดประกายความคิดให้ชาวสุรินทร์สนใจการ

ทำเกษตรอินทรีย์ เกษตรที่ไม่ทำลายสิ่งแวดล้อม ไม่ทำลายพระแม่โพสพ ทำให้มีสติในการทำเกษตรมาจนทุกวันนี้ หลวงพ่อทดลองทำเกษตรอินทรีย์มาเกือบสามสิบปี เป็นแรงบันดาลใจ เป็นแบบอย่างให้ชาวสุรินทร์ทำตาม จนจังหวัดสุรินทร์กลายเป็นแหล่งผลิตข้าวอินทรีย์แหล่งใหญ่ที่สุดแห่งหนึ่งของประเทศไทยข้าวหอมมะลิจากสุรินทร์จึงสามารถส่งออกไปต่างประเทศเป็นที่โด่งดังและยอมรับในคุณภาพเป็นอย่างดี

ประวัติ

พระครูพิพิธประชานาถ มีชื่อเดิมว่า นาน นามสกุล สีชมพู เกิดวันพฤหัสบดีที่ ๑๓ มีนาคม ๒๔๗๒ แรม ๖ ค่ำ ปีมะเส็ง ณ บ้านเลขที่ ๒๔ บ้านเตรียะใต้ ตำบลสะพานลาว อำเภอเมือง จังหวัด สุรินทร์

บิดาชื่อ นายบัว สีชมพู มารดาชื่อ นางจุม สีชมพู มีพี่น้อง ๘ คน คือ ๑. นายนาน สีชมพู ๒. นายนอน สีชมพู ๓. นายนาด สีชมพู ๔. นายยศ สีชมพู ๕. นายนุ้ม สีชมพู ๖. นางจอม สีชมพู ๗. นายแปลก สีชมพู ๘. นางสาวจวบ สีชมพู

อุปสมบท เมื่อวันที่ ๔ พฤษภาคม ๒๔๙๒ ณ วัดสามัคคี บ้านท่าสว่าง ตำบลท่าสว่าง อำเภอเมือง จังหวัดสุรินทร์ ได้รับฉายาว่า สุพุทธสิโลภิกขุ

การศึกษาและกรรมฐาน

ระดับชั้นประถมศึกษา สำเร็จการศึกษาชั้นประถมปีที่ ๔ จากโรงเรียนประชาบาล วัดสามัคคี (ท่าสว่าง) ตำบลท่าสว่าง อำเภอเมือง จังหวัดสุรินทร์

ระดับปริญญาได้รับถวายศิลปศาสตรบัณฑิตกิตติมศักดิ์ (การพัฒนารัฐบาล) จากสภาการฝึกหัดครู (วิทยาลัยครูสุรินทร์) ปี พ.ศ. ๒๕๓๑

ได้รับถวายปริญญาพุทธศาสตรมหาบัณฑิตกิตติมศักดิ์ (สังคมศาสตร์) จากมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

ได้รับถวายปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์ สาขาพุทธศาสตร์การพัฒนากฎมณฑล (กลุ่มเศรษฐกิจและวัฒนธรรมชุมชน) มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์ ปี พ.ศ. ๒๕๔๙

พระปริยัติธรรม

- สอบได้นักธรรมชั้นตรี ปี พ.ศ. ๒๔๙๒
- สอบได้นักธรรมชั้นโท ปี พ.ศ. ๒๔๙๔
- สอบได้นักธรรมชั้นเอก ปี พ.ศ. ๒๔๙๗

การปฏิบัติกรรมฐาน ศึกษาและปฏิบัติกรรมฐานด้วยตนเองทั้งแนวสมถะกรรมฐาน และวิปัสสนากรรมฐานตั้งแต่เริ่มบวชใหม่ ๆ

ตำแหน่งทางการคณะสงฆ์ปัจจุบัน

- ครูสอนพระปริยัติธรรมประจำวัดสามัคคี
- กรรมการตรวจธรรมสนามหลวง
- พระธรรมทูตจังหวัดสุรินทร์
- ผู้อำนวยการอบรมพระภิกษุสามเณรและญาติโยมในเขตตำบลท่าสว่าง
- เจ้าอาวาสวัดสามัคคี ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๐๒
- เจ้าคณะตำบลท่าสว่าง ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๔๔

ตำแหน่งพิเศษ

- ประธานกลุ่มสหธรรมเพื่อการพัฒนา จังหวัดสุรินทร์
- ประธานกรรมการบริหารมูลนิธิพิพิธประชานาถ
- ประธานกองทุนหมุนเวียน มูลนิธิพัฒนาอีสาน จังหวัดสุรินทร์
- กรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนบ้านท่าสว่าง
- อดีตกรรมการบริหาร สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยขอนแก่น
- อดีตกรรมการบริหาร สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
- อดีตประธานกลุ่มเสขิยธรรม
- อดีตกรรมการติดตามเงินกองทุนเพื่อสังคม
- อดีตประธานของคณะกรรมการศาสนาเพื่อการพัฒนาสุรินทร์
- อดีตที่ปรึกษากิตติมศักดิ์ของชุมชนเพื่อการพัฒนา
- อดีตประธานกองทุนเสริมประสิทธิภาพของเกษตรกรในจังหวัดสุรินทร์
- อดีตประธานกองทุนพัฒนาท้องถิ่นไทย – แคนาดา จังหวัดสุรินทร์

สมณศักดิ์

ได้รับพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมตั้งสมณศักดิ์สัญญาบัตรพัดยศ เจ้าอาวาสชั้นตรี ในพระราชทินนาม “**พระครูพิพิธประชานาถ**” ในวโรกาสมงคลสมัย วันที่ ๕ ธันวาคม ๒๕๒๔

ได้รับเลื่อนสมณศักดิ์สัญญาบัตรพัดยศ เป็นเจ้าอาวาสชั้นโทในพระราชทินนามเดิม ในวโรกาสมงคลสมัย วันที่ ๕ ธันวาคม ๒๕๓๕

การทำงานพัฒนาและเหตุปัจจัยในการทำงานพัฒนา

หลวงพ่อนาน สุทนต์โล มองเห็นความยากลำบากของชาวบ้าน ความเป็นอยู่ไม่ดี มีหนี้สินมาก จึงอยากช่วยแก้ปัญหา เพราะมีความคิดและตระหนักเสมอว่า “**พระสงฆ์อยู่ได้ เพราะอาหารและปัจจัยที่ชาวบ้านถวาย ปฏิบัติธรรมได้เพราะชาวบ้านเลี้ยงดู พระจึงเป็น**

หนี้ชาวบ้าน”การเทศน์การสอนด้วยการพูดอย่างเดียว ยังความศรัทธาแก่ชาวบ้านได้น้อยกว่าการนำพาและการลงมือปฏิบัติให้เห็นผลจริง

แนวคิดในการพัฒนา

หลวงพ่อนาน สุธาสีโลได้ประยุกต์หลักธรรมโดยให้ชาวบ้านฝึกทำศีล สมาธิ ปัญญา ให้พร้อม โดยต้องปราบวัชพืชในจิตใจ คือ โลภ โกรธ หลงให้ได้ เมื่อตรงนี้พร้อมก็เท่ากับเตรียมชุมชนได้ ต่อจากนั้นก็เรียกคนเข้ามาประชุมแล้วทำโครงการต่าง ๆ ขึ้นมา การทำงานจะอาศัยคนที่มาร่วมปฏิบัติกรรมฐานหลวงพ่อนานจะทำการศึกษาผู้คนเหล่านี้ก่อนว่าเขาต้องการอะไร เขามีอะไรที่ต้องทำ ให้การดำเนินชีวิตมีความอยากลำบาก อะไรเป็นปัญหาของเขาจากนั้นคิดไตร่ตรองดูว่าควรจะเริ่มแก้ปัญหายังไรการทำงานจะยอมรับในหลักการพัฒนาหมู่บ้านที่มาจากความต้องการของชาวบ้านเป็นพื้นฐาน บนเงื่อนไขทรัพยากรที่มีอยู่ในท้องถิ่น และการร่วมมือด้วยการพึ่งตนเองของชาวบ้าน ไม่ใช่ให้บุคคลภายนอกหรือความปรารถนาดีจากภายนอกมาเป็นตัวกำหนดการพัฒนา หลวงพ่อจะย้ำเสมอว่า “การพัฒนาหมู่บ้านไม่ใช่แค่การระดมทุน แต่จะต้องสร้างความมั่นใจให้กับชาวบ้านด้วย เปิดโอกาสให้ชาวบ้านให้ชาวบ้านได้แสดงออกมามากที่สุดในการตัดสินใจ และที่สำคัญต้องรู้ความต้องการของชาวบ้าน”

การพัฒนาของหลวงพ่อนาน เริ่มต้นจากความเชื่อความศรัทธาที่ชาวบ้านพึงมีต่อศาสนา และความดีงามที่เคยปฏิบัติมาจนเป็นวิถีชีวิต ใช้กรรมฐานเป็นวิธีการหรือเครื่องมือนำการพัฒนา โดยมีวัตถุประสงค์ให้ชาวบ้านหันมาสำรวจตัวเองยกระดับสู่การรู้จักตนเองก่อน แล้วค่อยก้าวสู่การปฏิบัติเพื่อลดละเลิกอบายมุขสิ่งที่ไม่ดี สิ่งที่ไม่จำเป็นต่อชีวิต สู่การปฏิบัติความดีงาม การใช้กรรมฐานเป็นวิธีการไม่ว่าจะเป็นสมณะและวิปัสสนากรรมฐาน

ในยุคแรกของการพัฒนา หลวงพ่อนานได้ชักชวนชาวบ้าน ๔๐ คน ไปปฏิบัติสมณะกรรมฐานในป่าช้า เพื่อสอนให้ชาวบ้านรู้จักตัวเอง รู้จักความยากความต้องการของตัวเองที่เกิดขึ้นไม่มีสิ้นสุดพร้อมทั้งสอนให้ดับหรือทำลายกิเลสตัณหาซึ่งเรียกง่าย ๆ ว่าทำให้กิเลสบางอย่างตายไปจากจิตใจ

หลวงพ่อนานกล่าวว่า “อาตมาพาคนไปตายราว ๔๐ คน ตายแล้วเกิดใหม่ คือไปที่ป่าช้าผีดุ ไปทรมานกายทรมานจิตใจ เคยอยู่ในบ้านเคยสบาย อดตาหลับขับตานอนบนดินกินบนทราย ทำกระตือบอยู่ ห้ามพูดเมื่อไม่ได้พูดคุยกันแล้วจิตใจก็สงบ กิเลสอยากพูดไปมาไปมามันก็ตาย”

หลังทดลองแค่ ๗ วัน ดูแล้วเหมือนจะตายจริง ตายจากสภาพจิตเดิม กิรียาเดิม วาจาเดิม เคยดูคำวักกล่าวลูกหลาน ตายหมดไม่มีเหลือ เคยดื่มเหล้าเมายาก็ตาย ตายแล้วก็ไม่

อยากจะได้มามาก ได้ผลและไม่ต้องลงทุนอะไรหรอก ไม่ต้องติดกัณฑ์เทศน์ เพียงเขามีกายและมีใจ พร้อมหรือยัง

สิ่งที่เกิดขึ้นคือ “การใช้สติปัญญาและทรรศนะในการมองโลกอันดงามแก่ชาวบ้าน” ก่อนจะก้าวไปสู่ปัญญา หลวงพ่อนานชักชวนชาวบ้านเข้าสู่พิธีการอันเป็นรูปแบบ คือให้ชาวบ้านนั่งชาวหม่ชาวเพื่อรักษา ศีล จากนั้นจึงพาไปปฏิบัติ สมาธิ ซึ่งเป็นบ่อเกิดแห่ง ปัญญา ในขั้นสุดท้าย ปรากฏว่า การนำวิธีปฏิบัติกรรมฐานขั้นพื้นฐานมาใช้กับชาวบ้านได้ผลพอสมควร ชาวบ้านบางคนสามารถลดหรือเลิกอบายมุขได้ ความศรัทธาวิธีการของหลวงพ่อนานก็พลอยขยายกว้างออกไปจนหลวงพ่อนานต้องรับนิมนต์จากหมู่บ้านอื่น ๆ การฝึกกรรมฐานขยายตัวเพิ่มมากขึ้น เริ่มต้นด้วยจำนวนคน ๔๐ คน เพิ่มเป็น ๑๐๐ – ๒๐๐ คน มีทั้งหนุ่มสาวและผู้สูงอายุ ด้วยกิตติศัพท์เลื่องลือกันว่า หลวงพ่อนานนำพาชาวบ้านฝึกฝนจิตใจให้สงบ ชาวบ้านจากที่อื่น ๆ ต่างทยอยกันมาหาถึงวัดสามัคคี ปัญหาอาหารการกินของผู้ที่มาปฏิบัติธรรม ทางวัดได้ตระเตรียมไว้เลี้ยงโดยไม่ให้ลำบาก

แม้จะเผชิญกับงานหนัก หลวงพ่อนานก็มีได้ยืนยอ คงพาชาวบ้านฝึกกรรมฐานเท่าที่เวลาและเงื่อนไขจะกระทำได้ เพราะหลวงพ่อยึดถือว่า “กิจกรรมทำให้จิตใจสะอาด พอจิตใจสะอาดก็ทำให้เห็นหนทางที่จะเดินไป กรรมฐานนี้เป็นพื้นฐานที่สำคัญที่สุด ทำให้เรามีจิตใจที่มั่นคง ทำให้เราแลกรู้ชีวิตกับการพัฒนาได้ช่วยชาวบ้านแล้ว ทำงานไปแล้ว ซึ่งแทนที่จะเหนื่อยแทนที่จะยากจนก็ไม่เหน็ดเหนื่อยอยู่สบาย เพราะมีเรื่อนใจอยู่แล้วโครงการก็ทำได้ ชาวบ้านก็สุขสบายขึ้น คือ หหมดทุกข์ยาก หนี้สินลดลง เป็นอาหารใจที่จะบริโภค พอเรามีปัญหา เราก็พยายามพิจารณาจะแก้ตรงไหนอะไรบ้าง มันก็แก้ได้ ฉะนั้นกรรมฐานนี้เป็นเรื่องที่สำคัญมาก”

หลวงพ่อนานวางตัวเป็นกัลยาณมิตรทั้งต่อหน้าและลับหลัง แม้จะได้รับการกล่าวรัยว่า “เป็นคอมมิวนิสต์ เป็นพระคริสต์ เป็นพระบ้า” แต่ภายใต้จิตวิญญาณแห่งพระนักพัฒนาที่สร้างกัลยาณมิตรกับทุกกลุ่มทุกภาคส่วน จึงไม่เคยคิดว่าผู้กล่าวรัยเป็นศัตรูเลย ตระหนักในใจเสมอว่า “ใช่หรือเปล่าที่เขาว่า” การกระทำอย่างไม่หยุดยั้งต่อประโยชน์สุขของชาวบ้าน ด้วยระยะเวลาที่ยาวนาน จึงเป็นเครื่องพิสูจน์ความจริงผลงานเป็นที่ประจักษ์ชัดว่าเพื่อประโยชน์ส่วนรวมและเป็นมรดกทางภูมิปัญญาสู่ชนรุ่นหลัง ชีวิตหลวงพ่อนานเรียบง่ายและงามที่จิตใจท่านนั้นจะคิดถึงหัวอกของคนอื่น เข้าใจความลำบากของชาวบ้านอยู่เสมอสร้างสรรค์ความสงบในใจของท่าน สร้างประโยชน์แก่ชาวบ้านและสังคม ด้วยการพัฒนาระดับเกษตรอินทรีย์จาก ปฐมอินทรีย์สู่มัธยมอินทรีย์ อุดมอินทรีย์ตามลำดับ และก้าวไปสู่เกษตรอินทรีย์อุดมไทเป็นสุดยอดแห่งมาตรฐานเกษตรอินทรีย์ การส่งเสริมสติปัญญาของพระภิกษุสามเณร ด้วยการจัดให้

เรียนในระดับที่สูงขึ้นไปการจัดการบริหารพัฒนาองค์กรให้ก้าวทันความเปลี่ยนแปลงการทำงานอะไรทุกอย่างหลวงพ่อก็จะตระหนักเสมอว่า ต้องพึ่งตนเองให้ได้ก่อน อย่าพึ่งนี้ถึงขอความช่วยเหลือจากคนอื่น ต้องทำให้มีผลงานแทนการพูดคุยขอความช่วยเหลือ ผลงานเท่านั้นที่เป็นตัวชี้วัดความพยายาม ความอดทน สติปัญญา สู้กับปัญหาอุปสรรค ตามคำกล่าวที่หลวงพ่อบอกเสมอว่า “อาตมายึดถืออยู่อย่างหนึ่ง คือ สิ่งไหนที่ทำไปแล้วสิ่งนั้นเกิดประโยชน์ ซึ่งสิ่งนั้น ๆ เอื้อประโยชน์ต่อชาวบ้านจริง ๆ และไม่ผิดศีลธรรมทางศาสนาแล้วอาตมาจะได้รับอันตรายอย่างไรช่างมันเถอะ แต่จะไม่ยอมถอยแม้ก้าวเดียว สัจธรรมข้อนี้เองที่มีอยู่ในตัวอาตมา ทำแล้วยิ้มเลย ปัญหาอุปสรรคที่ช่างมันเถอะสบายที่สุดถ้ามีคุณธรรม คือ สัจธรรม ขันติ และการเสียสละ ขอให้ได้เสียสละสติปัญญากำลังความคิดและทรัพย์ช่วยคนอื่น ๆ ก็พอแล้ว ชีวิตของเราคงไม่มีค่าอะไรเลยซักนิดเดียว”

เป็นคำที่หลวงพ่อนาน กล่าวอย่างสม่ำเสมอทั้งในหมู่พระสงฆ์และบุคคลทั่วไป เป็นการสร้างสำนึกให้มีในจิตวิญญาณของการทำงานพัฒนาเพียงบำเพ็ญบารมีเช่น พระโพธิสัตว์ทั้งหลาย

กิจกรรมและผลงานการพัฒนา

การก่อสร้างถนนด้วยพลังพระภิกษุสามเณรและชาวบ้าน

พ.ศ. ๒๕๐๖ – ๒๕๑๐ นำพระภิกษุสามเณร ชาวบ้าน พัฒนาถนนภายในหมู่บ้าน ซึ่งเป็นการพัฒนาแบบสมัยใหม่ สร้างสาธารณสมบัติหรือถาวรวัตถุจนมีถนนผ่านตลอดภายในตำบลท่าสว่าง ทำทั้งกลางวันและกลางคืน ซึ่งภายในช่วงกลางวันนั้นต้องจุดตะเกียงให้เป็นแสงสว่างเพราะสภาพชีวิตในสมัยนั้นยังไม่มีสิ่งอำนวยความสะดวกเหมือนในปัจจุบัน

การก่อสร้าง

- พ.ศ. ๒๕๑๑ เริ่มพัฒนาศาสนสถาน สร้างอุโบสถวัดสามัคคี ตำบลท่าสว่าง อำเภอเมือง จังหวัดสุรินทร์ เพื่อเป็นสถานที่ประกอบสังฆกรรมของพระสงฆ์

- พ.ศ. ๒๕๒๕ ได้ดำเนินการรื้อศาลาที่ชำรุดทรุดโทรม สร้างใหม่เป็นที่อาศัยของพระภิกษุสามเณรและเป็นที่พักในปัจจุบัน

- พ.ศ. ๒๕๒๘ ได้ดำเนินการก่อสร้างกุฏิที่หลวงพ่อนานพักอยู่ในปัจจุบัน

- พ.ศ. ๒๕๓๗ สร้างศาลาการเปรียญสำหรับใช้ในการประกอบพิธีกรรมทางศาสนา

- พ.ศ. ๒๕๔๗ ได้ดำเนินการก่อสร้างเมรุที่ป่าช้าของวัดสามัคคี

- พ.ศ. ๒๕๔๘ สร้างห้องสมุดศูนย์การเรียนรู้ของชุมชน

กองทุนปุ๋ย

พ.ศ. ๒๕๑๗ – ๒๕๑๘ ได้ประสานงานกับคุณหญิงกนกและสมาคมผู้บำเพ็ญประโยชน์แห่งประเทศไทย โดยความช่วยเหลือของสมาคม OISCA แห่งประเทศไทย – ญี่ปุ่น สร้างที่ทำการหน่วยฝึกอบรมในด้านการเกษตรที่บ้านท่าสว่างขึ้นในที่ดินของวัดมีเนื้อที่ ๓๙ ไร่ ใช้เป็นศูนย์ปฏิบัติงานภาคสนาม พ.ศ. ๒๕๒๑ หลวงพ่อนานเห็นว่าชาวบ้านมีการใช้สารเคมีในการเพาะปลูกมาก ซึ่งเป็นผลให้ต้นทุนการผลิตสูง ชาวบ้านต้องไปกู้เงินมาซื้อปุ๋ย และเนื่องจากปลูกข้าวเสร็จเก็บเกี่ยวแล้วต้องรีบขายข้าวเพื่อเอาเงินไปใช้หนี้ ทำให้ราคาข้าวไม่ค่อยดีเพราะต่างคนต่างอยากขาย ส่งผลให้รายได้ที่เหลือ ไม่เพียงพอต่อค่าใช้จ่ายในรอบปี และไม่เพียงพอที่จะใช้ลงทุนต่อไปหน้า จึงได้ร่วมกับชาวบ้านท่าสว่างรวบรวมทุน โดยประสานงานกับสมาคมผู้บำเพ็ญประโยชน์ซื้อปุ๋ย ออก. ได้ในราคาถูก แต่ในขณะนั้นเงินของชาวบ้านไม่เพียงพอจึงนำเงินของวัดไปซื้อก่อนแต่ยังไม่เป็นการแก้ปัญหานี้สินได้มากนัก ชาวบ้านบางส่วนยังพึ่งตนเองไม่ได้ ปัจจุบันกองทุนปุ๋ยยุติกิจกรรมกลุ่มนี้แล้ว

จัดตั้งโรงเรียนพระปริยัติธรรม

พ.ศ. ๒๕๒๒ ได้เปิดโรงเรียนพระปริยัติธรรมทั้งแผนกธรรมและบาลี โดยนิมนต์พระมาเป็นครูสอนให้ เนื่องจากหลวงพ่อนานได้พิจารณาเห็นความสำคัญของการศึกษาเล่าเรียน และโอกาสที่จะได้ศึกษาเล่าเรียนของชาวบ้านนั้นมีน้อย ได้รับ – ส่งพระภิกษุสามเณรให้ไปเรียนในตัวเมืองสุรินทร์ ทั้งในระดับมัธยมศึกษาและระดับอุดมศึกษา นอกจากนี้ได้สนับสนุนทุนการศึกษาให้เรียนในชั้นที่สูงขึ้นอีกทั้งในประเทศและต่างประเทศจนถึงปัจจุบันนี้

การส่งเสริมการเรียนรู้ธรรมศึกษา ปลูกฝังค่านิยมที่ดีงามแก่เด็กและเยาวชนทั้งการเรียนเพื่อนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน และนำไปสออบรมสนามหลวง

สหบาลข้าวและการขยายผล

พ.ศ. ๒๕๒๒ – ๒๕๒๓ หลวงพ่อนานได้รับการอบรมเรื่องปัญหาชุมชนและศาสนา ซึ่งจัดโดยคณะกรรมการศาสนาเพื่อการพัฒนา (ศพพ.) ที่บ้าน เชเวียร์ กรุงเทพฯ จากการอบรมดังกล่าวหลวงพ่อนานได้นำความรู้มาเผยแพร่ให้กับชาวบ้านท่าสว่างให้รับทราบตลอด และพิจารณาเห็นว่าชาวบ้านทำนาไม่พอกินยังทำยังจน ชาวบ้านกู้ข้าวในอัตราดอกเบี้ยสูงยืม ๒ ถึง ต้องใช้คืน ๓ ถึง (ดอกเบี้ย ๑ ถึง) เป็นที่เดือดร้อนมาก ชาวบ้านที่มีฐานะดีกว่าคนอื่นนั้น เริ่มขยับฐานะหนีชาวบ้านคนอื่นเป็นอย่างมาก ทำให้เกิดช่องว่างระหว่างชนชั้นทางสังคมของชาวท่าสว่างค่อนข้างมาก จึงมีความคิดที่จะช่วยให้ชาวบ้านพ้นทุกข์ไปบ้าง จึงเสนอแนวคิดเกี่ยวกับการประยุกต์ หลักการสหกรณ์เครดิตยูเนียนสู่ชาวบ้านท่าสว่าง

พ.ศ. ๒๕๒๔ การเสนอแนวคิดที่เคยได้รับการยอมรับมาอย่างต่อเนื่องเกี่ยวกับการพัฒนาวิถีชีวิตชาวบ้าน ในที่สุดความพยายามก็สำเร็จผลด้วยการจัดตั้ง “สหบาลข้าว” ขึ้น (สห แปลว่า รวม บาล แปลว่า รักษา สหบาลข้าว แปลว่า การรวมกันรักษาข้าวของตนเองให้เพิ่มพูนงอกงามขึ้น) ในปีแรกมีคนเข้าร่วมถึง ๑๒๘ ทุน โดยมีหลักการดังนี้

- การสมทบทุนค่าหุ้นของสมาชิกในรูปหุ้น ๆ ละ ๕ ถัง
- การจ่ายดอกเบี้ยวในอัตราข้าวเปลือก ๕ ถัง ต่อดอกเบี้ยข้าวเปลือก ๑ ถัง
- การก่อเจดีย์ข้าวเปลือกในเทศกาลเข้าพรรษา
- การบริจาคของผู้ที่มีจิตศรัทธา เนื่องในงานบุญและความสมัครใจในโอกาสต่าง ๆ

ทั้งนี้ได้รับการสนับสนุนจากคณะกรรมการศาสนา (ศพพ.) ให้ยืมเงินมาจัดสร้างยุ้งฉางเก็บข้าวโดยปลอดดอกเบี้ยวก่อน สหบาลข้าวสามารถประกันข้าวให้แก่ชาวบ้านได้เพียงพอ โดยที่ชาวบ้านถือหุ้นคนละไม่เกิน ๓ ทุน การระดมหุ้นและชาวบ้านอื่น ๆ กำหนดให้ถือข้าว ๕ ถังเป็นหุ้นหนึ่ง เป็นการชักจูงใจให้ร่วมแรงร่วมใจกันสร้างฉางข้าวไว้ในวัดสามัคคี เพื่อเป็นที่เก็บข้าวเปลือก การดำเนินการทำในรูปคณะกรรมการทำหน้าที่ควบคุมดูแลบริหารจัดการให้เกิดประโยชน์แก่ชุมชน ภายใต้พุทธธรรมที่สำคัญ คือ การมีสัจจะ (ความจริงใจ) ต่อกัน การแบ่งปัน ช่วยเหลือ เกื้อกูลต่อกันนำมาประยุกต์ใช้

พ.ศ.๒๕๒๕ ชาวบ้านหนองแขม อำเภอกะสัง จังหวัดบุรีรัมย์ได้มาเห็นสหบาลข้าวของหลวงพ่อนานมีข้าวอยู่ ก็ได้นิมนต์หลวงพ่อนานไปร่วมก่อตั้งสหบาลข้าวที่บ้านหนองแขม แต่มีปัญหาว่า ข้าวที่ชาวบ้านเอามารวมกันนั้นได้น้อยมากหลวงพ่อนานจึงได้เริ่มไปแนะนำให้ทำนา

พ.ศ.๒๕๒๖ เริ่มก่อตั้งสหบาลข้าวที่บ้านระเภาว ตำบลท่าสว่าง อำเภอเมือง จังหวัดสุรินทร์

พ.ศ.๒๕๒๗ เป็นผู้เริ่มก่อตั้งสหบาลข้าวบ้านอำมือง ตำบลท่าสว่าง อำเภอเมือง จังหวัดสุรินทร์

พ.ศ.๒๕๒๘ จากผลสำเร็จในเวลาไม่กี่ปี เกี่ยวกับสหบาลข้าวของชาวบ้านท่าสว่าง หนี้สินที่เคยเพิ่มมากขึ้นทุกปีค่อย ๆ ลดลง สมาชิกได้รับการส่งคืนเงินหมด และยังมีส่วนเกินจากดอกเบี้ยวเพิ่ม นำไปส่งเสริมการดำเนินการจัดการของสหบาลข้าวในหมู่บ้านอื่นอีกด้วย ทำให้หมู่บ้าน ตำบล อำเภอ อื่น ๆ ในจังหวัดสุรินทร์สนใจและตั้งสหบาลข้าวตามหลายหมู่บ้าน

พ.ศ. ๒๕๒๘ ริเริ่มก่อตั้งสหบาลข้าวสำโรง ตำบลท่าสว่าง อำเภอเมือง จังหวัดสุรินทร์

พ.ศ. ๒๕๒๙ เป็นที่ปรึกษาในการก่อตั้งสหบาลข้าวบ้านกาเกาะ ตำบลท่าสว่าง อำเภอเมือง จังหวัดสุรินทร์

การประยุกต์พุทธประเพณีเพื่อระดมทุนแก้ปัญหาชุมชน

พ.ศ. ๒๕๒๕ หลวงพ่อนานใช้วิธีทอดผ้าป่าข้าวเปลือก และสิ่งของต่าง ๆ ที่ชาวบ้านทำบุญจะตกเป็นสมบัติส่วนรวมของหมู่บ้าน นำเอาไปสมทบกับสหบาลข้าวเพื่อเพิ่มปริมาณการกักเก็บให้เพิ่มมากขึ้น นอกจากนี้ยังได้นำเอาข้าวที่ได้ ไปสมทบกับสหบาลข้าวในหมู่บ้านอื่นที่ขาดแคลนอีกด้วย การทอดผ้าป่าข้าวเปลือกยังคงมีถึงปัจจุบัน

พ.ศ. ๒๕๒๕ หลวงพ่อนานได้ขอพื้นที่ริมคลองชลประทานจากชาวบ้านท่าสว่าง ๓ – ๔ ไร่ (เป็นคลองชลประทานของโครงการชลประทานห้วยเสนง) ทำนาปรังกระชับมิตรที่ บ้านท่าสว่าง

กลุ่มออมทรัพย์ – กลุ่มร้านค้าสาธิตและการขยายผล

พ.ศ. ๒๕๒๗ จัดตั้งกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการพัฒนาบ้านท่าสว่าง เพื่อให้เยาวชนและชาวบ้านมีเงินออมใช้ในครอบครัวและหมู่บ้าน

หลังจากการจัดตั้งกลุ่มออมทรัพย์หมู่บ้านท่าสว่าง ได้ประสบความสำเร็จเป็นรูปธรรมต่อการเก็บออมในครัวเรือนแล้ว หลวงพ่อนานก็จะขยายไปที่หมู่บ้านอื่น ๆ ในตำบลท่าสว่าง และในเครือข่ายพระสมุทสิกกลุ่มสหธรรมเพื่อการพัฒนาอีกทั้งขยายไปสู่กว้างทั้งในจังหวัดและต่างจังหวัด

กลุ่มสหธรรมเพื่อการพัฒนา

พ.ศ. ๒๕๓๐ ได้จัดตั้ง “กลุ่มสหธรรมเพื่อการพัฒนา” โดยการประชุมร่วมกันระหว่าง หลวงพ่อนานกับพระสงฆ์ที่สนใจงานพัฒนาประมาณ ๒๐ รูป และสถาบันวิจัยพุทธศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ณ วัดสามัคคี ตำบลท่าสว่าง อำเภอเมือง จังหวัดสุรินทร์ เมื่อวันที่ ๗ มิถุนายน ๒๕๓๐ ที่ประชุมได้ถวายให้หลวงพ่อนาน เป็นประธานกลุ่มจนถึงปัจจุบัน

เมื่อมีกลุ่มพระสงฆ์ที่สนใจงานพัฒนาชุมชนร่วมกันแล้ว ถือว่าเป็นเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ขยายวงกว้างและขยายแนวคิดงานพัฒนา ในระยะนี้หลวงพ่อนานจะขยายงานพัฒนาทั้งในส่วนชุมชนท่าสว่างและในส่วนของกลุ่มในฐานะเป็นประธานของกลุ่ม ภายใต้ปรัชญาของกลุ่ม คือ “สังคม เศรษฐกิจ จิตใจ จึงนำไปสู่การพึ่งตนเองอย่างยั่งยืน” กิจกรรมหลักที่ดำเนินการ คือ ๑. การขยายเครือข่ายสหบาลข้าว ๒. การขยายเครือข่ายกลุ่มออมทรัพย์ ๓. การขยายกลุ่มเครือข่ายร้านค้าสาธิต ๔. การขยายเครือข่ายเวทีสหธรรม ๕. การขยายเครือข่ายเยาวชนสัมพันธ์ ๖. การโครงการสัปดาห์ปฏิบัติธรรม ๗. การจัดโครงการบวชภาคฤดูร้อน ๘. การเทศน์มหาชาติ

สามัคคี ๙. การเยื่อมเยียนให้กำลังใจสมาชิกและเครือข่ายชุมชน ๑๐. การศึกษาดูงานนอกสถานที่ ทั้งในสถานที่พระสมาธิกลุ่มและพื้นที่อื่น ๆ ทั้งในจังหวัดสุรินทร์และต่างจังหวัดอีกด้วย

กลุ่มสหธรรมเพื่อพัฒนานับเป็นหน้าที่ของพระสงฆ์นักพัฒนาจังหวัดสุรินทร์ ด้วยบทบาทการบริหารจัดการและพัฒนากลุ่ม ให้เป็นกลุ่มองค์กรที่มีชีวิตแม้จะเป็นเพียงขนาดเล็กก็ตาม การขับเคลื่อนงานพัฒนาอย่างต่อเนื่องของหลวงพ่อนาน จึงเป็นที่ยอมรับในวงการนักวิชาการ นักการพัฒนาทั้งในส่วนภาครัฐ ภาคเอกชนและพระสงฆ์นักพัฒนา ทั้งในระดับภาคและระดับประเทศ จึงได้รับหน้าที่เป็นประธานกลุ่มพระสงฆ์นักพัฒนาในชื่อว่า “กลุ่มเสขิยธรรม”

ข่าวปลอดสารพิษเลื่องชื่อถึงต่างประเทศ

พ.ศ. ๒๕๓๓ – ๒๕๓๔ หลวงพ่อนานได้เริ่มโครงการปลูกข้าวปลอดสารพิษขึ้น เพื่อเป็นหนทางในการตัดตอน ตัดวงจรเป็นหนี้เป็นสินของเกษตรกรชาวบ้านผู้ทำนาที่เป็นหนี้เพราะการซื้อปุ๋ยเคมี ซื้อยาปราบศัตรูพืชทำให้สิ่งแวดล้อมเป็นพิษกระทบถึงคนและสัตว์

ผลผลิตของการทำนาปลอดสารพิษ ได้นำมาแปรรูปเป็นข้าวสารส่งออกไปยังตลาดที่ประเทศสวิตเซอร์แลนด์ ประเทศเยอรมัน ประเทศฝรั่งเศส เป็นต้น การทำงานของหลวงพ่อนานช่วงนี้กัลยาณมิตรที่มีส่วนช่วยสนับสนุน คือ คณะกรรมการศาสนาเพื่อการพัฒนาจังหวัดสุรินทร์ โครงการส่งเสริมประสิทธิภาพเกษตรกร สถาบันวิจัยและพัฒนามหาวิทยาลัยขอนแก่น ชุมชนท่าสว่างและหน่วยงานราชการ

มูลนิธิพิพิธประชานาถ : บทบาทการพัฒนา

ขยายเครือข่ายงานพัฒนาในพื้นที่จังหวัดสุรินทร์อย่างกว้างขวางมีสมาชิกร่วมโครงการ โดยเฉพาะการทำนาปลอดสารพิษเกษตรผสมผสาน จึงดำริที่จะจัดตั้งองค์กรพัฒนาเป็นนิติบุคคล องค์กรการกุศลสาธารณประโยชน์ร่วมกับพระสมาธิและเครือข่ายพร้อมกัลยาณมิตรที่สนับสนุนการพัฒนา

พ.ศ. ๒๕๓๒ เป็นปีที่หลวงพ่อนานมีอายุครบ ๕ รอบ ๖๐ ปี จึงมีแนวคิดที่จะจัดพิธีทำบุญอายุสิริมงคลขึ้น คณะศิษยานุศิษย์ก็รับที่จะจัดตามแนวคิดของหลวงพ่อก โดยจัดพิธีแสดงมุทิตาสักการะและจัดผ้าป่าระดมทุนการพัฒนาจึงจัดพิธีในเดือนมีนาคมขึ้นรายรับสุทธิที่ได้ถวายหลวงพ่อนาน หลวงพ่อกจึงประชุมปรึกษาหารือกับพระสมาธิและเครือข่ายองค์กรพัฒนา เพื่อจะจัดตั้งให้เป็นองค์กรที่เป็นนิติบุคคลในรูปแบบของมูลนิธิ ที่ประชุมมีมติถวายเป็นเกียรติสูงสุดแด่หลวงพ่อนาน ได้ตั้งชื่อมูลนิธิตามราชทินนามของหลวงพ่อกว่า “มูลนิธิพิพิธประชานาถ” จึงได้มอบให้คุณเอียด ดีพูล พระสำรวย ครุฑมโฆ (ปัจจุบันลาสิกขาบทแล้ว) พระสมุห์ทับทิม อนาวินโล รับไปดำเนินการจัดการ

พ.ศ.๒๕๓๔ ผลแห่งความพยายามของการดำเนินงานจัดตั้งมูลนิธิประสบความสำเร็จ เมื่อคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติและกระทรวงมหาดไทยรับจดทะเบียนเป็นมูลนิธิ เลขทะเบียนที่ ต. ๙๒/๒๕๓๔ ในชื่อ มูลนิธิพิพิธประชานาถ ด้วยทุนจดทะเบียนเริ่มต้นจำนวน ๒๐๐,๐๐๐ บาท มีที่ตั้งสำนักงาน ณ วัดสามัคคี เลขที่ ๑๔๘ หมู่ที่ ๑ ตำบลท่าสว่าง อำเภอเมือง จังหวัดสุรินทร์ โดยมีพระครูพิพิธประชานาถ (หลวงพ่อนาน) เป็นประธานกรรมการบริหารมูลนิธิจนถึงปัจจุบัน

บทบาทในฐานะประธานกรรมการบริหารมูลนิธิ มีปณิธานในการขับเคลื่อนงานพัฒนา ส่งเสริมบทบาทพระสงฆ์ คณะเจ้าหน้าที่อาสาขยายเครือข่ายในชุมชนที่พร้อมให้เรียนรู้งานอย่างต่อเนื่อง พัฒนางานในพื้นที่ของตนตามความถนัด เรียนรู้ความเป็นประชาธิปไตย เคารพในสิทธิของตนและบุคคลอื่น มีความปรองดองสมานฉันท์ ความสงบเย็นภายในจิตใจ พึ่งตนเองได้อย่างยั่งยืนและมีเอกภาพในความหลากหลาย การพัฒนาอย่างต่อเนื่องจากกิจกรรมเดิม เพิ่มเติมกิจกรรมใหม่ โดยมุ่งส่งเสริมเกษตรอินทรีย์ ขยายเครือข่ายสมาชิกให้มากขึ้น โดยใช้หลักคุณธรรมหรือกรรมฐานนำการพัฒนาขยายศูนย์การเรียนรู้ที่เรียกว่า “อาศรมบ่มเพาะการพัฒนา” ให้ขยายวงกว้างไปยังวัดพระสงฆ์ คือ อาศรมบ่มเพาะการเกษตรและสิ่งแวดล้อม ณ วัดมุนีนิรมิต ตำบลเชื้อเพลิง อำเภอปราสาท จังหวัดสุรินทร์ อาศรมบ่มเพาะศิลปะ ประเพณีและวัฒนธรรมท้องถิ่น ณ วัดอัมรินทร์ราราม ตำบลตาเบา อำเภอปราสาท อาศรมบ่มเพาะเด็กและเยาวชน ณ วัดประสพสุข ตำบลนฤญาติ อำเภอเมือง จังหวัดสุรินทร์ อาศรมบ่มเพาะกรรมฐานเพื่อชีวิต ณ วัดอุดรประชาราชวรวิหาร ตำบลแกใหญ่ อำเภอเมือง จังหวัดสุรินทร์ อาศรมบ่มเพาะสมุนไพรเพื่อสุขภาพ ณ ศูนย์ตะบัลไพร บ้านตะบัล ตำบลสลักได อำเภอเมือง จังหวัดสุรินทร์

ปัจจุบันนี้ มูลนิธิประชานาถ กลุ่มสหธรรมเพื่อการพัฒนา ภายใต้การบริหารของหลวงพ่อนานยังคงเป็นองค์กรที่ขับเคลื่อนงานพัฒนาอย่างไม่หยุดนิ่งกิจกรรมที่ส่งเสริมให้เกิดประโยชน์แก่ชุมชนและสังคม เช่นการส่งเสริมปลูกป่าครอบครัว ป่าชุมชน บทบาทของหมอพื้นบ้านสมุนไพรเพื่อชีวิต เกษตรอินทรีย์ เป็นต้น

โรงสีรวมชุมชน

พ.ศ. ๒๕๓๗ หลวงพ่อนานเห็นว่าการผลิตข้าวปลอดสารพิษของสมาชิกเกษตร ชาดแหล่งแปรรูปผลผลิต จึงประชุมร่วมกับพระสงฆ์กลุ่มสหธรรมเพื่อการพัฒนา คณะกรรมการบริหารมูลนิธิและองค์กรเครือข่าย เพื่อจะจัดตั้งโรงสีรวมที่ประชุมจึงมีมติจัดตั้งโรงสีรวม ตั้งสวนเกษตรของหลวงพ่อนานที่บ้านโคกมะกะ ตำบลท่าสว่าง อำเภอเมือง จังหวัดสุรินทร์ สำหรับบริการสมาชิกและชุมชน

การศึกษาดูงานในต่างประเทศ

บทบาทในการทำงานพัฒนาชุมชน สังคม ในพื้นที่มาอย่างต่อเนื่องเป็นที่ยอมรับในทุวงการ ทั้งในประเทศและต่างประเทศ จึงได้รับอาราธนาไปบรรยายขยายแนวความคิดการพัฒนาศึกษาดูงาน ณ ประเทศศรีลังกา กัมพูชา พม่า เกาหลีใต้ เวียดนาม เยอรมัน ฝรั่งเศส สวิตเซอร์แลนด์ อิตาลี ญี่ปุ่น อังกฤษ สหรัฐอเมริกา ออสเตรเลีย

จากการศึกษาดูงานหลวงพ่อนาน มีความประทับใจมากที่สุด คือที่เกาหลีใต้ มีสาวชาวเกาหลีใต้คนหนึ่งร้องเพลงสะกิดใจ ให้เกิดจิตสำนึกเตือนใจอย่างมากมีสาระว่า **“รู้ที่บ้านเธอไม่มีแล้วเธอทำไมไม่ทำให้มี”** เป็นคำร้องที่จุดประกายความคิดและได้นำหลักธรรมทางพระพุทธศาสนามาพัฒนาชาวบ้านทำให้มีขึ้น อย่างที่ทำจนถึงปัจจุบันนี้

เกียรติคุณที่ได้รับ

พระครูพิพิธประชานาถ (นาน สุทฺธสโร) ได้บำเพ็ญประโยชน์ให้กับชุมชนมาเป็นระยะเวลาอันยาวนาน รวมทั้งได้ช่วยเหลือทางราชการในการพัฒนาหมู่บ้านต่าง ๆ ทำให้องค์กรต่าง ๆ มอบโล่ และรางวัลต่าง ๆ เพื่อเป็นการประกาศเกียรติคุณจึงขอยกตัวอย่างให้ทราบดังนี้

- โล่เกียรติยศและเกียรติบัตร จากสมาคมผู้บำเพ็ญประโยชน์แห่งประเทศไทยในพระบรมราชินูปถัมภ์ในฐานะสนับสนุนและอุปการะโครงการการเกษตร

- เกียรติบัตร LOVE GREEN จาก OISCA ประเทศญี่ปุ่น

- โล่เกียรติบัตร รางวัลการศึกษาเพื่อสันติภาพ “การประยุกต์พุทธประเพณีเพื่อระดมทุนทางปัญญาแก้ปัญหาชุมชน”

- เกียรติบัตร สมาคมไทยอเมริกัน ใช้วัดสามัคคีเป็นศูนย์ร่วมมือในการปฏิบัติงานภาคสนาม

- เกียรติคุณเชิดชู เสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชนเพื่อการลงทุนทางสังคม จากสำนักกองทุนเพื่อสังคม ธนาคารออมสิน

- เกียรติคุณเชิดชู เสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชนเพื่อการลงทุนทางสังคม (กองทุนชุมชน) จากคณะกรรมการนโยบายสังคมแห่งชาติ

เกียรติคุณสดุดี ดีเด่นด้านพัฒนาชนบท จากคณะกรรมการประสานงานองค์การเอกชนพัฒนาชนบทภาคอีสาน

- โล่เกียรติคุณ คนดีศรีเมืองสุรินทร์ ปี พ.ศ. ๒๕๔๒

- โล่เกียรติคุณ สาขาด้านสาธารณูปการ จากมูลนิธิสรวงพนิท

- โล่เชิดชูเกียรติคุณ ดีเด่นในการส่งเสริมสันติภาพและสันติสุขในสังคมไทย จากมูลนิธิการศึกษาเพื่อสันติภาพ พระธรรมปิฎก (ป.อ. ปยุตโต)
- ประกาศเกียรติคุณ เชิดชูเกียรติ ดีเด่นด้านวัฒนธรรม สาขาภูมิปัญญาชาวบ้าน (การผลิตและการบริโภค) จากคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ
- ประกาศเกียรติคุณสดุดีจาก RDI/KHONKAEN UNIVERSITY
- เสมาธรรมจักรทองคำ เกียรติบัตร เชิดชูเกียรติ ดีเด่นด้านส่งเสริมการพัฒนาชุมชนโดยใช้หลักธรรมทางพระพุทธศาสนาจากคณะกรรมการอำนวยการงานสัปดาห์ส่งเสริมพระพุทธศาสนา
- เกียรติบัตร เชิดชูเกียรติ ผู้บำเพ็ญประโยชน์อุปลัมภ์สถาบันจากมหาวิทยาลัยจุฬาลงกรณ์ราชวิทยาลัย วิทยาเขตสุรินทร์

ผลงานและศักยภาพ

๑. เป็นพระนักพัฒนามีวิสัยทัศน์ที่กว้างไกล เกิดจากอึดอัดในทัศนเอกภาพแห่งประสบการณ์ดำเนินการจัดการตามต้นทุนแห่งกายภาพวางระบบอย่างเป็นขั้นตอนตามหลักธรรมแห่งพุทธธรรม ประสานความคิดด้วยการทำเป็นตัวอย่างนำสู่การเปลี่ยนแปลงด้วยการเปลี่ยนความคิด เปลี่ยนวิถีชีวิตของชาวบ้าน สู่มิติใหม่ ด้วยการละเลิกอบายมุขเป็นเบื้องต้น นำสู่การพัฒนาจิตใจ พุทธกรรม อาชีพและวิถีชีวิตเป็นเบื้องปลาย

๒. ได้แสดงพลังแห่งความคิดในการพัฒนาหมู่บ้าน สังคม หล่อหลอมจิตใจจากกลุ่มย่อย โดยมีพระภิกษุเป็นแกนนำ สู่กลุ่มใหญ่ กำหนดยุทธศาสตร์ยึดแนวทางพระราชดำริพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวที่ว่า “อยู่ได้ด้วยเศรษฐกิจพอเพียง” ด้วยการมีสัจจะในตัวเอง เก็บออมแบบสหกรณ์ เริ่มจากออมข้าวเปลือก มีถังฉางของหมู่บ้าน แบ่งปันยามที่ไม่มีข้าว มีสหกรณ์ออมทรัพย์ มีสหกรณ์ร้านค้าของหมู่บ้านขยายผลไปสู่ตำบลอื่น ๆ

๓. มีศักยภาพในการพัฒนาเริ่มจาก “สูงสุดสู่สามัญ” คือ ใช้หลักการธรรมชาติ เป็นพื้นฐานในการพัฒนาเพื่อสุขภาพ ไม่มองผลกำไรที่ไร้คุณธรรม คือ ทำและแนะนำประชาชนให้ทำนาแบบไร้สารพิษ ทำนาไร้สวนแบบไม่ใช้สารเคมี ผลผลิตที่ออกมาจากสมาชิกที่มีอยู่ในปัจจุบันจำนวนมาก ไม่มีการปลอมปน มีหลักการจัดการแบบซื้อตรงซื้อสัตว์ต่อกัน ขยายผลไปทั่ว และเป็นต้นแบบของจังหวัดในการวางนโยบาย สุรินทร์เป็นเมืองเกษตรอินทรีย์ข้าวหอมมะลิปลอดสารพิษในปัจจุบัน

๔. มีหลักการพัฒนาที่ยั่งยืน เพราะได้วางรากฐานการพัฒนาคุณภาพชีวิตพัฒนาท้องถิ่นสู่สากลด้วยการใช้หลักธรรมเป็นฐานเรียกว่าการพัฒนาเกษตรด้วย “วิถีพุทธ” ได้รับการ

ยอมรับว่า เป็นพระนักพัฒนาชนบทที่มหาชนยอมรับ เช่น เป็นประธานกลุ่มสหธรรมเพื่อการพัฒนา ประธานกลุ่มเสขิยธรรม ประธานกองทุนมูลนิธิพัฒนาอีสาน ประธานมูลนิธิพิพิธประชานาถ กรรมการบริหารสถาบันวิจัยและพัฒนาของมหาวิทยาลัยขอนแก่น มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ตั้งสหบาลข้าว ตั้งกลุ่มออมทรัพย์ ตั้งกองทุนสงเคราะห์ โครงการทำนากระชับมิตร ตั้งศูนย์เรียนรู้ตะบัลไพร ผลิตข้าวธัญโอสธ เป็นต้น

๕. มีหลักในการพัฒนาโดยใช้กลยุทธ์ประยุกต์พุทธประเพณีมาใช้ในการพัฒนาสังคม เช่น นำการเทศน์มหาชาติมาเป็นเครื่องมือในการพัฒนา นำบุญเข้าพรรษามาเป็นวิธีการระดมทุน นำบุญวันพระมาเป็นเครื่องมือในการช่วยร่วมมือพัฒนา ใช้หลักอริยสัจ ๔ คือ ทุกข์ หมายถึง รู้ปัญหา สมุทัย หมายถึง รู้เหตุแห่งปัญหา นิโรธ หมายถึง รู้ผลที่เกิดขึ้น มรรค หมายถึง รู้วิธีการแก้ปัญหา และได้ดำเนินการจนได้รับการยอมรับว่า “**พระผู้เป็นที่พึ่งของประชาชน**” เป็นต้น

การเทศนา

การเทศนาสั่งสอนนับเป็นบทบาทหนึ่งพระสงฆ์ หลวงพ่ออนัน เป็นพระสงฆ์องค์หนึ่งสามารถใช้หลักธรรมในทางพระพุทธศาสนามาประยุกต์เทศนาสั่งญาติโยมโดยใช้ถ้อยคำง่าย ๆ รวมทั้งนำการดำเนินชีวิตประจำวันหรือการทำงานมาเป็นการเปรียบเทียบ ชี้แจง ทำให้ประชาชนเข้าใจได้ง่ายขึ้น ดังปรากฏในการ พบปะกับญาติโยมทุกครั้งที่จัดงานเมล็ดพันธุ์พื้นบ้าน ดังนี้

“เรามีเครื่องอะไรที่แสดงความเป็นความเป็นคนดี พระพุทธเจ้าตรัสว่า

นิมิตตั้ง สาธุรูปานัง กตัญญุตเวทิตา

การรู้จักอุปการคุณแล้วก็ตอบสนอง นี่เป็นเครื่องหมายของคนดีแล้ว

กายก็ครบบริบูรณ์แล้ว จิตใจนี้ยังเอนะ จิตมนุษย์ยังไม่แน่นอน อาจจะมีอยู่ได้ที่ไม่แน่นอน แต่พวกเราก็แสดงออกแล้วซึ่งคุณงามความดีของคนดี มารู้ถึงพระคุณของสิ่งทั้งหลาย จะเป็นคุณบิดามารดา ครูบาอาจารย์ คุณพระพุทฺธ พระธรรม พระสงฆ์ ทาน ศีล ภาวนา พันธุ์พืชต่าง ๆ พระธรรณี พระแม่คงคา วาโย เตโช เหล่านี้ เรารู้สิ่งเหล่านี้และตอบแทนสิ่งเหล่านี้ เชื่อว่าเป็นคนดีแล้ว จะหาดีที่ไหน ไม่ใช่ว่ารูปสวयจะดีไปหมด ไม่ใช่ว่ามั่งมีเศรษฐีแค่ไหน จะสวयไปหมดก็หาไม่ แต่คนดีอยู่ที่การแสดงออก ทั้งน้ำใจ การพูด การกระทำ ทุกสิ่งทุกอย่าง ออกมาแล้วหรือยัง พระคุณของพ่อแม่อยู่ในใจแล้วหรือยัง ครูบาอาจารย์อยู่ในใจแล้วหรือยัง คุณพระพุทฺธ พระธรรม พระสงฆ์ ทาน ศีล ภาวนา อยู่ในใจแล้วหรือยัง และคุณพระแม่ธรรณี พระแม่คงคา วาโย เตโช และพันธุ์พืชต่าง ๆ ที่เราเอามาใช้ เราคัดเกล้าขึ้นมา สำเร็จขึ้นมาได้ แสนยากลำบากเหลือเกิน เรารู้จักบุญคุณและตอบแทนแล้วหรือยัง เมื่อเรารู้จักพระคุณแล้วเราถึงตอบแทนพระคุณได้

โลกาภิวัตน์เจริญมาก ทำลายมาก มันเจริญขึ้นก็เพราะทำลาย ทำลายแล้วเจริญ แล้ว
ไอ้ที่เสียหายก็สลายไปหมดแล้ว คุณภาพต่าง ๆ ไม่ว่าดิน ที่เคยมีคุณภาพมาแต่ก่อน มันก็หมดแล้ว
น้ำก็ดี อากาศก็ดี หมดไปแล้ว แม้แต่พันธุ์พืชต่าง ๆ ก็ตามจะเป็นข้าวก็ตาม เสียหายไปหมดแล้ว

อาตมาเป็นรูปหนึ่งที่ฟังฟังและศึกษา เรียนรู้เรื่องเหล่านี้ ถ้าใส่มากขึ้นมานี้ แม้แต่ต่อ
ขณะนี้ ไม่เหลือ เม็ดข้าวจะเหลืออะไรละ คุณภาพจะเหลืออะไร เพราะอะไร มีรสชาติใหม่ ยั่งยืนไหม
ทำแบบนี้ ดินก็เสื่อม อะไรรักเสื่อม ไป ๆ มา ๆ กลายเป็นเจ้าของทั้งหมดที่ดินไปเพราะต้องการผลิต
เพื่ออะไร เพื่อโลภะ ภูเขาโลภะ ความโลภของเรา ต้องใส่ปุ๋ยอย่างโน้นอย่างนี้ขึ้นมา ยาอย่างโน้น
อย่างนี้ขึ้นมา ดินก็เสีย น้ำก็เสีย อากาศก็เสีย ไฟก็เสียไปแล้ว เกิดเร้าร้อนขึ้นมา เพราะอะไร ตอนนี้
เราสำนึกได้ไหม

เมื่อทำลายแล้ว วัตถุต่าง ๆ ที่ให้มีรสชาติเหมือนเดิม มันไม่ได้ เช่น เมล็ดข้าวเคยหอม
มันก็หมดสภาพไปแล้ว หาได้ไหม มีไหม ใครทำได้ นี่แหละ เราจะฟื้นฟูคุณภาพมาตรฐานขึ้นมาได้
อย่างไร มาตรฐานของเราไม่ต้อง มกท.มาตรวจ มาตรฐานอะไรบ้าง เรามาทำแก้ไขเอง และ
บริโภคเอง

อาตมาผลิตเกษตรอินทรีย์มาตั้งแต่ปี ๒๕๒๕ ชาวสวีตเซอร์แลนด์ โลภามาติดต่อ
อาตมาปี ๓๔ ๓๕ ก็ได้ส่งไปแล้ว เกษตรอินทรีย์เริ่มต้นแล้ว ตอนนั้น กำลังเรียนรู้ ทำไปเรื่อย ๆ หา
ประสบการณ์เรื่อย ๆ จนในที่สุด สามารถทำให้มีรสชาติฟื้นขึ้นมาได้ใหม่

สิ่งเหล่านี้ มันไม่ไปไหน อยู่ตรงนี้แหละ พันธุ์พืชนะ เราจะแก้ไขตรงนี้ได้ไหม เพราะตัว
เราเป็นตัวสำคัญที่สุด ที่วิ่งตามโลกไปก็เพราะโลภ โกรธ หลง อาตมาพูดเสมอว่า ศาสนาเป็นบิดา
มารดาแห่งสันติภาพในโลกนี้ มีแล้วหรือยัง ทุกคนที่นับถือศาสนา ทุกศาสนาก็ตาม มีธรรมชาติของ
ศาสนา คำสอนของศาสนาแต่ละศาสนาอยู่ในใจแล้วหรือยัง มีแล้วแสดงออกไหม การพูด การ
กระทำ ทุกอย่าง แสดงออกแล้วว่า เออ คนนั้นมีธรรมชาติ มีศาสนาอยู่ในตัว มีมัย ไม่ต้องไปติดป้าย
อะไร ใบประกาศอะไรหรอก เพียงแต่เราทำขึ้นมาให้เขามองเห็น คนอื่นไม่เห็น ก็เห็นตนเอง ดังนั้น
มาดูตนเอง มาฟังเสียงตนเอง มาดมกลิ่นตนเอง ลิ้มรสชาติตนเอง มาสัมผัสตนเอง ดีมั๊ย? (ยิ้ม)

แล้วจะอิมเอิบปิติสุข เพราะเรามีของดีมาแล้ว ทั้งเจ้าคุณทั้งหลาย จะเป็นบิดามารดา
ครูบาอาจารย์ก็ตาม พันธุ์พืช พระแม่ธรณี คงคาก็ตาม อยู่ในใจเราหมดแล้ว คนอื่นเป็นไรละ คนอื่น
ก็ต่างหาก ทำอย่างไรให้หมดเขา หมดเรา หมดกู หมดมึง แบบนี้ได้ไหม

เราจะเอาของดีอื่นมา และก็ใส่ของเราขึ้นมา เราจะผลิตขึ้นมา ไม่ว่าเมล็ดพันธุ์พืชก็
ตาม อาตมาก็ยังไม่ประสบความสำเร็จหรอก ถึงแม้จะสีเป็นข้าวสาร แล้วมาคัดเลือกเอาข้าวสารมา
หว่านเป็นกล้า แล้วเอาไปดำนา ก็ยังไม่สำเร็จ ปีต่อไปเรียนอีก หลักสูตรนี้ยังไม่จบ แต่เราเรียนไป

เรื่อย ๆ จะแก้ไขแบบไหน ได้พันธุ์ที่แท้จริง ไม่มีอะไรเจือปนได้ไหม แบบนี้ เพราะเรายังมีจิตใจเจือปนอยู่ด้วยโลก ด้วยโกรธ ด้วยหลง ก็เลยยังมีเหลือขึ้นมาอีก เราจะทำแบบนี้ได้ไหม

ฉะนั้นเราก็มาแสดงออกความดีแล้ว แสดงความกตัญญูกตเวที ตอบแทนพระคุณ พระแม่ธรณี พระแม่คงคา วาโย เตโช ขึ้นมา ด้วยการทำเกษตรอินทรีย์ขึ้นมา

ทำตัวเราให้เป็นอินทรีย์ได้ไหม ?

ทำอินทรีย์ก็ต้องมีการไถตะ ไถแปรขึ้นมา และจะคราดขึ้นมา แล้วก็ถอนวัชพืช ตัวเราไถแล้วหรือยัง คราดแล้วหรือยัง ไถตะ ไถแปรแล้วหรือยัง ถอนวัชพืชแล้วหรือยัง อาตมาก็สงสัยตรงนี้แหละ

ไถยังงั ไถตะเป็นยังงั ไถแปรเป็นยังงั คราดเป็นยังงั ไถตัวเองเป็นยังงั ไถนาก็เคยเนาะ อิมม... ไถเสร็จแล้ว ก็คราดไป แล้วก็หว่านข้าวไป วัชพืชอาจจะมึบบ้างก็ถอนไป บ้าง แต่พวกเราไม่ถอนแล้ว ไร่ยาเนาะ (หัวเราะ) ฉิบหายหมดเลย ทำลายหมดเลย ทำลายตัวเรา ทุกวันนี้อายุไม่เท่าไร ๖๐-๗๐ ก็ไปแล้ว เยอะแยะ หลวงพ่อก็ย่าง ๘๐ เนาะ ยังพอไปได้ (หัวเราะ)

ด้วยแรงน้ำใจที่มีคุณธรรมอยู่ในใจขึ้นมา การไถตัวเรานั้นก็คือ มีอะไรบ้าง ไถคราด ถอนวัชพืช ต้องมีศีลเรียบร้อยแล้วหรือยัง อิมเอิบแล้วหรือยัง ปาณา ฯ ฉันหยุดแล้ว อิมเอิบแล้ว ปลอดภัยแล้ว ไม่มีเวรกรรมแล้ว

อะทินนาฯ ฉันไม่ลักไม่ขโมยของเขา

ปาณา ฯ ฉันมีเมตตา รักตนเอง สงสารตัวเอง ช่วยเหลือตัวเอง ไม่เบียดเบียน ไม่อยากให้ใครมาเบียดเบียนมาทำลายชีวิตของเราขึ้นมา เราก็แผ่เมตตาให้ตัวเรา เมื่อเรามีเมตตาในตัวเรา อิมเอิบแล้ว สุขแล้ว เต็มแล้ว ให้ไหลไปสู่สรรพสัตว์ทั้งหลาย ที่เป็นเจ้ากรรมนายเวรก็ตาม อะไรก็ตาม ก็แผ่เมตตาไป สัตว์ที่ดุร้ายก็อาจจะอ่อนโยนก็ได้ คนที่ดุร้าย ฆ่าใคร ก็อาจจะผ่อนผันก็ได้ ถ้าเรามีเมตตา เต็มใจ อิมเอิบ ปิติสุขแล้วจากจิตใจของเรา ไหลไปสู่เจ้ากรรมนายเวร หรือผู้ทำกรรมทั้งหลาย

นี่คือการปาณา ฯ อิมเอิบแล้ว สุขแล้ว ภูมิใจแล้วหรือยัง

อะทินนาฯก็ตาม ต้องมีธรรมะสันโดษ ยินดีที่เราหามาได้ กำหนึ่ง กอบหนึ่ง หาบหนึ่ง รทหนึ่ง สองรทก็ตาม เราก็ภูมิใจแล้วกับของเรา จะไม่โลภเอาของของคนอื่น ไม่ต้องการเอาของคนอื่น กำไรจากคนอื่นมากเกินไป ผู้ผลิตก็เพื่อผู้บริโภค ทำอย่างไรให้บริโภคได้ดี ผลผลิตได้ดี

เราผลิตเพื่อใคร เราผลิตเพื่อผู้บริโภค ฉะนั้นเราก็ต้องการความปลอดภัยชีวิต และต้องการกำไรให้แก่ของเรบ้าง และให้แก่ผู้บริโภคสามารถอยู่ได้อย่างสบาย ไม่เดือดร้อน

ใครจะร้อน แต่เราไม่ร้อน เพราะเย็นใจแล้ว

นี่เถิด คือศีล ปาณา ฯ อะทินนาฯ กาเมฯ มุสาฯ แล้วก็อ้อมเอิบในศีล นี่คือไถตะ ไถพรวนแล้ว

ต่อไป คราด มีอะไรบ้าง

ทำไมต้องคราด เพราะดินมันยังไม่สม่ำเสมอเนี่ย เมื่อคราดไป ดินจะสม่ำเสมอไป น้ำหยดมาแต่ละหยดไล่ไปทั่วหมดเลย การที่จะคราด ตัวเราคราดแล้วหรือยัง หือ?

คราดคืออะไร ? สมาธิ อิมม...

เมื่อมีสมาธิ...ขณิกสมาธิ อุปจารสมาธิ อัปปนาสมาธิ มันคงยั่งยืนแล้ว นี่แหละ ไม่มีเรา ไม่มีเขา อหังการ ไม่มีตัวกู ไม่มีตัวเขา ทำลายเหล่านี้ได้ไหม ตายไหม? ไม่ตาย...ยิ่งเจริญนะ ไม่ตายหรอก

ถ้าเราทำลายตรงนี้ ไม่มีเรา ไม่มีเขา ไม่มีพ่อ ไม่มีแม่ ไม่มีญาติ ไม่มีพี่น้อง คือ ญาติทั้งหมด พ่อแม่ทั้งหมดได้ไหม พี่น้องทั้งโลกได้ไหม พอเราคิดแบบนี้ คราดแบบนี้ สมาธิแบบนี้ มันคงแบบนี้ สัตว์เล็กสัตว์น้อยก็เป็นพี่เป็นน้อง ทั้งโลกก็เป็นพี่น้องกันเลย ไม่มีเขา ไม่มีเรา ไม่มีพรรคไหน ไม่มีพรรคนี้ ก็ไม่มีอะไรหรอก เรื่องทะเลาะกัน แย่งกันขึ้นมา เอ๊ย...สบายมาก

ฉะนั้นเรามาคราด คือ จิตใจของเราให้เป็นสมาธิ เอาไหมสมาธิ ?... มีสติ ระลึกรู้ที่ตั้งจิต น้อมจิต ที่อยู่ที่ไหน อยู่ที่พ่อที่แม่ หรือการงานทุกอย่าง มาอยู่ที่ลมหายใจของเรา น้อมจิตให้มาอยู่ของเรา เป็นเชือกดึงมาอยู่ที่ใจของเรา มาแล้วหรือยัง ถึงแล้วหรือยัง ตามลมแล้วหรือยัง ลมยาวรู้ไหม ลมสั้นรู้ไหม ละเอียดหรือว่ายาว หยาบรู้ไหมขึ้นมา ให้มันตามไปเออะ ฯ

ถ้าสติมันคง จิตก็จะอยู่ ถ้าสติไม่มันคง ไม่เหนียวขึ้นมา จิตก็จะออกไป เพราะเราไม่เคยทำ ไม่เคยฝึก ไม่เคยปฏิบัติ ไม่เคยทรมานจิต ต้องทรมานให้มันอด อย่าไปดูโน่น อย่าไปดูนี้ อย่าอยู่อยู่กับพ่อแม่กับพี่น้อง ต้องลงมาอยู่กับตัวเราได้ไหม ที่ลมหายใจเข้าออก

เมื่อเราทำตรงนี้ได้ เรามันคง ยั่งยืน รู้เท่าทันว่าจิตจะไปไหน แม้แต่กระพือลมจะไปแล้ว รู้เท่าทัน มีตะบะขันติสะกดมันไว้ วัริยะความเพียรสะกดมันไว้ จิตเราก็จะอยู่แล้ว เราก็จะสบายแล้ว มันคงแล้ว ยั่งยืนแล้ว ไม่มีเราเขา ตั้งจิตก็ไม่ใช้เพื่อเรา เพื่อทั้งหมดแหละ ทุกสิ่งทุกอย่าง – จะไม่เจอปนกับสิ่งที่มันเป็นพิษ จะเป็นปุ๋ยก็ตาม ยาก็ตาม

นึกถึงปุ๋ย ให้ชาวบ้านผลิตได้ไหมขึ้นมา อาตมาก็ผลิตเฉพาะอาตมา ชาวบ้านจะทำขาย ก็เรื่องของเขานะ เป็นอิสระ เลิกปุ๋ยเคมี ยาก็ไม่มี รสชาติข้าวอร่อย เพราะอะไร ไม่บอกก็หือหรือเขานะ (หัวเราะ) รสชาติจะกลับหอมนุ่มขึ้นมา ใคร ๆ เขาก็ต้องการ นี่ตัวเสน่ห์ของกลุ่มเกษตรกร ไม่ว่าจะเป็นพืชผักก็ตาม ข้าวโพดก็ตาม พักแพงแดงกวาก็ตาม ถ้าเราได้สูตรนี้ไปใส่แล้ว รสชาติจะฟื้นขึ้นมา ไม่ต้องเกรง ไม่ต้องห่วงว่าจะมียาพิษ

แล้วน้ำที่ว่าจะแล้ง หลวงพ่อว่าไม่แล้ง น้ำใจ น้ำใจจะไม่แล้ง ปีที่แล้วปิดก้นทำนบใหม่หมดไปแสนกว่า มีประตูปิดก้นสองประตู พอน้ำมาก็ปิดไว้ ชาวบ้านทั่วไปก็ได้บุญ กินบุญด้วยเนาะ ชาวบ้านที่ดำนามีข้าวกิน มีชีวิตชีวาอยู่สุขสบาย ลูกเต้าเล่าหลานเลี้ยงขึ้นมา เราก็ภูมิใจแล้ว บุญแล้วที่เราปิดก้นทำนบ แล้วทำนบก็น้ำทำให้ชาวบ้านทำนาขึ้นมา ไอ่...มันสบาย...

นี่ไปแล้วเอาบุญทั้งหมด ได้ไปชูดลอกคลองน้ำ แล้วเอาดินคลองน้ำไปทำถนนให้ชาวบ้านได้เดิน ชาวนาได้เดินขึ้นมา ค่อนข้างสบายยย... มันก็บุญทั้งนั้นเลย แต่ไม่มีตัวตนเนาะ แต่เอาไว้ในใจเรา เป็นเจตสิกอันหนึ่งละ ที่ติดอยู่ในใจของเรา บุญตัวนี้แหละที่ติดอยู่ในเจตสิกของเรา จำเป็นไหม คือส่วนหนึ่งเรายังใหม่ๆ ก็ต้องจำเป็น ให้เจตสิกตัวนี้อยู่เถอะ แต่ถ้าเป็นพระอรหันต์ก็ไม่จำเป็นต้องมีเจตสิกแล้วเนาะ แต่เรามองไม่เห็น เพราะสิ่งเหล่านี้เป็นนามธรรม เจตสิกนี้เป็นนามธรรม ไม่มองเห็น ถ้าเรามีแต่ตาเนื้อ ตาในไม่สร้างขึ้นมาก ทำให้เรามองไม่เห็นเจตสิกที่ติดอยู่ในจิตเหล่านี้ขึ้นมาได้ สิ่งเหล่านี้เราต้องเรียน ต้องศึกษา ต้องปฏิบัติ ไม่ใช่จะพูดอย่างเดียว ไม่รู้เรื่อง ต้องปฏิบัติไปด้วย อาตมากล้าพูดขึ้นมาได้ เพราะอาตมาทำไปด้วย อันนี้เป็นสิ่งสำคัญที่สุดแล้ว ที่เราจะต้องทำ เพราะเรายังต้องมีชีวิตอยู่ ไม่ใช่ต้องไปนิพพานเนาะ พระสงฆ์อะไร ศึกษาธรรมะ ปฏิบัติธรรมะ มุ่งสู่นิพพาน ไอ่... อาตมายังเป็นหนี้ข้าวกันบาตรชาวบ้านเนาะ ข้าวกันบาตรยังมีคุณค่าต่ออาตมา อาตมาสามารถย้อนมานึกถึงตรงนี้ มาช่วย ทำเป็นรูปธรรมเป็นรูปแบบ ...ส่งไปทั่ว ใครคิดอย่างไร พูดอย่างไร กระทำอะไร เรารู้หมด ไม่ว่าวงการรัฐ วงการพระสงฆ์ก็ตาม ท่านคิดอย่างไร พูดอย่างไร กระทำอะไรขึ้นมา เจ็บปวดด้วยอะไรบ้าง หือ มียาพิษไหม ยาพิษที่เจ็บปวดกับความคิด การพูด การกระทำ คืออะไร โลก โกรธ หลง อิมม...มีคอร์ปชั่น จนเดือดร้อนปปช.

อาตมาคัดเลือกกัลยาณมิตรที่มีศีลธรรม ชื่อสัตย์ ผู้ว่าก็ผู้ว่าใหม่ ผู้ว่า นายอำเภอ ก็แค่ ๔-๕ ปีก็ไปแล้วเนาะ อาตมาเป็นประจำเลย ให้เงินไปแล้ว กลุ่มไหน อำเภอไหนให้ไปแล้วส่งคืนมีไหม อาตมาต้องตามหนี้ เหนื่อยจะตาย เงินของกลุ่มเกษตรกรเลยละ ไม่ใช่เงินชิบ รู้หมด กลุ่มไหนให้ไปแล้วสามารถให้คืนมีไหม รู้หมด พอจะเลือกกัลยาณมิตรแต่ละที่ มากี่รู้หมดแล้ว ใครชื่อสัตย์สุจริตมีกัลยาณมิตร ช่วยเหลือสังคมต่างๆ ขึ้นมา มีศีลธรรมขึ้นมา เรารู้หมด เพราะหลวงพ่อด่าน แม้แต่เงินเกษตรกรก็อยู่ที่หลวงพ่อ แม้แต่เงินชิบก็เป็นกรรมการ ตั้งแต่โคราช ไปยันสุรินทร์ บุรีรัมย์ ศรีสะเกษ อุบล อำนาจเจริญเนาะ อุบลเนี่ย ให้เงินไปแล้ว ยังให้ตามไปทำการกลุ่มอีก ไอ่...บ้าจะตายแล้ว ให้เงินไปแล้ว ยังให้หลวงพ่อด่านแนะนำเรื่องทำกลุ่มเนาะ ลำบากเหลือเกิน โคราชก็เยอะเยอะ พระก็มีสองรูป อยู่ในเมืองโคราชคนหนึ่งแหละ ก็เป็นสมาชิกของหลวงพ่อ

เพราะหลวงพ่อกลุ่มใหญ่ ที่หลวงพ่อเรียกว่า เสด็จธรรม ในประเทศไทยก็มีกลุ่มนี้แหละกลุ่มใหญ่ ภาคเหนือ ภาคใต้ อีสาน ตะวันตก ตะวันออก นครปฐม ระยอง จันทน์ ก็มาประชุมกัน หลวงพ่อก็เป็นประธาน

อันนี้เล่าเรื่องไม่กล้าตัดสินใจแน่นอน อะไรมาวางกันจิตใจเราบ้าง ที่เรายังทำเกษตรอินทรีย์ยังไม่มั่นคง ไม่ยั่งยืน มีอะไรบ้าง ที่มาวางกันจิตใจเรามีไหม อาตมาว่ามีนะ...

รู้ไหมนี่อะไรที่มาวางกันจิตใจของเรา ไม่ให้เราบรรลุถึงความประสงค์ตรงนี้ได้

ทำเกษตรอินทรีย์สำเร็จลงได้ขึ้นมา

เรื่องดินฟ้าเราก็อะเสียหนึ่งแล้ว เพราะอาตมาก็ไม่จำเป็นแล้วว่าฝนฟ้าจะมาไม่มา อาตมามีน้ำอยู่แล้ว

'ปลูกอ้อยกินน้ำตาล ปลูกยางพารากินลาบกินก้อน'

แม่นบ่? หือ...

อาตมาก็ว่าอย่างนี้ ตามประสาอาตมาแหละ

นี่อาตมาก็จะให้ตรงนี้แหละ

เรามาทำตรงนี้ ดำนี้ ตอกนี้ ไม่ต้องมองเห็นไร่ละ ๙๐๐, ๘๐๐, ๗๐๐ อะไรขึ้นมาหรอก เรามาทำตาดหนึ่งตอกหนึ่ง นี่ถึงพระแม่ธรณีตรงนี้ แล้วเราช่วยเสริมอาหารให้กับดินได้ไหม ทำปุ๋ยคอกปุ๋ยอะไรขึ้นมา โอ้ยยยย...สบาย

พืชพืชต่าง ๆ ก็สืบเตียนในนั้นแหละ แล้วก็มาปลูกพืชผักกินในนั้น เป็นพันธุ์ที่ดี พืชผักที่ปลอดสารพิษสารเคมี และไม่มีโรคภัยไข้เจ็บให้แก่ตัวเราและผู้บริโภคทั้งหลายขึ้นมา แล้วเราปลูกอย่างนี้อิ่มเอิบสุขแล้วหรือยัง

หลวงพ่อไปพูดเสวนากัน พอเสวนาจบเขาถามว่า หลวงพ่อตลาดอินทรีย์มีไหม เร็ว ๆ นี้ก็มีนะ ที่ตลาดโคกวิ้งหาอาตมาให้หาอาตมาหาตลาดให้ เอ้ยยย บ้า (หัวเราะ) เราเป็นพระแท้ ๆ หาตลาดอะไร เอาตลาดธรรมะไหม (หัวเราะ)

อีกคนหนึ่งเป็นคนหรือลาวอะไรไม่รู้ละ จะทำโรงสี และก็ผลิตข้าวอินทรีย์เนาะ วิ้งมาหาอาตมา หลวงพ่อให้หาตลาดให้ โอ้ยยยยย... ตลาดใหญ่อยู่ที่หลวงพ่อนะ

ตั้งแต่หลวงพ่อกำมาไม่เคยมี ไม่เคยไปหาตลาดที่ไหน ตั้งแต่เริ่มแรกจังหวัดสุรินทร์นั่นแหละ ไม่เคยไปหาตลาดที่ไหน จะทำยังไงให้ตลาดวิ้งมาหาเราได้ไหมมีเสน่ห์แล้วหรือยัง หือ... ทำยังไงให้มีเสน่ห์สิ่งเหล่านี้ขึ้นมา ให้ต่างประเทศวิ้งมาหาได้ไหม

คนจากสวิตเซอร์แลนด์ ไม่ว่าจะเป็นโลธาก็ตาม เบอ์นาร์ตก็ตาม วิ้งมาหาหลวงพ่อ

คนอื่นมากันสามสี่คน...พูดไม่กี่คำ เอาข้าวจากหลวงพ่อกัน นี่แหละจึงได้ส่งไป มาติดต่อกัน
ปี ๓๔ ปี ๓๕ เราส่งไปแล้ว ๑๕ ตัน

ไปที่สวิตเซอร์แลนด์ เครือข่ายของยุโรป ไม่ว่าจะเป็นเยอรมันก็ตาม ฝรั่งเศส เบลเยียม
เขาก็ไปแบ่งกันทางโน้น พอปีหลังขึ้นมา ไม่ใช่สิบห้าตันแล้ว เครื่องแพ็คสุญญากาศ เครื่องหนึ่งก็
ประมาณ ๙ หมื่น แพ็คได้หนึ่งกิโล ไม่ทันแล้ว ตอนนั้นส่งไป ๑๕ ตันเนาะ ปีแรก ใช้พวกเทคนิคไม่
ทัน ต่อมาก็เพิ่มเครื่องหนึ่งอีกนา หนึ่งแสนหกหมื่น แพ็คครั้งหนึ่งได้ ๔ กิโล อาตมาก็จดบันทึกในใจ
เก่งเนาะ (หัวเราะ)

ไปมา ไปมาก็ส่งไป ๒๐๐ , ๒๐๐ ตันขึ้นมา ก็ต้องเพิ่มอีกเครื่องหนึ่ง สองแสนบาท
แบบเดียวกัน คือแพ็คได้เหมือนกัน แต่รูปแบบอาจจะผิดกันนิดหน่อยเนาะ เป็นแบบนี้

นี่หลวงพ่อก็ได้เริ่มส่งแบบนี้ เรียนรู้แบบนี้ วิ่งไปหาตลาดใหม่ ไปยุโรปไหม ?

สิ่งที่หลวงพ่อกับเป็นห่วงพวกเราที่สุดแล้ว ทุกวันนี้ ที่หลวงพ่อกับเทศน์เสมอไปก็เพราะห่วง
เพราะเรากำลังเกิดและกำลังตาย สิ่งที่เกิดขึ้นกับพวกเรา อาตมาจะเรียกว่ากรรมะ ปรารถนาคือ
ความเพียร หนึ่ง ทุกท่านทั้งหลายที่เกิดเป็นเกษตรสีเขียวขึ้นมา เตรียมความพร้อม เตรียมทีไหน ไม่
ต้องเตรียมอะไรหรอก ที่ตัวเรานั้นแหละ เตรียมอะไร เตรียมตา... เตรียมหู เตรียมจมูก ลิ้น กาย
พอแล้ว

นี่แหละจะนำสิ่งต่าง ๆ ไปเกิดขึ้นในใจของเรา ตาเห็นรูป สติหยุดก่อน เรียกว่า สังวร
ปธาน สำรวมระวัง ถ้ามีสติคอยระวัง เห็นรูป หยุดก่อน ได้ยินเสียงก็หยุดก่อน สติหยุดก่อน ดมกลิ่น
ลิ้มรสสัมผัส ก็หยุดก่อนขึ้นมา สติระวังไว้ขึ้นมา อย่าให้เข้าถึงจิต มาถึงตาได้ มาถึงหูได้ จมูก ลิ้น
กาย แต่อย่าให้ถึงจิตขึ้นมา ถ้ามาถึงจิตแล้ว เดี่ยวเป็นเจตสิก ยากที่จะแก้ไข ติดแล้วไม่ได้ เพราะ
ไม่มีรูปด้วยเนาะ เราตาหยาบอย่างนี้ เครื่องมือหยาบๆ เหล่านี้ ไม่ได้หรอก เรามีสติพร้อมแล้วหรือ
ยัง มีปัญญาพร้อมแล้วหรือยัง ที่จะขัดจะเกลา สิ่งเหล่านี้ขึ้นมาได้ ฉะนั้นต้องป้องกัน ตา หู จมูก
ลิ้น กาย ใจ เหล่านี้ขึ้นมา ให้อยู่ด้วยสติ ให้มันคงยั่งยืน

เมื่อสติกันได้แล้วก็ไป ปะหนะปะธาน ในธัมมะจักรเนาะ ปะหนะปะธาน อันนี้ก็คอยพอ
ขจัดสิ่งที่ไม่ดี การคิดไม่ดี การพูดไม่ดี การกระทำไม่ดี ให้ออกไป เมื่อออกไปแล้ว ก็เอาสิ่งที่ดี ๆ ศีล
มีไหม สมาธิมีไหม ปัญญามีไหม คุณบิดามารดา ครูบาอาจารย์ พระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ อยู่
ในใจเรามีไหม

เมื่อมีสิ่งนี้แล้ว สิ่งที่ไม่ดีก็ไม่ต้องมา เราก็ภูมิใจแล้ว สบายใจแล้ว อิ่มเอิบแล้ว
จะตาย ๆ ไปก็เรียกว่าตายตาหลับสบาย เราไม่ต้องห่วงแล้ว ว่าเราจะตายจะเป็นอะไร เพราะจิตเรา
มีที่อยู่แล้ว มีพันธุ์ที่ดีแล้ว พันธุ์พืชดีแล้ว

หลวงพ่อก็คัดพันธุ์มา เอาข้าวสาร เป็นข้าวหว่านกล้า เอากล้านั้นมาดำแล้ว เป็นพันธุ์ดีแล้วขึ้นมา ขัดเกลาคือแล้ว เป็นพันธุ์ดีแล้ว ติดอยู่ในจิตวิญญาณของเราทุกคนแล้ว เกษตรอินทรีย์ ติดอยู่ที่จิตใจของเรา ตัวเราก็นับดีแล้ว นี่พันธุ์พ่อพันธุ์แม่ พันธุ์ครูบาอาจารย์ พันธุ์พระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ ท่านของท่าน ศีล ภาวนา ก็อยู่ในใจเราแล้ว ศีล สมาธิ ปัญญา มีแต่คุณพระแม่ทั้งหมด คุณพระแม่ธรณีคงคาก็อยู่ในตัวเราหมดแล้ว

สรุปการดำเนินงานด้านการพัฒนาชุมชน โดยเป็นผู้นำในด้านเกษตรอินทรีย์ โดยไม่ทำลายสิ่งแวดล้อม ประยุกต์หลักธรรมทางพระพุทธศาสนา เป็นแนวทางการดำเนินงานทำให้จังหวัดสุรินทร์ กลายเป็นแหล่งผลิตข้าวหอมมะลิปลอดสารพิษแหล่งใหญ่ที่สุดแห่งหนึ่งของประเทศ รวมทั้งการรวมตัวการจัดตั้ง สหกรณ์ กองทุนหมู่บ้าน เป็นแหล่งศึกษาดูงานของหมู่บ้าน รวมทั้งชุมชนต่างๆ ที่สามารถนำไปพัฒนาชุมชนของตนเองต่อไป

ภาพประกอบที่ ๔.๑

ข้าวกล้องหอมมะลิบ้านท่าสว่าง

ภาพประกอบที่ ๔.๒
ถังจุลินทรีย์เพื่อเตรียมทำปุ๋ยอินทรีย์

ภาพประกอบที่ ๔.๓
ชมพ่อหมักไบโไม้เพื่อทำปุ๋ยอินทรีย์

๔.๒ วิหารธรรมบ้านหนองโดน

วิหารธรรมบ้านหนองโดน ตั้งอยู่ที่บ้านเลขที่ ๑๕ หมู่ ๖ ตำบลหนองโดน อำเภอลำปลายมาศ จังหวัดบุรีรัมย์ ๓๑๑๓๐ เป็นสถานที่ซึ่งคุณพ่อทองพูนได้ตั้งสำนักปฏิบัติธรรมและสถานที่ที่คุณพ่อทองพูนได้เสียชีวิตลงเมื่อวันที่ ๖ ตุลาคม ปีพุทธศักราช ๒๕๒๒ ซึ่งปัจจุบันมีเหล่าลูกศิษย์อาวสุโสที่เคยติดตามและปฏิบัติเมื่อครั้งคุณพ่อทองพูนยังมีชีวิตอยู่ โดยมี คุณแม่สุภาพ เสาวโร บุตรีเป็นผู้ดูแล

การปฏิบัติธรรมของวิหารธรรมบ้านหนองโดน จะมีชื่อเรียกว่า “สายสัญญา” อาจารย์ผู้บัญญัติ สายสัญญา มีนามว่า “อาจารย์ทองพูน เสาวโร” ศิษยานุศิษย์เรียกท่านว่า “พ่อตัน” หรือ “องค์ตัน” เป็นผู้นำในการปฏิบัติ และจะมีองค์ธรรมเพื่อนำไปสู่ความหลุดพ้นเข้าสู่เส้นทางพระศรีอริยเมตไตร ในอนาคต ซึ่งคำสอนของท่านจะเน้นให้ทำคุณงามความดี เมตตาธรรม มีสังฆธรรมเป็นที่ตั้งแห่งตน ไม่เลือกเพศหรือวัย สถานที่ เพราะถือว่าธรรมะจะประทับประครองผู้ปฏิบัติทั้งชาย-หญิงให้เป็นผู้สำเร็จได้ทุกคน หลักปฏิบัติสายสัญญาคือสอนให้เอาอำนาจคุณธรรมจารึกใส่ตน เรียกว่า “คัมภีร์สังขาร” มิได้จารึกลงในใบลานหรือกระดาษดังเช่นคัมภีร์อื่น ๆ

ความหมายของสายสัญญา^๑

สาย หมายถึง ทาง คือ ทางแห่งกุศล ทางแห่งธรรม สายทางปฏิบัติให้บรรลุความหลุดพ้น และถึงจุดที่ปรารถนา

สัญญา หมายถึง ความจำได้หมายรู้เป็นขั้นหนึ่งในขั้น ๕ เรียกว่า สัญญาขั้น ๓ อีกนัยหนึ่ง หมายถึง ข้อตกลง เครื่องหมายหรือการจารึกไว้ เช่น คำสัญญา หนังสือสัญญา เป็นต้น

เมื่อนำ ๒ คำ ความหมายรวมกันว่า ทุกคนเกิดมามีสัญญา เป็นสังฆธรรมที่ตั้งแห่งตน แต่การจำได้หมายรู้ไม่ใช่ของง่ายเพราะเหตุที่โลกมนุษย์เต็มไปด้วยโลกียธรรมที่จะชักนำให้มนุษย์เพลิดเพลน หลงใหลในโลกียสุข อาจารย์ทองพูนผู้ต้นบัญญัติจึงนำเอาหลักสัญญามาจุดรั้ง เพื่อให้มีสติรู้ตัวอยู่เสมอ

ประวัติผู้ก่อตั้ง อาจารย์ทองพูน เสาวโรนุพันธ์ เกิดที่บ้านตากแดด ตำบลนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์ เมื่อวันพุธ ขึ้น ๑๔ ค่ำ เดือน ๑ ปีชาล พุทธศักราช ๒๔๔๓ เวลาเช้าตรู่ ตรงกับ วันที่ ๑ เมษายน พุทธศักราช ๒๔๔๓ นามบิดา นายจันทร์ นามมารดา นางทอง มีพี่น้องร่วมบิดามารดาเดียวกัน ๕ คน คือ ท่านทองพูน นางบุญ นางผล นางร่วม นางถวิล

มารดาตั้งครรภ์อยู่ได้มีนิมิตว่ามีผู้นำพานดอกบัวมาให้ เมื่อครบกำหนดคลอดมารดามีสุขภาพแข็งแรง ไม่เคยเจ็บป่วย ปวดครรภ์ปั้นป่วนอยู่หลายวัน แต่ไม่ปวดมากจึงได้ไปตามหมอ

^๑ <http://www.vihanndhamm.net/practice.html> วันที่ ๑๑ ธันวาคม ๒๕๕๒

ตำแยมา ตรวจดู หมอได้ทายทักว่าจะเป็นผู้มีบุญมาเกิด ต้องจัดแต่งเครื่องรับรอง ประกอบด้วย ผ้าขาว ฐูป เทียน เมื่อคลอดแล้ว ปรากฏว่ามีผลที่กระหม่อมม้วนขอเป็นกันหอย ร้องกวนตลอดเวลา จึงได้จัดพานแต่งเครื่องรับรอง ตั้งรับรองจนครบ ๓ วัน แล้วจึงไม่ร้องกันอีก เลี้ยงง่าย จึงได้ขนานนามว่า **ทองพูน**

การใช้ชีวิตของท่านตั้งแต่เยาว์วัยในชนบทการศึกษาระบบโรงเรียนยังไม่มี จนอายุได้ ๑๓ ปี ในพุทธศักราช ๒๔๕๖ จึงบรรพชาเป็นสามเณร เพื่อศึกษาเล่าเรียนพระธรรมวินัย สามารถเรียนรู้ได้เร็วใช้เวลาเพียง ๑ พรรษา ท่านเป็นผู้มีจิตใจรักผูกพัน เป็นห่วงเป็นใยบิดามารดามาก เพราะเป็นบุตรคนโต ไม่อยากเห็นบิดามารดาลำบาก จึงสืบทอดมาช่วยบิดามารดาทำงาน เยี่ยงคนธรรมดาทั่วไป

ในช่วงนั้น สถานการณ์โลกกำลังคืบคลานช่วงหลังสงครามโลกครั้งที่ ๑ ในรัชสมัยแผ่นดินของรัชกาลที่ ๖ ปี พุทธศักราช ๒๔๖๕ ท่าน อายุได้ ๒๑ ปี ได้อุปสมบท ๒ พรรษา ที่วัดบ้านแพ่งพวย อำเภอนางรอง ในระหว่างนั้น ได้ศึกษาเล่าเรียนพระธรรมคัมภีร์ เป็นด้วยเดชบุญญาธิการท่านใช้เวลาศึกษาเล่าเรียนไม่นานก็แตกฉานในพระธรรมวินัย สามารถเทศน์ได้ดีเยี่ยม สามารถสวดพระปาฏิโมกข์ คาถาพันปากเปล่าได้ ท่านเป็นผู้ริเริ่มพัฒนาวัดที่บวชอยู่โดยคิทยาย กุฎิให้กว้างขวาง จึงชวนพระภิกษุและญาติโยมไปตัดไม้ในป่า ต้องค้างแรมอยู่ในป่าหลายวัน คืบวันหนึ่งใกล้รุ่งท่านเห็นมงกุฏทองคำมาสวมศีรษะ แล้วได้เล่าเรื่องให้พระภิกษุทั้งหลายทราบแต่ไม่มีใครเชื่อ หาวว่าท่านสติหลอน หลังจากช่วยกันขนลากไม้กลับวัด จัดแจงสร้างกุฏิเสร็จเรียบร้อย แล้วท่าน ได้ไปเยี่ยมโยมบิดามารดาที่บ้าน แจ้งให้ทำความสะอาดบ้านเรือนแล้วทำนํ้ามนต์ ประพรมบ้านให้ หลังจาก นั้นประมาณสี่เดือนได้ลาสิกขาบท หลังจากนั้นก็แสวงหาศิลปวิทยาทั้งหลายทั้งทางโลกและทางธรรมอยู่เรื่อยในยุคสมัยนั้น ท่านเป็นผู้มีปฏิภาณดีมาก เป็นอัจฉริยะ บุคคลสามารถเรียนรู้ได้อย่างรวดเร็ว บทสวดมนต์บางบทเพียงได้ยินพระสวดก็สวดตามได้หมด ได้ใช้ชีวิตอย่างสามัญชนทั่วไป ทำนาค้าขายของ ป่า โดยใช้เกวียนที่ทำขึ้นใช้เองเป็นพาหนะ ท่านใช้ความรู้ที่เล่าเรียนมาช่วยทำการรักษาผู้ เจ็บป่วยทุกข์ทรมานสังขารทั้งหลายด้วยน้ำทิพย์มนต์ และสมุนไพร โดยมีได้เรียกร้องคำรักษาเพียงแต่ให้คำ ยกครูเล็กน้อยเท่านั้น เมื่ออายุได้ ๒๕ ปี ต่อมาได้สมรสกับนางพิมพา เพี้ยซ้ายสูงเนิน แล้วแยกครอบครัวออกจากบ้านของบิดามารดาไป บุกเบิกที่ทำนา ในหมู่บ้านหนองม่วง อำเภอห้วยแถลง จังหวัดนครราชสีมา วันหนึ่งภรรยาของท่านได้เข้าป่าไปหาผลไม้กลับมามีอาการปวดศีรษะ และเป็นอัมพาตเป็นอยู่ภายใน ๓ วันก็สิ้นชีวิต บุตรยังเล็กเป็นทายาท ติดตาม คือ นางสมบุญ นายกว้าง เสาวโร นายมะลิ เย็นจบก นอกนั้น

ถึงแก่กรรมตั้งแต่ยังเล็ก ๒ คน เนื่องจาก ลูกยังเล็กมาก ไม่มีใครช่วยดูแล จึงย้ายไปอยู่กับพ่อตา
แม่ยายที่บ้านหนองโดน อำเภอปลายมาศ จังหวัดบุรีรัมย์ตามเดิม

สัญญาณแห่งการบรรลุ

วันหนึ่งอาจารย์ทองพูนรู้สึกปวดตาอย่างแรง จึงบอกให้แม่ยายช่วยแต่งเครื่องขันธ ๕
มีปัจจัย ๑๖๐ บาท รูป ๕ เทียน ๕ ผ้าขาว ๑ ผืน ดอกไม้ขาว ตั้งพานยกบูชาขึ้นไว้ จึงหายเป็น
ปกติ อาจารย์ทองพูนท่านมีความวิริยะอุตสาหะในการทำงานอย่างมาก มีนาทุ่งกว้างใช้ควาย
เทียมไถ ๖ ตัว ผลักคันทีละตัว ทั้งวันไม่ยอมหยุด พัก จนเสร็จภายใน ๓ วัน ในปีต่อมา ขณะไถนา
อยู่ได้มีกระแสดเสียงลงมาจากเบื้องบนว่า “ท่านเอ๋ยหยุดเถิด เลิกกระทำกลับไปชำระสระสง
แล้วปฏิบัติตัวเถิด” ท่านก็เหลียวมองหาดนพุตก็ไม่เห็น คงพูดพึมพำแต่ผู้เดียวว่า “เราจะ
รับทำงานให้แล้วเสร็จใครมาบอกให้หยุดอีกหนอ” หลังจากนั้นมาก็มีสิ่งดลกระแสดจิตให้
ปฏิบัติตัว ด้วยบุญญาภิหารตั้งอธิษฐานขอให้สว่างโลกสว่างธรรม จนปรากฏมีดวงแก้วลอยอยู่รอบ
บ้านท่าน แม้แต่ชาวบ้านก็เห็นเป็นเวลากลางคืนท่านจึงได้ตั้งอธิษฐานถ้าจะมาให้สว่างโลกสว่าง
ธรรม ก็ขอให้ดวงแก้วนั้นเข้าสู่ตัว แต่ถ้าจะทำให้ทรมาณก็ขอให้เคลื่อนออกไป ก็ปรากฏว่าดวงแก้ว
เคลื่อนเข้าสู่ตัวตั้งแต่ พุทธศักราช ๒๔๘๑ ท่านได้แต่งเครื่องบูชาขึ้นรับรองดวงแก้วประกอบด้วย
ทอง ๒ สลึง ปัจจัยส่วนตัว ๑๒ ตำลึงของบุตรอีก ๑ บาท บายศรีรูปเทียน ผ้าขาวรับรอง ท่านได้ยิน
กระแสดเสียงเรียกกองลงมาจากเบื้องบนว่า “กุมารภavanaเข้าจงสร้างบารมีศรีอาริเมตไตรย จะ
ได้เป็นองค์ ๕ กุมารภavanaเข้า อิ นะ ทะ นะ ทิ นะ หนุนนะ” แล้วเริ่มเล็งแลเห็นบรรลุจักษะ
ทิพย์ โสตทิพย์ ขึ้นพื้นฐานก่อนแล้วกลบดินวางสัญญาต่อพระธรณี แล้วบารมีก็ให้ท่านจารึกอักขระ
ลงในไม้หลักตึกลงในหลุมนั้นเป็นการวางสัญญาประกาศแก่โลกวิญญูณทั้งหลาย ตลอดทั้งเบื้อง
ล่างเบื้องสูง ทั้ง ๘ ทิศทั่วทุกทวีปได้ทราบการสร้างบารมีศรีอาริยะเมตไตรยเกิดขึ้นเป็นปฐมฤกษ์
แล้ว เมื่อตอนเที่ยงคืน โดยมีบุตรหญิงอยู่ร่วมพิธีได้เห็นการกระทำโดยตลอด ตั้งแต่บัดนั้นองค์
สำเร็จดวงแก้วเทพรำลึกลงสู่สังขารเป็นบารมีองค์นำสร้างบารมีองค์นำสร้างกล่าวนามท่านว่า
“ตัน” หมายถึงองค์พระผู้เป็นต้นบ่อเกิดแห่งแก้วเทพรำลึกในเอกภพ บารมีองค์นำสร้างตลอดทั้ง
บารมีองค์ผู้สำเร็จภาคโลกวิญญูณทิพย์ทุกท่าน กล่าวนามอาจารย์ทองพูนว่า “ตัน” มีฐานะเป็น
ต้นศาสดาบารมีตั้งแต่นั้นเป็นต้นมา

อนึ่งเมื่อ ดวงแก้วเข้าสรวมวิญญูณภายในสังขารของพ่อตัน (อาจารย์ทองพูน) ทำให้
เกิดมีญาณพิเศษ เล็งแลเห็นโลกวิญญูณทิพย์ทุกชั้นทุกวิมานตั้งแต่ปีพุทธศักราช ๒๔๘๑ นับเป็น
ช่วงเวลาที่ยิ่งใหญ่ของโลกกำลังคืบคลานอีกครั้งหนึ่ง คือสงครามโลกครั้งที่ ๒ ประเทศไทยต้องเผชิญ
กับสงครามมหาเอเชียบูรพา ท่านได้บำเพ็ญกุศลดับล้างช่วยชาติบ้านเมือง กรวดน้ำโปรดวิญญูณ
และแผ่ส่วนกุศล กระทำเป็นเวลาหลายเดือน กลางคืนเป็นกลางวัน ไม่หลับ ไม่นอนโดยบารมี

สังขารให้กระทำ นับเป็นความหมายต่อชาติบ้านเมืองโดยตรงแต่ไม่มีใครล่วงรู้เรื่องนี้ได้เลย แม้กระทั่งบุตรธิดา พ่อตา แม่ยาย ที่รู้เห็นการกระทำอยู่ทุกวัน ก็ไม่เข้าใจว่าท่านทำอะไร เพื่อประโยชน์อะไร บางครั้งบารมีของสังขารท่านพูดภาษาโลกวิญญานโดยการส่งภาษาสู่วิญญานแต่ ละชั้นซึ่งท่านสัมผัสได้ และพูดคุยกับวิญญานแต่ละชั้นรู้เรื่องกัน แต่ผู้ที่พบเห็นเข้าใจว่าท่านพูด ภาษาแขก

ในปีพุทธศักราช ๒๔๘๖ - ๒๔๙๐ ท่านยังอาศัยอยู่ที่บ้านพ่อตา แม่ยาย หลังเดิมอยู่ที่ บ้านหนองโดน อำเภอปลายมาศ ยังมีได้ตั้งวิหารได้เดินไปทางไปเยี่ยมบ้านเกิดที่บ้านตากแดด ตำบลนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์ เนื่องจากเป็นห่วงบิดาของท่านซึ่งแก่ชรามาก โดยมีน้องสาวของท่าน เป็นผู้ดูแล ซึ่งมารดาของท่านได้เสียชีวิตไปก่อนบิดานานแล้ว ด้วยความห่วงใยท่านจึงกลับไปเยี่ยม บ้านและเครือญาติบ่อยครั้ง ในเรื่องของการบรรลุลหกรรมทางบารมีของท่าน บรรดา เครือญาติใน สมัยนั้นบ้างก็เชื่อ บ้างก็ไม่เชื่อ แต่บรรดาเครือญาติก็รู้เห็นเรื่องของการบำเพ็ญตนของท่านเรื่อยมา วันหนึ่งคุณพ่อเปลี่ยน พยัคฆา ซึ่งมีบ้านอยู่คนละฟากรั้วกับท่าน ได้นอนป่วยทรมารสังขารอยู่ หลายเดือน กินยาหมอหลวง และยาหมอพื้นบ้านก็ไม่หาย ภรรยาได้นำพาไปเที่ยวตระเวนหาที่ สะเดาะเคราะห์ตั้งหลายแห่งก็ไม่หาย ท่านเห็นว่า หากปล่อยไว้ก็จะเสียสังขารไปเปล่า ๆ ท่าน ตรัสบอกกับภรรยาของคุณพ่อเปลี่ยน พยัคฆาว่า “มานั่งนอนทรมานให้สังขารสู่เวรอยู่ทำไม?” ในคำ วันนั้นได้ไปเยี่ยมพิจารณาที่บ้าน จุดเทียนขึ้นเปิดบารมีทิพยจักรตรวจดูก็เห็นแต่ตัวเวรมันผูกมัด รัตรึงกองสังขารอยู่ พอรุ่งเช้าก็บอกให้ตักน้ำมา ถังหนึ่ง แล้วทำน้ำมนต์รดให้ พอเหน้านมนต์รดได้ เพียงชั้นเดียวเท่านั้น เข้าวิญญานตัวเวรนั้นก็คลายหลุดออกจากกองสังขารของคุณพ่อเปลี่ยน ตกไปสู่ พื้นปฐพี ต่อจากนั้นคุณพ่อเปลี่ยนก็ลุกขึ้นในบัดดล อาการป่วยที่ลุก-ไม่ขึ้นมานานหายเป็นปลิดทิ้ง ด้วยน้ำมนต์ชั้นเดียว คุณพ่อเปลี่ยนเกิดอัศจรรย์ใจยิ่งนักจึงขอรับปฏิบัติเอา เกิดความเชื่อและ ศรัทธาต่อต้นตังแต่นั้นมา จากการแสดงเหตุด้านกายสิทธิ์อิทธิฤทธิ์ในคุณธรรมพื้นฐานของท่านใน ะยะบั้นต้นนั้นทำให้ได้โปรดเอาศิษย์รุ่นเก่าจำนวนมาก ทำให้ได้โปรดเอาอาจารย์ชู อิศระวงศ์ อีกท่านหนึ่งและยังมีบุคคลอื่น ๆ อีกมากมิได้เอ่ยนามไว้ ณ ที่นี้

ในสมัยนั้นคุณพ่อเปลี่ยน พยัคฆา ได้รับโปรดหลักธรรมจากท่านจำนวนมาก ซึ่งมักจะ เล่าถึงเรื่องอำนาจบารมีลงมาเปิดเผยบอกเหตุการณ์ต่างๆ ล่วงหน้า ต่อจากนั้นคุณพ่อเปลี่ยนก็ ได้บรรจุหลักธรรมให้น้องชายทั้งสองคน คือ คุณพ่อไปล์ พยัคฆา และคุณพ่อตัด พยัคฆา นำพา ปฏิบัติธรรมเข้ามารับพร รับโปรดหลักธรรม ต่างได้ติดตามท่านอย่างใกล้ชิด คุณพ่อเปลี่ยน พยัคฆามีบุตรสาว ชื่อว่า นางเลื่อน ปัจจุบันยังมีชีวิตอยู่ เป็นพยานบุคคล ซึ่งให้ข้อมูลประวัติจาก คำบอกเล่าของคุณพ่อเปลี่ยน และจากเหตุการณ์ที่พบเห็นเป็นประสบการณ์จริง นางเลื่อนมี

น้องสาวคนหนึ่งชื่อว่า นางดำ ซึ่งเป็นมารดาของนายประยงค์ เสาวโร ด้วยความใกล้ชิดระหว่างตา กับหลาน คุณพ่อเปลี่ยน ได้เล่าเรื่องราว เหตุการณ์ไว้กับนายประยงค์ เสาวโร โดยละเอียดใน ฐานะที่เป็นหลานชายและถือปฏิบัติตามคุณตามาตั้งแต่เล็ก ๆ ซึ่งปัจจุบันนี้ นายประยงค์ เสาวโร มีฐานะเป็นอาจารย์ผู้ปฏิบัติธรรมสายสัญญาผู้หนึ่งที่เป็นพยาน บุคคลได้อย่างดี ได้มีภูมิลำเนาอยู่ ที่บ้านก้านเหลือง ตำบลหนองยายพิมพ์ อำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์ แล้วยังมีบุคคลในพื้นที่ ซึ่ง ยังมีตัวตนอยู่ให้เห็น ๕ ท่าน โดยที่ได้ติดตามบิดามารับพร รับโปรดหลักธรรมตามบิดามาตั้งแต่ยัง เล็ก ๆ อยู่คือ อาจารย์เกตุ เช่นพิมาย อาจารย์ปาน พระนารายณ์ นายสมาน พยัคฆา เป็นต้น

ส่วนการดำรงชีวิตนั้น โดยโลกกับธรรมเป็นของคู่กันจะต้องมีที่พึ่ง ต้องหาผู้รับรอง ถือ ว่าเป็นเรื่องธรรมดาแห่งสังขารโลกในการครองชีวิตเรื่อยมา อยู่มาไม่นาน บารมีองค์นี้สร้างมิได้ ห้ามในการมีภรรยาของท่าน มิได้ถือเป็นข้อขัดข้องในหนทางสร้างบุญบารมี มิได้เป็นความผิดอัน ใด หากแต่ต้องมีผู้รับรองช่วยเหลือตามภาวะวิสัยแห่งการดำรงชีวิตในเมืองมนุษย์นี้ท่านได้สมรส กับภรรยาคนใหม่ ซึ่งคนแรกเสียชีวิตไปแล้ว ชื่อนางศรี แซ่เต็ง มีบุตรชายหญิงอีก ๒ คน คือ นาง สงัด อุตตพงศ์ และ ด.ช. โกรย (ถึงแก่กรรมแล้ว) ในระหว่างเวลานั้น ท่านได้เที่ยวโปรดญาติรอน แรมไปในที่ต่าง ๆ โดยมีได้แสดงตนว่าเป็นผู้วิเศษให้บุคคลที่ขอรับประสิทธิ์คุณธรรมได้รู้เลย เทียว รักษาคนป่วยที่หมอรักษาไม่หาย โดยทำน้ำทิพย์มนต์ให้กินเพียงขันเดียว ไม่อวดศักดานุภาพทาง คุณธรรมให้เป็นที่เอิกเกริกเลื่องลือใด ๆ เลย เพียงแต่บอกเป็นหมอธรรมบ้าง อาจารย์ของดีบ้าง หมอทำนายบ้าง เป็นการสร้างสมบารมี เอาธรรมะเป็นทานช่วยมนุษย์ผู้ตกอยู่ในกองทุกข์ใช้เวร เสพผลกรรมชั่วทุกข์ทรมานเที่ยวจาริก โปรดญาติเรื่อยไปทุกหนทุกแห่งที่ บอกญาติใดกุศลมูลเดิม มาดีก็ได้รับโปรดถือปฏิบัติเอาบางคนได้รับแต่เพียงแก้ไขเหตุผ่าน ๆ ไป การช่วยญาติมีทุกกรณี ที่มาหาช่วยแก้ไขทุกข์ยาก และโปรดคุณธรรมสร้างเสริมความเจริญในการประกอบสัมมาอาชีพทั้ง

ปวงแก่บุคคลผู้มาขอรับโปรด ได้รับเหตุตอบสนองทันตาเห็นโดยถ้วนหน้า แก้ไขกรรม กรรมทั้งคดีโลกและคดีธรรมอยู่มาไม่นาน นางศรีไม่เข้าใจ ชีวิตนักบุญของท่าน จะเป็นกับนางมิใช่ คู่สร้างบารมีที่แท้จริง จึงไม่เข้าใจในหนทางบุญบารมี จึงหย่ากับนางศรีแล้ว เทียวโปรดไปในท้องที่ หลายจังหวัดซึ่งสมัยนั้นการคมนาคมไม่สะดวก ต้องเดินเท้าข้ามน้ำข้ามทุ่งเที่ยวโปรดไปตาม หมู่บ้านที่มีศิษย์ปฏิบัติอยู่และในตัวเมือง บางครั้งก็มี ศิษย์ที่เป็นอาจารย์อาวุโสปัจจุบันได้สละพาย ยามติดสอยห้อยตามเดินทางไปด้วยขณะเดินทางไปเรื่อย ๆ ก็บรรจุหลักธรรมให้แก่ศิษย์เรื่อยไป บารมีเปิดเมื่อไรก็บรรจุเมื่อนั้น เดินอยู่ก็ภาวนาได้ เปิดส่งลงมาอย่างไรก็ตามหมด ในบาง โอกาสเข้าไปอาศัยค้างแรมในวัดได้ร่วมสนทนาธรรมกับนักบวช มีพระภิกษุขอรับประสิทธิ์อำนาจ คุณธรรม บางท่านนำไปปฏิบัติจนได้เหตุได้ผล นำไปช่วยญาติโยมมากมาย

ในช่วงปีพุทธศักราช ๒๔๙๑ – ๒๔๙๕ ได้ดัดแปลงปรามมารภาคโลกวิญญูณในส่วนที่เป็นวิญญูณอิทธิฤทธิ์ฝ่ายไม่เป็นศีลธรรม โดยมีการตีหลักปรามเจ้าที่แรง ซึ่งเป็นฝ่ายพญามารในปี ๒๔๙๓ ให้หลักยาว ๑ คืบ ส่งวิญญูณอักขระของฝ่ายมารเขียนใส่หลักตีลงดินและใช้ไฟสุ่มให้เสื่อมรบกวนสาธุชนไป ต้องเดินทางจาริกไปในท้องที่ต่าง ๆ เมื่อท่านเดินทางไปในท้องถิ่นที่ศิษย์บางท่านปฏิบัติอยู่ พุทธศักราช ๒๔๙๕ ท่านได้บัญญัติคำภาวนาบรรจุหลักธรรมโดยให้ศิษย์ผู้ได้รับโปรดคุณธรรมท้องถิ่นในสมัยนั้นภาวนาดังนี้ “สายสัจญา (สุด) ยัตปัตถวิง สายพะพะ พุทธคุณ กะโรทวีป ๆ นะ สิทธิ สัจญา (สุด) สายธรรมคุณ ให้หยั่งกาย วาโยเหล็กไหล สิทธิสัจญา (สุด) สายสังฆคุณ ให้หยั่งกายวาโยเหล็กไหล สิทธิสัจญา (สุด)” ในวรรคต่อมา ได้บัญญัติหลักธรรมวรรคใหม่ ใช้คำภาวนาบรรจุหลักธรรมโปรดให้ศิษย์ในวรรคที่สูงขึ้นด้วยการภาวนาดังนี้ “สายสัจญา (สุด) พะมุลึงค์ พะอุลึงค์ พะจอมไตร” หรือภาวนาว่า “สายสัจญา (สุด) พะอุลึงค์ ตะหมังลึงค์ พะมุลึงค์ตะหมังลึงค์” และบัญญัติหลักธรรมวรรคต่อมา ภาวนาบรรจุหลักธรรมว่า

สายสัจญา (สุด)

พะ อุลึงค์ ตุมุ มุตฺ พะ อุลึงค์ ตุมุ มุตฺ พะนิพพาน ตุมุ มุตฺ
พระเมตไตรย ตุมุ มุตฺ พระสุตัน ตุมุ มุตฺ

(คำว่า มุตฺ เป็นนามเรียกองค์พระธรรมที่มีรูปอักขระ ที่พระองค์บัญญัติโปรดญาติเฉพาะวรรคนี้ มีจารึกไว้ในหมวดคุณธรรมขั้นต้นในคัมภีร์องค์พระธรรมฉบับหลักสูตรประจำวิหาร)

เหล่าบรรดาญาติพี่น้องต่างมีความศรัทธา เชื่อมมั่น รับประทานตามท่านจนได้ดี มีบุญญาบารมีส่งผลแห่งผลรับรอง กลุ่มเครือญาติก็ยินดีรับเอาอำนาจคุณธรรมที่ท่านโปรดให้ ต่างพากันได้รับปฏิบัติเอา ถือดี ทำดี พากันมารับโปรดองค์พระธรรมจากท่าน หมุนเวียนกันมาเป็นเวลาหลายปีเรื่อยมา ท่านมอบกายสิทธิ์ท่านธรรมหลายระดับชั้น จนได้ทำหน้าที่เป็นครูบาอาจารย์โปรดญาติได้ ต่างได้นำพาญาติใหม่เข้ามารับพร รับโปรดหลักธรรมบรรดาศิษย์รุ่นเก่าที่ได้รับโปรดหลักธรรมรุ่นแรก ๆ ซึ่ง ปัจจุบันนี้พากันสิ้นอายุขัยทั้งสังฆารกันหมดแล้ว ดังเช่น อาจารย์เปลี่ยน พยัคฆา อาจารย์ชู อิศระวงศ์ อาจารย์มี สีนอก อาจารย์ไปล์ พยัคฆา อาจารย์สวน ทัทธานี อาจารย์ทอง หวังล้อมกลาง อาจารย์มัน เกสัชชา อาจารย์ตัด พยัคฆา อาจารย์ยา นพสันเทียะ อาจารย์เริง ศรีภูมิ และในส่วนที่กระจายอยู่ตามหัวเมืองต่าง ๆ ส่วนใหญ่จะมีภูมิลำเนาอยู่ทางภาคอีสานตอนล่างจำนวนหลายท่าน รายนามอาจารย์รุ่นเก่าดังกล่าวนี้ ศิษย์รุ่นเก่าซึ่งเป็นอาจารย์อาวุโสซึ่งมีความผูกพันเป็นเครือญาติใกล้ชิดกับ ท่านหนึ่งคืออาจารย์ชู อิศระวงศ์ ในฐานะเครือญาติ ซึ่งท่านใช้คำสรรพนามเรียกท่านอาจารย์ชูว่า “ลุง” สนิทกับท่านอาจารย์ชูมาก ซึ่งเป็นคนคงแก่

เรียน เป็นนักบวชเก๋ารอบรู้บทสวดมนต์หลายบทท่านให้เกียรติท่านอาจารย์ชูมาก ยกให้เป็นคู่ศึกษาเพื่อตรวจสอบและทดสอบภูมิปัญญาในฐานะที่ใกล้ชิดสนิทสนม ท่านถามลองภูมิปัญญาท่านอาจารย์ชูในโอกาสที่นำญาติไปถวายสังฆทานว่า “ลุงแบกมะพร้าวมาถวายฉัน มะพร้าวเป็นของธรรมรำลึกปรุงแต่งขึ้นมา เรียกว่าเป็นของธรรมปรุงแต่ง ลุงนำมาถวายฉันจะได้กุศลตรงไหน? เพราะฉันเป็นผู้ รำลึกเอง” อาจารย์ชูตอบว่า “ได้จากค่าแรงที่กระผมอุทิศสำหรับแบกมาไกลจนได้มาถวายฉันขอรับ” ท่านตอบว่า “ถูกต้องใครเห็น้อยมากก็ได้กุศลแรง”

แต่งงานครั้งที่ ๓

คู่บารมีของท่านคือ คุณแม่ล้วนเคยทำคุณงามความดีเป็นกุศลมูลเดิมจึงได้จัดการสู่ขอแม่ล้วน มาเป็นคู่สร้างบารมี แล้วย้ายมาอยู่ที่บ้านหนองโดน ได้จัดซื้อที่ดินที่เป็นบริเวณวิหารปัจจุบันในจำนวนเงิน ๒๐ บาท ปลูกกระท่อมไม้ไผ่ขุดเผือกมันรับประทาน ปัจจุบันที่ญาติสนของคุณเมื่อมาขอรับโปรดก็จะนำออกทำทานจนแทบไม่มีเหลือ คงมีไว้พอประทังชีวิต แม่ล้วนก็ทำตามไม่เคยขัดเลย มีบุตรชายหญิงเกิดมา ๕ คน คือ นางทิว ดวงสูงเนิน เด็กชายสมัย (ถึงแก่กรรม) นายสุนทร เสาวโร นางสุภาพ เสาวโร และนายสมจิตร เสาวโร ได้บำเพ็ญตนช่วยญาติรักษาคนป่วยที่เป็นโรคหลายชนิดที่หมอรักษาไม่หายด้วยยาบารมีเปิด บางคนใช้น้ำมนต์เพียงขันเดียว แม่ล้วนคอยช่วยแบ่งเบาภาระต่าง ๆ คอยตักน้ำไว้ทำน้ำมนต์ ช่วยตัดหลักไม้ทำให้ท่านเร่งการปฏิบัติตนดับล้าง ปรามมาร โปรดญาติโดยสะดวก แม่ล้วนได้ช่วยท่านด้วยความอุทิศหาะทุกวันหลายเดือนหลายปี เมื่อปฏิบัติร่วมกันเจ็ดปีบารมีทดลองความอดทน หลายอย่างท่านถามว่าจะเป็นผู้สร้างบารมีได้หรือไม่ จะรู้พิจารณาเท่าทันอำนาจบารมีสิ่งใดควรไม่ควร ท่านเขียนหลักท่านแม่ล้วนเป็นผู้เอาหลักไปตีลงพื้นปูนซีเมนต์ บางวันช่วยตีหลักจนสว่างโดยมิได้ ปรึกษาบ่นเลยแม้แต่บ่อย บอกให้ทำอะไรก็ทำตามมิให้ขัดคำบารมี แม่ล้วนจะคอยต้มน้ำร้อนให้ อาบเมื่อกลับจากโปรดญาติ ท่านจะอาบน้ำร้อนให้สะอาดหมดจดอาบน้ำบ่อยในบางวรรคของการบำเพ็ญปฏิบัติตน นั่งดับล้างกรวดน้ำ ๗ วัน ๗ คืน อาหารไม่รับประทาน ๗ วันแม่ล้วนจุดธูปเทียนบูชาน้ำเอาน้ำหอมพรมเท้าท่านทุกวัน บางวันมองเห็นรูปสังฆารเป็นคนหนุ่ม จะมีญาติมาหาจะรู้จักสั่งให้เตรียมตักน้ำ ใส่ถังรอไว้ สร้างบารมีในวรรคคุณธรรมห้องโหรงโลก จะผลัดเปลี่ยนนุ่งห่มผ้าใหม่ต้องเอาฤกษ์ กระทำอยู่ในระยะสามเดือน ด้วยอำนาจอันสงส์ที่ท่านแม่ล้วนช่วยท่านสร้าง ในฐานะคู่บารมีของท่าน ทำให้บารมีแก่กล้ามีสูงส่งขึ้น ท่านได้ลงองค์พระธรรมให้บ่อย รดน้ำมนต์และดับล้างช่วย บุตรให้ปฏิบัติตามทุกคน ซึ่งแล้วแต่ คนใดจะถือปฏิบัติได้เพียงไรแล้วแต่ บุญญาบารมีของแต่ละบุคคลจะถือเอาปฏิบัติเอา

การสร้างวิหารธรรมบ้านหนองโดน

เมื่อบรรดาศิษย์ที่พากันมารับโปรดหลักธรรมต่างมาจากบ้านไกล ต้องมาพักค้างแรมอยู่กับท่านเป็นเวลาหลายวัน ต่างมาช่วยกันคนละไม้คนละมือนำท่อนไม้มาถากทำเสาและถากเป็นพื้นกระดาน ครั้งแรกเป็นกระท่อมไม้ไผ่ต่อมาก็ยกเป็นเรือนไม้มุงสังกะสี และทำเป็นศาลาเป็นที่พักญาติพี่น้อง อีกหลังหนึ่งไว้เป็นที่พักของคนป่วย ทำแบบง่าย ๆ จากฝีมือของศิษย์ลงแรงช่วยกันในระหว่างนั้นบรรดาศิษย์เก๋ทั้งหลายยังไม่มีใคร ได้ล่วงรู้ถึงวิญญูณภายในของท่านเลย เวลาค่ำวันหนึ่งคณะศิษย์รุ่นเก่าจำนวน ๓ คนเข้ามารับโปรดหลักธรรม ได้มาพักแรมอยู่ที่วิหาร ในจำนวนนั้นมีคุณพ่อเปลี่ยน พยัคฆา ซึ่งเป็นศิษย์ที่ปฏิบัติตนดีสอยห้อยตามท่านอย่างใกล้ชิด จึงไว้วางใจมาก คืนวันนั้น ศิษย์บุคคลอื่นต่างพากันหลับหมดแล้ว ยังคงเหลือแต่คุณพ่อเปลี่ยน พยัคฆา ยังไม่หลับ เรียกให้ลุกขึ้น แล้วบอกให้เอาเศษไม้จากที่ขวานถากกวาดมากองแล้วให้ก่อไฟขึ้น หลังจากนั้นท่านก็บรรจหลักธรรมโปรดให้ พอบรรจหลักธรรมเสร็จแล้วท่านก็บอกให้ตั้งสัตยาภิโมกข์ฟังดูที่ท่านแล้วถามว่า “เปลี่ยนเห็นอะไรในตัวฉันไหม? คุณพ่อเปลี่ยนเห็นแล้วตกตะลึงโดยที่ตนไม่เคยล่วงรู้เห็นกายภายในท่าน แล้วก็ไม่เคยเอื้อนเอ่ยเรื่องนี้ให้ใครรับรู้มาก่อนเลย คุณพ่อเปลี่ยนเห็นกายภายในเป็นพรหมสี่หน้าถือของกายสิทธิ์เต็มทั้ง ๔ กร ในภาพกายตั้งแต่สะดือ ขึ้นไปเป็นอักขระองค์พระธรรมดวงแก้วกายสิทธิ์เต็มรูของค์มีรัศมีเป็นประกายเพชร คุณพ่อเปลี่ยน พยัคฆา จึงเป็นศิษย์เพียงคนเดียวที่ได้เห็นกายภายในของท่าน เป็น พระผู้เป็นเจ้า หรือ พระพรหมผู้สร้างโลก แล้วท่านบอกว่า “อย่าได้เอาเรื่องนี้ไปเล่าให้ใครฟัง ไม่มีใครรู้เท่าถึงกายภายในของท่านหรอก” ซึ่งเรื่องนี้คุณพ่อเปลี่ยนได้เก็บไว้เป็นความลับมาเป็นเวลานานหลายปี จนกระทั่งหลานชายอายุได้ ๑๗ ปี พอจำความได้จึงได้เล่าเรื่องนี้ให้หลานชายฟัง ซึ่งหลานชายที่กล่าวถึงนี้ก็คือ อาจารย์ประยงค์ เสาวโร ผู้ปฏิบัติธรรมสายสัตยาภิโมกข์ในปัจจุบัน

ปีพุทธศักราช ๒๔๙๕ ได้เกิดมีวิหารธรรมวางหลักสร้างบารมีศรีอาริยะเมตไตรยเกิดขึ้นในโลก ที่บ้านหนองโดน อำเภอลำปลายมาศ จังหวัดบุรีรัมย์ เป็นสัตยาภิโมกข์ที่โลกวิญญูณส่งผู้มีบุญลงมาเกิดที่กระจายกันอยู่ทั่วประเทศไทย จะได้ถึงสัตยาภิโมกข์มาสร้างบารมีเสริมวาระกันไปภายหลังจากท่านได้พบคู่สร้างบารมีคนปัจจุบัน โดยบารมีบัญญัติให้เป็นจุดที่หลายสำคัญระหว่างภาคโลกวิญญูณทิพย์กับภาคพื้นภพมนุษย์ ซึ่งเป็นจุดใจกลางของโลกตรงจุดที่เป็น วิหารนี้พอดี ที่เรียกว่าวิหารนั้นเป็นกล่าวนามในฐานะของโลกวิญญูณซึ่งเป็นเรื่องของบารมี องค์พระผู้สำเร็จภาคโลกวิญญูณทิพย์ทุกชั้นทุกวิมานอำนวยการลงมารับรองท่าน ซึ่งเป็นเรื่องของโลกวิญญูณนำพาศิษย์ทั้งหลายเรียกนามสถานที่อันเป็นจุดที่หมายวางสัตยาภิโมกข์สร้างบารมีเข้าสู่ยุคพระศรีอาริยะเมตไตรยอำนาจบารมีองค์พระผู้สำเร็จทั้งเบื้องสูงเบื้องล่าง จึงเรียกนามสถานที่ซึ่งเป็นวิหารอานนท์ลงมาสร้างบารมีศรีอาริยะเมตไตรยภาคพื้นภพมนุษย์นี้ว่า “วงกตศรีอันยิ่งใหญ่”

สำหรับตัวอาคารบ้านเรือน ก็ค่อย ๆ ปรับปรุงไปตามยุคสมัย ซึ่งทั้งนี้ขึ้นอยู่กับบารมีบุญญาธิการให้ศิษย์ทั้งหลายทำโดยจำกัดขอบเขต ให้เป็นที่ปิดบังต้นบรมครูไว้ เพราะบารมีย่อมฉลาดกว่ามนุษย์ทั้งหลาย คือ ทำให้คนเชื่อ คือจะไม่อนุญาตให้ศิษย์ทั้งหลายทุ่มเททรัพยากรเพื่อสร้างวัตถุทางโลก ประชันขันแข่งอวดบารมีเพื่อสร้างศรัทธา จูงใจ ให้คนมาเลื่อมใส เนื่องจากอำนาจบารมีต้องการคัดเลือกมนุษย์ คัดเอาแต่กุศลจริง ๆ ไม่เชื่อก็ไม่ต้องมา จะมาทำให้ท่านเสียเวลาบำเพ็ญตนและจัดงานบารมี ชาวบ้านหนองโดนในสมัยนั้น พวกเขารู้และเข้าใจแต่เพียงผิวเผินแบบใกล้เกลือกินด่าง ต่างพากันพูดถึงบริเวณวิหารว่า “คุ้มสวรรค์” บรรดา ชาวบ้านก็เป็นชาวไร่ ชาวนา ตาสีตาสารู เพียงว่า ท่านชอบทำทานมีเรื่องจตุปัจจัยที่ศิษย์นำไปสร้างบารมีก็นำไปบำรุงพระสงฆ์ที่วัดต่าง ๆ และทำทานไม่เลือกหน้า ชาวบ้านก็ได้แต่พากันนั่งดูว่า มีบรรดาศิษย์ทั้งหลายมาจากต่างถิ่นทยอยกันมาหาท่านอย่างไม่ขาดสาย ก็ไม่ทราบว่าเขาจะทำอะไรกัน ชาวบ้านรู้แต่เพียงว่า น้ำมนต์ท่านศักดิ์สิทธิ์ ใครมีปัญหาเจ็บไข้ได้ป่วยก็ถือขันน้ำวิ่งมาหา ให้ท่านทำน้ำมนต์ให้ก็หายไ้ รู้กันเพียงเท่านั้นบารมีปิดท่านไว้ไม่ให้รู้ไม่เห็นแล้วยังทำให้ไม่มีคนอยากปฏิบัติซึ่งตามประสาคนชาวบ้านก็อยากได้แต่เงินแต่ไม่อยากสร้างบารมี

หลังจากได้ตั้งวิหารโปรดเอาศิษย์เรื่อยมาศิษย์บางท่านมีถิ่นฐานภูมิลำเนาอย่างห่างไกล หลังจากที่พัก กันได้รับปฏิบัติอย่างเข้มข้นมาหลายปี แบบมอภายถวายชีวิตกับท่านแล้ว ก็พากันมาขออนุญาตให้อพยพมาตั้งถิ่นฐานอยู่ในบริเวณของวิหารและในหมู่บ้านหนองโดนและได้พิจารณาเปิดเผยถึงกุศลมูลเดิมของศิษยานุศิษย์ที่มาขอเคยทำความดีสนองกับท่านมา จึงได้พากันมาอยู่ปรนนิบัติรับใช้ ซึ่งถือว่ามาทำงานบารมีโดยใช้หยาดเหงื่อแรงกายสร้างอานิสงส์โดยตรง ซึ่งเป็นไปตามกุศลมูลเดิมมีมาของแต่ละบุคคลสร้างสมมาแต่ครั้งปุเรนชาติ จึงได้เห็นเป็นครูบาอาจารย์ต่างพากันอยู่สร้างบารมีติดสอยห้อยตามท่านมาหลายท่าน บางท่านได้รับปฏิบัติตั้งแต่อายุสังขารอยู่ในวัยหนุ่มสาวและวัยกลางคน อายุสังขารปัจจุบันต่างอยู่ในฐานะเป็นปู่ตาตายายกันหมดแล้ว ซึ่งท่านทั้งหลายดังกล่าวนี้อยู่ในฐานะเป็นครูบาอาจารย์อาวุโส ที่อุทิศตนเพื่องานบารมี มีคุณงามความดี เพื่อให้ศิษย์รุ่นหลัง ๆ มาได้พากันมาบำรุง เป็นระบบการสร้างอานิสงส์เป็นวงจรรถุภีร์รับรองเผื่อแผ่ถึงกันในประดึกสร้างพระที่มีชีวิตจิตใจ ซึ่งเป็นการสร้างอานิสงส์ทานบารมีที่ตรงประเด็นที่สุด ท่านมิให้ศิษย์ทั้งหลายสร้างบารมีโดยหลงทางไปสร้างวัตถุทางโลก แล้วปล่อยให้พระที่มีชีวิตจิตใจพากันอยู่อย่างแร้นแค้น พระองค์ท่านจึงได้วางระบบทรรุภีร์รับรองในการจัดสรรปัจจัยโภคทรัพย์มนุษย์สมบัติลอยไปสู่มีอบุคคลที่ปฏิบัติธรรมสามารถกวอดนำส่งคุณแทนคุณแก่เจ้าภาพที่เขามาสร้างบารมีได้ ดังนั้นศิษย์ผู้เป็นอาจารย์อาวุโสจึงได้รับความเป็นธรรมโดยสายญาติที่พากันมาสร้างบารมีสนองคุณให้ เรียกว่า “กิน เงินเดือนบารมี”

โปรตวิญญาน

เมื่ออาจารย์ทองพูนบรรลุลุทธิธรรมมีอำนาจคุณธรรมสูงส่งได้ไปโปรตวิญญานทั้งหลาย กลางป่าเขาที่เทือกเขาตงพญาเย็น อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา เหล่าวิญญานอิทธิฤทธิ์ที่ สถิตอยู่ทุกแห่งทั่วโลกหลาย ระดับชั้นพากันมาเฝ้า บ้างสาธุการ บ้างทดสอบว่าไซ้ต้นบ่อเกิดแห่ง ธรรมจริงหรือไม่ บ้างแสดงอิทธิฤทธิ์ปาฏิหาริย์อวดศักดานุภาพ ท่านเล็งแลเห็นวิญญานด้วยจักขุ ทิพย์มีวิญญานพวกอิทธิฤทธิ์พา กันมาทางทิศบูรพา พากันมาถามว่า ถ้าเป็นต้นศาสนาจอมมุนี โลก ให้พูดภาษาของเขาออกมา และเทศนาให้ฟัง ถ้าพูดภาษาเขาไม่ได้เทศนาโปรตเขาไม่ได้ เขาจะรุมตีให้ตาย ท่านได้เทศนาเป็นภาษาวิญญานให้อิทธิฤทธิ์ที่มากันเป็นกองทัพฟัง เขาจึง ยอม และรับสัญญาจะเป็นบารมีช่วยศิษย์ต้นบรมครูอีกด้วย บรรดาอิทธิฤทธิ์นั้นมีทั้งสองฝ่าย ทั้งฝ่ายธรรมะ และอธรรม คือ ฝ่ายเป็นศีลธรรม และไม่เป็นโปรตเหล่าวิญญานแต่ชั้นเป็นศีลธรรม มีหลายประเภทแต่ละประเภทต้องใช้ภาษาของเขาชั้นหนึ่งต้องใช้ภาษาเทศนาอีกอย่างหนึ่ง บรรดาวิญญานที่ได้รับเทศนาต่างแซ่ซ้องสาธุการรับสัญญากับองค์ต้น จะขอไปในศาสนาด้วย จะเป็นบารมีเบื้องล่างช่วยอำนวยความสะดวกให้จัดงานกู่ญาติ สงเคราะห์ญาติผู้ปฏิบัติที่ถือดีทำดีเป็น ศีลธรรม จัดงานกู่โลกกู่ธรรม ล้างโลก ล้างอธรรมในภาคพื้นมนุษย์จะเป็นฝ่ายรับรองการสร้างบุญ บารมีของผู้ปฏิบัติธรรมที่อยู่ในชั้นภูมิทุกภูมิภาค

กู่สายญาติสายกุศลอดีตชาติ

ญาติในอดีตชาติบางท่านเสพผลกรรม ทนทุกข์ทรมานสังขาร บางท่านเฝ้าหาทางพ้น ทุกข์ ผ่านการบำเพ็ญศีลภาวนามานปี บางท่านมีคติโลกจากผลสะท้อนของกรรมในชาติก่อน ส่งผลให้ชีวิตสับสนลำเค็ญ บาง ท่านประกอบกิจการกำลังจะล้มลาย บางท่านถูกลอบสังหาร บางท่านแก้ปัญหาชีวิตไม่ได้ แทบจะฆ่าตัวตายอยู่แล้ว เพราะชีวิตทุกสังขารมิได้รู้เท่าในบาป บุญคุณโทษของตนมีมา ต่างได้มาพบ พระองค์ท่านด้วยอำนาจกุศลมูลเดิมโน้มนำ ให้ลิขิตชีวิต ได้มาพบซึ่งได้มาจุติเพื่อกอบกู่สายญาติสาย กุศล แก้ไขเวรกรรมที่นำชาติมนุษย์ทั่วโลกอยู่ขณะนี้ ท่านแล้ว ต่างปีติยินดีด้วยอำนาจบุญญาบารมีของท่านอย่างล้นพ้น มีความซาบซึ่งประดุจชีวิต ตายแล้วเกิดใหม่ ศิษยานุศิษย์อยู่ในกองทุกข์กรรมกรณีทั้งคติโลกและคติธรรมจะต้องแก้ไขตาม กฎแห่งกรรม ตามธรรมาธิษฐานด้วยการบัญญัติกอบการกุศลสังฆทานแก้เวรเป็นวรรค ได้เล็งเห็น ธาตุอกุศลธรรม เรียกว่า **มนิลเมฆ** จึงเปิดคำดัดล้างส่วนตัวให้ดับล้างเฉพาะบุคคล เฉพาะกรรม กรณีให้ดับล้างฟอกฝนภายในสาร์กธาตุธรรม ที่เป็นมลทินในวาโยธาตุธรรมองค์การกายนครให้ ปฏิบัติบูชาตนเป็นที่พึ่งแห่งตน แล้วกรวดน้ำส่งโลกวิญญาน อมินา ซึ่งเป็นองค์บารมีอำนาจการ ด้านสนองคุณ แทนคุณ และแผ่ส่วนกุศลในโลกวิญญานสู่ชั้นภูมิเจ้าที่ธรณีศาลโลก (เจ้ากรรมนาย เวร) หลายระดับชั้น ให้การรับรอง อโหสิกรรมให้เป็นไปตามสัญญา ทั้งนี้แล้วแต่กรรมเวรมากน้อย

ต่างวาระกันไป ได้พิจารณาโปรดนำทิพยมนต์แก่ผู้ที่ใช้เวรด้วยสังขารเจ็บป่วยทรมาน ชั้นภูมิเทวดา เจ้าป่าพนาเวศน์จะบอกคำภาวนาวิญญานไม่ว่าทำน้ำทิพยมนต์รักษาโรคแต่ละชนิด และเปิดเผย ไม้ยาชนิดต่าง ๆ ประกอบกันดื่มรับประทาน ทั้งเป็นยาบำรุงพลังพอกล้างเลือดลมในกองสังขาร และรักษาโรคเฉพาะกองสังขารบุคคลหนึ่ง ๆ เรียกว่า “ยาบารมี” ซึ่งยาแต่ละขนานจะต้องพิจารณา ตรวจสอบทางจักษุทิพย์ เพื่อให้การรักษาได้ผล

องค์ต้นได้โปรดให้ เหล่าศิษยานุศิษย์ได้บำเพ็ญตนปฏิบัติบูชาจนเป็นผู้รอบรู้ในหนทาง สร้างบุญญาบารมี ได้มีวิจรรย์ญาณในองค์ประกอบของพระพุทธศาสนาแบบเจาะลึกถึงหลักการ เหตุผล ต้นสายปลายเหตุบ่อเกิดพระพุทธศาสนาจนถึงจุดหมายปลายทางในกระบวนการทาง พระพุทธศาสนาที่มนุษย์เวียนว่ายตายเกิดสร้างกุศลมูลเดิมสะสมมา เป็นสัญญากรรมสิทธิ์แห่งตน โดยมีอำนาจบารมีภาคโลกวิญญานเป็นฝ่ายทะเยียนบันทึกลงไว้ การบำเพ็ญตนของบรรดานักบวชทั้งหลาย ยังไม่มีใครได้ไปถึงห้องพระนิพพาน แม้แต่องค์สำเร็จทุกชั้นทุกวิมานทั่วแผ่นดินแผ่นฟ้า ยังไม่มีใครได้ไป ทุกพระองค์ต้องรอเจ้าของก่อน คือองค์พระศรีอารียเมตไตรยดังนั้นหลักสูตร บำเพ็ญตนทุกระดับในกระบวนการทางพระพุทธศาสนาจึงไม่มีหลักสูตรเบ็ดเสร็จให้จบหลักสูตรไป นิพพานในชาติเดียวได้ ศิษย์ทั้งหลายได้เข้าเฝ้าพ่อต้น ท่านได้บรรจุหลักกรรมตามกุศลมูลเดิม ให้แก่ศิษย์ต่างวาระกันไป เมื่อได้บรรจุหลักกรรมเสร็จจะพาสายญาติกรวดน้ำ กล่าวนำกรวดน้ำไป จนกว่าบารมีองค์นั้นจะรับรองแก่ศิษย์ผู้นั้น แล้วจึงบัญญัติอักษรองค์พระธรรม เขียนลงในสมุด องค์พระธรรมประจำตัวของศิษย์ บัญญัติให้ใช้หลักจารเขียนลงในตำแหน่งสังขารที่คอ คาง กระหม่อม ตามจำนวนองค์ที่บารมีบัญญัติบารมีบางองค์จะ บัญญัติตำแหน่งที่ลงองค์พระธรรมใส่ สังขารศิษย์เพิ่มตำแหน่งที่ลงในกองสังขารเช่น ระหว่างคิ้วเรียกว่า เบิดตา ที่ท้ายทอย และลงอ้อม ตัวบ้าง บารมีที่บัญญัติเป็นองค์พระธรรมให้ศิษย์สร้างตนนั้นบางครั้งท่านรู้ถึงกุศลมูลเดิมของศิษย์ ผู้นั้นด้วย ท่านจะบอกศิษย์ผู้นั้นให้ยกมือตั้งสัญญาขึ้นรับบารมี บารมีก็จะสรวมเทศนาทันที จะบอกนาม องค์พระธรรม ดังเช่น องค์มิ่งมงคลจักรวาลทิพย์ องค์ปกบ้านปกเมือง องค์พระธรรมร้อย กรอง หรือองค์คิณินา ซึ่งเกี่ยวกับการสนองคุณ แก้ววิญญานทุกประเภทขององค์พระธรรมที่บรรจุ โปรด ให้แก่ศิษย์มีมากมายหลายระดับชั้น ให้พิจารณาดูดวงดาวอยู่บนท้องฟ้าว่ามีมากเท่าใด แต่มีใช้ว่า ท่านจะนำมาโปรดให้สร้างใส่ตนจนหมด องค์บารมีแต่ละองค์ ที่ลงสรวมสังขารพ่อต้นจะบอกการ อำนาจการช่วยเหลือเหล่าศิษยานุศิษย์ที่จิตจดจ่อ มุ่งมั่นปฏิบัติตนตามบารมีบัญญัติ รับรองตามสัญญา กรรมสิทธิ์แห่งตนส่วนบุคคลเป็นสำคัญ และเทศนาถึงการอำนาจการส่งผล รับรองแก่สายญาติ ศาสนาที่สร้างบารมีเข้าไปสู่ยุคพระศรีอารียเมตไตรยในยุคนั้นได้ว่าเมื่อถึงยุคแล้วจะได้รับสุข อย่างไร

บรรดาสายญาติธรรมที่ได้มารับโปรดองค์พระธรรมจนได้ขึ้นชื่อว่า เป็นศิษยานุศิษย์ผู้ปฏิบัติธรรมสายสัญญา ได้เข้ามารับโปรดเป็นประจำถือว่าเป็นผู้สร้างบารมีติดสายกุศลทั้งนี้ขึ้นอยู่กับกุศลมูลเดิมส่วนบุคคลเป็นสำคัญ การได้รับองค์พระธรรมก็จะสอดคล้องกับกุศลมูลเดิมของศิษยานุศิษย์แต่ละบุคคลด้วย เมื่อศิษย์ทั้งหลายได้บำเพ็ญตนปฏิบัติบูชามีบุญญาบารมีแก่กล้า มีอานิสงส์สูงส่งขึ้น ต่างมีวิจรรย์ญาณหยั่งรู้เรื่องความเป็นมาของพระพุทธานุศาสนา รู้เท่าหยั่งถึงหลักการ เหตุผล และต้นสายปลายเหตุที่มนุษย์ต้องมีหลักธรรมในพระพุทธานุศาสนากาโลก วิญญานทิพย์เป็นข้อกำหนดกฎเกณฑ์ในการดำรงชีวิตที่เวียนเกิด เวียนตายมานับสิริร้อยห้าร้อยชาติ โดยกำหนดให้เป็นธรรมานุญแห่งชีวิตภาคพื้นภพมนุษย์ต่อภพต่อชาติมาตั้งแต่ดึกดำบรรพ์ถึงยุคปัจจุบัน มีวิจรรย์ญาณรู้เห็นว่ามนุษย์เกิดมาเพื่อจุดมุ่งหมายอะไร ตลอดจนสรรพสิ่งที่ เป็นธรรมปรุงแต่งขึ้นตามสัญญาควบคุมการปรุงแต่งเกิดเป็นเหตุปัจจัยธรรมชาติรับรองสังขารมนุษย์ สัตว์

บัญญัติหลักธรรม

ด้วยมานจักขุทิพย์ของอาจารย์ทองพูนได้หยั่งรู้การตรัสรู้ของพระพุทธเจ้าองค์พระกฤษณะ ได้สร้างบารมีถึงขั้นใด วางหลักธรรมไว้อย่างไร วางเจตจำนงของศาสนาไว้ในโลกมากเท่าใด พระบารมีจะเปิดบอกจนถึงพระพุทธเจ้าองค์ที่ ๔ พระสมณโคดม แลเห็นการสร้างบารมีเมื่อเป็นพระเจ้าสิปชาติก่อนที่จะได้มาตรัสรู้เป็นพระพุทธเจ้า ทุกยุคที่มีพระพุทธเจ้าลงมาตรัสรู้พระองค์ต้นบรมครู ได้ไปเกิดบำเพ็ญบารมีทุกชาติไป ได้แลเห็นหลักธรรมต่าง ๆ ได้ค้นพบมาตั้งแต่ต้นบวรพุทธศาสนาทั้งสามพระองค์ก่อนแล้ว ต่อมาองค์ ๔ ได้มาค้นพบอีก และได้ทราบถึงการบัญญัติ ประกาศศาสนาในสมัยพุทธกาล มีการผจญมาร การบรรจุหลักธรรม การสร้างระบบปฏิบัติธรรมาธรรม บางส่วน บางตอนมิได้มีจารึกไว้ในพระไตรปิฎก ซึ่งพระธรรมคัมภีร์ต่าง ๆ จะมีอยู่ในสถาบันทิพย์เบื้องบนตั้งแต่ชั้นภูมิชั้นสูงถึงชั้นพรหมโลก มีการศึกษาเหมือนทางโลก คือ ประถมศึกษา มัธยมศึกษา อุดมศึกษา จนถึงปริญญาเอก (ดุขปฏิบัตินิต) ในทางธรรมศาสตร์ภาคสถาบันทิพย์ มีฉานโลกีย์ ฉานสมบัติ ธรรมอริยะเจ้า จะมีคัมภีร์ของประติษฐานอยู่ในชั้นภูมิ ๖ ชั้น และชั้นวิมานหลายชั้น แต่ละชั้นจะเนื่องอยู่กับผู้สำเร็จ มีธาตุสำเร็จกำกับอยู่ มีพญานาคเป็นบัลลังก์ แต่ละคัมภีร์จะมีอักขระโมคคัลลธรรมแต่ละองค์กำกับไว้ในคัมภีร์หนึ่ง ๆ ในส่วนที่เกี่ยวกับพระไตรปิฎกของพระพุทธศาสนา คือวินัยปิฎก สุตตันตปิฎก และอภิธัมมปิฎกเกิดขึ้นมีมาก็จะมีจารึกอยู่ในสถาบันทิพย์ ตลอดพระวิสูตร พระวินัย พระปรมาตถวิสูตร และสาริกธาตุทั้งสิ้นจะเชื่อมโยงถึงโครงสร้าง องค์การกายนครของมนุษย์ เพราะธรรมปรุงแต่งเรียกว่า สังขตธรรม

ในการบรรลุดูธรรมขั้นต้น ได้ค้นหาเหตุปัจจัยที่นำเกิด นับของสังขาร ค้นหาเหตุตัวธาตุ เวียนว่ายตายเกิด ท่านได้ดับล้างฟอกฝนขัดเกลากกรรมกิเลส ในกองสังขาร เป็นเวลานาน จนได้

คัมภีร์ธรรมประจำกองสังฆารเป็นองค์พระธรรมที่ปรุงแต่ง รูปธรรมนามธรรม เป็นกายนครขึ้นมา เป็นตัวควบคุมระบบอวัยวะต่าง ๆ อยู่ทุกส่วนไปในทั่วสรรพางค์การเหมือนเมือง ๆ หนึ่ง โดยมีสัญญาประจำกองสังฆารเป็นตัวจัดระเบียบ ให้ปฏิบัติธาตุ ตามสัญญาวางไว้เป็นไปตามสูตรของ ชันธ ๕ รูป เวทนา สังขาร วิญญาณ สัญญา ทำให้เกิดอาการ ๓๒ แต่ละอย่างมีสูตรประกอบด้วย สารีกธาตุธรรมทั้ง ๔ ทั้งสิ้น จึงได้บัญญัติองค์พระธรรมโปรดซึ่งประกอบด้วยนะจติ นะองค์การกาย นคร นะบรรดิษฐาน นะเกษกายนคร นะ อารุนัจตวากายนคร นะเกศาโลมา นะชาทันตกายนคร ทวีป สายโยงวาโยนะ เนตรจักรเหล็กไหลเพชรดี ในกายนครของมนุษย์ทำคนจะมีสายโยงวาโย ธาตุเป็นประจุไฟฟ้าวิ่งหมุนอยู่เรียกว่าสายปั่นกาย องค์ธรรมประจำกองสังฆารจะศึกษาโดยละเอียดในคัมภีร์องค์พระธรรม สังฆารทุกสังฆารจึงมีระบบสัมผัสของคลื่นเหล็กไหลเครือข่ายเป็นพลังประจุไฟฟ้าครอบระบบสุริยะจักรวาลอยู่ แต่พลังไฟฟ้าในสังฆารจะมีพลังดุลยภาพ สัมพันธ์ภาพกับประจุไฟฟ้าในอากาศใกล้พื้นผิวโลก เป็นระบบสัมผัสธาตุ เวียนว่าย นะ มะ พะ ทะ สูงขึ้นไปจะเป็นระบบสัมผัสธาตุธรรมอีกระดับหนึ่ง จะมีหลายระดับ วิญญาณผู้ปฏิบัติธรรม จะต้อง สัมผัสสัมผัสธาตุธรรมระดับสูงจึงจะเกิดญาณวิเศษ นักบุญทั้งหลายที่สำเร็จธรรมระดับต่ำ เพียงแต่พื้นโลกเวียนว่ายจะไม่ถึงห้องพระนิพพานโดยง่าย จะต้องออกนอกกระบวนสัมผัสของคลื่นเหล็กไหลไฟฟ้าของระบบสุริยะจักรวาล นักบุญทั้งหลายที่ได้สำเร็จธรรมระดับต่าง ๆ เมื่อล้านปี แสนปี หมื่นปี ที่ผ่านมา

ญาณวิเศษของอาจารย์ทองพูน

ญาณวิเศษของพ่อต้นได้รู้แจ้งในเหตุด้วยญาณบรรลุมายใน ญาณวิเศษจักรุติพิพัย ขึ้นสูง ญาณวิเศษโสทธิพิพัยขึ้นสูง ญาณวิเศษฆานทิพพิพัยขึ้นสูง ด้วยบารมีองค์นำสร้างและบารมี ผู้สำเร็จทุกระดับทำให้สว่างโลกสว่างธรรมในทางธรรมะการสว่างโลกเป็นการหยั่งรู้ในแง่ของการ พิจารณาสังขารโลกได้เป็นเรื่องกรรมกรณี ตามกฎแห่งกรรมที่มีเหตุปัจจัยปรุงแต่งแล้วส่งผล สะท้อนเป็นกุศลกรรม อกุศลกรรม อุดมคติขึ้นด้วยรากเหง้าของกุศลธรรมมา อกุศลธรรมมา อภัยก ตาธรรมมา เชื้อมโยงจากอดีตชาติ ถึงปัจจุบันชาติ ลิขิตไปสู่อนาคตชาติของมวลภาวะวิญญาณ สังขารโลกของมนุษย์สัตว์ทั้งหลาย ดังเช่น ญาณสว่างโลก ดังต่อไปนี้

ญาณรู้แจ้งสว่างโลกสว่างธรรมของพ่อต้นได้หยั่งรู้ถึงส่วนประกอบของสังขารวิญญาณ มนุษย์ สัตว์ พืช เป็นโครงสร้างต่อเนื่องจากโลกทิพพิพัยที่เป็นองค์กระสถาบันทิพพิพัยเอกภาพนี้มีสถาบัน ทิพพิพัยและองค์กระสถาบันทิพพิพัยระดับต่าง ๆ เป็นโครงสร้างควบคุมระบบ และมีความสัมพันธ์กับ โครงสร้างของโลกมนุษย์ โดยกำหนดให้มีองค์ประกอบโลกที่เป็นบารมีเบื้องล่างสัมพันธ์กับ มนุษย์ สัตว์ พืช ทุกสังขาร แล้วพระบารมีเบื้องล่างก็มีความสัมพันธ์กับโครงสร้างระบบเบื้องสูงใน

หลักธรรมศาสตร์ชั้นสูง ของพระพุทธศาสนา กำหนดมีพระธรรมแปดหมื่นสี่พันพระธรรมขันธ์ ซึ่งมีอยู่ในสถาบันทิพย์ที่มีสัญญาควบคุมระบบตามศักดิ์สูงสุดและลดระดับศักดิ์สัญญาควบคุมจนถึงต่ำสุดเป็นสัญญาประจำองสังขารแต่ละประเภท โครงสร้างของโลกทิพย์ทั้งหมดนำมาจารึกเป็นข้อ ๗ ดังนี้

๑. องค์พระธรรมประจำองสังขาร หรือองค์กรทิพย์องค์การกายนครหรือชีวาตมันหนึ่ง ๆ

๒. องค์กรทิพย์แยกประเภทการปรุงแต่งธรรมชาติเฉพาะอย่างส่วนท้องถิ่นครอบคลุมอยู่ทั่วโลก

๓. องค์กรทิพย์ส่วนภูมิภาค (ภูมิเทวดา ๖ ชั้น) ปกครอง ควบคุม รักษากฎถ่ายทอด รับรองมนุษย์โดยทั่วไป และผู้สำเร็จธรรมระดับภูมิศาสตร์

๔. องค์กรทิพย์อำนวยการชั้นวิมานเทวโลก ปกครอง ควบคุม สร้างกฎอำนวยการ รับรอง ส่งผล น้อมนำ โดยกว้าง ระดับสูงในกระบวนการทางธรรมะเป็นวิญญูณสูตรธาตุธรรม ผู้สำเร็จทุกกระทรวง กระจายอำนาจหลายระดับอันเกี่ยวกับผลสัมฤทธิ์ทางวิญญูณของผู้บำเพ็ญตนในหลักศาสนาทุกระดับ

๕. องค์กรทิพย์ชั้นพรหมโลก น้อมนำเข้าสู่ห้องพระนิพพาน อำนวยการจัดงานระดับศาสดาเอกหรือ จอมมุนีโลก อำนวยการรับรองในยุคศาสนาองค์ ๕

๖. องค์กรโองการสัญญาแห่งเอกภพ หรือดวงแก้วรำลึก โลกรำลึกธรรม หรือสิ่งสมบูรณ์เป็นแก้วที่ ทำให้เกิดชีวาตมันส่วนย่อยกระจายไปทั่วสากลโลก ให้กระจายอำนาจ การรำลึกลงไปถึงชั้นภูมิรับรองต่อพลังชีวิตเป็นสังขารบนโลกนี้ ผู้สร้างเจตจำนงวัตถุประสงค์ สร้างสรรค์สู่สมฤตภพของวิญญูณทุกระดับเป็นองค์การวางสัญญาควบคุมองค์กรสถาบันทิพย์วิวัฒนาการระบบสุริยะจักรวาล

องค์กรสถาบันทิพย์ทั้ง ๖ องค์กรนี้จะสัมพันธ์กันอยู่ด้วยคลื่นหลักไหลลึกลงที่เป็นพลังหมุนของธาตุสำเร็จหลายระดับ เป็นรังสีคลื่นแม่เหล็กไฟฟ้ากระจายไปทั่วเอกภพ ดังนั้นระบบที่ปรุงแต่งอยู่ภายในสังขารมนุษย์ สัตว์ พืชจะสัมพันธ์กับองค์กรสถาบันทิพย์โดยเนื่องกันอยู่เป็นทอด ๆ เมื่อสถาบันทิพย์ทั้งหมดเป็นโครงสร้างของธรรมแปดหมื่นสี่พันพระธรรมขันธ์ วิญญูณสังขารจึงมีโครงสร้างของธรรมแปดหมื่นสี่พันพระธรรมขันธ์ในมนุษย์ทุกตัวตน จึงมีสายหลักไหลลึกลงยังเข้าสู่สายโยงวาทะธาตุธรรมปฏิบัติจิตมนุษย์หลายระดับ แล้วแต่วิญญูณมนุษย์ผู้ใดจะสามารถสัมผัสกระแสจิตต่อองค์กรสถาบันทิพย์ ระดับใดกว้างไกลกว่ากัน จิตวิสัยจึงต่างระดับกันด้วยโลกยุคนี้ได้รับรู้ในเหตุป่อเกิดวิทยาศาสตร์ทุกสาขาวิชามาจากโลกทิพย์รับรองวิญญูณมนุษย์ รู้ในเหตุ

วิวัฒนาการของระบบสุริยะจักรวาลมีอิทธิพลมาจากกลุ่มดาวฤกษ์ ๑๒ ราศี วิญญาณมนุษย์ชาติต้องวิวัฒน์ตามองค์กรแห่งเอกภพ รู้ในเหตุการณ์วิวัฒน์ระบบสุริยะเริ่มจาก ดาวพระเคราะห์ ดวงที่อยู่ใกล้ดาวฤกษ์ คือ ดาวพลูโต แล้วลดหลั่นลงมายังโลกแล้วจะวิวัฒน์ต่อไปจนถึงดาวพระศุกร์และดาวพระพุธเป็นอันดับสุดท้าย รู้ในเหตุดาวพระเคราะห์ทั้ง ๙ ดวงมีความหมายต่อวิญญาณมนุษย์ รู้ในเหตุการณ์หมุนของโลกและการโคจรของดวงดาวต่าง ๆ เป็นไปด้วยระบบสัมพัทธ์ วิวาโยธาตุธรรมชาติ เหล็กไหล ธาตุ กายสิทธิ์เป็นแรงดึงดูดสัมพันธ์หลายระดับ รู้ในเหตุการณ์หมุนของโลกและการโคจรของดวงดาวต่าง ๆ เป็นไปด้วยระบบสัมพัทธ์ วิวาโยธาตุธรรมชาติ เหล็กไหลธาตุ กายสิทธิ์เป็นแรงดึงดูดสัมพันธ์หลายระดับ รู้ในเหตุอำนาจบารมีคือเจ้าหน้าที่ของรัฐแห่งเอกภพรับโอนการพัฒนาชาวชนบทบนดาวดวงนี้ จะพัฒนาตัวองค์กรภาคพื้นมนุษย์บนดาวดวงนี้แล้ว จะเป็นระบบปฏิพัทธ์ธรรมสูตรใหม่ รู้ถึงเหตุมนุษย์สัตว์จะเสียหายด้วยของสามอย่าง คือ น้ำ ไฟ ลม แต่องค์กรสถาบันทิพย์มิได้ปล่อยให้มนุษย์ชาติ ประสบชะตากรรมแต่โดยลำพัง รู้ในเหตุมนุษย์ชาติบางกลุ่มสร้างปรัชญาปฏิเสธศาสนาละเมิดสิ่งศักดิ์สิทธิ์ละเมิดสิทธิมนุษยชนใช้สิทธิเสรีภาพเกินขอบเขตสร้างค่านิยมออกนอกศาสนา โลกจึงต้องวิวัฒน์เสียใหม่ ตามเจตจำนงสร้างสรรค์ วิญญาณ พระต้องอยู่ครองโลก มิใช่พระหนีโลก แล้วปล่อยให้มารเข้าครอง จึง นับว่าผิดครองครองธรรมเอกภพ รู้ในเหตุมนุษย์ในโลกยุคหน้า วิญญาณจะเป็นพระหมดทั้งชายและหญิง การสว่างโลกขององค์ต้นบรมครูเป็นการได้ญาณรู้แจ้งในเหตุที่มีผลต่อมนุษยชาติ มีความสำคัญต่อมนุษยชาติทั่วโลกมากมายมหาศาล ทำให้นักบุญรู้ทิศทางอย่างแน่นอน จะสามารถแก้ไขปัญหาล้างคมมนุษย์ได้เป็นอย่างดีในยุคปัจจุบัน มนุษย์จำนวนมากจะได้มีกระบวนการทางธรรมะเป็นแกนดำรงชีวิตของทุกตัวตน จึงได้ชื่อว่าเป็นผู้บำรุงศาสนาอย่างจริงจัง

ในส่วนเกี่ยวกับมนุษย์มีความสัมพันธ์กับโลกวิญญาณ ซึ่งเป็นอิทธิพลในอดีตชาติ ปัจจุบันชาติ และ อนาคตชาติ ทั้งในส่วนตนหนึ่ง ๆ และโดยกว้างครอบคลุมไปทั่วโลกทำให้ได้รู้พิจารณาความเป็นไปในมนุษย์สมบัติแห่งโลกเวียนว่ายได้ทราบถึงกรรมกรรมนิคตธรรมที่เกิดขึ้นกับมนุษย์ได้ทราบถึงวิธีการแก้ไขเป็นไปด้วยหลักธรรมาธิฐานจึงทำให้ศาสนิกย์ได้ทราบถึงกรรมเกี่ยวโยงถึงโลกวิญญาณทั้งสิ้น จึงได้ทราบเหตุแห่งพฤติกรรมต่าง ๆ ของมนุษย์ คือ รู้ในเหตุที่มนุษย์ต้องเกิดมาต่างเผ่าพันธุ์ ต่างระดับวิญญาณ รู้ ในเหตุที่มนุษย์ บ้างสมประกอบ บ้างไม่สมประกอบ รู้ในเหตุที่มนุษย์ใช้เวรทางสังขาร โดยเจ็บป่วยบำไ้วิกลจริต รู้ในเหตุที่มนุษย์ต้องมีความเป็นอยู่ต่างฐานะกัน รู้ในเหตุมนุษย์บ้างเป็นอัครริยะ บ้างโง่เง่า รู้ใน เหตุอุบัติการณ์อาฆาตพยาบาทจองเวร ในเหตุที่มนุษย์เกิดโรคร้าย อัคคีภัย วาตภัย อุทกภัยในกองสังขาร มนุษย์ รู้ในเหตุกุศลมูลเดิมสร้างพรสวรรค์มนุษย์หลายด้าน รู้ในเหตุเมื่อมนุษย์ผู้มั่งคั่งมีเหตุให้ทรัพย์สินอันตรธาน

ต้องล้มละลาย รู้ในเหตุบ่อเกิดแห่งความเสื่อมทรามในสังคมมนุษย์ รู้ในเหตุมนุษย์ชั้นสูงของประเทศที่เป็นเมืองพุทธในอดีตเหตุใดจึงทำให้มนุษย์นอกศาสนาเข้าละเมิดอภิสิทธิ์ได้ รู้ในเหตุที่เป็นบ่อ เกิดให้มนุษย์ถูกละเมิดกรรมสิทธิ์ถือครองสังฆารละเมิดกรรมสิทธิ์การถือครองทรัพย์สิน ละเมิดอภิสิทธิ์ เหนือดินแดนจากกลุ่มมนุษย์นอกศีลธรรม รู้ในเหตุคุณงามของสามภรรยาบ้าง คู่สร้างคู่สม บ้างคู่รักคู่แค้น บ้างคู่รักคู่เวร รู้ในเหตุมนุษย์ผู้เคยมีอำนาจวาสนาในอดีตชาติต้องถูกส่งวิญญาณไปจุติใช้เวรใช้กรรมเป็นผู้ทุกข์ยาก รู้ในเหตุเวรอันใดบิดามารดาร่วมกันก่อไว้ เวรนั้นจะมาถึงบุตรเพื่อให้ทรัพย์อันตรธานและ เสื่อมยศ รู้ในเหตุวิญญาณมนุษย์ชั้นสูงจะมีพฤติกรรม สัญชาตญาณ ห่างไกลจากสัตว์เดียรัจฉานมาก รู้ในเหตุมนุษย์บางเผ่ามีสัญชาตญาณใกล้เคียงกับสัตว์ เดียรัจฉานมาก รู้ในเหตุต้องมีคุณธรรมหลายระดับรับรองวิญญาณมนุษย์ทุกระดับ รู้ในเหตุ ลักษณะก่อเวรนั้นจะต้องได้รับผลสะท้อนของเวรในลักษณะนั้น ๆ รู้ในเหตุมนุษย์เกิดมามี จุดมุ่งหมายอะไร รู้ในเหตุองค์กรผู้เฝ้าการแห่งเอกภพมีพระบรมราชโองการ วางสัญญา

ในทางธรรมะภาควิญาณเบื้องต้นบนโลกทิพย์ก็เหมือนกัน เป็นสถาบันทิพย์ที่มีองค์กร ทิพย์สถิตอยู่เป็นวิญญาณสุทธธาตุธรรมสำเร็จ มีสถาบันทิพย์เป็นคุณธรรมของพระพุทธศาสนา เรียกว่า แก้วเทพรำลึก หลายระดับชั้นมีสถาบันทิพย์เป็นองค์กรควบคุมปกครองภพ หลายระดับชั้น ทั้งสองฝ่ายจะเฝ้ากันอยู่เบื้องต้นบนโลกทิพย์ ฝ่ายองค์กรปกครองสถาบันทิพย์เรียกว่า ผู้สำเร็จทุก กระทรงมีกฎหมายของโลกทิพย์เป็นตราสัญญาให้อำนาจอำนาจการแก่งัดครั้นหนึ่ง ๆ ได้ใช้อำนาจให้คุณให้โทษ ตามตราสัญญาแห่งกฎหมายโลกทิพย์วางไว้

นอกจากนั้นยังมีแก้วเทพรำลึกอันเป็นธาตุธรรมสำเร็จส่วนที่เป็นคุณธรรมอันสูงส่ง ชั้นสูงของพระพุทธศาสนา ในทางโลกเปรียบเสมือน เครื่องราชอิสริยาภรณ์ เหรียญตรา โล่ วุฒิบัตร สัญญาบัตร หรือเครื่องหมายเชิดชูเกียรติที่พระมหากษัตริย์ตรากฎเกณฑ์ขึ้นไว้แก่บุคคล ทำความดีระดับต่าง ๆ ในทางธรรมะของโลกทิพย์เป็นองค์พระธรรมประดับวิญญาณมนุษย์ผู้ เข้าถึงคุณธรรมชั้นสูง เป็นสัญญากรรมสิทธิ์แห่งตนที่สถาบันทิพย์ตราขึ้นไว้มอบให้แก่วิญญาณ มนุษย์ผู้ปฏิบัติธรรมระดับต่าง ๆ ได้ใช้อำนาจเอาธรรมะเป็นทางโปรดมนุษย์ชาติได้ คุณธรรมแก้ว เทพรำลึกจะเฝ้าอยู่ในชั้นภูมิจนถึงชั้นเทวโลก พรหมโลก มีหลายชั้น หลายห้อง เช่น ห้องฌาน โลกีย์ ห้องฌานสมบัติ ห้องอริยะเจ้า ห้องน้อมนำ เข้าสู่พระศาสนาองค์ ๕ ห้อง น้อมนำเข้าสู่ห้อง พระนิพาน จะศึกษาโดยละเอียดได้ในคัมภีร์องค์พระธรรม

ผู้สำเร็จเป็นวิญญาณสุทธธาตุธรรมสำเร็จ เข้าสู่ตรเหล็กไหลลึงค์อากาศดิน อากาศน้ำ อากาศไฟ อากาศลม เป็นธาตุที่มีพลังชีวิตเป็นคลื่นเหล็กไหลลึงค์ประจุไฟฟ้าสัมพันธ์วิญญาณ องค์การกายนครของมนุษย์ได้หลายระดับ ผู้สำเร็จเคยลงมาจุติบำเพ็ญศีลภาวนาสั่งสร้างบารมีใน

เมืองมนุษย์โลกนี้ ชั่วกับปีชั่วกัลป์มาแล้ว ได้รับบรรจุเป็นองค์กรสถาบันทิพย์หลายระดับชั้น มีหน้าที่รับโอนการ จากชั้นพรหมโลก ให้มีสัญญาควบคุมระบบสุริยะจักรวาลทั้งหมด มีอำนาจปกครอง ควบคุมดูแล สร้างกฎสัญญาอำนวยการแก่พลังชีวาตม้นทุกพลังชีวิต ทั้งที่เป็นวิญญาณสำเร็จที่พื้นโลกเวียนว่ายและสังขตธรรม อสังขตธรรม ที่ยังไม่พ้นโลกเวียนว่าย เป็นโครงสร้างของระบบศาสนาที่วางค่าระดับต่าง ๆ ให้มนุษย์โลก ถือปฏิบัติ องค์พระผู้สำเร็จทุกกระทรวงจะมี ขอบข่ายอำนาจอำนวยการระดับสูงครอบจักรวาล สายงานบริหารกว้างขวางเปรียบเสมือนคณะรัฐบาลในสังคมมนุษย์ คัมภีร์สวดของศาสนาพราหมณ์ อิสลาม คริสต์ ฮินดู และอื่น ๆ ก็มาจาก สายงานของผู้สำเร็จกระทรวงต่าง ๆ หลายระดับลงสรวมสังฆารศาสดาพยากรณ์องค์ต่าง ๆ เป็น ภาษาของฝ่ายวิญญาณเบื้องบน พระผู้สำเร็จทุกกระทรวงได้ลงมารับรองการตรัสรู้ของพระพุทธ องค์เป็นพระบารมีระดับสูงส่ง คัมภีร์สุพรรณบัฏของฝ่ายแก้วเทพราลีกรรมอันประเสริฐของต้น บวร พุทธศาสนา เป็นบาลีวางไว้ในโลกมนุษย์ให้มาประกาศ ศาสนาอันประเสริฐเลิศโลกมนุษย์ เทโวผู้ใกล้สำเร็จวิญญาณแห่งตน ความเกี่ยวพันระหว่างวิญญาณผู้สำเร็จทุกกระทรวงต่าง ๆ กับ ชีวิตความเป็นอยู่ของมนุษย์ ให้พิจารณาจากสิ่งที่พบเห็นใกล้ตัวที่สุด เช่น การเช่นเจ้า ทรงเจ้า บวงสรวงทวยเทพชั้นภูมิเทวสถาน ภูมิหลักเมืองทั้งที่เป็นฝ่ายแม่พระธรณี พระคงคา แม่พระโพสพ ถ้ามุขยทุกคนได้เรียนรู้จะทราบวามมนุษย์ทุกคนเกิดมาเพื่อจุดมุ่งหมายอะไร ผู้สำเร็จทุกกระทรวง จากระดับต่ำสุดจะมีอิทธิพลต่อชีวิตมนุษย์ สัตว์ พืช อากาศ ธาตุต่าง ๆ ทุกอย่างที่อยู่ภายในโลก แห่งจักรวาลนี้ จะมีความหมายต่อมนุษย์ทั้งโลก เพื่อให้บรรลุจุดประสงค์ตามเจตจำนงไว้ ถึงแม้ มนุษย์ผู้ใดจะนับถือหรือไม่เชื่อถือปฏิบัติก็ตาม ฝ่ายวิญญาณทั้งหลายเขาก็มีหน้าที่จัดการให้สิทธิ์ เสรีภาพและความเป็นธรรมในขอบเขตของสัญญาประจำสังขารวิญญาณหนึ่ง ๆ แต่มนุษยชาติ ทั่วไปไม่รู้เท่าธรรม ในชั้นภูมิจะมีองค์กรสถาบันทิพย์หลายฝ่าย ฝ่ายหนึ่งเป็นองค์การปกครอง กระทรวงมหาดไทย และอีกหลายฝ่ายขึ้นตรงต่อสถาบันทิพย์วิมานเทวโลก ในส่วนสถาบันทิพย์ ฝ่ายปกครอง แยกย่อยลงไปอีกเป็นสถาบันทิพย์ส่วนท้องถิ่น แยกสายงานปรุงแต่งธรรมชาติให้ เกิดขึ้นบนพื้นโลก มีองค์การทิพย์รับผิดชอบหลายสายงาน เช่น บันทึกทะเลเบียน พิจารณากรรม กรรมตามกฎแห่งกรรม ให้กรรมสิทธิ์ถือครอง ให้อภิสิทธิ์ในมนุษย์สมบัติ ลิขิตชะตาชีวิตฝ่ายลงโทษ และฝ่ายปราบปราม มวลภาวะวิญญาณมนุษย์จะได้ไปเสวยสุขในสวรรค์ หรือไม่เสพผลกรรมใน เมืองสลิง (นรกภูมิ) จะได้มีอำนาจวาสนา ดวงดี ดวงดับ โชคดี อัปโชค จะได้มีอำนาจปกครองบ้าน เมือง จะได้เป็นผู้บรรลุลหรรณพื้นฐานก็ได้มาจากวิญญาณสำเร็จชั้นภูมินี้เป็นฝ่ายจัดการทั้งสิ้นตั้งแต่ มีโลกเกิดขึ้น ใครจะสร้างบุญญาบารมีมาก็สืบก็ร้อยชาติจะมีทะเลเบียนบันทึกไว้หมด ผลกำไรจะ

ตอบสนองแก่ผู้ลงทุนทำความดี ชั้นภูมิเทวดาเป็นองค์กรเบื้องล่างให้การรับรองผู้ประกอบศาสนากิจได้ครบกระบวนการทางธรรมะ

การเลือกคัดจัดสรรสายญาติศาสนาอดีตชาติ

ในวาระที่พ่อต้นบัญญัติหลักธรรมพื้นฐานช่วงเวลาปี พ.ศ. ๒๔๔๑ ถึง ปี พ.ศ. ๒๔๙๕ ท่านปล่อยอิทธิฤทธิ์ให้สานุศิษย์เต็มที องค์พระธรรมได้บัญญัติโปรดศิษย์ตั้งแต่นั้นต้น บรรดาศิษย์รุ่นแรก ๆ ผู้มีกุศลมูลเดิมสร้างสมมาแต่อดีตชาติ บารมีก็สูงส่งหาให้ได้พบท่าน ศิษย์เหล่านั้นก็ทยอยกันมาได้รับโปรดศิษย์บางคนเคยเป็นนักเลงอันธพาล ดื้อรั้น ไม่มีใครเอาอยู่ บางคนก็มาลองดีว่าของที่ท่านบรรจุให้จะดีจริงหรือไม่ บางคนก็คงแก่เรียนมากหัวสูงไม่เชื่ออะไรง่าย ๆ บางคนก็เคยเล่า เรียนธรรมเวทมนต์ คาถาสารพัดอย่างมาแล้ว ต่างมาขอเป็นศิษย์ยอมรับบรรจุหลักธรรม บรรดาผู้ที่เคยหัวดี หัวสูง เป็นนักเลงมีจิตใจโหดร้าย และชี้เหล่าเมายาทั้งหลาย ต่างกลับกลายเป็นคนดีหมด ได้ชำระสะสางองค์กายใหม่ท่านช่วยบรรจุคุณธรรมใส่ตัวให้ นิสัยใจคอก็เปลี่ยนไปเลยกลับกลายเป็นคนอ่อนน้อมละมุนละไม เป็นศีลธรรมไปหมด กลายเป็นคนมีคุณธรรมประจำจิต แล้วยังได้ดีอีกด้วย ศิษย์รุ่นเก่ารุ่นแรกก็ มีมาก ซึ่งได้ปฏิบัติตามท่านมาเป็นเวลาร่วม ๔๐ - ๖๐ ปี บางท่านก็ล่วงลับดับสังขารเอาวิญญาณไปเสวยสุขในโลกวิญญาณเบื้องบนอยู่ก่อนแล้ว บางท่านก็ยังมั่งยังอยู่ตามหัวเมืองต่าง ๆ อายุของท่านเหล่านั้นนับถึงปัจจุบันก็คงราว ๆ ๘๐ ปี ขึ้นไปแล้ว เหล่าศิษย์ผู้เป็นอาจารย์อาวุโสในปัจจุบันนี้มักจะได้รับอิทธิฤทธิ์อย่างมากมาย หมวดองค์พระธรรมก็เป็นห้องฉานโลกีย์ ฉานสมาบัติ และห้องอริยะเจ้า เป็นบุญฤทธิ์ และอิทธิฤทธิ์นานาประการ พ่อต้นประสิทธิให้ศิษย์รุ่นแรกมาก เป็นด้วยการวางหลักธรรมขั้นต้น และบ้านเมืองในสมัยนั้น พญามารมาก วิญญาณอุบาทว์สารพัดชนิดเต็มบ้านเต็มเมือง ท่านจึงเลือกคัดจัดสรรเอาอิทธิฤทธิ์ฝ่ายกุศลให้ศิษย์นำไปแก้ไขให้ญาติ แก้ปัญหาเกี่ยวกับเวทมนต์คาถาเดิยรัจฉานวิชาอาถรรพณ์ต่าง ๆ ที่ไม่เป็นศีลธรรมที่มีอยู่ในตัวคนผู้ถือของอกุศล และวิญญาณร้ายมีสิ่งสถิตอยู่ในทุกหนทุกแห่ง ท่านให้ศิษย์ไปเที่ยวแก้ตีหลักปราบประหารทิ้งอย่างมากมาย มารจะได้ไม่ขัดขวางผู้มีบุญกุศลซึ่งจะได้โน้มนำตนเข้าสู่การปฏิบัติธรรม ในบางวรรคบางจุนของการโปรดญาติของพ่อต้น ท่านเดินทางรอนแรมไปหลายแห่งในหัวเมืองต่าง ๆ ที่ซึ่งมีศิษย์พำนักอาศัยอยู่ทั้งทางภาคเหนือ และภาคอีสาน ด้วยการเดินเท้าในครั้งนั้น อาจารย์เปลี่ยน ยี่จ่อหอ ซึ่งเป็นศิษย์ได้สะพายย่ามเดินตามไปด้วย ขณะเดินทางบารมีก็จะประคองสังขารท่านตลอดเวลา บารมีจะส่งกระแสเสียงลงมาบอกเป็นระยะให้ไปทางทิศนั้นทิศนี้ และเปิดองค์พระธรรมบรรจุไปเรื่อย เมื่อท่านได้เข้าพักอยู่กับสายญาติซึ่งเป็นศิษย์ของท่าน ท่านก็จะบำเพ็ญตนดัดล้าง กรวดน้ำแผ่ส่วนกุศล และลงหลักปราบมารในท้องที่ที่ไปพักแต่ละแห่ง และลงหลักสัญญาชี้ทางให้วิญญาณทั้งหลายรู้

หนทาง (จะศึกษาหลักสูตรได้ในคัมภีร์องค์พระธรรม) การพำนักอยู่กับญาติแต่ละท้องถิ่น แล้วแต่ บารมีจะเปิดบอกให้อยู่ ถ้าหากบารมีให้เคลื่อนก็ต้องทำตามบารมีไม่ว่าจะเป็นกลางวันหรือ กลางคืน เพราะว่าบารมีไม่มีกลางวันกลางคืน ไม่มีการเลือกเวลาผู้มีกุศลก็จะได้พบท่านผู้มีกุศล ก็จะไม่ยินดีจะโปรดให้เปล่า ๆ ก็ไม่เอา ใครถึงสัญญาของตนในวรรคจนนั้น ๆ บารมีก็จะน้อมใจให้ เกิดความ ปิติยินดี อยากได้รับโปรด พอต้นก็ประสิทธิคุณธรรมโปรดให้โดยไม่เลือกหน้าว่าจะยาก ดีมีจนใครมาขอก็โปรดให้หมดมิได้เรียกร้องเอาทรัพย์ แล้วแต่ญาติจะสนองคุณธรรม ท่านโปรด คุณธรรมช่วยญาติทุกกรณีที่มีปัญหาชีวิต ใครจะมาขออย่างไรช่วยหมด ญาติผู้ใดมีกุศลมูลเดิม สร้างสมมาดีแต่อดีตชาติ วิถีจิตจะจ่อจ่อในทางบุญกุศล จะมีลักษณะชอบแสวงหาบุญกุศลมาเป็น ทุนเดิมอยู่แล้ว เมื่อได้มาพบท่านก็เกิดความเลื่อมใสศรัทธา เกิดความ ปิติยินดีซาบซึ้งในคุณธรรม ที่ได้โปรด ต่างก็หลังไหลมาสร้างบารมีเสริมจนกับท่านที่วิหารหนองโดน ผลัดเปลี่ยนหมุนเวียน ตลอดไปโดยไม่ขาดสาย ศิษย์บางท่านทั้งที่เป็นศิษย์เก่า ศิษย์ใหม่ ที่อยู่ตามจังหวัดต่าง ๆ ที่มีความมุ่งมั่นปฏิบัติตนแข่งขันทั้งครอบครัว อยากจะอยู่ใกล้ชิดกับท่านก็มากกราบทูล ขออนุญาตขอ ที่ปลูกสร้างบ้านเพื่อมาปฏิบัติตนสร้างตัว และสร้างอานิสงส์ช่วยท่านโปรดญาติ และปรนนิบัติรับ ใช้เขียนหลักปราบมาร จดตัวดับล้าง คัดลอกองค์พระธรรมให้ญาติเมื่อบารมีอนุญาตแล้วก็พากัน ขายเรือกลสวนไร่นา วัว ควาย อพยพมาอยู่ภายในวิหาร ดังที่ปรากฏเห็นอยู่ทุกวันนี้ ท่านก็มีได้ ชัดชัดซึ่งแล้วแต่ญาติจะพิจารณาตัดสินใจเอาเอง ทั้งนี้ญาติทั้งหลายต้องประกอบสมาธิพิจารณา เลี้ยงตนเอง หาสร้างเสริมบารมีเพิ่มพูน อานิสงส์อริยทรัพย์ภายใน จึงต้องดิ้นรนขวนขวาย ตามอัธยาของแต่ละบุคคล ในแต่ละบุคคลในแต่ละถิ่นที่อยู่ศิษย์บางท่านที่อยู่เป็นหมู่เป็นคณะ บางท่านก็พากันมาช่วยสร้างศาลาไว้เป็นที่สำหรับรับรองญาติเมืองไกลถวายเป็นของบารมีด้วย กุศลจิตเจตนาของญาติเอง ท่านเน้นเรื่องการสร้างเอาวิญญูญาณภายในของตนให้ได้เป็นประเด็น สำคัญ เรื่องการสร้างมีทองโปรดให้สร้างเอิกเกริกใหญ่โต อันเป็นการประชันขันแข่งกับทางโลกเขา บารมีบัญญัติให้ทำแบบง่าย ๆ ดังนั้นองค์ประกอบโครงสร้างที่เรียกว่าวิหาร จึงเรียกในฐานะของ โลกวิญญูญาณ ซึ่งเป็นที่สร้างบารมีของพ่อต้น ซึ่งจะไม่มีส่วนก่อสร้างเป็นวัตถุทางโลกเป็นสำคัญ แต่สำหรับผู้มีจักขุทิพย์จึงจะรู้เป็นโครงสร้างภาคโลกวิญญูญาณทิพย์ของวิหารนี้ได้

เมื่อพ่อต้นโปรดศิษย์ได้มาก หลายปีเข้าศิษย์เหล่านั้นก็มีบารมีสูงส่งขึ้น ก็ได้ทำหน้าที่ คุรูบาอาจารย์ได้ช่วยท่านโปรดญาติในที่ต่าง ๆ บางท่านที่สู้เวรสู้กรรมไม่ไหวเลิกกราบบ้างก็มี ส่วน ที่เป็นตัวกุศลจริง ๆ ก็ได้สร้างบารมีจนเข้าไปเสริมอานิสงส์ให้สูงส่งยิ่งขึ้น ต่างพากันโปรดญาติเมื่อ ญาติใหม่ท่านใดติดในสายกุศลก็พากันหลังไหลเข้าสู่วิหาร โดยมีคุรูบาอาจารย์คอยแนะนำ ประคับประคองเป็นพี่เลี้ยงศิษย์ผู้เป็นคุรูบาอาจารย์ที่ได้นำญาติใหม่เข้ามาบรรพพ่อดันได้ จะเกิด

ความภาคภูมิใจ บารมีก็สาธุจะได้รับอันสงส์มากด้วย ซึ่งเป็นจิตสำนึกในการได้ทำความดีระดับสูง และโดยสมบูรณ์แล้วถือว่าได้พาเขามาเห็นต้นบ่อเกิดแล้ว ก็ให้ญาติใหม่นั้นสร้างบุญบารมีเรื่อยไปตามกุศลจิตเจตนาของเขาเอง ครูบาอาจารย์ก็คอยประคอง ให้การเสนอแนะให้กำลังใจ และช่วยแก้ปัญหาคุณธรรมให้ด้วย ศิษย์ใหม่นั้นก็น้อมนำสนองคุณค้ำจุนกันไป โดยมี ความคิดคำนึงว่าทุกคนเป็นลูกพ่อเดียวกัน จะมีไมตรีจิตต่อกันด้วยระบบสามัคคีธรรม ศิษย์ผู้ได้รับปฏิบัติก่อน เมื่อได้เห็นญาติผู้เข้ามาปฏิบัติใหม่จะเกิดความ ปิติยินดีอย่างบอกไม่ถูก เกิดความไมตรีด้วยน้ำใสใจจริง ทั้ง ๆ ที่ไม่เคยคบค้าสมาคมกันมาก่อนเลย ซึ่งไม่เคยรู้จักมักคุ้นกันมาก่อนเลย บางท่านจะเกิดความเมตตาจิตก่อนกัน มีความเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกันแบบพี่สู่น้องรู้หนึ่ง มีความรู้เป็นมิตรไมตรียิ่งกว่าพี่น้องร่วมท้องเดียวกันเสียอีก ศิษย์บางท่านตนเองได้บรรลุนิพพาน ได้เห็นเหตุมรรคผล ได้สัมผัสสิ่งลึกลับ ได้หยั่งรู้สิ่งมหัศจรรย์ในโลกวิญญูณ ก็มีควารู้สึกนึกคิดอยากจะให้ผู้ที่เข้าปฏิบัติใหม่ ได้หยั่งรู้คุณธรรมอันสูงส่งเหมือนที่ตนได้รับเหตุจากบารมีก็มีเมตตาจิตเปี่ยมล้น อาสาที่จะช่วยเหลือเขาทุกอย่างโดยไม่คิดเห็นความเหนื่อยยาก ด้วยความที่อยากจะให้เขาได้ดีได้เห็นกับสิ่งที่ตนมีอย่างภาคภูมิใจ จึงไม่ย่อท้อต่อความยากลำบาก มุ่งอุทิศตนช่วยญาติอันเป็นการช่วยพ่อต้นกุ่มสายญาติสายสกุลให้ได้ไปในพระศาสนาด้วย บารมีเบื้องบนก็สาธุการในการกระทำทุกอย่างที่ศิษย์เหล่านั้นเสียสละเพื่อสายญาติสายสกุล คุณงามความดีก็จะส่งผลสะท้อนตอบสนอง ก็จะมีแต่ความร่มเย็นเป็นสุขศิษย์ท่านใดที่ได้โปรดญาติแล้วพาญาติเข้าหาพ่อต้นแล้วได้สร้างตนปฏิบัติตัวเป็นสายญาติสายสกุลถือดีทำดีตลอดมา กุศลผลบุญเป็นอันสงส์ก็จะบังเกิดแก่ผู้ประสิทธิ์ประสาทให้เป็นกุศลแรง การเข้าเฝ้ารับพรจากพ่อต้น ศิษย์เข้ามาวิหารหลายลักษณะ บางท่านบารมีธรรมสังฆารฐูสังฆารเข้ามาบางท่านก็เกิดเรื่องราวทุกซอกใจเมื่อวาระของเวรกรรมมาถึงก็วิ่งเข้าหา บางท่านเจ็บป่วยโดยโรคเวรกรรมยารักษาไม่หาย เรียกว่าป่วยหมดหมอ บางท่านก็ผจญมารถูกวิญญูณร้ายครอบงำเป็นกรรมกรรมทางวิญญูณ บางท่านก็ติดตามมาดูเฉย ๆ ก่อน เมื่อได้พิจารณาแล้วถึงขอรับปฏิบัติก็มี การหลังไหลเข้าหาพ่อต้นจะมีญาติเข้าต่อเนื่องโดยไม่ขาดสาย เสมือนหนึ่งบารมีจัดลือคเวลาเป็นวาระของญาติต่าง ๆ กรรมต่างวาระกันไป

การรวบรวมวิญญูณของผู้มีบุญ

หลังจากท่านได้เที่ยวโปรดญาติไปในที่ต่าง ๆ แล้ว ท่านก็เข้าบำเพ็ญปฏิบัติตนภายในวิหาร บารมีเร่งให้ท่านโปรดเอาญาติ ช่วยญาติให้มากที่สุด ทั้งดับล้าง กวาดน้ำตลอดทั้งวันทั้งคืน เรียกศิษย์ขึ้นไปเขียนหลักปราบมารวันละเป็นร้อย ๆ หลัก เป็นเวลาหลายวัน ท่านแม่ล้วนก็คอยช่วยตัดหลัก อยู่จัดเครื่องรับรองบารมี บริการช่วยญาติวันแล้ววันเล่า ครั้งหนึ่ง ศิษย์เอาไม้แก่ท่อนยาวมาเป็นหลัก ลงองค์พระธรรมแล้วตียึดเอาวิญญูณสายญาติสายสกุล เป็นการวาง สัญญาให้

อำนาจพระบารมีทั่วทวีปรวบวิญญานผู้มีบุญสายญาติสายกุศล พุทธพงศ์พันธุ์ ทั้งโลกยึดมารวบไว้ที่จุดสำคัญ อันเป็นวิหารต้นลงมาสร้างบารมีในเมืองมนุษย์ให้เป็นที่มาดหมาย รวมใจสายญาติสาย กุศลแห่งโลกวิญญานให้บารมีทั้ง ๔ ทิศรับสัญญาคตญาติสายกุศล บรรดาวิญญานสังขารผู้มีกุศลที่กระจายอยู่ทั่วทุกหัวเมืองและกระจายอยู่ในต่างประเทศทั่วโลก ให้ถึงสัญญาต่างวาระกันไป ซึ่งล้วนแล้วแต่เป็นญาติศาสนาที่วิญญานเป็นพุทธพงศ์พันธุ์ เคยสร้างบารมีร่วมต้นพระพุทธรูปตั้งแต่พระพุทธรูปองค์ ๑ ถึงองค์ที่ ๔ แต่ครั้งปุเรนชาติ เป็นการวางสัญญาให้ได้มาร่วมสร้างบารมีศรีอาริยะเมตไตรยตาม สัญญา เมื่อถึงสัญญาของแต่ละบุคคลเขาเหล่านั้นจะมีเหตุให้ได้มาพบเอง เขาทั้งหลายจะมารับเอา ภายหลัง จะได้พบกับศิษยานุศิษย์ที่เกี่ยวโปรดญาติไปในที่ต่าง ๆ บารมีก็จะคอยอำนวยความสะดวกวิญญาน ให้ญาติจับจดจ่อให้ได้ปฏิบัติตามเมื่อถึงสัญญา บางท่านก็ผจญมาร บางท่านก็ประสบเหตุเภทภัยต่าง ๆ นานา ต้องวิ่งเข้าแก้ไขปัญหาวีรุต เนื่องจากใช้เวรเสพผลกรรมเมื่อวาระของเวรมาถึง บารมีก็จะคอยช่วยส่งเหตุส่งผลให้เห็นเหตุเห็นผลทันตา ญาติก็เริ่มหลังไหลเข้ามารับพรจากพ่อต้นเสมอมา อำนาจบารมีก็จะคัดค้านเอาญาติเรื่อยไป ให้ได้เข้าสู่แสงทองแห่งธรรมตามสัญญาของแต่ละบุคคลตลอดไป กาลเวลาผ่านไปบารมีก็รับสัญญากับพ่อต้นคัดเลือกคัดจัดสรรเอาทางจิตวิญญาน นอกจากนั้นบารมียังทำการปิดยังพ่อต้นไว้อีกด้วย ถ้าไม่มีกุศล จะเห็นท่านเป็นคนธรรมดา

เตือนสติสานุศิษย์ให้รู้จักพิจารณา

คำที่ท่านจะพูดอยู่บ่อย ๆ คือคำว่า “ของมันลึก” ให้ญาติทั้งหลายรู้จักพิจารณา ตั้งให้ดี แล้วให้รู้จักประคองตน ท่านได้อบรมสั่งสอนให้ญาติทั้งหลายปฏิบัติตนไปในทาง ที่ดีห่างไกลสิ่งชั่วทั้งหลาย ถือให้เที่ยงให้ละเว้นจากอบายมุข หันมาสร้างสมบารมี ให้รู้จักระลึกถึงคุณบิดามารดา ครูบาอาจารย์ ให้รู้จักคุณธรรมเพื่อสู่หนทางบรรลुแจ้ง คุณธรรมท่านจะเตือนสติญาติทั้งหลายเสมอว่า อย่าลืมสัญญานี้ได้เมื่อไรก็ให้ภาวนา ภาวนาได้ทุกอิริยาบถ ผู้ใดทำตามคำสั่งสอนของท่านได้ด้วยความเพียรพยายามสร้างเอา ศิษย์ผู้นั้นก็จะได้รับความสว่างบรรลุธรรมตามกุศลมูลเดิมจะแสดงเหตุได้ ท่านจะพิจารณาจากบารมีแล้วเห็นว่าศิษย์ท่านใดสร้างได้สูงแล้วก็ฉันทานุมัติให้เป็นอาจารย์บุญญะให้ไปเที่ยวประสิทธิ์คุณธรรมโปรดญาติไปทั่ว ๆ ได้ บางโอกาสองค์ท่านก็พิจารณาบารมีเปิดบอกว่า ญาติของศิษย์ผู้นั้นอยู่ทางทิศนั้นทิศนี้ ท่านจะพิจารณาพระบารมีก็ จะเปิดบอกให้ทราบ ศิษย์บางท่านมีกุศลมูลเดิมมาก ก็จะพิจารณาเปิดบารมีเห็นว่ามียุติมาก ซึ่งเป็นเรื่อง ของกุศลมูลเดิมของแต่ละบุคคล ศิษย์ผู้ไปเที่ยวโปรดญาติท่านผู้ใดอยู่ภายในวิหาร เมื่อกลับสู่วิหารของท่าน ผู้ใดรู้เท่ากับบารมีก็จะขึ้นไปรายงานท่านให้บารมีพิจารณาตรวจสอบผลงาน ท่านจะเปิดบารมีพิจารณาบรรจรวบอานิสงส์ให้ แล้วบุญญะองค์พระธรรมให้

สร้างตนเสริมบารมีให้สูงขึ้น บางท่านต้องให้ท่านดั่งล่างมารช่วยหรือลงหลักปราบมารช่วย ศิษย์บางท่านไปเที่ยวโปรดญาติมิได้ก็รายงานไม่ตรงตามความจริง แต่ท่านรู้เห็นหมดเป็นการผิดบารมี ท่านก็ขอรับรองบารมีไว้ให้เขากลับตัวเพื่อเขาจะเป็นกุศลศีลธรรมเที่ยงธรรมแล้วเตือนเขาอย่ากระทำนอกกลุ่มนอกทาง ดังเช่น มีศิษย์ผู้หนึ่งได้รับบรรจุหลักธรรมสูง บารมีชุกออกเหตุญาติหลังไหลแห่ห้อมแสดงเหตุอะไรบารมีส่งผลช่วยเหลือญาติเห็นเหตุทุกอย่าง มีญาติใหม่เข้ามาขอรับประสิทธิ์คุณธรรม อยากรู้ต้นสายปลายเหตุ ได้ถามอาจารย์ผู้หนึ่งว่า “ไปได้ดีมาแต่ไหน ใครเป็นครูบาอาจารย์เพื่อตนอยากจะได้ดีด้วย” ศิษย์ผู้ไปเป็นอาจารย์โปรดญาตินั้น ก็ได้อดอึ้งยกตนว่ามีบุญเกิด ด้วยตนเอง ตัวเองบรรลุได้ด้วยตน ไม่มีครูบาอาจารย์ที่ไหนมาโปรดให้บารมีที่ประคองสังฆารศิษย์ผู้ นั้นเห็นว่าเป็นผู้ไม่เที่ยงธรรม บารมีจึงถอยเล็กเป็นบารมีให้นับตั้งแต่นั้นมาศิษย์ผู้โปรดญาตินั้นทำอะไรก็ไม่ขึ้น ทำอะไรก็ไม่เป็นผล บารมีตกหมด แล้วบารมีก็เปิดให้ท่านตีหลักตัดทิ้ง อันศิษย์ผู้ใดยังมีความลุ่มหลงทะเยอทะยานในทางที่ผิด ยังมีแต่โลก โกรธ หลง เข้าครอบงำถือว่าศิษย์ผู้ นั้นยังไม่เที่ยงธรรม จะเอาชนะหมู่มารยังไม่ได้เพราะเหตุว่าเหล่าวิญญูญาณมารทั้งหลายมีอิทธิฤทธิ์แรงมากเมื่อศิษย์ไม่เที่ยงธรรมบารมีถอยออก มารก็จะเข้าแทรกได้ ศิษย์บางท่าน โทษแต่ว่าบารมีไม่ช่วย มิได้มองดูตนเองเลย เพราะบารมีจะช่วยอำนวยความสะดวกเฉพาะในเรื่องที่ถูกท่านของครองธรรมต่อผู้ถือดีทำดีเท่านั้น หากศิษย์ท่านผู้ใดเดินผิดเส้นทาง บารมีก็ช่วยท่านไม่ได้เลย ไม่ว่าแต่ญาติท่านใด แม้แต่บุตรธิดาสายเลือดของท่านก็ตาม ถ้าถือไม่เที่ยงธรรมบารมีก็ช่วยไม่ได้ก็ต้องปล่อยไปตามยถากรรมของแต่ละบุคคล ใครถือได้ทำได้ดีก็เป็นบุญบารมีของผู้นั้น ใครกินใครอ้ม ถ้าหากศิษย์ผู้ใดทำไปในทางไม่ดีไม่งาม ไปทำเสียชื่อเสียงพจนถึงท่าน ไปอวดอุตริมนุสธรรม นอกรัตนกรอย แม้จะไปกระทำอยู่ในแห่งหนตำบลใดก็ตาม ท่านจะรู้ทันทีบารมีจะมารายงานท่านหมด จะเห็นการกระทำของศิษย์และรู้ความผิดของศิษย์นั้น ๆ อย่าง แต่ก็ถูกบารมีรายงานพ้อต้นเรียกว่ามีศีลธรรม บารมีก็ป็นเข้าสู่วิหาร ท่านจะสอบถามศิษย์ผู้นั้นยอมรับความผิดพลาด ท่านก็พิจารณาให้ศิษย์ผู้นั้นแก้สังฆทาน สมองบารมีแก้ศีลธรรม แก้ไขไปตามเหตุตามจูนในวรรคนั้น ๆ บารมีให้ อโหสิ ถือว่ารู้ไม่เท่าไม่ทัน แต่มิให้ผิดบ่อย ๆ ถ้าผิดบ่อย ๆ คุณธรรมตกหมด บารมีก็ตัดทิ้ง มีแต่อเวจีจะรองรับ จะยิ่งหนักไปกว่าคนธรรมดาสมาญทั่วไป ท่านเตือนนักหนา ศิษย์บางท่านก็ดื้อรั้นชอบทดลองไปทำเสียมา ตั้งให้ดีแล้วไปล้มมาอีก ถึงจะตั้งให้ใหม่บารมีก็ไม่ไว้วางใจเหมือนเดิม กายสิทธิ์ขึ้นสูงส่ง บารมีก็ไม่เปิดให้พ้อต้นมอบให้ เพราะเหตุว่าไม่เที่ยงธรรมจะรักษาคุณธรรมกายสิทธิ์อันสูงส่งมิได้ ดังนั้น ท่านจึงไม่มอบดวงแก้วอันสูงค่าให้แก่ผู้ไม่เที่ยงธรรมเป็นเด็ดขาดศิษย์บางท่าน ท่านโปรดนำทิพย์มนต์ เปิดคำดั่งล่างให้ปฏิบัติตนจนวิญญูญาณขาวสะอาดดี แล้วเที่ยวเร่พเนจรไปแอบมีอนุภรรยาที่มีได้ปฏิบัติตนเมื่อเข้าเฝ้าพ้อต้น

ท่านก็ตรัสเตือนว่า ปรงแต่งให้ดีแล้วยังไปคลุกขี้โคลนมาอีก คุณธรรมเศร้าไรหมด จะทำให้บารมีลดถอยลง จิตก็หม่นหมองญาติก็เสื่อมคลาย เคยดั่งก็ต้องตกไป ท่านต้องเสียเวลามาแก้ไขให้ใหม่ ทำให้ช้า ศิษย์บางท่านอาจมีบุญฤทธิ์ไม่เต็มทีเหมือนเก่า บารมีก็จะไม่ค่อยอำนวยความสะดวกเต็มที่กำลังอย่างที่เคย ประดุจดังข้าราชการที่กระทำผิดวินัยก็ถูกระงับความดีความชอบ

ระบบวงจรทรัพย์รับรองในหมู่บ้านศิษย์ด้วยกันไปสู่สังคมบ้านเมือง ในการเข้าไปรับโปรดของศิษย์ผู้สร้างบารมีสูงแล้วแต่ละครั้ง ท่านจะแลเห็นทางจักขุทิพย์ที่บารมีองค์นำสร้างเปิดคัมภีร์องค์พระธรรมที่เป็นกุศลมูลเดิมของศิษย์แต่ละบุคคล แล้วบารมีจะบัญญัติเครื่องรับรองสนองบารมีด้วยผ้าขาว รูปเทียน ปัจจัยเป็นเงินจำนวนหนึ่งซึ่งองค์พระธรรมแต่ละองค์จะบัญญัติให้ตั้งรับมอบอำนาจกายสิทธิ์ไม่เหมือนกัน ศาสนิกศิษย์บางท่านที่สร้างบารมีไม่ถึงคุณธรรมชั้นสูงถึงแม้จะปฏิบัติธรรมติดตามท่านมาถึง ๒๐ - ๓๐ ก็จะไม่ทราบถึงเรื่องนี้ ดังนั้นพอดันจะโปรดตามกุศลมูลเดิม โดยคำนึงถึงฐานะวิญญูณของผู้นั้นเป็นสำคัญแล้วบัญญัติให้สนองบารมีเอาเลื่อนชั้นองค์พระธรรมเป็นลำดับการสร้างบารมีเรื่อยมา เมื่อศิษย์ผู้เป็นเจ้าของมูลเดิมในพระองค์พระธรรมแต่ละองค์ได้สนองบารมีตามกฎเกณฑ์และเงื่อนไขตามสัญญาธรรมวางไว้ ได้ยกเครื่องถวายสักการบูชาขึ้นให้ท่านรับด้วยอำนาจบารมีฝ่ายอำนาจการก็สาธุการท่านก็บรรจุหลักธรรมนำพาภรรวน้ำจันบารมีรับรอง พอดันก็จะหยุดภรรวน้ำแล้วบอกว่า “เช่ารับรองแล้ว” ศิษย์ก็ภาคภูมิใจเป็น ปิติสุดที่จะพรรณนาได้ การที่ศิษย์ผู้หนึ่งผู้ใดได้ตั้งเครื่องรับรองสนองบารมีเอาเป็นสัญญากรรมสิทธิ์แห่งตนนั้นบังเกิดเป็นระบบวงจรทรัพย์รับรองเกิดขึ้นในกระบวนการสร้างบุญบารมี โดยได้รับมอบสิทธิ์จากองค์พระผู้เฝ้าการสัญญาธรรมภาคโลกวิญญูณทิพย์โดยตรงเป็นสัญญาหมายที่สำคัญที่สุดในกระบวนการทางศาสนาชั้นสูง

ตั้งแต่ปีพุทธศักราช ๒๕๑๙ - ๒๕๒๒ มีสานุศิษย์ได้เข้าไปสร้างบารมีที่มากถึงจริงทำจริงด้วยความมุ่งมั่นปฏิบัติตนสร้างตัว ได้รับหลักธรรมห้องอักขระองค์พระธรรม ๑๕ รอบ ๑๗ รอบ ๒๑ รอบ ๒๕ รอบ ๒๗ รอบ และในบางองค์ขมวดหัวองค์พระธรรม ๔๕ รอบ และ ๙๙ รอบ

เครื่องสักการบูชาอันนำมาเข้ามอบให้พอดันส่วนหนึ่งอันเป็นการสร้างเสริมบารมีเพิ่มพูนอานิสงส์ให้สูงขึ้น ครูบาอาจารย์ในฐานะศิษย์ผู้ที่ได้ผ่านการกระทำตามธรรมาธิฐานนี้เป็นเวลาหลายปี ญาติใหม่บางท่านได้เชื้อเชิญครูบาอาจารย์ไปบรรจุหลักธรรมรวบอานิสงส์สังฆทานให้เดือนละ ๑ ครั้ง เป็นการสร้างบารมีรวมกลุ่มเครือญาติตามหัวเมืองต่าง ๆ อนึ่งระบบวงจรทรัพย์รับรองที่บารมีอนุมัติให้ครูบาอาจารย์ทำงานมานั้น ครูบาอาจารย์ผู้เป็นศิษย์ผู้ที่จะรู้เท่าทันบารมีจะไม่นำไปสร้างวัตถุทางโลกอันเป็นการสร้างบารมีไม่ตรงประเด็น จะแผ่ปัจจัยไปบำรุงศิษย์รุ่นเก่าก่อนเป็นครูบาอาจารย์อาวุโสที่ปฏิบัติธรรมมานาน มีคุณความดี ประดุจดังได้รับเงินบำนาญมาก

บ้างน้อยบ้าง เพื่อเป็นขวัญและกำลังใจที่มีผู้เห็นคุณงามความดี เป็นการบำรุงพระที่มีชีวิตจิตใจ เป็นการสร้างบารมีอย่างตรงประเด็นที่สุด บรรดาครูบาอาจารย์ซึ่งเป็นศิษย์รุ่นเก่าสังฆารชราภาพ มีลูกหลานเลี้ยงดูอยู่ตามอัฐภาพ เมื่อได้รับปัจจัยก็จะใช้เป็นทุนการศึกษาให้แก่ลูกหลานในครอบครัวและบำรุงสังฆารของตน วงจรทรัพย์รับรองนี้ได้กระจายแผ่กว้างออกไปจนเป็นผลดีแก่สังคมบ้านเมือง ครอบครัวที่ได้รับทรัพย์รับรองต่างมีขวัญ มีกำลังใจพากันมุ่งมั่นบำเพ็ญตนปฏิบัติบูชาประกอบอาชีพพึ่งตนเองอย่างเป็นธรรม ต่างมีบารมีภาคโลกวิญญานคอยช่วยอยู่ได้พากันปฏิบัติธรรม กรวดน้ำระลึกถึงคุณแก่สายญาติผู้น้อมนำปัจจัยสนองบารมีสร้างระบบวงจรทรัพย์รับรอง ซึ่งเป็นไปตามคำบารมีที่พ่อต้นได้ตรัสสอนศิษย์รุ่นเก่าที่ได้ปฏิบัติตามท่านมานาน โดยได้ตรัสไว้ว่า “ให้ปฏิบัติดี ทำดี สร้างบารมีเอาไว้ได้ ข้างหน้าเขาจะรับรองผมไป”

ศิษยานุศิษย์จากทั่วสารทิศเข้ามารับโปรดองค์พระธรรม

ถึงปีพุทธศักราช ๒๕๑๙ พ่อต้น ได้บัญญัติองค์พระธรรมให้แก่สานุศิษย์ถึงห้ององค์พระธรรม ขมวดหัวอัครองค์พระธรรม ๑๔ รอบ เหล่าครูบาอาจารย์ซึ่งเป็นศิษย์ผู้พี่ได้พากันโปรดเอาญาติใหม่จำนวนมากแล้วนำพาญาติใหม่ในกลุ่มของตนเข้าไปรับพร รับโปรดองค์พระธรรมจากท่าน ภายในวิหารเนืองแน่นเต็มไปด้วยผู้คน สานุศิษย์จากทั่วสารทิศ ต่างมีภูมิลำเนาถิ่นฐาน ในจังหวัดต่าง ๆ พากันหลั่งไหลเข้าสู่วิหารหนองโดนเพื่อมารับโปรดองค์พระธรรม และรวบอานิสงส์สังฆทาน ในวันที่ ๒๘ - ๒๙ เมษายน ๒๕๑๙ เหล่าครูบาอาจารย์ผู้เป็นศิษย์เก่าล้วนแล้วแต่ได้ผ่านการบำเพ็ญตนปฏิบัติบูชามาเป็นเวลาคนละ ๑๐ ปี ๒๐ ปี ๓๐ ปี พากันทำหน้าที่น้อมนำคุณธรรมโปรดเอาญาติใหม่ แล้วพากันน้อมนำญาติใหม่ไปร่วมงานบารมี ทุกท่านได้พบกันมีแต่ความ ปิติยินดีด้วยสายสัมพันธ์ทางกุศลมูลเดิม ในวิญญานมีความผูกพันเป็นสายญาติศาสนาแต่ครั้งปู่เณรชาติ เมื่อพบหน้ากันจึงสนิทสนมกลมเกลียว มีความรู้สึกเหมือนกันได้รู้จักกันมานานรู้สึกยินดีต่อกันอย่างบอกไม่ถูก บรรดาครูบาอาจารย์ซึ่งเป็นศิษย์ผู้พี่ที่ได้มาร่วมจัดงานบารมีรวบอานิสงส์สังฆทานใหญ่ ณ วิหารหนองโดนในคราวครั้งนั้นจำนวนหลายท่าน คือ อาจารย์ไปล์ พยัคฆา อาจารย์สี อาจารย์ทอง หวังล้อมกลาง อาจารย์ดีด พยัคฆา ยังมีท่านอื่น ๆ อีกมิได้บันทึกนามไว้ ณ ที่นี้พ่อต้นได้บรรจุหลักธรรมโปรดให้เหล่าสานุศิษย์ที่ได้มาร่วมกันสร้างทานบารมีครั้งใหญ่นี้ ท่านได้บัญญัติตัวดับล้างส่วนตัวให้แก่ศิษย์เป็นรายบุคคลตลอดวันตลอดคืน แล้วได้บัญญัติตัวดับล้างรวมซึ่งเป็นตัววิญญานธาตุกุศลธรรมที่ปรุงแต่งติดอยู่ในกายนครของมนุษย์ทุกตัวตน เรียกว่าตัวดับล้างทั่วไป ให้ดับล้างได้ทุกคน ในการจัดงานบารมีครั้งใหญ่นี้ ถึงสัญญาหมายได้เข้าไปรับพรจากท่านเป็นครั้งแรกในปีพุทธศักราช ๒๕๑๙ นี้ได้ร่วมพิธีรวบอานิสงส์สังฆทาน ได้รับโปรดอำนาจคุณธรรมจากพ่อต้นในองค์พระธรรมห้องขมวดหัว

อักษร ๑๔ รอบ โดยมีอาจารย์สมควร จุลถาวรทรัพย์และอาจารย์จ้อย อินทร์นอก ได้บรรจุหลักธรรมโปรดให้ครั้งแรก จากเหตุการณ์ที่ได้มาในครั้งนั้นเกิดอัศจรรย์ใจแก่ตนอย่างมากมายได้รับบรรจุหลักธรรมรวบกุศลเดิมตามสัญญาที่บารมีนั้นอมให้ได้มาพบท่าน ก่อนที่จะได้มาพบท่านได้รับโปรดหลักธรรมจากครูบาอาจารย์ผู้พี่ บารมีก็จิตใจให้จดจ่อ มุ่งมั่นบำเพ็ญตนปฏิบัติบูชามาตั้งแต่เริ่มแรก มีความเลื่อมใส ศรัทธาแรงกล้าเป็นทุนเดิมอยู่แล้ว ได้มาพบเหล่าครูบาอาจารย์จากทั่วสารทิศก็ยิ่งแต่เพิ่มความศรัทธาอย่างเหนียวแน่น ได้ตั้งสัญญาอธิษฐานต่ออำนาจบารมีขอมอบกายถวายชีวิตสร้างบารมีติดสอยห้อยตามท่านไปตลอดชีวิตจะมีสิ่งใดในโลกนี้จะเทียบค่าในคุณธรรมที่พ่อต้นนำมาโปรดให้ได้ พระคุณอันยิ่งใหญ่หลวงนี้จะเกิดอีกสักกี่ภพกี่ชาติจึงจะทดแทนคุณนี้ได้ จึงได้ตั้งปณิธานอันเด็ดเดี่ยวและแน่วแน่ในชีวิตนี้จะทุ่มเททั้งชีวิตเพื่องานบารมีที่เป็นคุณค่าทางอริยทรัพย์ภายในแก่สายญาติสาสนาจึงหยุดโครงการศึกษาเล่าเรียนต่อในวิทยาการทางโลก ซึ่งเคยมีอุดมการณ์ชีวิตมุ่งศึกษาเล่าเรียนวิทยาการทางโลกให้ถึงที่สุดหันมาทุ่มเทชีวิตเอาดีด้านการปฏิบัติธรรมสร้างบุญบารมีให้ถึงที่สุดจนกว่าจะสิ้น อายุขัย

การกู่ญาติของพ่อต้น

พ่อต้นได้พิจารณาการสร้างบารมีของเหล่าศิษยานุศิษย์ทั้งภายในวิหารและภายนอกวิหารเป็นเรื่องของบารมีจะปั้นเอาให้รับแรงรัดแก้ไขเวรกรรม ผู้ใดค้างคาเวรอยู่มาก บารมีก็เปิดยื่นบ่อรวบรวมประมวลการณ์ให้ทำกองกุศลสังฆทานแก้ไขหมดเวรวรรคใหญ่ ๆ เสีย ให้เหลือแต่เวรกรรมเล็ก ๆ น้อย ๆ ซึ่งเจ้ากรรมนายเวรจะเอาสังฆทานไปไม่ได้ ก็คอยให้ศิษย์นำพากันแก้ไขไปทำไป ศิษย์บางท่านได้รับ บรรจุประสิทธิ์องค์พระธรรม รวบกุศลมูลเดิมให้จนหมด บารมีลงหลักสัญญาตั้งกุศลมูลเดิมให้อีกด้วยแล้ว ก็ให้กลับไปพำนักถือเอาปฏิบัติเอาอยู่ตามถิ่นฐานภูมิลำเนาของตน ศิษย์บางท่านก็ได้รับคำตรัสบอกว่า “แล้วหมดแล้ว” รวบให้หมดแล้ว ให้รักษาให้ดี ถ้าท่านไปแล้วใครจะเอาให้ ถ้าทำไม่ดีใครจะพาแก้ไข พาทำ ทำไม่ดีก็สูญเสียตกหล่นไปเลยไม่มีใครจะเอามาให้อีกแล้ว ให้ศิษย์ทั้งหลายจดจำคำตรัสให้ดี ท่านเร่งรวบรวมเปิดคำดับล้างทั่วไปเพื่อศิษย์ปัจจุบันและญาติสายกุศลที่จะมาได้รับปฏิบัติใน อนาคต ให้ศิษย์บันทึกไว้แจกจ่ายกันไป ซึ่งเป็นตัวล้างอันลึกแลบญฺญติด้วยวาจาของผู้เจ้าโลกเจ้าธรรม ผู้เป็นแจ้งของบัญญัติเวรกรรมทั้งหมดเปิดส่งลงมา เป็นวรรคสำคัญให้ญาติได้กู่เอาวิญญาณข้ามพ้นโลกเวียนว่ายให้ได้พระองค์เร่งลงหลักสัญญาปราบ

พ่อต้นเคยเตือนศิษยานุศิษย์ไว้ล่วงหน้าก่อนจะถึงวันออกพรรษา ๑๕ วัน บรรดาศิษยานุศิษย์ผู้สร้างบารมีอยู่ในวิหาร ก็ไม่มีใครคาดคิดว่าจะเหตุการณ์สำคัญอะไร เพราะความใกล้ชิดคุ้นเคยได้พบได้เห็น บารมีลงสรวมสังฆารพ่อต้นเทศนาบอกเหตุอยู่บ่อย ๆ ก็มีได้พากันสงสัยอะไร ทุกคนก็ยังไม่หยั่งรู้เท่าทันพระบารมีในเรื่องของบารมีองค์นำสร้างด้วย ใกล้วันเข้ามา

ท่านก็ได้แต่กล่าวกับท่านแม่ล้วน อยู่เนือง ๆ ว่า “สงสารญาติ” จะสร้างบารมีพื้นพรหมไปในศาสนาของท่านได้ไหมหนอ ท่านลงมาพาส่งบารมีในเมืองมนุษย์นับตั้งแต่จุติจนถึงวาระสุดท้ายเป็นเวลา ๗๙ ปี ด้วยความวิริยะอุตสาหะ ลำบากช่วยญาติ ช่วยบ้าน ช่วยเมือง ช่วยโลก ให้พ้นภัยมาหลายวรรคหลายจนแล้วท่านมีความหวังโยมมนุษย์ชาติที่ตกอยู่ในกองทุกข์เสพผลกรรมชั่วอยู่แล้ว และจะต้องประสบชะตากรรมอย่างหลีกเลี่ยงไม่พ้นท่าน ได้แต่พรรณนาของท่านแม่ล้วน อยู่เนือง ๆ ว่า สงสารญาติศาสนาจะสร้างบารมีไปได้รับสุขในยุคของท่านได้สักกี่คน เบื้องบนโลกวิญญานทิพย์ส่งกระแสเสียงถามพ่อดันว่า ท่านลงมาสร้างบารมีในเมืองมนุษย์ จะกู้เอาไปได้สักกี่คน คำนี้แหละท่านยังคงหนักใจอยู่ เบื้องบนโลกวิญญานทิพย์เขาต่างคอยร่วมศาสนากับท่านอยู่ ท่านก็ได้แต่บอกกล่าวแก่ศิษย์ว่า ถึงแม้ว่าจะได้ไปในศาสนาน้อย แต่เบื้องบนเขาจะไปด้วยถมไป เขาได้รับสัญญาารอคอยต้นอยู่แล้ว ใครสร้างไปไม่ได้ก็ช่าง ยุคนี้เป็นชาติสุดท้ายแล้ว ใครมัวหลงระเริงก็ช่วยไม่ได้ ไกลวันเข้ามา ท่านได้เอื้อนเอ่ยวาจาบอกกล่าวจากบารมีเปิดส่งลงมาว่า หลังวันออกพรรษาไปแล้วเป็นวรรค ๆ บารมีจะส่งเหตุให้ญาติได้พิจารณาเหตุวาระวรรคแรก ๓ เดือน และอีก ๗ เดือน วรรคต่อมา ๓ ปี และอีก ๗ ปี ซึ่งให้เริ่มนับตั้งแต่วันออกพรรษาปี ๒๕๒๒ เป็นต้นมา

ก่อนถึงวาระสุดท้าย สังขารของพ่อดันอ่อนเพลียมาก แต่ท่านก็มีได้วิตกกังวลอะไร เพราะว่าท่านรู้ล่วงหน้าก่อนแล้ว แต่ปิดไว้มิให้ศิษย์ได้ล่วงรู้เลยสรวมกาย สังขาร บำเพ็ญตนดับล้างไม่ลดละ สั่งให้ศิษย์เข้าเฝ้าเพื่อบันทึกคำบัญญัติองค์พระธรรมวรรคสุดท้าย บันทึก คำดับล้างวรรคท้าย ๆ ก่อนท่านจะวางสังขาร ๓ วัน ท่านเป็นห่วงบุตรธิดาที่เป็นสายเลือดเพียงแต่ท่านนึกถึงเท่านั้น ในเวลาใกล้รุ่งของวันที่ ๖ ตุลาคม ปีพุทธศักราช ๒๕๒๒ ศิษย์ได้เข้าเฝ้าท่านอยู่ตลอดคืน ประกอบด้วยอาจารย์บุญเพ็ง อาจารย์มี อาจารย์ปรีชา อาจารย์บุญมา และญาติอื่น ๆ รวมทั้งหมดคอยเฝ้าอยู่จึงเวลาประมาณ ๙ โมงเช้า อาการอ่อนเพลียมาก ศิษย์ผู้เฝ้าดูท่านอยู่ก็มีความวิตก แต่ก็พยายามบัญญัติตัวล้าง เปล่งวาจาอย่างรวดเร็วจนจดบันทึกแทบไม่ทัน อาจารย์ปรีชา จึงเอาวิทยุเทปมาอัดเสียงเอาไว้ ท่านอาจารย์บุญเพ็ง จัดแต่งเครื่องบูชาเครื่องเก้าชั้นรับรองยกขึ้นอาราธนาทูลขอบารมีไว้ เพื่อให้ท่านรออนุญาติ ในเมื่อถึงสัญญาของท่านจัดงานสำเร็จการทั้งปวงแล้ว วิญญานสำเร็จของท่านจะต้องกลับสู่เบื้องบน ท่านได้เอนกายลงบรรทมประทับอยู่บนเตียงนอนที่ประทับโปรดญาติ วางมือขวาประทับบนอก ซูมือซ้ายขึ้นเอาศอกแนบข้างไว้ เหยียดนิ้วมือออกตรง เปล่งวาจาออกมาเป็นคำบัญญัติตัวล้างด้วยเสียงแผ่วเบา ค่อย ๆ เบลลงทุกที จนจิตเข้าภวังค์แล้วจึงลดฝ่ามือลงมาวางทับมือขวากลางทรวงอก แล้วก็ขึ้นอีกครั้งหนึ่ง โบกฝ่ามือซ้าย ๆ ไปมาสามครั้งเบา ๆ แล้ววางลงที่เดิมขณะนั้นเวลา ๑๑.๒๕ นาฬิกา เป็นการแสดงให้เห็นว่า ท่านโบกมือเป็นการอำลาจากสังขารโลกไป อำลาศิษย์ทุกคนเสด็จสู่

เบื่องบน ศิษย์ผู้อยู่ในเหตุการณ์ต่างตั้งอยู่ในความระทึกใจ และอาลัยอาวรณ์ที่ท่านจากไปอย่าง
ไม่ได้คาดคิดมาก่อนเลย

หลักธรรมศาสตร์ภาคการปฏิบัติธรรมสายสัญญา ประกอบด้วยหัวข้อดังนี้

การรู้องค์ธรรมของพ่อต้นค้นพบว่าวิญญาณอธิฤทธิ เป็นผู้ควบคุมดูแลรักษาสรรพสิ่ง
ในภาคพื้นมนุษย์ มีเจ้าหน้าที่หลายฝ่าย คือ

๑. ภูมิเจ้าหน้าที่ฝ่ายปกครอง เป็นภูมิประจำบ้าน ประจำท้องที่ ประจำศาลเจ้า ภูมิ
หลักเมืองระดับต่าง ๆ จนถึงพระสยามเทวาธิราช พระเสื้อเมือง พระทรงเมือง พระกาฬชัยศรี และ
พระภูมิอื่น ๆ ที่ปกครองท้องที่อยู่ทุกทวีปทั่วภูมิภาคของโลก เป็นเจ้าที่หลายระดับชั้น ถ้าเป็น
พระภูมิชั้นสูง ก็จะได้ปกครองท้องที่ในแผ่นดินที่มีมนุษย์ชั้นสูงปกครองอยู่

๒. พระภูมิฝ่ายพิจารณาคดีธรรม กำหนดโทษทางสังขารและโทษทางวิญญาณ
ประดุจดั่งฝ่ายตุลาการ ในโลกสังขารเป็นฝ่ายพิจารณาตัดสินกรรมกรณีตามทะเบียน บัญชีดำ
กำหนดการชดใช้หนี้กรรมทางสังขารและใช้หนี้กรรมทางจิตอันเนื่องมาจากการละเมิดสิทธิ
เสรีภาพ ทางสังขารวิญญาณผู้อื่นและผิดกฎหมายของโลกทิพย์ด้วยการทุจริต วจีทุจริต มโนทุจริต
ที่สร้างสมกรรมชั่วทำให้ผู้อื่นเดือดร้อนเรื่อยมาแต่ปางอดีตชาติ และปัจจุบันชาติที่ถูกบันทึกไว้ ลิขิต
การใช้หนี้กรรมลักษณะต่าง ๆ ตามเวรกรรมที่ก่อไว้โดยวางสัญญาจำกัดสิทธิเสรีภาพทางสังขาร

๓. พระภูมิฝ่ายปรุงแต่งธรรมชาติ กระจายอยู่ทั่วทุกภาคของโลก เป็นฝ่ายเข้าสู่ตร
วิญญาณ เข้าสู่ตรปฏิบัติธาตุเชิงซ้อน กฎปฏิบัติในทฤษฎีอะตอมของปรมาณู ในอินทรียัตถุ อนิ
นทรียัตถุ ฝ่ายนี้ จะควบคุมการเข้าสู่ตรปรุงแต่งส่วนท้องถิ่น ให้จัดระเบียบปฏิบัติธาตุใน
องค์การกายนครเผ่าพันธุ์ต่าง ๆ กำหนดรูปพรรณสัณฐานตามเจตจำนงสถาบันทิพย์ชั้นสูง
ควบคุมกฎหมายปฏิรูปสังขารควบคุมสัญญาประจำกองสังขารมนุษย์ให้สัมพันธ์กับระบบสุริยะ
จักรวาล ปรุงแต่งตามรูปธรรมนามธรรม กำหนดสิทธิเข้าปฏิสนธิในครรภ์สังขารต่าง ๆ เพศ
เผ่าพันธุ์ต่างชนิด ฝ่ายปรุงแต่งเรียกนามธรรมว่า บัณบงลึงค์ หรือแม่สื่อ แม่กำเนิด ประด้วยนะน้อม
นำองค์ต่าง ๆ ที่มีอยู่ในสถาบันทิพย์ชั้นภูมิเทวดาเป็นที่เข้าสู่ตรธาตุธรรมวิญญาณประเภทต่าง ๆ
ค่าของเจตสิกจะเพิ่มหรือลดพลังประจุไฟฟ้าในวิญญาณ ขึ้นอยู่กับองค์การสถาบันทิพย์จะเข้าสู่ตร
ธาตุเอกพันธ์ ธาตุกัมมันตภาพรังสีที่เข้าสู่ตรสาริกธาตุธรรมทั้ง ๔ ซึ่งประกอบด้วย วิญญาณ ยักษ์
อสูร วิญญาณลิงลม และ วิญญาณธาตุ เป็นสัดส่วนของธาตุเวียนว่ายติดอยู่ในแรงดึงดูดของโลก
ดังนั้นวิญญาณมนุษย์ สัตว์ จึงมีสัดส่วนของวิญญาณยักษ์กับลิงลมอยู่ในตัวในสัดส่วนที่
ต่างกัน สังขารเกิดตายหลายต่อหลายชาติ พลังไฟฟ้าในเจตสิกอ่อน เมื่อปฏิสนธิเข้าเกิดเป็นสังขาร
ใหม่จึงมีดมนจำชาติอดีตไม่ได้ เรียกว่า หนาด้วยกรรมกิเลส พฤติกรรมสัญชาตญาณ อารมณ์ ของ

มนุษย์จึงแตกต่างกันตามมูลค่าทางวิญญาณในส่วนของภูมิภาคต่าง ๆ ทั่วโลก พระภูมิเทวดาชั้นนี้ จะควบคุมกฎปฏิบัติทางชีววิทยา เข้าสู่ตรียาตราศาสตร์ทางชีววิทยา ปฐมแห่งพลังชีวิตเข้าสู่รูปสังขารและปฏิรูปสังขารสัตว์ชั้นสูง สัตว์ชั้นต่ำ พืชชั้นสูง พืชชั้นต่ำ ตลอดจนควบคุมการทำลายสังขารให้เน่าเปื่อยผุพังด้วยเชื้อไวรัสและเชื้อจุลินทรีย์ต่าง ๆ ที่ทำให้เกิดโรคระบาดทั่วไป อำนาจบารมีฝ่ายนี้สามารถอำนาจการทางน้ำทิพย์มนต์ เปลี่ยนค่าอิเล็กทรอนิกส์ โปรตอน นิวตรอนในนิวเคลียสของเซลล์ในสิ่งมีชีวิตได้

๔. พระภูมิเทวดาฝ่ายผลักดันให้เกิดการใช้เวรเสพผลกรรม และผลักดันให้เกิดการจองเวรต่อคู่กรณีลักษณะต่าง ๆ ตามคติธรรมที่บัญญัติฉบับที่กไว้ ฝ่ายนี้มีอิทธิฤทธิ์ระดับต่างกันลดหลั่นลงไป ทำหน้าที่คุ้มครองผู้มีบุญและคอยปราบปรามสังขาร และวิญญาณที่ไม่เป็นศีลธรรม ถ้าวิญญาณมนุษย์ผู้ใด มีเวรกรรมตามวาระที่มาถึง กฎปฏิบัติทางวิญญาณ จะเกิดกับวิญญาณผู้นั้นให้มีเหตุเป็นไป จะผลักดันให้เกิดการจองเวร ชดใช้กรรมชั่วในอดีตชาติ ถ้าหากผู้ใดไม่ได้รับการแก้ไขตามกระบวนการทางธรรมะหมวดชดใช้ตราบาป ในสมัยพุทธการมนุษย์ที่ถืออิทธิฤทธิ์พญามาร เรียกว่า เตียรถีย์ ปัจจุบันวิญญาณพญามารมีอยู่มากมายทั่วทุกภูมิภาคของโลกในส่วนที่มีฤทธิ์ระดับสูงนั้น พระองค์ต้นบรมครูลงหลักสัญญาปราบเป็นเวลาสี่สิบกว่าปี เสื่อมสูญไปมากมาย อำนาจอิทธิฤทธิ์ของเทวดาชั้นภูมิฝ่ายนี้ระดับสูงเป็นองค์แรกของศาสนา มีอิทธิฤทธิ์ออกฤทธิ์ช่วยญาติผู้ปฏิบัติธรรมอย่างมาก และส่งผลแก่ผู้ได้รับประสิทธิประสาทตามเจตจำนงพื้นฐานของสถาบันทิพย์ชั้นภูมิ เปิดเผย เหตุทางธรรมะแก่ผู้บรรลุลุณานโลกีย์และฉานสมาบัติ

๕. พระภูมิเทวดาฝ่ายราชทัณฑ์ เป็นองค์กรสถาบันทิพย์ฝ่ายลงโทษในโลกวิญญาณ มีองค์กรหลายระดับชั้น เรียกว่า แดนนรกภูมิหรืออบายภูมิ ภาษาของบารมีเรียกว่า “เมืองสลิง” ในภูมิภาคนี้จะมีทะเบียนของผู้ติดบาปเป็นทะเบียนวิญญาณเมืองสลิง จะมีการประสานงานกับพระภูมิเจ้าที่ฝ่ายต่าง ๆ จอมเทพชั้นภูมิราชทัณฑ์นี้เรียกว่า พญายมราช มีเทพชั้นรับรองประจำแดนนรกขุมต่าง ๆ เป็นนรกบริวาร มีนายนิรบาล เป็นเจ้าหน้าที่คอยลงโทษสัตว์นรกเปรียบเสมือนดังผู้คุมเรือนจำที่คุมนักโทษในเรือนจำของภพมนุษย์ แล้ว ยังมีวิญญาณคอยจับวิญญาณมนุษย์บาปใส่เครื่องพันธนาการไปสู่เมืองอเวจี เรียกว่า ยมทูตจะกระจายอยู่ ทุกท้องที่ทั่วภูมิภาคของภพมนุษย์

๖. ภูมิเทวดาฝ่ายรักษาขุมทรัพย์ เป็นภูมิชั้นต่ำเจ้าที่รักษาทรัพย์ในดิน ซึ่งผู้มีบุญในอดีตชาติฝากฝังไว้ในดินวางสัญญาฝากไว้แต่โบราณกาล กำหนดให้วิญญาณที่มีฤทธิ์ที่ฝ่ายแม่พระธรณีเป็นเจ้าหน้าที่ฝ่ายโลกวิญญาณรับสัญญาดูแลรักษาไว้ให้ผู้มีบุญไว้ประดับบารมีเมื่อถึงเวลาที่โลกเป็นศีลธรรมดีแล้ว พระบารมีจึงจะเปิดเผยและออกรับรอง ภูมิเทวดาฝ่ายดูแลรักษา

ทรัพย์เป็นองค์การสถาบันทิพย์ที่มีเจตจำนงเชื่อมโยงถึงการเวียนว่ายของผู้สร้างบุญบารมีหลายยุคหลายชาติ เป็นไปโดยมีวัตถุประสงค์แห่งวิวัฒนาการ โลกกับธรรมจึงต้องมีเจตจำนงที่สัมพันธ์กัน ความมีอยู่ของโลกทิพย์ย่อมเกี่ยวพันกับวิญญาณมนุษย์โดยวัตถุประสงค์ สร้างสรรค์ของธรรมวิวัฒนาการโลก

๗. ภูมิเทวดาทุแลพื้นที่ดิน เป็นเทพารักษ์ประจำบ้านและโบราณสถาน เป็นภูมิบริวารของฝ่ายปกครอง มีหน้าที่ให้ความคุ้มครอง บันทึกกรรมของมนุษย์ที่อาศัยอยู่บนพื้นที่ และส่งเสริมความเป็นสิริมงคลในการประกอบกิจการหลายด้านตามกุศลมูลเดิมของผู้สร้างสมมาแต่อดีตชาติ พระภูมิฝ่ายนี้จะมาสถิตอยู่ในบริเวณเคหสถานผู้ใดนั้นขึ้นอยู่กับภูมิวิญญาณของบุคคลซึ่งมีบุญสร้างสมมาต่างระดับกัน และความเป็นผู้มีศีลธรรมมากน้อยต่างระดับกันไป เทพชั้นภูมิระดับสูงจะมีวิมานอยู่ในอากาศอยู่แล้ว เป็นบารมีให้มนุษย์มีวาสนาในมนุษย์สมบัติ ซึ่งเป็นผู้มีกุศลมูลเดิมมีมาเสวยสุขในสังขาร โลกเป็นชนชั้นสูง สำหรับพระภูมิชั้นรองลงมาก็จะคอยเป็นบารมีให้มนุษย์ที่มีกุศลมูลเดิมชั้นรองลงไป คนดีจึงตกน้ำไม่ไหลตกไฟไม่ไหม้ พระภูมิจะช่วยมนุษย์ผู้ใดนั้นจะดูจากภูมิลำเนาวิญญาณของมนุษย์

๘. เทพชั้นภูมิเทวดาเจ้าป่าพนาเวศน์ เป็นวิญญาณอิทธิฤทธิ์ของรุกขเทวาทั้งหลาย มีหลายระดับ มีอิทธิฤทธิ์ระดับสูง ถึงภูมิเทวดาชั้น ๖ และมีบริวารลดหลั่นลงไปกระจายอยู่ทั่วโลก ประกอบด้วยนางไม้มะลิขวัญ จะเป็นบารมีให้บรรดา ฤๅษี นักพรต ซีไพร โยคจารย์ทั้งหลายที่บำเพ็ญเพียรและทรมานตนที่สร้างบารมีในห้องญาณโลกีย์ เจ้าป่าพนาเวศน์แยกเป็นองค์กรหลายฝ่าย เช่น องค์กรปกครองดูแลสัตว์ป่ากำหนดให้สัตว์แต่ละเผ่าพันธุ์มีเจ้าฝูง องค์กรฝ่ายทะเลเบียนสัตว์ป่าให้สิทธิเสรีภาพแก่วิญญาณที่ถือกรรมสิทธิ์ ถือครองรูปสังขารและสัตว์แต่ละชนิด และบันทึกรการละเมิดสิทธิ์ทางสังขารเพื่อให้สิทธิเลื่อนระดับรูปสังขารชั้นสูงขึ้น

๙. ภูมิเจ้าที่ดูแลเส้นทางสัญจร เป็นภูมิอิทธิฤทธิ์ฝ่ายแม่พระธรณี มีหน้าที่บันทึกกรรมกรณิบนเส้นทางสัญจรและคอยผลักดันวิญญาณมนุษย์ให้เกิดการใช้เวรเสพผลกรรมด้วยการชนกระแทกทะแทกตามกฎแห่งกรรม และคอยช่วยมนุษย์ผู้มีบุญญาบารมีให้พ้นภัยต่าง ๆ บนเส้นทาง ภูมิฝ่ายนี้จะส่งเสริมเทพสารีที่ทำความดีสร้างสรรค์มนุษย์ชาติทางด้านการขนส่งทุกประเภท จะให้สิทธิแก่มนุษย์ที่สร้างกุศลกรรมด้านผู้เป็นสารีมีความเชี่ยวชาญ ปลอดภัย ได้มีทรัพย์รับรองในมนุษย์สมบัติ เทพภูมิชั้นต่ำที่เป็นบริวารรองลงไปจะกระจายกำลังอยู่ตามรถ บุคคลผู้ที่เป็นเจ้าของรถที่ดีคือ โชคลาภจึงมีการเจริญ และนำดอกไม้อูปเทียน จตุบูชาหน้ารถ แต่ทั้งนี้เรื่องโชคลาภวาสนานั้นขึ้นอยู่กับภูมิวิญญาณสัญชาติญาณของผู้ประกอบการขนส่งด้วย เมื่อ

มีภูมิประจำเส้นทางต่าง ๆ ในภพมนุษย์แล้ว มนุษย์ผู้ไม่มีเวรและเป็นศีลธรรมพอเพียง ก็จะตลอดปลอดภัยตลอดแล้วบนเส้นทางด้วย

๑๐. ภูมิฝ่ายหรือสังขาร เป็นวิญญานที่มีอิทธิฤทธิ์ทำให้สังขารมนุษย์ สัตว์ พืช เกิดโรคภัยและทำลายให้เน่าเปื่อยผุพัง เป็นบริวารชั้นต่ำของภูมิชั้นสูงแผ่อยู่ทุกหนทุกแห่งซึ่งกำหนดให้มีขึ้นบนโลกทั้งสองอย่าง คือ ข้างก่อสร้างและข้างรื้อถอน มีบริวารเล็กมากเป็นเชื้อโรค เช่น เชื้อไข้ป่า เชื้อจุลินทรีย์ต่าง ๆ เชื้อไวรัส พยาธิ มีเชื้อกระจายกระจายเกลื่อนกลาดทั่วพื้นปฐพีและในอากาศระดับต่ำ ถ้าเกิดขึ้นที่ใดเรียกว่า ฝุ่น่า ลงกินมนุษย์และสัตว์จึงเกิดมีโรคระบาดหลายโรค สัตว์เป็นห่า ภูมิฝ่ายนี้จะทำหน้าที่ให้ธาตุดิน น้ำ ลม ไฟ ในสังขารเกิดแยกแตกสลายกลับสภาพเป็นดินตามเดิม บางพวกเป็นวิญญานพวกอสุรแผ่อยู่เกาะกินสังขารที่ละน้อย มนุษย์ไม่สามารถสร้างภูมิต้านทานในสังขารได้ วิจัยหาสาเหตุของโรคไม่ได้เพราะเกี่ยวกับวิญญานภูมิฝ่ายนี้ทำให้เกิด ให้มนุษย์สัตว์ได้ใช้เวรกรรมทางทรมาณสังขาร

๑๑. ภูมิดูแลพื้นน้ำน้อยใหญ่ เจ้าห้วย เจ้าบึง เจ้าลำธาร เจ้าน้ำ เจ้าท่า เจ้าทะเล เจ้าสมุทร เป็นองค์กรฝ่ายแม่พระคงคา เป็นภูมิเทวดาปกครองพื้นน้ำและมีบริวารปกครองสัตว์น้ำน้อยใหญ่ มีองค์กรหลายฝ่ายเป็นผู้มีคุณอันยิ่งใหญ่ องค์กรสถาบันทิพย์ชั้นภูมิเทวดารักษาพื้นน้ำนี้เป็นองค์กรอำนวยการทางพระศาสนาด้วย พระองค์ต้นบรมครู ได้บัญญัติหลักกรรมแห่งอิทธิฤทธิ์โดยคัดเลือกเอาเฉพาะระดับเจ้าทะเลเจ้าสมุทรซึ่งมีฤทธาศักดานุภาพมากมาย จึงมีองค์พระธรรมที่มีคำบรรจุโปรดศิษย์ว่า สายสมุทรสาครคงคาลิงค์ ให้ศิษย์ทั้งหลายได้สร้างตนเมื่อหัวหนารับรองแล้ว ลูกน้องที่เป็นบริวารทั้งหลายทั่วโลกก็จะรับรองความปลอดภัยทั้งหมด อิทธิฤทธิ์ฝ่ายนี้มีมากมายจะนำมาพรรณนาเป็นที่เพื่อเจือมิได้ ในระดับบริวารมีองค์กรกระจายอยู่ทั่วทุกภูมิภาคเพื่อช่วยมนุษย์ที่ประกอบกรรมดีทางน้ำ ปกป้องคุ้มครองคนดีมีศีลธรรม องค์กรทำลายสังขารมนุษย์ สัตว์ให้ขาดใช้ตราบาปทางน้ำมนุษย์ที่ก่อเวรด้วยน้ำก็จะมีอันเป็นไปด้วยน้ำ เวทมนต์ของเทพเจ้าฝ่ายรักษาน้ำเป็นคุณธรรมของพรหมณ์ที่ใช้ประกอบพระราชพิธีถือน้ำพิพัฒน์สัตยา หรือโองการแช่งน้ำ ภูมิดูแลรักษาปกครองชีวิตในน้ำมีอิทธิฤทธิ์สองฝ่าย คือ ฝ่ายเป็นศีลธรรมและฝ่ายไม่เป็นศีลธรรมเหมือนกับเทพชั้นภูมิเจ้าป่าพนาเวศบนพื้นปฐพีทั้งหลาย ฝ่ายที่ไม่เป็นศีลธรรมเป็นอิทธิฤทธิ์ของวิญญานผีเสื้อสมุทรและบริวาร

๑๒. เทพชั้นภูมิเทวดาฝ่ายแม่พระโพธิพ เป็นเทพแห่งพืชพันธุ์ธัญญาหารระดับสูงลดหลั่นกันลงไปหลายระดับชั้นถึงภูมิเจ้าที่ระดับต่ำ เป็นผู้สร้างคุณอันยิ่งใหญ่แก่พลังชีวิตที่มีสังขารอยู่บนโลกดวงนี้ เป็นโครงสร้างบนกระบวนการทางธรรมะแห่งเอกภพนี้ด้วย จึงเป็นองค์กรมีคุณค่าต่อมวลมนุษย์สรรพสัตว์ทั้งหลายให้การรับรองสิทธิในการเสพธัญญาหารของสังขาร และจำกัด

สิทธิในการเสพแก่พลังชีวิตต่าง ๆ ให้การคุ้มครองสิทธิแก่มนุษย์ฝ่ายเทพธัญญาหารมีกรรมสิทธิ์ถือครองพื้นที่เพื่อผลิตอาหารเลี้ยงพลโลก เป็นองค์กรปรุงแต่งพืชที่ผลิตอาหารทางธาตุ ๔ ดิน น้ำ ลม ไฟ ให้เป็นอาหารธาตุสำเร็จระดับหนึ่งรับรองสังขารมนุษย์ในระดับมนุษย์ชั้นสูงที่อยู่บนโลกนี้ก็จะปรับปรุงให้เป็นอาหารสำเร็จรูปต่าง ๆ สมัยโบราณจึงทำพิธีบูชาตามท้องไร่องนา ชาวบ้านเรียกว่า “เรียกขวัญข้าว” ยังคงเป็นประเพณีสืบทอดมาถึงกาลปัจจุบัน นับว่ามีอิทธิพลต่อชีวิตประจำวันของมนุษย์สรรพสัตว์ทั้งหลายอย่างมากมายมหาศาล นักบุญจึงต้องกรวดน้ำส่งคุณแก่พืชพันธุ์ธัญญาหารด้วย เป็นเพราะเอาสังขารของเขามารับประทาน มาบำรุงสังขารของตนแล้ว วิญญาณจะหนีเขาไปสวรรค์นิพพาน โดยไม่คิดเห็นบุญคุณเขาบ้าง ดังนั้นจึงต้องมีกฎการสนองคุณในการปฏิบัติธรรมด้วยการกรวดน้ำ การสนองคุณชั้นสูงเป็นการกรวดน้ำของผู้ปฏิบัติธรรม เพราะทวยเทพชั้นสูง จะไม่ยินดีคำสรรเสริญเยินยอ หากแต่ต้องการให้มนุษย์เป็นศีลเป็นธรรมแบบโลกเจริญธรรมเจริญ ดังนั้นเทพชั้นภูมิเทวดาฝ่ายแม่พระโพธิสัตว์จึงมีความสัมพันธ์ในการสร้างบารมีของเหล่าศิษยานุศิษย์ทั้งหลาย รำลึกองค์ต่างๆ เช่น วิญญาณข้าวเจ้า วิญญาณข้าวเหนียว และอื่น ๆ อีกมากจะศึกษาได้ในคัมภีร์องค์ธรรม วิญญาณดังกล่าวนี้มีอยู่ในโลกทิพย์ชั้นภูมิเบื้องล่างไว้รับรองตามภูมิลำเนา วิญญาณมนุษย์ในโลกเวียนว่ายต่างระดับ แล้วโลกทิพย์จะวิวัฒนาการรับรองอภิสัทธิทางวิญญาณในโลกอภิสัทธิยุคต่อไป

๑๓. ภูมิเทวดาถ่ายทอดวัฒนธรรมแก่ภพมนุษย์ทำหน้าที่แม่พิมพ์ของโลกทิพย์เปรียบเสมือนครูอาจารย์น้อยใหญ่ทั้งมวลในเมืองมนุษย์นี้ ที่เรียกว่า แม่พิมพ์ของชาติ ภูมิเทวดาฝ่ายนี้เป็นองค์กรสถาบันทิพย์สังกัดวิมานเทวโลกส่วนกลางในสรวงสวรรค์ชั้นสูง

ธรรมเนียมปฏิบัติทางสายสัญญาณนี้.... เป็นเส้นทางสายใหม่ ในรูปแบบของธรรมสำเร็จหรือธรรมประยุกต์ ซึ่งแปลกและแหวกแนวไม่ซ้ำแบบใคร เป็นของใหม่ที่เราไม่เคยพบเห็นเพราะเพิ่งจะปรากฏเปิดเผยออกมาสู่สายตาของชาวโลกได้ เมื่อไม่นานมานี้เอง ผู้วิจัยจึงขอเสนอโดยสังเขปดังนี้

กิจกรรมในหลักสูตรสร้างบารมีของผู้ปฏิบัติธรรมสายสัญญาณ ประกอบด้วยกิจกรรม ดังนี้

๑. ภาคการรับประสิทธิคุณธรรมครั้งแรก เรียกว่ารับโปรด

ให้ครูบาอาจารย์บรรจุหลักธรรม ประสิทธิประสาท อำนาจคุณธรรม ให้ทั้งในส่วนที่เป็นคุณธรรมพื้นฐาน และคุณธรรมระดับสูง แล้วแต่วิจารณ์ญาณของผู้่น้อมนำให้แก่ญาติต่างวาระกันไป ขั้นตอนการกระทำพิธีครูบาอาจารย์ ทำเป็นแบบแผนเดียวกันดังนี้

๑.๑ ให้ญาติใหม่จัดเครื่องสักการบูชาให้ถูกต้องตามหลักธรรมาธิฐาน ซึ่งแล้วแต่ความวิริยเจตนา และความพร้อมด้วยกุศลจิตเจตนาอยากได้รับคุณธรรม อยากปฏิบัติธรรม ถ้าไม่มีความพร้อม มือสั่นก็ขอรับประสิทธิ ประสาจากอาจารย์ผู้น้อมโปรดให้ได้ ทั้งนี้แล้วแต่โอกาสของญาติ จะจัดเครื่องบูชาสนองคุณธรรมภายหลังก็ได้ ขอให้จิตน้อมรับด้วยความปิติ พระบารมีก็จะรับรองคุณธรรมไม่เลือกหน้า

๑.๒ อาจารย์ผู้น้อมนำอำนาจคุณธรรม จุติรูป เทียน อารธนาถวายสักการบูชาต่อพระองค์ต้นบรมครู และอำนาจพระบารมีองค์พระผู้สำเร็จทุกกระทรวง ขอให้หยั่งลงมาอำนวยการรับรอง การประสิทธิประสาทคุณธรรมแก่ญาติ ขอให้ท่านสาธุการส่งเหตุส่งผลรับรองตามกุศลมูลเดิมแก่ญาติตามสายสัญญา

๑.๓ อาจารย์ผู้น้อมนำให้ศิษย์ใหม่ จุติรูป เทียน พนมมือ แล้วนำกล่าวอารธนาถวายสักการบูชา ปักธูป ปักเทียนแล้ว จึงยกพานหรือถาดเครื่องบูชาสนองคุณธรรมขึ้นทุกคน แล้วจึงนำศิษย์ใหม่กล่าวตั้งสัญญา อธิษฐานต่อองค์พระประมุขแห่งธรรมะ องค์พระบารมี ทั้งเบื้องสูง เบื้องล่าง ขอให้มารับรองเป็นสักขีพยาน อันข้อความที่ควรเน้นในการนำญาติใหม่กล่าวสัญญา อธิษฐานให้ถูกทำนองคลองธรรม ของการสร้างบารมีในคุณธรรมอันบริสุทธิ์ของพระพุทธศาสนา คือ

- ขออำนาจกุศลผลบุญ บารมี ที่ข้าพเจ้าสร้างสมมาแต่อดีตชาติมายังกายตนตามเดิมคืน ตามสัญญา

- จะขอสร้างบุญบารมี เป็นเลือดเนื้อเชื้อไขไปในพระศาสนาอย่างบริสุทธิ์ ยุติธรรมตามสัญญา

- จะไม่ขอลืมคุณ คุณธาตุ คุณธรรม คุณบิดามารดา คุณครูบาอาจารย์ คุณของชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ ตามสัญญา

- ขอให้ได้ลู่วร ลุกรรม เป็นผู้สว่างโลกสว่างธรรม จะได้ช่วยกู้สายญาติ สายกุศลบำรุงพระพุทธศาสนา ตามสัญญา

- และอื่น ๆ แล้วแต่กรรมกรณีของญาติ เฉพาะราย ซึ่งขอแก้ไขเหตุวิบากกรรมที่เผชิญอยู่

ทั้งนี้ แล้วแต่ครูบาอาจารย์จะพิจารณา กล่าวให้เหมาะสมกับญาติใหม่ ให้ถูกกาลเทศะและความตั้งใจของญาติในเจตนาของแต่ละบุคคลที่พึงเป็นไปได้

๑.๔. อาจารย์นำกล่าว สัญญาอธิษฐานเสร็จแล้วรับถาดจากญาติ ตั้งรับรองพระบารมีไว้ แล้วน้อมบรรจุหลักธรรม และประสิทธิหน้าที่พรมันตรวดให้เป็นครั้งแรก (บางโอกาสขึ้นอยู่

กับญาติเฉพาะราย) บรรจุ หลักธรรมตามสัญญากรรมสิทธิ์แห่งตน วางหลักธรรมให้อยู่ในหลักสูตร กู้เอาญาติทางบุญกุศล (ศึกษาได้จากคุณธรรมในหลักสร้างตน) อาจารย์เป็นผู้นำคุณธรรม บรรจุให้ญาติป็นกายหลาย ๆ ครั้ง จนแน่ใจว่าพระบารมีรับรองเต็มกำลังอย่างสมเหตุผลแล้ว ก็หยุดแล้วคัตองค์พระธรรมลงสมุดของญาติ

๑.๕ อาจารย์พาญาติใหม่กรวดน้ำ ให้ญาติได้กรวดน้ำส่วนตน โดยนำกล่าวตาม บทกรวดน้ำ และกล่าวสาธุการให้พรอย่างถูกต้องครองครองธรรม อาจารย์ไม่ควรกล่าวนำให้ญาติ ละเมอเพื่อฝันทะยานอยาก เหลือวิสัยเกินกว่ากุศลมูลเดิม พึงมีพึงได้ของญาติ

๑.๖ ลงองค์พระธรรมให้ญาติเป็นรายบุคคล ลงแบบจดไว้ก่อน วางหลักธรรม พอเป็นเหตุไว้ หรือจะแต่งองค์ธรรมให้เต็มจนขึ้นอยู่กับเจตนาของญาติ หรือพิจารณาโปรดให้ สมมูลค่าที่ญาติ สนองคุณธรรม ให้เกิดการสมเหตุสมผลแก่กัน จะได้ไม่ค้างคาเวรแก่ผู้นำ โปรดให้

๑.๗ ในโอกาสที่ญาติมีความพร้อมที่จะลงมือปฏิบัติ อาจารย์ควรนัดศิษย์ใหม่ และเตรียมอุปกรณ์ เช่น แบบฝึกปฏิบัติสำหรับญาติใหม่ บทฝึกหัดบูชา บทภาวนาธาตุ บทดับล้าง บทกรวดน้ำ อาจารย์ต้องฝึกสอนขั้นตอนให้ถูกวิธี ทั้งอาจให้ญาติที่ปฏิบัติก่อนช่วยแนะนำกันเอง ก็ได้ เมื่อฝึกหัดภาคการดับล้างเสร็จแล้ว อาจารย์ต้องแนะนำให้ศิษย์ฝึกหัดลงองค์พระธรรมใส่ตน เริ่มจากองค์พระธรรม องค์ง่าย ๆ ก่อน จนชำนาญแล้ว จึงลงองค์พระธรรมองค์ยากที่มีพยัญชนะ หนูนั่ง เทินนั่งหลายชั้น ก่อนลงองค์พระธรรมสร้างตน ควรจัดรูปเทียนบูชาก่อน หรืออาจจุด เทียนตั้งไว้ ๑ เล่มก็ได้ ขณะลงตั้งจิตให้เทียง ภาวนาสายสัญญาณะ (สุด) เข้ายังเป็นระยะ ก่อนลง องค์พระธรรมควรยกมือพนมไหว้พระบารมีก่อน ให้เป็นศีลมัย นั่งในท่าสำรวม ไม่ควรลงองค์ พระธรรมในที่ประเจิดประเจ้อ เช่นขณะนั่งอยู่ในที่สาธารณะ ขณะเดินทางบนยวดยานที่ปะปน กับคนทั่วไป ฯลฯ การวางสมุดองค์พระธรรมต้องมีสิ่งรองรับให้สูงกว่าพื้นที่นั่ง ไม่ควรเปิดอ่านสมุด ทิ้งไว้ แบบปล่อยปลดละเลย อุปกรณ์ลงองค์พระธรรม ประกอบด้วยเหล็กจาร ลูกปะคำ น้ำมัน ถือ เป็นของสูงเก็บไว้ในที่อันควร

อนึ่ง การรับประสิทธิประสาทคุณธรรม กระทำได้ทุกวัน เวลาใดก็ได้ ไม่ต้องกำหนด ฤกษ์ยาม ไม่ต้องเลือกวัน เพราะพระบารมีไม่มีกลางวันกลางคืน พระบารมีไม่มีการพักผ่อนหลับ นอน วันพระมีทุกวัน ครูบาอาจารย์นำคุณธรรมประสิทธิ์ให้ญาติได้ทุกสถานที่ ทุกหนทุกแห่ง ทั่วทุกภูมิภาคของโลก โดยไม่ขึ้นอยู่กับความสวยงามใด ๆ จะทำพิธีที่ใดก็ได้ เช่น ใต้ร่มไม้ ใน กระท่อมนา ในเคหะสถานบ้านเรือนทุกรูปแบบ หรือกลางสนามรบ การแต่งกายของครูบาอาจารย์

แล้วแต่สถานภาพของแต่ละอาจารย์ ที่พึงสำรวมเป็นศีลมัย ในสำนักของตน และชุดเดินทางตามความเหมาะสมให้ถูกกาลเทศะ ทั้งนี้ มิให้อุตรินอกริดนอกรอยที่นอกสวาระบบของนักบุญทั้งหลาย

การได้รับคุณธรรมในศิษย์ใหม่บางท่านที่ไม่ค่อยมีเวลาว่าง สร้างองค์พระธรรมใส่ตนเองด้วยตนเองของตน ควรเอาสังฆารตนเองเข้าวิหาร หรือไปที่สำนักของครูบาอาจารย์ ฟานักอยู่ให้ครูบาอาจารย์ช่วยลงองค์พระธรรม แบบแต่งให้เต็มจน โดยให้ศิษย์ใหม่ผู้นั้น ถวายปัจจัยสนองคุณเอาก็ได้ หรือศิษย์บางท่านอาจเรียนเชิญครูบาอาจารย์บางท่านไปฟานักอยู่ที่รับรองในเคหะสถานของตนเป็นเวลาหลาย ๆ วัน เพื่อแต่งคุณธรรมให้ทั้งครอบครัวก็ได้ แล้วญาติจัดเครื่องรับรองสนองบารมีให้ตามสมควรแก่เหตุ

๒. ภาคการลงองค์พระธรรมสร้างตนตลอดไป

การลงองค์พระธรรมที่สร้างตนจะต้องผ่านการบรรจุใส่ตนโดยมีผู้น้อมนำประสิทธิประสาทให้ อาจจะได้รับบรรจุโดยตรงจากพระองค์ต้นบรมครู หรือได้รับบรรจุจากอาจารย์อาวุโสก็ได้ โดยการจัดเครื่องบูชาคุณธรรมขอรับเอาให้ถูกหลักธรรมาธิษฐาน บุคคลทั่วไปจะไปคัดลอกเอาองค์พระธรรมจากพระคัมภีร์หรือจากอาจารย์ผู้ใด แล้วไปนั่งภาวนาบรรจุเอาเองแล้วนำไปสร้างใส่ตนเอาเอง โดยไม่มีผู้ประสิทธิ์ให้ ย่อมเป็นโมฆะไม่มีผลบังเกิด จะไม่มีอำนาจพระบารมีที่เ็นรับรอง ศิษย์ใหม่ควรได้รับบรรจุหลักธรรมบ่อย ๆ จากครูบาอาจารย์ผู้ประสิทธิ์ครั้งแรก หรือครูบาอาจารย์ท่านอื่น ๆ อีกก็ได้ ทั้งนี้แล้วแต่วาระของการสร้างบารมี ของเหล่าศิษยานุศิษย์ต่างวาระกันไป

๒.๑ การลงองค์พระธรรมสร้างตน ควรสร้างให้เป็นวรรคเป็นจน ตามแบบที่พระองค์ต้นบรมครูโปรดศิษยานุศิษย์ในแต่ละวรรค จะมีองค์พระธรรมเป็นชุด เป็นหมวดหมู่ แล้วต้องลงองค์พระธรรมอื่น ๆ เสริมในจนนั้น ให้ศิษย์ผู้นั้นได้มูลค่าอันสงส์เต็มจน เรียกว่าสร้างได้สำเร็จธรรมเป็นวรรคเป็นจน พระบารมีก็ส่งเหตุตอบสนองเต็มกำลังในวรรคนั้น ๆ ถ้าลงองค์พระธรรมแบบจอดไว้ ตัวอย่างเช่น พระบารมีบัญญัติให้ลงคอ ๑๐๗ คาง ๑๐๐๗ หัว ๑๐๐๗ แต่ญาติลงจอดไว้เพียง คอ ๕ คาง ๗ หัว ๗ แล้วข้ามเลยไป พระองค์ต้นบรมครูเคยตรัสบอกไว้ว่าเหมือนสร้างบ้านด้วยกระดาน ๒-๓ แผ่น ก็ไม่เป็นบ้านเป็นเรือนสำเร็จรูป ก็ไม่ได้มูลค่าบังเกิด ผล ก็ไม่บังเกิดรับรอง

๒.๒ การลงองค์พระธรรมสร้างตนของผู้ปฏิบัติใหม่ และผู้ที่ได้สร้างตนเองมานานพอสมควร ซึ่งพอที่จะน้อมนำคุณธรรมประสิทธิ์ให้ญาติใหม่ได้บ้าง พระองค์ต้นบรมครู เคยตรัสบอกให้พิจารณาห่วงใยตนเองให้มาก ข้อสำคัญสร้างตัวของตนให้มันได้ อย่ามัวแต่ไปห่วงใยคนอื่น ๆ ในเมื่อตนของตนยังสร้างไม่ถึงอันสงส์ขั้นสูง และสร้างหลักธรรมยังไม่เต็ม บารมียังไม่

กว้างแผ่ไพศาล ศิษย์บางท่าน พระบารมีห้องอิทธิฤทธิ์พา แต่เพลินเที่ยวออกเหตุตามมูลเดิมเก่าในอดีตชาติ ไม่นานก็ค่อยจืดจางไป มีสาเหตุหลายประการ เช่น สร้างบารมีพื้นห้องอิทธิฤทธิ์ประเด็นหนึ่ง และไม่เที่ยงธรรมพระบารมีถอย หลงอิทธิฤทธิ์ สำคัญว่าตนเป็นผู้สำเร็จกระทำการประสิทธิคุณธรรมให้ญาติเกินกว่าอำนาจบุญในตนที่สร้างได้ เกินกว่าสัญญากรรมสิทธิ์แห่งตน เรียกร้องให้ญาติสนองปัจจัยมาก ๆ จึงตกอยู่ในฐานะผู้รับจ้างสร้างบารมีให้แก่ญาติ หนักเข้าเอาตัวไม่รอด ผิดทำนองครองธรรม ผิดวิสัยนักบุญ สะสมทรัพย์นอกราย ไม่ค่อยแผ่เป็นทานผ่านตัวออกไป

อนึ่ง การลงองค์พระธรรมสร้างตน สำหรับญาติใหม่ผู้เคร่งครัด ซึ่งไม่ค่อยมีปัจจัย โภคทรัพย์ในการสนองบารมี ก็ใช้ความวิริยะอุตสาหะ เพียรสร้างตน ทั้งขยันประกอบกิจการงาน เลี้ยงตน และครอบครัว แล้วยังมุ่งมั่นบำเพ็ญปฏิบัติตนด้วยการสร้างอานิสงส์ภาวนามัย เอาหยาดเหงื่อแรงงานที่อุตสาหอดตาหลัก ขับตานอน มุมานะสร้างตนเป็นกิจวัตร พระบารมีก็บันทึกเป็นบุญสะสมให้ได้อานิสงส์ต่างวาระกันไป ญาติทั้งหลายก็อย่าหวังโยคนอื่นเขา สำคัญที่ตนสร้างให้มันได้ อย่างเพียรตั้งตนเป็นอาจารย์โปรดญาติกันนัก จุดที่พระองค์ต้นบรมครูเน้นเป็นข้อสำคัญที่สุด คือ การสร้างตนให้มันได้ ถือให้เที่ยงธรรม ส่วนศิษยานุศิษย์ผู้ใดจะกู้ญาติได้มากน้อยถือเป็นเรื่องธรรมดา พระองค์ท่านเคยตรัสบอกให้รู้จักพิจารณา ศิษย์บางท่านกุศลเล็ก ถือเที่ยงธรรมนิ่งเฉยวางตัวทำเป็นโง่ ๆ เช่อ ๆ จนถูกมองข้าม ซึ่งเป็นเรื่องส่วนตัว และเจตนาจะเอาตัวรอดเพียงผู้เดียวของศิษย์ผู้นั้น

๒.๓ การลงองค์พระธรรมสร้างตน พยายามตั้งใจ สรรวมจิต หยั่งลมหายใจเข้าออก นึกขึ้นได้ก็ตั้งสติฐานะ จิตจดจ่อองค์พระธรรมที่ลงในจุดที่ลงใส่สังขาร พยายามขมวดหัวอักษรองค์พระธรรมให้ครบตามสูตรที่บัญญัติไว้ จะได้ผลเต็มกำลังตามพระบารมีบัญญัติ อย่าลงแบบรีบร้อน แบบสุกเอาเผากิน ดังเช่น พระบารมีบัญญัติให้สร้างตน องค์พระธรรมองค์นี้จะกำหนดมารเบื่องล่าง ห้องหัว ๑๕ รอบ ญาติบางท่านพอจ่อหลักจารลงขมวดหัวอักษรวนได้ ๔-๕ รอบ แล้วโมเมเอาเป็น ๑๕ แล้วลากหลักจารต่อให้ครบองค์ทุก ๆ จุด ที่ต้องขมวด ๑๕ รอบ นับแบบโมเมเอาทางจิตเป็นเรื่องที่ผิดแบบแผน เป็นสิ่งไม่ถูกต้อง ผลได้จะไม่คุ้มแก่ตน เสียเวลา เสียผลประโยชน์ ในสิ่งที่ควรได้ประโยชน์ เหนื่อยเปล่า ๆ ศิษย์ทั้งหลายจึงตั้งใจสร้างตน เพราะว่าองค์พระธรรมแต่ละวรรค แต่ละองค์ลงแล้วก็แล้วกันไปแบบเบ็ดเสร็จ ไม่ต้องวนเวียนลงซ้ำย้อนหลังเริ่มใหม่ทั้งปีทั้งชาติ (ยกเว้นองค์นะกุศลที่ต้องสร้างเสริมจนตลอดชั่วอายุขัย) การสร้างองค์พระธรรมใส่ตน เป็นเรื่องของวิญญานในสังขารได้รับองค์พระธรรม แต่งประดับไว้ในวิญญาน แต่งเสร็จโดยสมบูรณ์ก็แล้วกันไปในวรรคหนึ่ง ๆ

๒.๔ การลงองค์พระธรรมสร้างตนด้วยตัวเอง โดย “ตนเป็นที่พึ่งแห่งตน” เป็น อานิสงส์เพิ่มพูนแก้ตนเต็มกำลังในแต่ละวรรค ศิษย์เก่าบางท่านที่ได้เฝ้าปรนนิบัติรับใช้พระองค์ต้นบรมครูอย่างใกล้ชิด มักได้อานิสงส์เกิดเป็นบุญสะสมจากการช่วยจดบันทึกตัวดั่งล่างให้ญาติ คัดองค์พระธรรมให้ญาติ คอยลงองค์พระธรรมให้ญาติ หลังจากพระองค์ท่านบรรจุหลักธรรม โปรดญาติเสร็จ ได้ร่วมบรรจุหลักธรรมพร้อม ๆ กับญาติ ผู้เข้าเฝ้ารับโปรด แล้วก็มานั่งลงสร้างใส่ตน บางส่วนก็ลงใส่ตนแบบจอดไว้ บางวรรคก็ลงใส่เต็มจน คุณความดีที่ได้ปรนนิบัติรับใช้ ช่วยแบ่งเบาภาระการโปรดญาติ และลงหลักปราบมารเป็นเวลาหลายปี พระบารมีก็รวบรวมเป็นอานิสงส์ให้ ศิษย์ใหม่ทั้งหลายผู้มุ่งหวังจะเอาดีด้วยการบำเพ็ญสร้างตนให้มีบุญญาบารมีแก่กล้า จึงต้องใช้ความเพียรพยายามกอดหลักธรรมให้แน่นมัน โดยจิตอย่าได้ไขว้เขว (เป็นนิเวศคือความลังเล) ต้องเป็นผู้มีอุดมการณ์ชีวิตอย่างแรงกล้าแบบมอภายถวายชีวิต โดยมีปณิธานว่า ชาตินี้ขอตายไปกับหลักธรรมนี้ พระบารมีเบื้องบนรู้เห็นวิถีจิตของท่านอยู่ตลอดเวลา จะสาธุการแก่ศิษย์เป็นอย่างมาก

๒.๕ การลงองค์พระธรรมใส่ตน ลงให้ถูกทางอย่าให้องค์พระธรรมกลับหลัง (ประดุจดั่งเขียนหนังสือกลับหลัง) องค์พระธรรมบางองค์มีพยัญชนะ มีนาคราขหนูนหลายชั้น แล้วมีเทินขึ้นบนเป็นพยัญชนะ เป็นโสด เป็นโม เป็นพัจฉี หลาย ๆ ชั้นในแต่ละองค์ แต่ตำแหน่งที่ลงบนสังขารเป็นจุดจำกัด ให้ลากเหล็กจารเขียนลงทุกตอน โดยย่ำเหล็กจารย่ององค์พระธรรมให้เล็กให้อยู่ในตำแหน่งบริเวณที่ลงนั้น จิตผู้ลงต้องจดจ่อ ลงให้ถูกต้องอย่าให้ขาดตอน ลงองค์พระธรรมใส่ตน พระองค์ต้นบรมครูให้ใช้น้ำหรือน้ำมันเป็นสื่อเชื่อมใส่สังขาร ศิษย์จึงใช้น้ำหรือน้ำมันทาขลิบที่จะลงก่อน หรือใช้เหล็กจารจุ่มลงก่อนลงองค์พระธรรม

๒.๖ องค์พระธรรม ที่พระองค์ต้นบรมครู บัญญัติวางหลักธรรมไว้เป็นจำนวนมาก เพราะว่าคุณธรรมมีจำนวนมากเหมือนต้นไม้ หรือเปรียบได้กับจำนวนดวงดาวบนท้องฟ้า ศิษย์ทั้งหลายจึงไม่จำเป็นต้องได้สร้างหลักธรรมครบจนทุกองค์ และไม่มีการสร้างค่านิยมประชันขันแข่งการมีองค์พระธรรมมากกว่ากัน ซึ่งเป็นคนละเรื่องกับกองสังขารวิญญาณของตน ฉันทิที่ศิษย์ทั้งหลายไม่รู้เท่าในกองสังขารวิญญาณของตน ก็จะไม่รู้เท่าธรรม ศิษย์ทั้งหลายพึงสร้างได้มากน้อยต่างกรรมต่างวาระขึ้นอยู่กับการจัดเครื่องบูชา ตั้งส่นของคุณธรรม ขอรับเอาในแต่ละวรรคขึ้นอยู่กับการตั้งกองการกุศลสังฆทาน ไถ่ถอนโทษทัณฑ์ ได้รวบอานิสงส์สังฆทาน ได้รับการบรรจุหลักธรรม หลายองค์เสริม จน ในวรรคนั้น พระบารมีเบื้องบนก็วางสัญญาบันทึกลับกุศลกรรมไว้เบื้องบนโลกทิพย์ ศิษย์ก็สร้างองค์พระธรรมให้เต็มจนเฉพาะลือคนนั้น ๆ ให้เต็มบัญญัติ จึงเรียกว่า สร้างได้มูลค่าเป็นวรรค กระทำอย่างนี้หลาย ๆ ลือค แล้วแต่โอกาสของศิษย์แต่ละบุคคล ค่อยทำไปสร้าง

ไป ครูบาอาจารย์ที่ประสิทธิ์ ประสาท คุณธรรมให้ญาติ แบบบรรจุหลักธรรมให้เป็นวรรค มุ่งหวังแต่งหลักธรรมเสริมจนให้ญาติ แบบเอาเหตุเอาผลโดยสมบูรณ์แบบเบ็ดเสร็จ จึงเป็นการกระทำที่ถูกต้อง และเป็นการเจริญรอยตามพระองค์ต้นบรมครูอย่างเที่ยงแท้แน่นอน

๒.๗ ศิษย์ใหม่อาจผลัดกัน ลงองค์พระธรรมให้กันและกันก็ได้ ในบางตำแหน่งในสังฆารที่ลงเองไม่ได้ ศิษย์ทั้งหลายควรใช้หลักจารลงองค์พระเพียงอันเดียว ไม่ควรใช้ครั้งละหลาย ๆ อัน

๒.๘ การลงองค์พระธรรมใส่ตนในแต่ละวรรค ให้สัมพันธ์กับบทปล้ำฟอกฝน วิญญูญาณ บางบทต้องลงองค์นะกุศลเสริมในวรรคนั้น ซึ่งเมื่อมีการลบออกก็ต้องมีการเพิ่มค่าเป็นบวกเข้า

๓.ภาคการดับล้างฟอกวิญญูญาณในตน

การดับล้าง กล่าวโดยใช้ศัพท์ทางวิชาการ เรียกว่า “การปฏิรูปวิญญูญาณ” ซึ่งเป็นการพัฒนาวิญญูญาณในกองสังขารของตนให้เกิดการปรับปรุง เปลี่ยนแปลง ภายในสูตรธาตุธรรมที่ปรุงแต่งประชุมร่วมกัน อยู่ในกองสังขารทุกส่วน ที่เป็นวิญญูญาณชั้นรูปสังขาร อยู่สังขาร เป็นเรือนร่างให้วิญญูญาณเป็นผู้อยู่อาศัย สังขารเป็นผู้พาวิญญูญาณสร้างบารมี สังขารต้องเป็นตัวพาปฏิรูปวิญญูญาณ

กองสังขารของผู้ปฏิบัติธรรม เปรียบเสมือนวัดวาอารามแห่งหนึ่ง ก่อนที่จะเอาพระเข้ามาอยู่สถิตอยู่ จะต้องปิดกวาด เช็ดถู ขัดสีฉวีวรรณ วัดวาอารามนั้นให้สะอาด น่าอยู่ น่าอาศัย อย่างร่มเย็นเป็นกุศล คุณพระก็จะยังสถิตอยู่อย่างสถิตสถาพร ถ้าหากวัดวาอารามในสังขารผู้นั้น มีแต่ความสกปรกกรุงรัง มีแต่ความเสื่อม มีช่องโหว่ป่าเถื่อนเสนียดจัญไร คุณพระก็ไม่มาอยู่สถิตอยู่ ดังนั้น ผู้ปฏิบัติธรรมจึงต้องมีวิธีขัดสีฉวีวรรณ วัดวาอารามในกองสังขารของตน เพื่อให้คุณพระมาอยู่มาก ๆ ซึ่งเป็นเหตุผลในการเข้าถึงคุณธรรมขั้นสูง ผู้ไม่ได้ดับล้างจะมีผิอยู่เต็มตัว ต่างกรรมต่างวาระอยู่ที่การเสพอาหาร มั่วสุมโลกีย์วิสัย และการทำลายกุศลธรรมในกองสังขารด้วยการเสพสิ่งเมถุน สุรายาเสพติด วัตถุมีพิษ ในบุคคลที่เกิดมาเพื่อลดขั้นตนเอง และกลายเป็นมนุษย์นอกศาสนาโดยไม่รู้ตัว ฝิจึงมีเชื้อสายสิงเกาะสุ่มอยู่ในตัวคนด้วยหนึ่งเมื่อมนุษย์มีแต่ความเสื่อมโทรม สะสมวิญญูญาณตัวอกุศลธรรมไว้ในกองสังขาร หลายชาติเรื่อยมา ความสกปรกกรุงรังก็ติดวิญญูญาณเวียนว่ายตายเกิด ตัวอกุศลก็ติดตามปรุงแต่งต่อภพต่อชาติ เรียกว่าตกอยู่ในกองทุกข์ พระองค์ต้นบรมครูจึงให้ศิษย์ดับล้างออก ล้างกองสังขาร ปฏิรูปวิญญูญาณในตัวตน หรือปฏิวัติธาตุธรรมในองค์การกายนครแบบเบ็ดเสร็จ

ภาคการดับล้างฟอกวิญญาณในตัวตน ควรปฏิบัติเป็นกิจวัตร

มีเครื่องมือและอุปกรณ์ต่าง ๆ ที่ใช้ในการปฏิบัติคือ

๑. เทียนจุดตั้ง และเทียนจุดเป่าไฟ หรือใช้ตะเกียง ๒ ลูกแทนการใช้เทียนก็ได้
๒. สมุดตัวดับล้าง (ตัวมลทินมัวหมองในวิญญาณมนุษย์)
 - บทฝึกสำหรับญาติใหม่
 - ตัวดับล้างส่วนตัว (เฉพาะราย)
๓. สถานที่ดับล้าง ห้องที่มีอากาศถ่ายเทสะดวก และไม่ประเจิดประเจ้อ
๔. ผู้ปฏิบัติ สังฆารทุกเพศ ทุกวัย ทุกสถาบัน ทั้งญาติใหม่ ญาติเก่า ครูบาอาจารย์ทั้งหลาย
๕. กาลเวลา ได้ทุกเวลาที่มีความพร้อม โดยไม่ต้องให้ว่าง ต้องเจียดเวลาเอาให้ได้ในวันหนึ่ง ๆ ได้ทั้งเช้าและยามค่ำคืนยิ่งดี ผู้ที่มีเวลาว่างมากควรทุ่มเทดับล้างวันละหลายครั้ง วันใดติดกิเลสจากกลุ่มชนมาก ๆ ในแต่ละวันควรดับล้างมากกว่าปกติ
๖. ชันใส่น้ำสะอาด มีขนาดใหญ่ พร้อมแบ่งหอม มีไว้สำหรับกรวดน้ำ
๗. เครื่องช่วยอื่น ๆ เช่น ตลับเทปอัดบทดับล้าง สำหรับผู้อ่านหนังสือไม่ออก จัดให้เฉพาะราย

ขั้นตอนปฏิบัติการดับล้าง

๑. จุดธูปเทียนอาราธนาถวายสักการบูชาก่อนลงมือดับล้างของวันหนึ่ง ๆ (ท่านผู้ใดดับล้างตลอดวันไม่ต้องจุดธูปบูชาหลายครั้ง)
๒. การสำรวมกายภาวนาตั้งธาตุ หนุณธาตุ ปันพลังวิญญาณธาตุภายในกองสังขาร ผู้ปฏิบัติควรภาวนาได้ปากเปล่า ปันกายให้ได้ไม่ต่ำกว่า ๑๗ ครั้ง ควรฝึกสำรวมกายและจิต ภาวนาตั้งธาตุ สูดลมให้ลึก การแสดงทำนองปฏิบัติ ถ้าเข้ากลุ่มปฏิบัติพร้อม ๆ กันในสำนักของอาจารย์ ควรนั่งพับเพียบให้เป็นศีลมัย เป็นรูปแบบเดียวกัน สำหรับผู้ปฏิบัติซึ่งบำเพ็ญอยู่ในเคหสถานส่วนตัว มีห้องส่วนตัวไม่ประเจิดประเจ้อ จะเลือกทำนองในการดับล้างตามสะดวก หรือตามชอบใจ ก็ไม่เป็นการผิด ผู้สูงอายุอาจนั่งบนเก้าอี้ดับล้างบนโต๊ะ เหมือนนักเรียนอ่านหนังสือก็ได้ นั่งยอง ๆ หรือนั่งเหยียดขาก็ได้ เพื่อให้เลือดลมในกองสังขาร หมุนเวียนไปทั่วสรรพางค์กายโดยสะดวก
๓. การตั้งใจกล่าวคำดับล้างด้วยจิตจดจ่อ อย่าให้สติลอยวอกแวกนึกคิดไปทั่ว ๆ ให้อ่านออกเสียงพอได้ยินและชัดถ้อยชัดคำแล้วจึงเป่าไฟ ช่วงจ้งหะการดับให้ดับช้า ๆ แบบพระองค์ต้นบรมครู กล่าวคำเสริมให้ชัดถ้อยคำ อย่าพูดแบบรุกรน หรือเร็วจนฟังไม่ได้ศัพท์ แบบสุกเอาเผากิน

ซึ่งทำพอแล้ว ๆ ให้ผ่านไปวันๆ จะเหนื่อยเปล่าๆ ได้ผลไม่เต็มที่ ไม่ต้องกังวล ว่าบตดับล้างยาวหลายหน้ากระดาษ แล้วรีบดับล้างให้จบเร็วๆ (เอาคุณภาพไม่เอาปริมาณ)

๔. การเป่าลมปราณใส่ไฟเทียน หรือตะเกียงที่ถืออยู่ในมือ เมื่อกล่าวคำดับล้างแล้วยกมือด้านหนึ่งรองรับให้ไฟดับบนฝ่ามือ

๕. การหยุด เว้นวรรค เพื่อภาวนาตั้งธาตุ หนุณธาตุ เมื่อดำเนินการดับล้างไปได้ ๙-๑๐ บรรทัด หรือ หน้ากระดาษ ปั่นกายหลาย ๆ ครั้ง สูดลมอัดเข้าปอดลึก ๆ แล้วค่อยผ่อนลมออกทีละน้อยให้เกิดการจรุงธาตุภายใน แล้วดับล้างเป่าไฟไปเรื่อย ๆ จนพอใจ บทดับล้างบทหนึ่งเราจะหยุดพักไว้ตอนใดก็ได้ แล้วค่อยหาเวลาดับล้างต่อ

๖. การภาวนาธาตุหนุณ หลังจากดับล้างจนพอใจแล้ว ตั้งใจว่าตอนนี้เอาเพียงแค่นี้ นั่งพนมมือพับเพียบภาวนาธาตุ ปั่นกายหลาย ๆ ครั้ง เสร็จแล้วภาวนาองค์พระธรรม องค์ต่าง ๆ เข้ามาหยั่งจนพอใจ แล้วลุกขึ้นไปกรวดน้ำ

๗. การกรวดน้ำหลังจากดับล้าง ผู้ปฏิบัติควรท่องบทกรวดน้ำให้จำได้ ตักน้ำสะอาดเต็มขันใส่แบ่งหอม หรือน้ำอบให้มีกลิ่นหอม เพราะว่าพวกวิญญาณทั้งหลายเขาชอบของหอม แล้วเทน้ำลงไปในที่สะอาด กล่าวบทกรวดน้ำไปค่อย ๆ หยาดน้ำลงไปจนพอใจ

ข้อควรคำนึง เรื่องการดับล้าง ในเมื่อเหล่าศิษย์ทั้งหลายยังคงรับประทานอาหารอยู่ในชั่วชีวิตนี้ พระองค์ต้นบรมครู ตรัสบอกไว้ว่า อย่าได้ละทิ้งการปฏิบัติ บางท่านไม่ได้กระทำทุกวันก็อย่าได้ละทิ้ง

ข้อเตือนใจ สำหรับศิษย์ผู้ปฏิบัติธรรมสายสัญญาโดยทั่วไป บางท่านอุตริเปิดคำดับล้างให้ญาติใหม่โดยนึกเดาสุ่มว่าไป โดยมองพิจารณาเปิดในกองสังขารแก่ศิษย์ใหม่มิได้ จึงไม่สมควรกระทำ บางท่านที่ยังไม่หยั่งรู้เท่ากองสังขารวิญญาณของตน แต่อดอุตริเปิดคำดับล้างเองแบบนึกเดาสุ่มเอา โดยการนั่งดับล้างแขนงเงหน้าดูท้องฟ้า นึกหาไปแบบเหวี่ยงแหไปทั่ว ๆ ลำแม่น้ำ เหวี่ยงทั้งวันไม่ถูกปลาสักตัว เท่ากับเหนื่อยเปล่า ๆ หรือถูกบ้างก็ไม่คุ้ม นาน ๆ จะได้สักตัวหนึ่ง

ข้อสนับสนุน ขอให้เหล่าคณาญาติสาธุคุณทั้งหลาย ขอจงจำเรขารอยตาม แนวทางซึ่งพระองค์ต้นบรมครูวางไว้เถิด หมั่นบำเพ็ญปฏิบัติตน ขอท่านจงเป็นผู้ตื่นเกิด ขอท่านจงเป็นผู้หลุดพ้นจากทุกข์ ได้ปลดปล่อยกรรมกิเลสด้วยการดับล้างเกิด ขอท่านจงลงมือปฏิบัติตนเป็นกิจวัตรเถิด นับได้ว่าท่านไม่เสียทีที่ได้เกิดมา เป็นกำไรชีวิต ชาตินี้เกิดมาแล้วได้ล้างเวรล้างกรรม ตัดเวรตัดกรรม ได้ขจัดกรรมกิเลสตัวอวิชชาออกจากตัวตน นับได้ว่าเกิดมาโชคดี เป็นผู้ที่มีกุศลล้นโลกแล้วที่ได้พบผู้นำพาล้างเวรล้างกรรมให้เห็นทันตาได้ในชาตินี้

ข้อได้ตี จากการได้ดั่งล่างพวกวิญญาณในตัวตน เผลอ้างตัวอภุศลธรรม วิญญาณเชื้อสายพญามาร ตัดสายโยงวโยฝ่ายชั่วออกจากตัวตน เผลอ้างธาตุเมืองอบายภูมิผู้ปฏิบัติจะมีแต่ข้อได้ตี มีมรรคผลบังเกิดดั่งนี้

๑. วิญญาณจะใสสะอาด บริสุทธิผุดผ่อง ปราศจากอวิชาครอบงำ มองด้วยจักษุทิพย์ จะขาวนวลเปล่งรัศมี ผิดไปจากวิญญาณมนุษย์ธรรมดาสามัญ โดยทั่วไป

๒. พวกกลุ่มสาริกธาตุมลทิน คือไม่บริสุทธิ์ จากเวรกรรมที่ติดวิญญาณมาแต่อดีตชาติ และชาตินี้ จะค่อยเบาบางลง จนกระทั่งหมดสิ้นไป

๓. ตัดสายโยงวโยวิญญาณธาตุ เชื้อสายพญามารออก บรรดาอธรรมทั้งหลาย ไม่สามารถทำลายล้างฝ่ายธรรมะได้ จึงพ้นจากศัตรูหมู่มารทุกประเภท ทั้งที่มีสังขารและเหล่าวิญญาณอุบาทว์สารพัดชนิด

๔. พระบารมี มายังส่งสายโยงวโยธาตุกายสิทธิ์ อิทธิฤทธิ์ทุกประการมา ประคับประคองสังขาร มีพญานาคราช คอยปกป้องคุ้มครอบ และประหารวิญญาณมาร บรรดาเทพอิทธิฤทธิ์ จะคอยส่งพลังบรรลัจักร ประหารวิญญาณอุบาทว์ช่วย และช่วยให้พ้นภัยจากมนุษย์ทั้งหลาย

๕. เมื่อกองสังขารมีวิญญาณอันปราศจากอสวะกิเลส สิ่งสกปรกกรงรังได้ถูกเผลอ้างจนเตียน และน้ำไม่ดีก็แห้งขอดไป จะส่งผลให้บรรลู่ทางจิต เกิดในมโนบุพผัง มีพระบารมีมาเทียบเข้าภวังค์ ทำให้แจ้งในจิตแตกหลักธรรม มีวิจารณ์ญาณสูง

๖. ได้เป็นมนุษย์ชั้นอริยะชน ชนชั้นผู้มีวิญญาณเข้าถึงคุณธรรมอันบริสุทธิ์ของศาสนา เรียกว่า ชนชั้นผู้ประเสริฐ มีวิญญาณเป็นพระอยู่ภายใน ในยุคนี้

๗. กองสังขารเป็นธรรม บังเกิดบุญสะสมทางภาวนามัย และศีลมัยไปพร้อม ๆ กัน

๘. เมื่อวิญญาณได้รับการปฏิรูปเป็นสูตรใหม่ จะแปรเปลี่ยนระบบปฏิพัทธธรรมทั้ง ๔ ในองค์การกายนคร เป็นสี่สายโยงวโยโดยมีวิญญาณหลักไหลลงลงมาเชื่อมให้พระบารมีลงสรวมได้ง่าย วิญญาณในกองสังขารจะมีพลังสูงในกองสังขารขึ้น สามารถทะบารมี สูงส่งแสดงเหตุให้พิจารณาได้

๙. เพิ่มพูนค่าอริยทรัพย์ภายในต่อเนื่องจากกุศลมูลเดิมอดีตชาติ มากขึ้นเป็นทวีคูณ และโภคทรัพย์มนุษย์สมบัติก็ออกรับรองมาตามสายญาติ

๔. ภาคการทำสังฆทาน

การจัดกองการกุศลสังฆทาน มีสองประเด็น เพื่อให้ถูกจุดประสงค์ของผู้ปฏิบัติธรรม ตัวตนหนึ่ง ๆ ซึ่งเป็นเรื่องของวิญญานส่วนบุคคล มีพันธะทางศีลธรรมกับโลกวิญญาน ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับกรรม กรณีทางวิญญานของตนต่างกรรมต่างวาระกันไป

สังฆทานประเด็นแรก มุ่งประเด็นสนองแก่เจ้ากรรมนายเวร เรียกว่า “สังฆทานแก้เวร” เพื่อเป็นการไถ่ถอนโทษทัณฑ์ ตามบัญญัติบาป ในคติธรรม ซึ่งเจ้ากรรมนายเวรได้บันทึกไว้ในศาลสถิตยุติธรรมของโลกวิญญาน ด้วยเหตุผลที่ผู้ปฏิบัติธรรมจะก่อวิญญานของตนข้ามพ้นโลกเวียนว่าย จะต้องแก้ไขกรรมกรณีแต่ละด้านปรากฏ ที่เป็นคติธรรมผูกมัดไว้เป็นวรรค ๆ เรียกว่าจะเดินไปหน้าต้องแก้พันธะกรณีข้างหลังให้หมดจึงจะไปได้

สังฆทานประเด็นหลัง เป็นสังฆทานเพื่อเพิ่มมูลค่ากุศลมูลเดิม เสริมจนต่อเนื่องให้มีอานิสงส์สูงขึ้น เปรียบประดุจดั่งฝากเงินไว้ในธนาคารเพื่อสะสมทรัพย์แบบฝากประจำ เรียกสังฆทานประเด็นหลังนี้ว่า “สังฆทานเสริมจนต่อไปในพระศาสนา” เป็นการเสริมบุญบารมีให้ตนมีอำนาจคุณธรรม และมีบารมีอำนาจการแผ่รัศมีไปในโลกกว้างหลายโยชน์

กองการกุศลสังฆทาน ประกอบด้วย

๑. ผ้าขาว บางวรรคพระบารมีเปิด ๑ วา หรือ ๓ วา ๕ วา ๗ วา ๙ วา ศิษย์บางท่านใช้ ๑ ม้วน ซึ่งแล้วแต่เจตนาสร้างเสริมจนในสังฆทานวรรคใหญ่

๒. ฐูปหอม ๕ ห่อ หรือ ๙ ห่อ หรือมากกว่านี้ในกรณีพระบารมีเปิดสนองทบหลายจน

๓. เทียน ๕ ห่อ หรือ ๙ ห่อ ถ้าเพิ่มมากกว่านี้ก็มีจำนวนเท่ากับฐูป

๔. ดอกบัว ๕ ดอก หรือ ๙ ดอก หรือมากกว่านี้แล้วแต่เจตนา

๕. ปัจจัย เป็นจำนวนเงินบาท ซึ่งแล้วแต่พระบารมี จะเปิดสนองบารมีแก่ผู้เป็นประธานจัดงานรวบอานิสงส์ไว้ในแต่ละวรรค แล้วแต่เวอร์กรรมที่ต้องการจะแก้ไขในลัทธิที่ตนเผชิญอยู่ มากบ้าง น้อยบ้าง โดยญาติไม่เดือดร้อน

๖. พวงมาลัยดอกไม้สด หรือพวงอุบะซึ่งในทางสังคมบ้านเมือง เหล่าพสกนิกร ใช้ทูลเกล้าถวายแด่สถาบันพระมหากษัตริย์ ส่วนในโลกวิญญานทิพย์ เหล่าทวยเทพดาภิเษกโปรดรับรองสาธุการด้วย เพราะว่ากองการกุศลสังฆทาน เป็นเรื่องความเกี่ยวพันกับเทวดาชั้นภูมิที่ปกครองโลกเวียนว่าย

๗. น้ำหอม หรือ แป้งหอม ถ้ามี

เครื่องบูชาคุณธรรมทั้ง ๗ ข้อนี้จัดเป็นมาตรฐาน เช่นเดียวกับการขอรับประสิทธิคุณธรรม สำหรับผู้เข้ารับปฏิบัติใหม่บางท่านอาจจัดเครื่องบูชาสนองคุณธรรมเฉพาะข้อ ๑-๕ ก็ได้ อนึ่ง ปัจจัยที่ญาติสนองคุณธรรม ในกองการกุศลสังฆทานนี้ อาจารย์อาวสุโสมีสิทธิรับไว้โดยชอบธรรม ซึ่งเป็นทรัพย์สินรับรองในมนุษยสมบัติ พระบารมีอนุมติให้เป็นตัวกลาง นำไปใช้ให้เกิดการบำรุงกองสังฆารของตนในครอบครัว บำรุงครอบครัว ต้นบรมครู และบางส่วนก็เผื่อแผ่เป็นทานออกไป เพื่อสร้างทานบารมีให้ผลบุญทวีคูณหาที่สุดมิได้ บางส่วนก็อุปถัมภ์ค้ำจุนในหมู่ครูบาอาจารย์ด้วยกัน ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับบทบาทการออกเหตุ ออกอิทธิพลทางบารมีของครูบาอาจารย์แต่ละบุคคลที่พึงมีทรัพย์สินรับรองต่างวาระกันไป

เครื่องโภชนาหาร ในกองการกุศลสังฆทานแก้เวร

๑. ข้าวสุก หนึ่งหม้อขึ้นไป มากหรือน้อยขึ้นอยู่กับจำนวนสำหรับซึ่งพระบารมีบัญญัติในแต่ละวรรค โดยคาดคะเน
๒. แกง หนึ่งอย่างขึ้นไป อย่างเดียวหลายหม้อก็ได้ หรือหม้อละอย่าง หลายหม้อ ขึ้นอยู่กับจำนวนสำหรับ ซึ่งพระบารมีบัญญัติในแต่ละวรรคโดยคาดคะเน
๓. ของหวาน แล้วแต่จำนวนสำหรับซึ่งพระบารมีบัญญัติ ซึ่งแล้วแต่จะจัดทำได้ตามเจตนา
๔. ผลไม้ต่าง ๆ ที่พึงจัดซื้อจัดหามาได้
๕. น้ำดื่มบริสุทธิ์

สิ่งของต่าง ๆ ที่นำมารวมเข้าเป็นกองการกุศลสังฆทานสร้างเสริมจนต่ออาณิสสให้สูงส่งยิ่งขึ้น อาจจัดรวมเข้ากับสังฆทานแก้เวร หรือแยกจัดทำในวาระต่างหาก ในรูปของสังฆทานของแห้ง อาทิเช่น

๑. ข้าวสาร เครื่องประกอบอาหารทุกประเภทที่พึงจัดหามาได้ด้วยกุศลจิตเจตนา
๒. ยาบำรุงร่างกาย ยารักษายามเจ็บไข้ได้ป่วย ซึ่งเป็นยาสามัญประจำบ้าน
๓. อาหารแห้ง อาหารกระป๋อง อาหารสำเร็จรูป บรรจุห่อพลาสติก ฯลฯ
๔. เครื่องดื่ม น้ำหวาน

๕. เสื้อผ้าอาภรณ์ (ทำส่งวิญญานเฉพาะผู้มีกรรมกรณีกับญาติที่ตายที่ตนเคยนับถือแต่เดิมมา ส่งเป็นค่าไถ่ เฉพาะศิษย์บางรายที่เกิดมาในภูมิภพที่มีแถบปลั่งกัณฑ์ทอง)
๖. เครื่องใช้ที่จำเป็น อาทิเช่น ไม้ขีดไฟ สบู่ ยาสีฟัน ผงซักฟอก แป้งหอมหรือน้ำอบน้ำหอม
๗. เครื่องบูชาและอุปกรณ์การปฏิบัติธรรม เช่น เหล็กจาร ลูกปะคำ ตะเกียงดับล้าง แบบพิมพ์และนำญาติใหม่ปฏิบัติธรรม และภิกษุใช้ตักน้ำ กรวดน้ำ
๘. เครื่องอัฐฐะบริขารสำหรับถวายพระสงฆ์ เนื่องในงานเทศกาลตามประเพณีทางศาสนา

อนึ่ง สิ่งของต่าง ๆ ทั้ง ๘ ข้อนี ศิษย์ทั้งหลายพึงเลือกจัดรวบอานิสงส์สังฆทานตามกุศลจิตเจตนาส่วนบุคคล ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับจุดประสงค์ของญาติ เพื่อนำไปทำทานสู่ภิกษุ ภิกษุณี ผู้ปฏิบัติธรรม หรือบุคคลผู้ที่พึงได้รับการสงเคราะห์ในสถานพยาบาล หรือสถานสงเคราะห์ที่ต่าง ๆ

ขั้นตอนการจัดพิธีรวบอานิสงส์สังฆทาน

จัดเครื่องบูชาคุณธรรมใส่พาน หรือถาดตามพระบารมีบัญญัติ จัดเครื่องโภชนาหารคาวหวานใส่หม้อวางเรียงกลางห้อง ซึ่งมีอาจารย์ในพิธี และญาติผู้เป็นเจ้าของสังฆทาน อาหารบางส่วนที่ต้องการถวายครูบาอาจารย์ควรตักเก็บไว้ต่างหาก ตักน้ำใส่ถึงประพรมแบ่งเตรียมไว้สำหรับกรวดน้ำ

วิธีดำเนินการ

๑. อาจารย์ผู้เป็นประธานในพิธีจุดธูปเทียนอาราธนาแด่องค์พระประมุขแห่งธรรม และองค์พระบารมีทั้งเบื้องสูงเบื้องล่าง ให้ยังมารับรองการประสิทธิ์ประสาทอำนาจคุณธรรมสู่ญาติ
๒. ญาติเจ้าของสังฆทานและผู้ร่วมงาน (ถ้ามี) จุดเทียนถวายสักการบูชา ตามบทอาราธนาถวายบูชา (ถ้าเป็นญาติใหม่ให้อาจารย์นำกล่าว)
๓. ญาติผู้เป็นเจ้าของสังฆทาน ยกพานเครื่องสักการบูชาขึ้นตั้งสัญญา (สุด) อาจารย์นำกล่าวเป็นสัญญาอธิษฐาน ด้วยข้อความดังนี้ “เดชะ เดชะ พระองค์ต้นบรมครู ต้นบวรพระพุทธศาสนา จอมมุนีโลก ตลอดอำนาจพระบารมี องค์พระผู้สำเร็จทุกกระเทว ขอให้อย่างมาอำนวยความสะดวกกองการกุศลสังฆทาน ซึ่งข้าพระพุทธเจ้ามีวิชาเจตนาดำเนินตั้งเครื่องสักการบูชา เครื่อง

โภชนาหาร เพื่อเป็นการขอไถ่ถอนโทษทัณฑ์ สอนองเวรสนองกรรมต่อวิญญูณสังขาร มนุษย์ สรรพสัตว์ทั้งหลาย ที่มีเวรกันมา ขอให้เจ้ากรรมนายเวรโหสิกรรมแก้ไขคดีธรรม สัญญาตราบาป ในวรรคนี้ตามสัญญา (สุด) ขอให้พ้นเวรพ้นกรรมตามสัญญา (สุด) ฝ่ายมารทั้งหลายที่ผูกพยาบาท อาฆาตจองเวร ขอให้ท่านปราบให้ดับสูญอดวายจมอเวจีไปตามสัญญา (สุด) ขออำนาจอานิสส์ สังฆทานยังลงมารับรองยังกายตนตามสัญญา (สุด) สาธุสัญญานะ (สุด) “

๔. ยกพานเครื่องบูชา ถวายอาจารย์ประธานในพิธี (ญาติเปิดฝาหม้อโภชนาหารคาว หวานทุกหม้อ)

๕. อาจารย์ประธานในพิธี นำบรรจุหลักธรรม ตามหลักสูตรซึ่งพระองค์ต้นบรมครู บัญญัติเป็นวรรค เช่น ตั้งธาดูหนุณ ธาตุบ้นกาย องค์มียอดศีล องค์พัจฉิณะโสธ พัจจุพิน้อมนำ กุศลมูลเดิม องค์วิโสธพัจฉิพัตถ์รับรอง และองค์พระธรรมประกอบพื้นฐานอื่น ๆ จนถึงองค์ยัง อานิสส์สังฆทาน (ห้องหัว ๒๑ รอบ) นำบรรจุโดยบรรจุธาดูนำก่อน แล้วภาวนานำบรรจุว่าสายพัจฉิมีอุดถัง อุดถัง นาคราช นะนะนะนะ โสธ พัตถ์วิป ฯ กะโรทวิปลิงค์ สายเหล็กไหลลิงค์ สิทธิพระ เนิน สัญญา (สุด) วรรคสุดท้าย นำญาติ บรรจุ (บ้นกาย หลาย ๆ ครั้ง) “**สายสังฆทานทานัง โภชนานัง เทวนัง อธิษฐานะ นะมะพะนะ สายบ้นกาย สายเหล็กไหลลิงค์ สิทธิพระเนิน สัญญา (สุด)**” นำบ้นกายหลาย ๆ ครั้ง จนแน่ใจว่าญาติได้รับเต็มกำลังแล้ว และพิจารณาเห็นว่า พระบารมีรับรองว่าได้แล้ว ก็หยุดบรรจุ

กองการกุศลสังฆทาน ประกอบด้วย

๑. ประธานจัดการน้อมนำรวมอานิสส์สังฆทาน จะต้องมิญญาบารมีแก่กล้า ได้รับการอำนวยการรับรองจากพระบารมีองค์พระผู้สำเร็จทุกกระทรวง ซึ่งต้องเป็นอาจารย์อาวูโส ที่มีฐานะทางวิญญูณสำเร็จธรรมศาสตร์ชั้นสูงของภาคโลกวิญญูณทิพย์เบื้องสูง

๒. ผู้ปฏิบัติธรรมบุคคลหนึ่ง ๆ หรือนักบุญ หรือบุคคลโดยทั่วไป ในกรณีเฉพาะ ราย หรือคู่สามีภรรยา หรือรวมทั้งครอบครัว เป็นผู้จัดการกองการกุศลสังฆทาน ซึ่งมีฐานะเป็น เจ้าภาพ

๓. เครื่องบูชาคุณธรรมสนองบารมี ตามธรรมาธิษฐานตั้งไว้ จะให้ถูกต้องที่สุดควร จัดถาดเป็นการส่วนตัวเฉพาะราย

๔. เครื่องอุปโภค บริโภค ที่ภพมนุษย์ใช้ในการดำรงชีวิต และมีผลต่อวิญญูณที่ ติดอยู่ในโลกเวียนว่ายที่ล่องลอยอยู่ในชั้นอากาศและทั่วพื้นปฐพี ในกรณีแก้ไขให้เกิดการไถ่ถอน

โดยเร็ว และให้วิญญูณต่าง ๆ ได้เสพโดยทันที ควรเป็นโภชนาหารที่ปรุงสำเร็จรูปแล้ว เมื่อทำพิธี รวบสังฆทานเสร็จ สังฆาอื่นได้รับประทานโภชนาหารนั้นโดยเต็มที่ไม่เหลือทิ้งโดยเปล่าประโยชน์ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ถ้าหากผู้มารับเอาโภชนาหาร มีจิตอยากได้อาหารเสพโภชนาหารนั้น มาก ผู้กระทำสังฆทานก็จะได้อานิสงส์แรง เป็นบุญแก่ตนอย่างสมเจตนา

อนึ่ง ในกรณีแก่เวรเฉพาะราย พระบารมีอาจเปิดให้สนอง โดยใช้เครื่องอุปโภคบริโภค จำนวนมากหรือน้อย ซึ่งแล้วแต่วรรคของเวร ที่ต้องแก้ในวรรคจุนั้น ๆ ทำตามเป้าหมาย แก้อย่าง ถูกจุดหมาย ทำอย่างผู้รู้ต้นสายปลายเหตุ ให้เกิดการลุแก่ออกไปแล้วเสร็จไปที่ละวรรค โดยสมเจตนา ของผู้แก้ ซึ่งไม่ทำแบบเลื่อนลอยและไม่ถูกจุด ซึ่งทั้งนี้และทั้งนั้นจะมีองค์พระผู้สำเร็จกระทรวงธรรม ศาสตร์ และกระทรวงยุติธรรม เป็นฝ่ายคอยจัดงานอยู่เบื้องบน เพื่อให้ลูกระลอกธรรมในบัญญัติคำที่ถูก บันทึกไว้ในบัญญัติบาปส่วนบุคคลเฉพาะราย ตั้งแต่ครั้งบุเรณชาติใด ๆ ก็ถึงจนถึงชาติปัจจุบันนี้ ภาคแก่เวรด้วยสังฆทานโภชนาหารที่ปรุงสำเร็จรูปนี้ จำเป็นต่อญาติผู้ปฏิบัติใหม่อย่างมาก เพราะจะทำให้หลุดพ้นจากวิบากกรรม ทั้งคติโลก คติธรรม ที่ทำให้ชีวิตมีอุปสรรคนานัปการ ให้ ผ่านพ้นไปอย่างเห็นทันตา ถึงแม้จะยังไม่ถึงกับลูกระลอกธรรมในวรรคจุนั้น ๆ ก็ทำให้ผ่อนหนักเป็น เบา ปัญหาชีวิตก็จะคลี่คลายไปในทางดีขึ้นเรื่อย ๆ สำหรับเครื่องอุปโภคบริโภคที่จำเป็นในการ ดำรงชีวิตขั้นพื้นฐานนั้น เน้นในสิ่งที่เป็นตัวปัจจัยบำรุงกองสังฆาอื่นผู้มีวิญญูณเป็นพระ หรือใช้ บำรุงสังฆาเพื่อสร้างคนให้เป็นพระ เอื้ออำนวยให้นักบวชนักบุญผู้ปฏิบัติธรรม ได้เป็นปัจจัยบำรุง กองสังฆาไว้ เพื่อให้สังฆาของตนมีชีวิตดำรงอยู่ได้ และได้พาวิญญูณของตนบำเพ็ญสร้างสม บารมีตลอดไป เครื่องอุปโภคบริโภค ที่กล่าวตอนหลังนี้อาจอยู่ในรูปที่ยังมิได้ปรุงประกอบเป็น อาหาร ครูบาอาจารย์เรียกเครื่องสังฆทานเหล่านี้ แบบภาษาพื้นบ้านว่า สังฆทานยาว หมายถึงเก็บ ไว้กินไว้ใช้ได้ในระยะเวลาหลาย ๆ วัน อาทิเช่น อาหารปรุงสำเร็จบรรจุห่อ กระจ่าง อาหารแห้ง และเครื่องประกอบอาหารคาว หวาน ตลอดจนเสื้อผ้าอาภรณ์ และเครื่องใช้สอยในชีวิตประจำวัน ที่ จำเป็น เครื่องสังฆทานยาวนี้ ศิษยานุศิษย์ทั้งหลายมักทำในเจตนาสร้างอานิสงส์เสริมจุนให้สูงส่ง ยิ่งขึ้น

๕. อาจารย์นำญาติกรวดน้ำ ใช้น้ำจำนวนมากอย่างน้อย ๑ ถัง นำกล่าวตามบท กรวดน้ำ เพ่งวิจิตรพิจารณา ถ้าหากเหล่าวิญญูณที่มารับยังไม่ทั่วถึงหรือยังไม่ยอมอนุโมทนา โหสิให้ ก็นำกรวดน้ำต่อจนพอใจ ญาติบางท่านอาจเรียกชื่อบุคคลที่ล่วงลับไปแล้ว เพื่ออุทิศ

ฐานส่งไปถึงผู้มีอำนาจวิญญานต่าง ๆ ที่วิญญานนั้น ๆ ไปแสดงผลกรรมด้วยวิญญานตนอยู่ในภุมิ
ต่าง ๆ

๖. ญาติเจ้าของสังฆทานมาจับเครื่องเครื่องสังฆทาน หม้ออาหารยกขึ้นตั้ง
สัญญาณะ (สุด) ที่ละหม้อ แล้วนำไปแจกทานแก่บุคคลทั่วไป

๗. การกรวดน้ำอุทิศกองการกุศลส่งไปถึงเหล่าวิญญานที่มีเวรต่อกัน ที่รอเวลา
จองเวรในวาระต่อ ๆ ไป ให้มารับกองการกุศลสังฆทานในวาระนั้น ๆ โดยมีตัวการนำส่ง คือเจ้า
กรรมนายเวรควบคุมวิญญานเหล่านั้นมารับ การกรวดน้ำนี้ศิษย์ผู้จัดการกองการกุศลสังฆทาน
ต้องให้ผู้เป็นประธานรวบรวมสังฆทานนำพาสาธุการถึงพระบารมี เจ้ากรรมนายเวร และวิญญาน
สังฆารมณูษย์สรรพสัตว์ทั้งหลาย แล้วนำพากรวดน้ำ การกรวดน้ำแก้กรรมกรรมของศิษย์เฉพาะราย
จะให้ถูกต้องที่สุด ควรให้ศิษย์ผู้นั้นได้กรวดน้ำเป็นรายบุคคล กรวดน้ำทีละมาก ๆ ให้วิญญานมา
รับโดยทั่วถึง

หลักการปฏิบัติทางสายสัญญาณะนี้ จึงต้องเน้นหนักไปในทางสร้าง “สังฆาร” สร้าง
“วิญญาน” (ภายใน) เป็นหลักใหญ่ ซึ่งจากจุดนี้เอง จะทำให้เราได้รับรู้และเข้าใจคำว่า “บารมี”

วิธีปฏิบัติทางสายสัญญาณะนี้ง่ายและสั้น ไม่วุ่นวายและวุ่นวายให้มากเรื่องมากความไม่มี
ข้อบังคับผูกมัดรัดตัวเรามากมายนัก เหมาะสมกับทุกคนทุกชั้น ทุกเพศ ทุกวัย ไม่มีการขีดชั้น
แบ่งชั้นวรรณะและเหมาะสมอย่างยิ่งกับท่านผู้มีภาระการงานผูกพันมากมาย

เรียกว่า.....ว่างตอนไหน ทำ (ปฏิบัติ) เวลานั้น เอาความสะดวกในส่วนตัวของแต่ละ
บุคคลเป็นส่วนใหญ่ ขอกันอย่างเดียว คือให้ปฏิบัติด้วยใจจริง และศรัทธา

สำหรับสถานที่ปฏิบัติ เรียนเอาเองเพียงครั้งสองครั้ง ก็นำไปปฏิบัติด้วยตนเองได้ จะ
ไปปฏิบัติที่ไหนก็ได้ ไม่มีข้อห้าม แต่.....ควรจะเป็นสถานที่ ๆ สมควรหน่อย แต่.....ถ้ามีห้องพระ
ควรจะมีการจุดเทียนบูชา ๒ หรือ ๕ เล่ม รูป ๕ หรือ ๙ ดอก และดอกไม้สีขาว ๕ หรือ ๙
ดอก (ทุกครั้ง) แต่ถ้าไม่มีห้องพระ กราบเฉย ๆ ที่หมอนก่อนนอนก็ได้

การบูชาพระบารมี และบูชาธาตุ

คำบูชาพระบารมีและธาตุ

สายสัญญา (สุด) สายสัญญา (สุด) สายสัญญา (สุด) สายสัญญา (สุด) สายสัญญา
นะ (สุด)

สายป่นป่นกาย สายเหล็กไหลลิง สิทธิพระเนนสัญญา (สุด) สายสัญญาณะ (สุด)

สายป่นป่นกาย สายนะมะ ทะนะ ทินะทินะ พะนะมะ มินะ สายพัจฉริยะะ อุดถึงอุดถึง นาคราชนะ นะนะนะนะนะ โสฬพัจฉริยะะ สายป่นป่นกาย สายเหล็กไหลลิง สิทธิพะเนินสัญญา (สุด)สายสัญญานะ (สุด)

นะบูชา มิบูชา มินะบูชา ธรรมบูชา อริยะบูชา ปะฏิปะฏิภูชาเยะ สายสัญญานะ (สุด) ข้าพระพุทธเจ้า จะขอถวายบูชา ต่อบุญพระบารมี องค์ ๕ องค์พระศาสดากายสิทธิ์ต้น องค์ต้นบวรพระศาสนาบารมี ศรีอาริยะเมตตรัยโย และองค์ผู้สำเร็จทุก ๆ พระองค์ ทั้งเบื้องสูง เบื้องล่าง ขอได้ยังอำนวยการ ยังสังฆาวินิญาณของข้าพระพุทธเจ้าพระพุทธรูปเจ้า นับจากนี้ไป ตามสัญญา (สุด)สายสัญญานะ (สุด)

สายนะมะ ทะนะ ทินะทินะ พะนะมะ มินะ สายพัจฉริยะะ อุดถึงอุดถึง นาคราช นะนะนะนะนะ โสฬพัจฉริยะะ สายป่นป่นกาย สายเหล็กไหลลิง สิทธิพะเนินสัญญา (สุด) สายสัญญานะ (สุด)

สายนะ อัดถึงลิง สายป่นป่นกาย สายเหล็กไหลลิง สิทธิพะเนินสัญญา (สุด) สายพะอัดถึงลิง สายป่นป่นกาย สายเหล็กไหลลิง สิทธิพะเนินสัญญา (สุด) สายพะนะมะ สายป่นป่นกาย สายเหล็กไหลลิงสิทธิพะเนินสัญญา (สุด) สายสัญญานะ (สุด)

สายมิ อุดถึงอุดถึง นาคราชนะ สายป่นป่นกาย สายเหล็กไหลลิง สิทธิพะเนินสัญญา (สุด)

สายวิ อุดถึงอุดถึง นาคราชนะ สายป่นป่นกาย สายเหล็กไหลลิง สิทธิพะเนินสัญญา (สุด) สายสัญญานะ (สุด)

ขอเดช เดชะ คุณพระบารมี ข้าพระพุทธเจ้า จะขอฝากกายถวายชีวิต เป็นสายโลหิต ในพระศาสนา ขององค์ ๕ ศรีอาริยะเมตตรัย ขอพระองค์ท่านได้โปรด ได้ประทานความสว่าง โลกสว่างธรรมและรู้แจ้งเห็นจริง ในทุกคำสั่งสอน ที่พระองค์ท่านได้ประกาศ ในพระศาสนา ตามสัญญา (สุด) สายสัญญานะ (สุด)

ขอให้ “สัญญา” ได้มาเป็นกรรมสิทธิ์ของข้าพระพุทธเจ้า นับจากนี้ไป ตามสัญญา (สุด) สายสัญญานะ (สุด)

ถ้าข้าพระพุทธเจ้า ทำผิดพลาดพลั้งเป็นประการใด เพราะรู้ไม่เท่า หันไม่เท่า ต่อบุญพระบารมี องค์กายสิทธิ์ต้น องค์ผู้สำเร็จทุก ๆ พระองค์และบูรพาจารย์ทุก ๆ ท่าน และสิ่งศักดิ์สิทธิ์ทั่วสากลโลก จะด้วยกาย วาจา และใจ ขอได้อโหสิ ให้แก่ข้าพระพุทธเจ้าด้วย ตามสัญญา (สุด) สายสัญญานะ (สุด)

จะนึกสิ่งใด ปรารถนาสิ่งใด ขอให้ได้ในสิ่งนั้น ให้สมหวัง ดังใจปรารถนา ตามสาย
สัญญา (สุด) สายสัญญานะ (สุด)

ขอให้ทรัพย์รับรอง ด้วยสายโภคทรัพย์ สายอาริยะทรัพย์ และสมบัติยังรับรอง
ประทับประคองสังขารวิญญาณ นับจากนี้ไป ตามสายสัญญา (สุด)สายสัญญานะ (สุด)

ขอให้ชีวิตยัง วิญญาณยัง สังขารยัง ให้ยังอายุยืน ให้ยังไม่สิ้นสุด ตามสายสัญญา
(สุด)สายสัญญานะ (สุด)

ขอให้ทุก ๆ ปัญหา ที่ยังวุ่นวาย จงได้คลี่คลาย จากร้าย ให้กลายเป็นดี ตามสาย
สัญญา (สุด) สายสัญญานะ (สุด)

ขอให้เป็นที่รักใคร่ เมตตาสงสาร แก่คนทั่วไป ทั้งหญิงทั้งชาย ที่ได้พบเห็น ตามสาย
สัญญา (สุด)สายสัญญานะ (สุด)

จะจรไปมา ยังสาระทิศใด ขอให้คลาดแคล้ว และตลอดปลอดภัย ตามสายสัญญา
(สุด)

สายสัญญานะ (สุด)

ฝ่ายมารร้ายวิญญาณร้าย อุกุศลทั้งหลายที่ไม่มีศีลธรรม ที่ทำให้ตนเดือดร้อน วุ่นวาย
ขอให้พระองค์ท่านคุณพระบารมี ได้ทรงปราบปราม ฝ่ายมารเหล่านั้น ให้มันจมอเวจี สูญเลยไป
ตามสายสัญญา (สุด)สายสัญญานะ (สุด) สิ่งร้ายทั้งภายนอกและภายใน วิญญาณใด สังขารใด
ที่คิดอิจฉาริษยา จะมาเบียดเบียนกะเสียดหาย ทั้งภายนอกและภายใน ตลอดทุกซอกไรศภัย
เคราะห์เสนียดจัญไร เวรกรรมใด ที่ติดกายมา นับจำนวนถ้วนมิได้ ตั้งแต่ชาติไหน ๆ และในชาติ
นี้ ขอให้มันดับ ด้วยอำนาจไฟทิพย์ให้ดับสูญเลยไป ตามสัญญา (สุด)สายสัญญานะ (สุด)

(จบคำอธิษฐานแค่นี้ และท่านจะเพิ่มเติมคำอธิษฐาน ที่เป็นปัญหาของท่านอยู่ใน
เวลานี้ เพิ่มเข้าไปอีกก็ได้ ตามสะดวก แต่อย่าลืม จะต้องขึ้นต้นด้วยคำว่า “ตามสายสัญญานะ”
และลงท้ายด้วยคำว่า “สัญญานะ” เช่นกัน)

คำกรวดน้ำ

สายสัญญานะ (สุด) สายป่นป่นกาย สายนะมะ ทะนะ ทินะทินะ พะนะมะ มินะ สาย
พัตสุริยะ อุดถั่งอุดถั่ง นาคราชนะ นะนะนะนะนะ โสธพัตจรี สายป่นป่นกาย สายเหล็กไหลลิง
สิทธิพะเนินสัญญา (สุด) สายสัญญานะ (สุด)

(เริ่มเทน้ำ) สายนะอมินา สักกาเรนะ สัญญา (สุด)

สายนะอมินา สักกาเรนะ มินะ ทะนะ สัญญา (สุด)

สายนะอมินา สักกาเรนะ อโหสินะ สัญญา (สุด)

สายนะอิมินา สักกาเรนะ กโรทวิปนะ สัญญา (สูด)

สายนะอิมินา สักกาเรนะ ลุภาเวนนะ สัญญา (สูด)

ขอเดชเดชะ จะขอแผ่กุศล แผ่ผลนี้ไป ยังเจ้ากรรมนายเวร ดวงวิญญาณทั้งหลาย สรรพสัตว์ทั้งหลาย ที่เราเคยมีเวรกรรมคาอยู่ต่อกัน ตั้งแต่ชาติไหน ๆ และในชาตินี้ ขอให้ลูเวร ลุกรรมต่อกัน ตามสัญญา (สูด) สายสัญญานะ (สูด)

จะขอแผ่กุศล ผลเมตตา ไปยังสัตว์ทั้งหลายในกโรทวิป ที่ยังตกอยู่ในบ่วงเวรกรรม ขอให้ท่านทั้งหลาย จงได้พ้นทุกข์ และเป็นสุขเกิดตามสายสัญญา (สูด) สายสัญญานะ (สูด)

ข้าพเจ้าขออุทิศส่วนกุศลให้ บิดา มารดา ตลอดทั้งญาติวงศ์พงศ์พันธุ์และผู้มีคุณต่อ ข้าพเจ้าคุณบิดามารดาแต่ยุคใด ๆ ก็ดีให้ได้รับส่วนกุศล ตามสายสัญญา (สูด) (ข้าพเจ้าขออุทิศ ส่วนกุศลที่ได้ทำในครั้งนี้ให้แก่.....) ขอให้ได้รับส่วนกุศลนี้ด้วยตาม สายสัญญานะ (สูด) สายสัญญานะ (สูด)

อโหสิกรรมมัง อโหสิตานัง อโหสิมนุสนาณัง อโหสิวิญญานัง อโหสิตเวททานัง อโหสิโทษ อโหสิเวร อโหสิกรรม กรรมพินทุ ลุแกโทษ ขอให้ลูเวร ลุกรรม ตามสายสัญญา (สูด) สายสัญญานะ (สูด)

จะขอแผ่ส่วนกุศลไปยังทุกดวงวิญญาณ ที่ร่อนเร่พเนจร อยู่ในกโรทวิปนี้ ขอให้ท่านทั้งหลายได้ไปผุดไปเกิดไปพบองค์ ๕ ด้วยเกิด ตามสายสัญญา (สูด) สายสัญญานะ (สูด)

ขอให้สุขในตน ให้เจริญรุ่งเรือง ตามสายสัญญา (สูด)

จะนึกคิดสิ่งใด หวังสิ่งใด ขอให้ได้สิ่งนั้น ให้สมหวัง ดั่งใจปรารถนา ตามสายสัญญา (สูด)

ขอให้แจ้งโลก สว่างธรรม เป็นมรรค เห็นผล ตามสายสัญญา (สูด)

ขอให้เป็นที่รักใคร่ ของคนทั่วไป ทั้งหญิงชาย ตามสายสัญญา (สูด)

ขอให้ชีวิตยัง วิญญาณยัง สังขารยัง ให้ยังอายุยืน ให้ยังไม่สิ้นสุด ตามสายสัญญา (สูด)

ขอให้ทุกปัญหาที่ยังวุ่นวาย จงได้คลี่คลาย จากร้ายเป็นดี ตามสายสัญญา (สูด)

จะจรไปมา ยังสาระทิศใด ขอให้ตลอดปลอดภัย ตามสายสัญญา (สูด)

ทุกข์โศกโรคภัย เคราะห์เสนียดจัญไร เวรใดกรรมใด ภายในสังขาร จะขอฝากไปกับ สายแม่น้ำคงคา พระแม่ธรณี ในเวลานี้ ตามสายสัญญา (สูด)

จบคำกรวดน้ำ อันคำกรวดน้ำนี้ จะเพิ่มเติมคำอธิษฐานอะไรเข้าไปอีกก็ได้

การปฏิบัติธรรมทางสายสัญญาบารมี ที่ถูกต้องตามหลักเกณฑ์ และสมบูรณ์แบบ ก็มีอยู่เพียงแค่นี้ ส่วนข้อปลีกย่อย ที่มีอีกมากมาย

การใช้อักขระวิญญูณ เพื่อเขียนลงหลักประหารมาร

พระองค์ต้นบรมครูวางสัญญาชั้นทานุมัติให้เหล่าครูบาอาจารย์ผู้มีบารมีแก่กล้าใช้อำนาจจัดงาน หนึ่งบรรดาหลักสูตรอักขระ ที่จะเขียนลงหลักด้วยเหล็กจาร มีอักขระเป็นองค์นำเรียงลำดับลงไปไม่ซ้ำกัน แล้วยังมีอักขระประกอบต่อจากองค์นำเป็นหลาย ๆ อย่าง แล้วแต่กรรมกรรมของญาติที่ผจญมารอยู่ ซึ่งแต่ละวรรคตีหลักปราบจำนวนไม่เท่ากัน เช่น ๓ หลัก ๕ หลัก ๗ หลัก ๙ หลัก ทั้งนี้แล้วแต่พระบารมีจะเปิดบอกให้ตีติดกันในกองสังขารของญาติเฉพาะราย

การใช้อักขระวิญญูณองค์นำในหลักที่ ๑ เรียงลำดับไปจนถึงหลักที่ ๒๑ มีองค์นำเรียงกันไปดังนี้

หลักที่	๑	องค์	วิ
หลักที่	๒	องค์	มะ
หลักที่	๓	องค์	นะ
หลักที่	๔	องค์	พะ (๓)
หลักที่	๕	องค์	ฌ
หลักที่	๖	องค์	ยะ
หลักที่	๗	องค์	ยัก
หลักที่	๘	องค์	มิ
หลักที่	๙	องค์	ปิ
หลักที่	๑๐	องค์	อนิจจา
หลักที่	๑๑	องค์	อนิจจัง
หลักที่	๑๒	องค์	ช (สออาสัญ)
หลักที่	๑๓	องค์	อาระหังห้วนอก
องค์ที่	๑๔	องค์	อาระหังห้วนใน
องค์ที่	๑๕	องค์	ร (ระวิงหัน)
องค์ที่	๑๖	องค์	ค (อังค)
องค์ที่	๑๗	องค์	ฆ (อังฆะ)
องค์ที่	๑๘	องค์	ช (อังคะ)

องค์ที่ ๑๙ องค์ ๒ (สอบอ)

องค์ที่ ๒๐ องค์ ๔ (สอบอ)

องค์ที่ ๒๑ องค์ ๘ (สอบอ)

อนึ่ง การจัดงานลงหลักปราบมารให้ญาติในแต่ละวรรค ขึ้นอยู่กับอำนาจพระบารมีจะเปิดสงฆ์ให้เล็งเห็นทางจักขุทิพย์ ผู้เป็นประธานในการบัญญัติ ลงหลักปราบแต่ละครั้ง ต้องพิจารณาอย่างลึกแฉก แต่สำหรับญาติ หรือครูบาอาจารย์ ผู้ต้องการฝึกเขียนหลัก ต้องศึกษาวิธีการเขียนหลักให้ชำนาญ และรู้สูตรการเขียน เป็นอย่างดี จึงจะได้ผลและไม่เป็นโมฆะ ควรศึกษากับอาจารย์อาวุโสภายในวิหาร หรืออาจารย์ผู้เป็นหลัคนำญาติที่มีประสบการณ์ด้านเขียนหลักช่วยพระองค์ต้นบรมครู ซึ่งพำนักอยู่ตามหัวเมืองต่างจังหวัด

สำหรับหลักปราบวิญญาณพวกมารเบื้องล่าง พวกปีศาจ ประเภทต่าง ๆ ควรศึกษาค้นคว้ากับอาจารย์อาวุโสหลาย ๆ ท่านที่ได้ปฏิบัติมา ๓๐-๔๐ ปี เพราะว่า อักษรเหล่านั้น พระองค์ท่านบัญญัติไว้ ตั้งแต่ภูเขาศิขะระยะแรก ๆ และบัญญัติให้ศิษย์เอาไปใช้ตีปราบพื้นที่แข็ง พวกเจ้าที่มีฤทธิ์ฝ่ายมาร ดีหลัก ๔ ทิศ บ้าง ๘ ทิศบ้าง ดีหลักได้ทุนเรือนบ้าง ใช้ตีปราบช่วยสังฆารบุคคลที่เฝ้าเข้าสู่อยู่ให้ทรมานสังฆารหลาย ๆ วัน โดยมีองค์ธรรมเขียนลงหลักเป็นบางองค์ โดยเฉพาะศึกษาค้นคว้าจากครูบาอาจารย์หลาย ๆ ท่าน ซึ่งใช้ช่วยแก้ปัญหาชีวิตประจำวันแก่ญาติทั่วบ้านทั่วเมือง จากอดีตถึงปัจจุบัน ผลปรากฏที่ไหนเคยมีข่าวเลื่องลือว่า แรง หรือเจ้าที่เฮี้ยน หรือเจ้าน้ำ เจ้าท่า เจ้าเขาที่ไหนเคยมีประวัติร้ายกาจ ปัจจุบันเสื่อมสูญไปหมด โดยทางการบ้านเมืองมิได้ล่วงรู้เลยว่า เป็นฝีมือของ เหล่าครูบาอาจารย์อาวุโสทั้งนั้น ที่มีส่วนได้ช่วยแก้ปัญหาของสังคมบ้านเมืองชั้นพื้นฐาน อีกทั้งช่วยแก้ไขบุคคลที่ถือของพญามาร พวกที่เรียนเวทย์มนต์คาถาเดิยรัจฉานวิชา อาถรรพ์ ถือกรรมไม่ได้เกิดโทษแก่ตนเอง ก็ได้ช่วยแก้ไขถอดของให้เสื่อมสูญไปมากมายจนนับไม่ถ้วน ซึ่งประชาชนคนไทยในสมัยโบราณและชาวชนบทปัจจุบันชอบเรียนของไสยศาสตร์ เวทย์มนต์คาถา ซึ่งเป็นอิทธิฤทธิ์ฝ่ายอกุศลพวกยักษ์มาร เมื่อสิ้นชีพและวิญญาณต้องตกไปเป็นบริวารพวกวิญญาณอิทธิฤทธิ์ฝ่ายชั่ว ซึ่งเป็นเรื่องรู้เท่าไม่ถึงการณ์ และเป็นความผิดพลาดในหนทางชีวิต นับว่าเป็นอันตรายต่อสังคมบ้านเมืองเป็นอย่างมาก

ดังนั้น เมื่อมีมารเต็มบ้านเต็มเมืองไปทั่วในภูมิภาคต่าง ๆ ทั่วประเทศไทย จึงต้องมีของแก้ เมื่อมีผู้แก้ก็ต้องมีแก้ เมื่อมีมารก็ต้องมีพระเข้าแก้ ดังนั้น เมื่อการเอาหลักปราบมาร ในการปฏิบัติธรรมสายสัญญาไปใช้ให้เป็นประโยชน์ต่อมนุษยผู้มีปัญหา อันเกี่ยวกับวิญญาณของตนติดอยู่ในเคราะห์กรรมกับวิญญาณอุบาทว์ จึงเป็นการช่วยแก้ปัญหาสังคมได้อย่างถูกต้อง และเป็นการ

ช่วยสร้างสรรค์พัฒนาวิญญานมนุษย์ให้สูงขึ้น ขอให้ญาติทั้งหลาย และเหล่าศิษยานุศิษย์ศึกษา ค้นคว้าหลักสูตรล้างอาถรรพ์ ล้างอิทธิฤทธิ์พญามาร ล้างอิทธิฤทธิ์เดรัจฉานวิชา เพื่อจะได้ทางไปรอดญาติให้โล่งเตียน ท่านทั้งหลายจะต้องเผชิญกับปัญหาเหล่านี้โดยทั่ว ซึ่งเป็นการแก้ปัญหาในความจำเป็นขั้นพื้นฐานให้ได้ จึงจะแก้ไขปัญหาละเอียด ๆ ได้

การใช้องค์พระธรรมสำหรับลงหลักปราบ ด้านทานมารให้แก่ญาติใหม่ และศิษยานุศิษย์ทุกท่านในวาระที่จำเป็น ที่เคหะสถานพำนักอาศัยอยู่ประจำ

หลักประเภทที่ ๑ หลักปถมหาร ด้านทานมาร (ทั้งที่เป็นสังฆาร และเป็นวิญญาน)

หลักประเภทที่ ๒ หลักป้องกันมารรอบเคหะสถานสำหรับตีรวบตัวอาคารบ้านเรือน
๔ ทิศ และ ๘ ทิศ

หลักประเภทที่ ๓ ตี ๔ มุมบ้าน

หลักประเภทที่ ๔ ตีใต้ถุนเรือน

หลักประเภทที่ ๕ ดินาทางให้วิญญานไม่ดี ซึ่งเป็นเสนียดจัญไรในเคหะสถานให้ออกไปให้พ้น

และอื่น ๆ อีกมากจะศึกษาค้นคว้าวิธีใช้จากอาจารย์อาวโส ผู้ได้รับบัญญัติโดยตรงจาก พระองค์ต้นบรมครู การจัดเครื่องบูชา สมองบารมีครูบาอาจารย์ผู้จัดงานลงหลักให้ญาติในกรณีเรียนเชิญไปประกอบพิธีลงหลักปราบมาร ปถมหาร ด้านทานมารให้แก่ญาติเฉพาะกรณีลงหลักสถานเดียว ซึ่งเป็นวาระพิเศษไม่เกี่ยวกับกองการกุศลสังฆทาน ในโอกาสที่พร้อม ขอให้จัดเครื่องสักการบูชาตามแบบบัญญัติอันประกอบด้วย ผ้าขาว ธูป เทียน ดอกบัว ปัจจัยแล้วแต่เจตนา หรือพิจารณาสมองบารมีให้สมเหตุสมผลกับเหตุการณ์ที่ญาติขอแก้ไข ทั้งนี้ให้ขึ้นอยู่กับเจตนาอย่างบริสุทธิ์ใจ อาจารย์ไม่ควรเรียกร้องจนญาติได้รับความเดือดร้อน หรืออาจให้ญาติตั้งสัตยาบิณฑบาตกับอำนาจพระบารมี ถ้าญาติได้รับเหตุตอบสนองตามเจตนา สมควรตั้งใจแล้ว ญาติจะจัดสนองภายหลังก็ได้ ซึ่งแล้วแต่ญาติจะนึกเห็นคุณหรือไม่ อยู่ที่ตัวญาติเอง

อนึ่ง การลงหลักมีหลายกรณี ซึ่งเป็นกิจกรรมพิเศษอันไม่เกี่ยวกับการปราบมาร แต่เป็นการเอาองค์พระธรรมลงหลักตีตั้ง เพื่อให้พระบารมีอำนาจการส่งเหตุส่งผลในสิ่งที่พึงได้ตามกุศลมูลเดิม จะอธิบายในบทต่อไป

ข้อควรคำนึงในการลงหลักปราบมาร

๑. ญาติใหม่ควรให้ครูบาอาจารย์ ผู้มีบารมีแก่กล้าเป็นผู้จัดงานให้ เป็นเรื่องของผู้มีบารมีสูงส่งกว่า ขออำนาจพระบารมีให้ช่วยตามสัญญา มิใช่ว่าใคร ๆ รู้จักองค์พระธรรมแล้ว หัดเขียนเอง แล้วกระทำพิธีดีหลักเอง โดยผลการ สำคัญว่าตนได้ของดีแล้วเอาไปใช้ โดยยึดเอาเฉพาะองค์พระธรรม เป็นเรื่องไม่ถูกต้อง จุดสำคัญการรับรองการใช้อำนาจลงหลักมากน้อยของแต่ละบุคคล ซึ่งเป็นเรื่องของผู้จัดงานให้เป็นผู้ใช้อำนาจ ตามสัญญากรรมสิทธิ์แห่งตนในขอบเขตอันจำกัดพระบารมีก็จะอำนวยความสะดวกให้ในขอบข่ายของบุญญาบารมี ของผู้จัดงาน ขอให้ญาติทั้งหลายได้พิจารณา

๒. การตีหลักตัดมารภายในกองสังขารของญาติ ครูบาอาจารย์ผู้พิจารณาเปิดพระบารมี ตัดให้รู้จักที่บกพร่องในตัวญาติด้วยการฟังพิจารณาวิญญาน ให้รู้ถึงตัวตนเหตุอย่างแน่ชัด จึงจะตีหลักตัดมารภายในกองสังขารอย่างสมเหตุสมผลและไม่เป็นโมฆะ

๓. การลงหลักปราบมาร ปกमार ด้านทานมาร ให้ญาติผู้มีได้อยู่ประจำเคหาสถาน เช่น อยู่บนเรือเดินทะเล ขับเครื่องบิน ทหารอยู่กลางสนามรบ ผู้ไปทำงานต่างประเทศ และบุคคลผู้มีห้องพักอยู่บนตึกสูงหลายชั้น ลงหลักสัญญาปราบมาร ปกमार ด้านทานมารสู่พื้นธรณีแห่งใดก็ได้

๔. ญาติที่มีวิญญานธาตุอุกฤษฏธรรม มีเชื้อสายของมารติดตัวมามาก จะถูกมารภายนอกสังขารแทรกเข้าปฏิบัติจิต ตกอยู่ในฐานะร่างทรงของมารอวดอ้าง หรือหลอกลวงว่าเป็นองค์บารมี นำพาญาติอื่นผิดหนทางได้

หลักประเภทที่ ๑ หลักปกमार ด้านทานมาร (ทั้งที่เป็นสังขาร และเป็นวิญญาน)

ตีหน้าบันไดบ้าน ห่าง ๑ วา ครึ่งละ ๙ หลัก๑๗ หลัก ๑๙หลักหรือมากกว่านี้ ตีปกไว้เป็นระยะ ๆ แล้วแต่ภาวะปัญหาชีวิตของแต่ละบุคคลที่เกิดขึ้นให้คลี่คลายไปในทางที่ดีและผ่านพ้นอุปสรรคไปได้โดยไม่มีอันตรายหรือเดือดร้อนในครอบครัว ในบางรายอาจตีหลักช่วยด้านทานครึ่งละมาก ๆ ก็ได้ ขึ้นอยู่กับพระบารมีจะเปิดบอกให้ช่วยญาติให้เห็นเหตุในวรรคjunหนึ่ง ๆ

องค์พระธรรมที่ใช้ลงหลัก ดังนี้

ห้องหัว ๑๕ รอบ ใช้ องค์พะ ๑๕ รอบ ๒ ข้าง มะหนุน ๑๕ อุดถึง นาคราชขดเดียวนะ ๑๕ รอบ แล้วมีองค์มะเทินบน ๑๙ องค์ ๒ องค์มะหัวข้าง๑๕ รอบ มีอุดถึง ๑๕ มีองค์มะหนุน ๑๕ มีอุดถึง ๑๕ รอบ มีอุดถึง ๑๕ มีองค์มะหนุน ๑๕ มีอุดถึง ๑๕ รอบ นาคราชขดเดียว มีนะ ๑๕ รอบ แล้วมีองค์มะเทิน ๑๙ องค์ การลงหลักปราบมาร ปกमार โดยใช้ ๒ องค์ดังกล่าวนี้ มักใช้ครึ่งละ ๑๙ หลัก

อนึ่ง การเขียนอักขระองค์ปราบมารลงหลักอย่าให้ขาดตอน แล้วเขียนคำภาวนาองค์พระธรรมทับลงในที่ลงองค์ ไม่ต้องกากบาท ซ้ำ แล้วให้เขียนคำประกาศลงไปด้วยดังนี้ **“มารใด มนุษย์ใด วิญญาณใดที่ไม่เป็นศีลธรรม มุ่งร้ายพยาบาท จะมาทำให้เดือดร้อนต่อข้าพเจ้าและครอบครัว ขอให้ท่านปราบให้ดับสูญจมอเวจีไปตามสัญญา”**

การใช้หลักตีปราบมาร

โดยใช้องค์พระธรรมห้าห้ว ๒๑ รอบ ตีหน้าบันไดบ้านมีดังนี้

องค์พุดจุฬะห้ว ๒๑ รอบ ๒ ข้าง มีอุดถึง ๒๑ มีมะหนุน ๒๑ แล้วมีอุดถึง ๒๑ นาคราชขดเดียว มีนะ ๒๑ แล้วมีองค์มะเทินบน ๒๙ ขึ้น เขียนคำภาวนาตามองค์พระธรรม แล้วเขียนคำประกาศทับ **“มารใด มนุษย์ใด วิญญาณใดที่ไม่เป็นศีลธรรม มุ่งร้ายพยาบาท จะมาทำให้เดือดร้อนต่อข้าพเจ้าและครอบครัว ขอให้ท่านปราบให้ดับสูญจมอเวจีไปตามสัญญา”**

องค์พุดจุฬะห้ว ๒๑ รอบ ๒ ข้าง มีอุดถึง ๒๑ มีมะหนุน ๒๑ มีอุดถึง ๒๑ มีนาคราชขดเดียว มีนะ ๒๑ แล้วมีมะเทิน ๒๙ ขึ้น แล้วเขียนคำภาวนาตามองค์พระธรรม แล้วเขียนคำประกาศให้อำนวยการปราบ ดังตัวอย่างที่กล่าวมาแล้ว การลงหลักปถมาร ด้านทานมารหน้าบันไดบ้านในวรรคหนึ่ง ๆ ควรมีจำนวน ๑๙ หลัก หรือมากกว่านี้แล้วแต่สถานการณ์หนักเบาต่างวาระกันไป

ก่อนตีลง ควรขุดหลุมนำให้ลึกเกือบเท่าความยาวของหลัก เพื่อไว้ตีลง ก่อนตีควรรวบรวมหลักทั้งหมด ยกขึ้นตั้งสัญญา (สูด) ๓ ครั้ง ภาวนาองค์พระธรรมที่ลงในหลักพร้อมกล่าวคำประกาศตามที่ลงในหลัก กล่าวเสร็จกระเทีบบเท้าสู่พื้นธรณี ๓ ครั้ง จึงทิ้งปลายหลักลง ตีให้จมแล้วกลบดิน

อนึ่ง องค์พระธรรมที่ใช้ลงหลักปราบทุกประเภท ห้ามมิให้บรรจุใส่ตัวญาติและลงใส่ตัว เพราะว่ามีใช้องค์พระธรรมสร้างใส่ตน

หลักประเภทที่ ๒ หลักป้องกันมารรอบเคหะสถาน สำหรับตีรอบตัวอาคารบ้านเรือน ๔ ทิศ และ ๘ ทิศ

องค์พระร่วง ห้ว ๘ รอบ ๒ ข้าง อุดถึง ๙ รอบ มีนาคราชหนุน ๑ ขด และมีนะ ๘ รอบ แล้วเขียนคำภาวนาลงในหลักทับองค์พระธรรม แล้วเขียนคำประกาศลงวางสัญญาให้พระบารมีปราบให้

ภาพประกอบที่ ๔.๔
เหล็กจาร อุปกรณ์การลงอักขระธรรม

ภาพประกอบที่ ๔.๕
พิธีลงอักขระ

ภาพประกอบที่ ๔.๖

อาจารย์สุภาพ เสาร์โร บุตรสาวพ่อตัน ผู้สืบทอดวิหารธรรมบ้านหนองโดน

ภาพประกอบที่ ๔.๗

พิธีกรวดน้ำ

๔.๓ สำนักปฏิบัติธรรมภูริทัตตะ

ประวัติอุบาสิกา แม่จันทร์ทา ฤกษ์ยาม

แม่จันทร์ทา ฤกษ์ยาม ได้กำเนิดในตระกูล สมอาสา เป็นบุตรของพ่อทองดี แม่พรหม สมอาสา เกิดเมื่อวันที่ ๑๒ กันยายน ๒๔๙๐ ณ บ้านหนองไสลด ต.ดุกอ อ.หนองฮี จ.ร้อยเอ็ด บรรพบุรุษมีอาชีพทำนา ชีวิตในวัยเด็กของแม่ทาก็เป็นเพียงลูกชาวนาชนบทธรรมดาเหมือนกับชาวชนบททั่วไป การดำเนินชีวิตค่อนข้างขัดสน เพราะความเจริญเมื่อ ๕๐ ปีก่อนยังเข้าไปไม่ถึง การคมนาคมก็ลำบากทุรกันดาร รถยนต์ต่าง ๆ ในสมัยนั้นก็ไม่มีวิ่งผ่านเข้าไป เป็นยังงี้ก็ยังไม่รู้จักจะมีก็แต่เพียงรถจักรยาน ๒ ล้อของครูที่สอนอยู่เท่านั้น บ้างยัดต่าง ๆ ต้องดิ้นรนแสวงหาเองทำเอาเองทั้งสิ้น ได้ข้าวเปลือกก็นำมาใช้ในกาอุปโภคบริโภค เสื้อผ้าที่สวมใส่ก็ได้มาจากการปลูกหม่อนเลี้ยงไหม ล้างเอาไหมมาทอเป็นเส้นไหม เป็นผืนผ้าด้วยตนเอง เวลาถึงคราวเจ็บไข้ได้ป่วย การรักษาบำบัดโรคก็อาศัยหมอยาแผนโบราณ (สมุนไพร) ตัวยาจากการขุดเอารากไม้มาฝนกับหิน แล้วนำมาต้มกินรักษาโรคภัยต่าง ๆ บางรายก็หายเป็นปกติ บางรายก็ตายไปตามยถากรรม ชีวิตแม่ทาในวัยเด็กถึงฤดูทำนาก็ไปทำนา พันธุ์ทำนาก็นำควายไปเลี้ยงตามทุ่ง สมัยนั้นการเรียนการสอนก็ไม่เจริญ ชีวิตขณะนั้นก็ป่วยกระเสาะกระแสะ สามวันดีสี่วันไข้ เวลาแม่ทาไปเรียนก็เรียนไม่รู้เรื่อง ป่วยเป็นไข้หนักมาก (ภาษาอีสาน) ลำตัว แขนขา เป็นตุ่มขึ้นไปตามหน้าและตามร่างกาย สดก็ไม่ค่อยสมบูรณ์ รักษาเท่าไรก็ไม่หายขาดสักที เวลาไปเรียนหนังสือได้ ๑ วัน ก็ต้องขาดเรียน ๑ วัน บางวันเรียนได้ ๑ วัน ก็ขาดเรียน ๔-๕ วัน โรคภัยก็ทับถมสู่ร่างกายอีกทั้งทางบ้านก็ไม่มีทุนให้เรียนหนังสือ ทางบ้านก็ให้ออกไปช่วยงานที่ทุ่งนาจนเป็นเหตุให้การศึกษาของแม่ทาไม่ก้าวหน้า จนไม่สามารถที่จะอ่านหนังสือออก ไม่สามารถเขียนหนังสือได้ คนในเขตบ้านหนองไสลด ในสมัยนั้นก็ไม่ค่อยที่จะรู้หนังสือเวลาเรียนก็สักแต่ว่าเข้าเรียนครูมาสอนก็จะเขียนอักษร ก.ไก่ ข.ไข่ ไว้บนกระดานแล้วก็ให้นักเรียนเขียนเอาเองศึกษาเอง การศึกษาของแม่ทา จึงเป็นเหตุให้ไม่สามารถอ่านออกเขียนได้ จะเขียนหนังสือได้แต่ชื่อ นามสกุลของตัวเองเท่านั้น หลังจากนั้นก็ออกจากการเล่าเรียน แต่ว่าโรคภัยที่เป็นอยู่ก็ยังไม่หายขาด พออายุเข้าสู่วัยสาวช่วง ๑๕-๑๖ ปี ก็ไปอยู่กินนอนที่วัดกลางพนมไพรโดยมีหลวงตาชาลีคอยอบรม ที่วัดแห่งนี้จะมีองค์พระธาตุเก่า ๆ เป็นคู่เก่า ๆ ได้ องค์พระธาตุ จะมีช่องเล็ก ๆ อยู่ใต้คู่พระธาตุเก่า ๆ เมื่อแม่ทาเข้าไปนั่งสมาธิในนั้นแล้วก็นั่งสงบนิ่งเพียงอย่างเดียว ไม่ได้กำหนดองค์บริกรรมใด ๆ เข้าไปนั่งก็มีความรู้สึกเพียงเย็นสบาย ท่านหลวงตาชาลี ได้แนะนำทุก ๆ คนที่เข้าไปภาวนาได้องค์พระธาตุก็ให้ไปไหว้พระจุดธูปเทียนแล้วจึงนั่งบำเพ็ญ หลวงตาชาลีก็ให้ทุกคนนั่งสมาธิโดยมีสติอยู่กับ พุท-โธ แม่ทาเองก็ทำตามทุกอย่าง คั่นถึงเวลากำหนดจิตเจริญภาวนากลับลืมองค์บริกรรม อาณาปานสติ พุท-โธ เป็นอารมณ์เสียทุกครั้งไป

ทุก ๆ วันหลังจากกินข้าวเสร็จก็จะนั่งอยู่อย่างนั้น ได้ฐานพระธาตุจนถึงเวลาเย็นค่อยออกมา แม่ทา ก็เข้าไปปฏิบัติเช่นนี้ก็ไม่เกิดความรู้สึกว่าว่างนอนแต่อย่างใดทั้ง ๆ ที่มีเสื้อมีหมอนในนั้นพร้อม ส่วนเพื่อน ๆ ที่เข้าไปปฏิบัติด้วยกันนั้นบางคนเข้าไปยังไม่ทันไรก็พากันออกมาจนหมด ทั้งแม่ทาอยู่ เพียงคนเดียวได้ฐานพระธาตุอันมีดสนิท แต่ความรู้สึกของแม่ทากลับรู้สึกว่างจืดใจเย็นเยือก สบายแต่ไม่ได้มีการฝึกจิตอันใดเลย ชีวิตหมุนเวียนอยู่อย่างนี้เป็นระยะเวลา ๓ ปีเต็ม แต่ความรู้สึก แจ่มก็ไม่ให้เกิดขึ้นกับแม่ทาแต่อย่างใด บางขณะจิตก็เกิดความหวาดกลัวเป็นธรรมดา แต่จิตก็ ระลึกได้ว่ามีคุณอาจารย์คุ้มครอง ความหวาดกลัวต่าง ๆ ก็หายไป ผลแห่งการปฏิบัติในครั้งนี้มี ประโยชน์เกิดขึ้นกับแม่ทาเพียงอย่างเดียวคือ อาการไข้ด้วยโรคภัยต่าง ๆ ที่เรื้อรังมานานปี ตุ่มต่าง ๆ ก็เกิดขึ้นตามร่างกายก็ได้หายเป็นปกติทั้ง หลังจากนั้นก็กลับมาทำไร่ทำนาเหมือนเดิม การทำนาของชาวชนบทในเขตนี้มักประสบปัญหาภัยธรรมชาติไม่อำนวย บางปีก็แล้งทำนาไม่ ได้ผล บางปีฝนตกหนักน้ำก็ท่วมทำให้ไร่นาได้รับความเสียหายเป็นเหตุให้ชาวบ้านในหมู่บ้านเขตนี้ ประสบภาวะอดอยากยากแค้นหาอยู่หากินพอประทังชีวิตไปวัน ๆ แต่แม่ทานั้นมีนิสัยประจำตัว ตั้งแต่กำเนิดคือ ขยัน ซื่อสัตย์ อดทน เพียรมานะหนักก็เอาเบาก็สู้ ทำงานช่วยครอบครัวทุกอย่าง ทำนา ถอนกล้า ปักกล้า เกี่ยวข้าว ตักน้ำ ประกอบกับการทอผ้า ฯลฯ ทุกขณะจิตของแม่ทาไม่เคย ว่างเว้นจาก พุท-โธ ในทุกกิจกรรม การงานดีมีสติอยู่กับ พุท-โธ ทุกอิริยาบถ เดิน นั่ง ยืน ทุกสติ กำหนดรู้ พุท-โธ ชีวิตล้ำค่า ผู้ชีวิตผู้ไม่ยอมแพ้ ต่อโชคชะตา

ชีวิตนับแต่เด็กของแม่ทานั้นนับได้ว่าเป็นชีวิตที่ ต่อสู้ชีวิตด้วยความอดทนสู้ไม่ยอมแพ้ ในโชคชะตาชีวิตที่ล้ำค่า นับตั้งแต่จำความได้ก็เป็นคนที่มีสุขภาพร่างกายไม่แข็งแรง ป่วยเป็น โรคภัยไข้เจ็บต่าง ๆ นานา สามวันดีสี่วันป่วย พอโตมาก็มาอยู่กับยาย กับน้าสาวถึงเวลาเรียนก็ได้ ไปบ้างไม่ได้ไปบ้าง จนทำให้ไม่รู้หนังสือ อ่านไม่ออก เขียนไม่ได้จนได้ออกจากโรงเรียนไปเฉย ๆ เมื่อเติบโตพอจะทำงานช่วยเหลือครอบครัวได้ อายุประมาณ ๙ ขวบ ก็ต้องตื่นทำงานตั้งแต่เช้า ด้วยการไปเกี่ยวหญ้า พอสายหน่อยประมาณ ๗ โมงเช้า ก็ต้องไปรดน้ำในสวนพริก พอสายหน่อย ก็ต้องนำควายออกไปเลี้ยงตามทุ่งนา

ชีวิตของเด็กหญิงทาในวัยเด็กอาจกล่าวได้ว่า ในหมู่บ้านหนองไศลนั้น คงไม่มีใคร อดอยากจน แร้นแค้นยิ่งกว่านี้อีกแล้ว ทุกหยดเหงื่อที่ไหลออกมาจากกายนั้น คือการทำงานแลก กับข้าวปลาอาหารการกิน พออายุย่างเข้าวัย ๑๔ ปี ก็ต้องคอยเข้าป่าเพื่อไปหาชุดหน่อไม้ นำมา สับเป็นหน่อไม้ดอง เพื่อนำไปแลกข้าวปลาอาหาร เพื่อเปลี่ยนเป็นเงินตราในตลาด อ. พนมไพร เมื่อได้หน่อไม้จำนวนพอเหมาะ ผู้ใหญ่ในหมู่บ้านและน้าสาวก็จะนำพาให้หาบตะกร้าที่บรรจุ หน่อไม้ เดินเท้าด้วยเท้าเปล่า ๆ เดินลัดเลาะไปตามท้อง

ทุ่ง เพื่อไปยังหมู่บ้านต่าง ๆ เพื่อแลกเปลี่ยนสินค้ากับบางช่วงฤดูกลาง เด็กหญิงทาหาบไปแลกข้าว เมื่อถึงเวลาก็เก็บใส่ตะกร้าหาบไปแลกข้าวปลาอาหาร บ้างก็แลกเปลี่ยนเป็นเงิน การสวมใส่รองเท้าในสมัยนั้นแม้จะมีราคาคู่ละ ๒ บาท ก็ยังไม่มีเงินพอที่จะไปหาซื้อมาสวมใส่ได้เลย จำต้องเดินทนเหยียบบงบนพื้นร้อน ๆ ในยามแดดระอุอยู่อย่างนั้น กว่าจะได้ไปถึงจุดหมายปลายทางในแต่ละหมู่บ้าน ต้องเดินทางข้ามคืนข้ามวันกว่าจะถึงจุดหมายปลายทาง โดยที่พักอาศัยคือ วัด และด้วยการได้พักอาศัยอยู่ในวัดประจำนี้เองจึงทำให้แม่ทารู้จักคำว่า พุท-โธ เมื่อคราวได้มาพัก ณ วัดพระธาตุกลางเมือง อ.พนมไพร โดยมีหลวงตาชาวี ได้แนะนำให้อำนาจองค์ภาวนา พุท-โธ ภายในองค์พระธาตุเก่า

เมื่อเสร็จธุระในหมู่บ้านหนึ่งก็ต้องเดินทางต่อไปยังอีกหมู่บ้านหนึ่ง นี่คือการหาเหตุที่ทำให้เด็กหญิงทาหาบไม่ได้ไปโรงเรียน จนเป็นเหตุทำให้ไม่สามารถอ่านออกเขียนได้ หาบสินค้าจำพวกพริก หน่อไม้ ใส่ตะกร้าเพื่อไปแลกข้าวมาไว้กินเพราะสมัยนั้นแถวบ้านหนองไผ่ยังไม่นิยมปลูกข้าวไว้กินเอง จึงต้องหาเลี้ยงชีพด้วยการแลกเปลี่ยนสินค้า หน่อไม้แลกข้าว พริกแลกข้าว รดั่วเทียมเกวียนไม่มีได้ขี่ จำต้องใช้ยานพาหนะคู่กายคือสองขาเป็นสารธินำพาสู่จุดหมายชีวิต เด็กหญิงทาหาบเวียนเช่นนี้เมื่อเสร็จงานแล้ว เมื่อกลับมาถึงบ้านหิวข้าว เก็บข้าวเย็นที่แห้ง ๆ นำพริกซอยโขลกเพื่อให้น่ากินประทังความหิว พอเช้าสาวรู้เข้าก็แย่งกินข้าวเหนียวที่แห้ง ๆ นั้น ออกจากที่ซ่อนไว้ในห่อพริกขี้หนู ไม่ให้นำไปกินก่อน เหตุที่ไม่ให้กินเพราะต้องนำข้าวที่เหลืออยู่น้อยนิดนั้น ไปนึ่งผสมกับข้าวที่จะหุงใหม่เพื่อให้ได้กินเพียงพอได้กินร่วมกัน ส่วนเสื้อผ้าที่สวมใส่ตั้งแต่เด็กจนเติบโตสู่วัยสาว เด็กสาวทาก็จะมีเสื้อผ้าสับเปลี่ยนหมุนเวียนใส่เพียง ๒ ชุด เวลาที่มีพรสพเพื่อน ๆ ก็มาชักชวนไปดูงานเด็กสาวทาก็ไม่กล้าไปกับเพื่อน ๆ เพราะอายุที่ไม่มีเสื้อผ้าสวมใส่กับเขาและไม่อยากอายเพื่อน และที่สำคัญเสียตายเป็นการปฏิบัติภาวนานั่งสมาธิ เด็กสาวทาผู้สมถะ เสงี่ยมเจียมตัว มีนิสัยอ่อนน้อมถ่อมตน อยากได้เสื้อผ้าแพรผืนใหม่ ๆ ได้นั้นต้องออกแรงกายด้วยการปลูกต้นพริกอรจนพริกเติบโตใหญ่ ให้ผลผลิตจึงได้เก็บเกี่ยว แล้วหาบใส่ตะกร้าเดินทางด้วยเท้าเปล่าไปตามหมู่บ้านต่าง ๆ เพื่อแลกอาหาร ข้าวสาร แล้วมาเปลี่ยนเป็นสินค้าตามที่ต้องการ

สมัยนั้นเงินเหรียญ จะเป็นราคาห้าสตางค์ เป็นวงกลมมีรูตรงกลางถ้าเป็นเงินราคา ๑ บาท ก็จะเป็นธนบัตร หาบพริกใส่จนเต็มตะกร้า นำไปแลกเงินได้เท่ากับ ๑ บาท ได้เงินมาเท่าไรก็เก็บสะสมไว้อยากได้เข็มขัดนาคก็เก็บสะสมไว้จนครบ ๕๐ บาท จึงสามารถนำมาแลกเข็มขัดได้ พอสาวเติบโตขึ้นมาน้อย เด็กสาวทาอยากจะได้เสื้อดุมหู ก็ต้องเก็บพริก หาบไปแลกด้วยการเดินทางร่วม ๓๐-๕๐ กิโลเมตร สะสมเพื่อนำมาแลกซื้อดุมหูได้ ๑ คู่ ส่วนรองเท้าสมัยนั้นคู่ละ ๒-๓

บาทก็แทบไม่มีปัญญา หาซื้อมาได้ เพราะบางช่วงเก็บพริกเก็บหน่อไม้ ไปแลกข้าวมาก็ได้ เพียงพอกับค่านำมารับประทานในแต่ละอาทิตย์เท่านั้น หาบของไปแลกข้าวต้องเดินด้วยเท้าเปล่า ชีวิตของเด็กสาวทาหรือนางสาวจันทร์ทา สมอาสา ตั้งแต่เกิดมาจนมีอายุ ๒๐ กว่าปี เท้าก็ไม่เคยได้สัมผัสกับความนุ่มของรองเท้าใด ๆ เลย แม้เสื้อผ้าจะนุ่ง ก็ต้องตัดเย็บด้วยตนเอง สวมใส่เสื้อและผ้าซิ่น สลับกันเพียง ๒ ชุด

ครั้นอยากดื่มน้ำหวานที่ผู้คนนิยมในสมัยนั้นมีราคา ๑๐ สตางค์ นิยมดื่มให้ชื่นใจ เด็กสาวทาก็ไม่เคยมีโอกาสได้ลิ้มลองรสหวาน ของน้ำหวานนั้นเลย ว่ามีรสชาติหอมหวานปานใด เพราะไม่มีเงินซื้อหามาดื่ม

พูดถึงในวัยสาว ตั้งแต่เด็กจนโตเป็นสาวก็ไม่เคยส่งกระจกดูตัวเอง เพราะไม่เคยรู้จักว่ากระจกมีลักษณะเป็นอย่างไร ส่วนเครื่องประพินความสุขก็ไม่ได้เคยใช้แปรงจากระปोंงละ ๑ บาท ใช้มานานหลายปีก็ใช้ไม่หมดซักทีเพราะไม่รู้จะตกแต่งไปหวดใคร พอมีเวลาวางน้ำสาวก็จะให้น้ำควายออกไปเลี้ยงในป่า ตามท้องทุ่ง ประสบการณ์บทเรียนที่ได้จากควาย คือสร้างกำลังใจให้เด็กสาวจันทร์ทามีจิตใจฮึกเหิม ไม่มีความหวาดกลัวใด ๆ ในเวลาเข้าป่าเพราะเวลาควายหนีเข้าป่า ก็ต้องไปตามควายกลับมาให้ได้ เพียงแค่เห็นรอยเท้าควายที่ปรากฏบนพื้นดินป่าที่นากลัวก็กลับไม่มีความนากลัวเพราะจิตใจมีเรี่ยวแรงขึ้นอย่างอัตโนมัติ ในการติดตามหาควายกลับบ้าน พอตกเย็นก็ต้องมารดน้ำผักจำพวกแตงกวา ที่ปลูกไว้เมื่อถึงเวลาเก็บเกี่ยวก็เก็บแตงกวาใส่จนเต็มตะกร้า ๑ คู่ ก็ต้องหอบไปขาย เดินทางไปขายตามหมู่บ้านต่าง ๆ ระยะทางร่วม ๒๐-๓๐ กิโลเมตร เพื่อแลกกับเงินราคา ๒ บาท ชีวิตเด็กสาวทาไม่มีทางเลือกที่ดีไปกว่านี้ได้ ต้องฝืนสู้กับโชคชะตาที่ถูกลิขิตมาจากกรรมในอดีตอดทนสู้ไม่ถอย ด้วยความหวัง แต่ถึงแม้ภายนอกจะทุกข์อยากชักปานใด ก็ยังมีความชุ่มชื่นในจิตใจอยู่บ้าง คือ การได้ภาวนาพุท-โธ ตลอดทุกอิริยาบถ อยู่ในจิตใจจึงพอได้ให้ควายความทุกข์กังวลทางกายลงได้บ้าง ช่วงเวลาใดที่หน่อไม้ แตกหน่อออกกอก็ได้เสียม ๑ ต่าม และตะกร้าคู่ใจ ๑ คู่ หอบไปขุดหาหน่อไม้ แล้วนำหน่อไม้มาสับเป็นชิ้น ๆ จนเต็มตะกร้า เด็กสาวทาจะมีโอกาสพักผ่อน ถึงแม้ตอนสับหน่อไม้จะง่วงนอนสัปหงก นั่งไปหลับไป ก็ต้องฝืนอดทนทำงานจนแล้วเสร็จ เพราะหากจะหยุดพักโดยพลการเอาเองก็ไม่ได้ เพราะมีสายตาของน้ำสาวแอบมองอยู่ตลอด ในขณะที่น้ำสาวนอนพักผ่อนสบายกายบางที่เด็กสาวจันทร์ทานั่งหลับ ก็มีวัตถุประหลาดออกมาจากมือสาว วัว ๆ ตูบ ปะทะเข้าลำตัวของเด็กสาวจันทร์ทา เพื่อเตือนให้รู้ตัว ให้ทำงานต่อไปจนกว่าจะเสร็จสิ้น ครั้นถึงเวลาทอผ้า น้ำสาวก็จะระบุให้เด็กสาวทาทำงานให้

ได้ผ้า ๔-๕ ก่า ก็ต้องทำให้เสร็จในวันนั้น ถ้างานไม่เสร็จก็ไม่สามารถหยุดทอผ้าได้เลย เพราะ
 นางสาวคอยควบคุมไม่ให้หยุดทำงาน เนื่องจากแม่ของเด็กสาว จันทรทาไม่มีนา เหมือนพี่น้องคน
 อื่น ๆ เวลาที่แม่ของตนไม่มีข้าวกิน เด็กสาวทาก็จะแอบนำอาหารที่บ้านนางสาว (น้องสาวของแม่
 เด็กสาวทา) ไปให้แม่ของตนเองได้หุงกิน พอนางสาวรู้ก็จะกระซอกแหย่เอาข้าวกลับคืนการอยู่ดำรง
 ชีพของสาวจันทรทาต้องสู้อดทนฝืนกลืน กล้ากลืน อยู่ตลอดเวลา และด้วยความที่เป็น

หญิงผู้ชีวิตนี้เอง จึงทำให้พ่อใหญ่หนึ่งปรารถนาอยากได้มาเป็นสะใภ้ จึงได้ไปสู่ขอเด็ก
 สาวจันทรทา เพื่อมาเป็นคู่ชีวิตกับนายบุญเหลือ ฤกษ์ยาม เมื่อมีชีวิตครอบครัวแล้ว นางจันทรทา
 ฤกษ์ยาม จะสุขสบายขึ้นกว่าชีวิตก่อนแต่งงาน เพราะมีสามีคอยเป็นผู้นำรายได้จนเจือครอบครัว
 ถึงแม้ความสุขทางกายจะมีขึ้นดีกว่าเดิม แต่ตรงกันข้ามกลับมามีต้องทุกข์ใจ ป่วยใจ เวทนา ทุกข์
 อย่างหาสุขมิได้

เข้าใจสัจธรรมของโลกธรรม

เมื่อแม่ทาอายุย่างได้ ๒๑ ปี ก็มีพ่อบุญเหลือซึ่งสมัยเด็ก ๆ เป็นเพื่อนกัน ได้เกิดรักใคร่
 ชอบพอกัน จึงได้ให้ญาติผู้ใหญ่ไปสู่ขอแม่ทา แล้วก็ได้แต่งงานกันที่สุดในที่สุด หลังจากนั้นแม่ทาก็ได้
 เข้ามาอยู่บ้านสามี พอมาอยู่ร่วมกับญาติ ๆ ของสามีก็อยู่ด้วยความทุกทรมานจิตใจเป็นอย่างยิ่ง
 ญาติผู้ใหญ่ทางสามีก็ตั้งแง่รังเกียจกลั่นแกล้งต่าง ๆ นานาสารพัดเพราะด้วยความที่แม่ทาเป็นคน
 ทุกข์ยากจนแร้นแค้น ญาติทางสามีไม่ชอบเพราะอยากให้น้องชายของตน คือพ่อบุญเหลือได้กับ
 คนรวยมีเงินมีทอง ญาติสามีมักจะหาวิธีกลั่นแกล้งแม่ทาด้วยวิธีต่าง ๆ นานา บ้างก็เอาน้ำร้อนที่ใช้
 ลวกเข็มฉีดยาเทใส่แม่ทา แม่ทาก็ไม่ร้องไม่บ่นแม้แต่คำเดียว และไม่ยอมปริปากบอกระบายให้ใคร
 รับรู้แม้กระทั่งพ่อบุญเหลือ เพราะเกรงว่าจะทำให้พี่น้องทะเลาะกัน ต่อมาบริเวณที่ถูกน้ำร้อนลวก
 บวมขึ้นมา คนจึงค่อยรู้ บ้างก็ถูกกลั่นแกล้งให้ได้รับทุกข์ทรมานทั้งร่างกายและจิตใจ ถูกญาติสามี
 เอายาเบื่อ ยาขม ยาเมา ต้มเครื่องบ้ำใส่กระดูกน้ำให้ดื่ม แม่ทาดื่มโดยที่ไม่รู้ว่าในกระดูกนั้นมียาพิษ
 อยู่ในนั้น เมื่อดื่มน้ำเข้าไปก็ทำให้ประสาททำงานบกพร่องเกิดอาการไม่ปกติทางกาย สลึมสลือ
 คล้ายคนเป็นบ้าเป็นใบ้ จนกระทั่งพิษได้ทุเลาลง ก็เนื่องด้วยการขับถ่ายระบายออกมา เขาก็นำมา
 เล่าสู่กันฟัง “เออ อีนี่มันเก่งดีเหมือนกัน เลือดลมมันดี มันกินต้มบักเครื่องบ้ำ ไม่ได้เป็นบ้าเลย”

แม่ทาก็เลยมารู้ตัวว่า ญาติสามีแอบเอายาเบื่อให้ดื่ม เพราะขณะที่ดื่มนั้นก็ไม่ทราบ ได้แต่
 กลืนคล้ายใบเตย การอยู่ร่วมชายคากับญาติสามีก็มีแต่ความทุกข์ใจต่าง ๆ ถูกกลั่นแกล้งต่าง ๆ
 นานา แต่ดีที่ที่ สามีก็คือพ่อบุญเหลือและแม่ทามีความเข้าใจอกเข้าใจกัน เรื่องที่ทำให้เกิดการ
 ทะเลาะบาดหมางใจกัน ทำลายน้ำใจกันนั้น ไม่มีแม้แต่น้อย จนแม่ทาให้กำเนิดบุตรด้วยกัน ๕ คน
 เป็นชาย ๒ คน หญิง ๓ คน

๑. นางสาวสยาม ฤกษ์ยาม (ปัจจุบันเป็นรองนายก อบต.ดู่ก้อ)
๒. นางสมาน ฤกษ์ยาม (แม่บ้าน)
๓. นายสมร ฤกษ์ยาม (รับราชการเป็นตำรวจ)
๔. นางโสภา ฤกษ์ยาม (แม่บ้าน)
๕. นายสมรศ ฤกษ์ยาม (รับราชการเป็นครู)

ถึงแม้กระนั้นก็ยังมิวายที่ต้องถูกกลั่นแกล้งจากญาติสามีให้ได้รับความทุกข์ใจต่าง ๆ นานา อย่างเช่นเวลาแม่ทานผ้าอ้อมลูกที่จะซักแชไว้ในกะละมัง ก็ถูกญาติสามีนำไปสาดทิ้งติดอยู่ตามต้นกล้วยตามต้นไม้ใบไม้ต่าง ๆ แม่ทาก็ตามไปเก็บมาล้างของเครื่องใช้ต่าง ๆ เขารังเกียจไม่ยอมให้ใช้ร่วม เสื้อผ้าวางอยู่ที่ญาติสามีเทน้ำล้างจานใส่กระเด็นเข้าอยู่ที่ลูกน้อยนอน บนหัวแม่ทาก็เต็มไปด้วยเศษอาหารกระดูกไก่ติดตามหัวตามร่างกายเต็มไปด้วยหมด

เมื่ออยู่ร่วมกับญาติสามีมีความทุกข์ใจเป็นล้นพ้นอย่างนี้แล้วจึงก่อให้เกิดความตรอมใจ ข้าวก็กินไม่ได้ น้ำก็ไม่ค่อยจะกิน เป็นเช่นนี้จนนานวันเข้าร่างกายก็ค่อยๆ ผอมลงทีละนิด ๆ แข็งขาแขนก็อ่อนแรงไม่มีเรี่ยวมีแรงพอจะช่วยเหลือตนเองได้ ขาแขนก็เล็กนิดเดียว ผอมจนเนื้อหนังติดกระดูก จะลุกเดินไปไหนก็ไปไม่ได้ด้วยตนเอง สามีคู่ทุกข์คู่ยากผู้มีน้ำใจประเสริฐก็คือพ่อบุญเหลือก็พยายามนำยาชนิดต่าง ๆ มารักษา แต่ก็ไม่ได้ดีขึ้น จะรักษาทางกายด้วยวิธีใด ๆ ก็ไม่ได้ดีขึ้น เพราะไม่ได้ป่วยโรคภัยไข้เจ็บอะไรเป็นเพียงอาการของโรคป่วยใจ ภายในจิตใจอันเด็ดเดี่ยวประจักษ์ของแม่ทานั้นตั้งใจเพียงอย่างเดียวว่าจะกลั่นใจตายให้ได้ อยากให้ตัวเองตายเพราะคิดว่าญาติสามีจะได้พากันอยู่สุขสบาย พอนานวันเข้าจากที่ข้าวปลาอาหารก็กินไม่ค่อยได้พอจะกลืนข้าวลงสู่กระเพาะอาหาร ปรากฏว่าข้าวนั้นก็กระเดียดออกคือ กระเพาะอาหารไม่ยอมรับอาหารแม้แต่น้ำก็ไม่ค่อยจะดื่มจนกระทั่งวันหนึ่งแม่ทาได้กดลูกน้อยสองคนไว้ในอ้อมแขนแล้วรำพึงในใจว่า "ถ้าเราจะตายก็จะกดลูกตายคามือเลย" ด้วยหวังว่าลูกก็จะให้ตายไปด้วยเลย เพราะเกรงว่าพวกญาติสามีจะรังเกียจลูกของตน แต่ก็เป็นด้วยบุญ ใจไม่ขาดสักทีกลั่นใจจะให้ตายก็ไม่ตาย ใครผ่านมาเห็นแม่ทาอุ้มลูกน้อยอยู่ในลักษณะนี้ก็พูดเป็นเสียงเดียวกันว่า "กลัวผีมันมาหลอก" แม่ทาดกอยู่ในสภาพที่มีแต่ทรงกับทรุดจนไม่สามารถไปไหนได้ด้วยตนเอง ได้แต่เพียงนอนเฉยๆ แต่พ่อบุญเหลือก็ได้หาทอดทิ้งไม่ได้อุ้มแม่ทาไปอาบน้ำชำระร่างกายให้ ซึ่งก่อนหน้านั้นพ่อบุญเหลือก็พาตัวแม่ทาไปทำการรักษายังสถานที่หมอเก่ง ๆ จนทั่วแล้วแต่อาการก็ยังไม่ดีขึ้นจนหมดทางรักษา ไม่ว่าจะเป็นหมอแผนโบราณ หมอผี หมอพระ พระหมอ แม่ทาก็ได้หวนในใจที่จะต้องถูกรักษาตามวิธีการต่าง ๆ ของหมอแต่ละประเภท เมื่อร่างกายอ่อนแอไม่กำเริบจิตใจก็มั่นคงเด็ดเดี่ยว แม่ทาก็เริ่มจะเห็นพวกภูตผีวิญญาณต่าง ๆ ทางจิตที่ผู้อื่นไม่เห็นด้วยตาเปล่า

ต่อมาพอบุญเหลือนำตัวแม่ทาไปรักษากับหมอพระรูปหนึ่ง ชาวบ้านแถบนั้นเล่าลือกันว่าท่านนั้นเก่งกาจนักเก่งกาจหนา สามารถทำให้เลือดลมต่าง ๆ ของคนเดินปกติก็เห็นผลหลายราย พระรูปนั้นก็ได้สันนิษฐานว่าแม่ทานี้ถูกพวกผีวิญญูณเข้าสิง แม่ทาตอบออกไปว่า "ไม่ใช่ผีเข้านะอาจารย์ เพราะว่าป่วยใจ ให้อาจารย์นี้ใช้จิตมาดูซิว่าดิฉันป่วยใจจะแก้ด้วยวิธีใด?" ป่วยใจที่ถูกญาติสามีพากันรังเกียจอาการป่วยใจเลยกำเร็บออกทางกายจะกินจะดื่มน้ำก็ไม่ได้ พระรูปนั้นก็บอกว่า "ไม่ใช่หรอกมันถูกผีไร้ผีนาสิง" แม่ทาตอบว่า "นาอยู่ไหน นามันไม่มีผี" พระรูปนั้นก็ถามว่า "เจ้าคือรู้หรือนา เจ้าผีไม่มี" แม่ทาตอบ "มีอยู่แม่ตาแฮก แต่ว่าผีที่จะมาทำลวงเกินในร่างกายนี้ไม่มีหรอกอาจารย์" พระรูปนั้นก็แย้งว่า "เจ้ารู้ได้ไง เจ้าเถียงเรา ผีนะนี่" แม่ทาก็แย้งกลับว่า "มันไม่ใช่ผีแต่เป็นจิตใจพูดจริง ๆ อาจารย์" แม่ทาเองถึงจะถูกนำไปรักษากับหมอพระที่เก่งทางไสยศาสตร์ก็ได้วิตกกังเพราะรู้ตนเองดีว่าไม่ได้ล้มป่วยเป็นเลือดคั่งหรือเบลอสติใด ๆ แม่ทาจะเป็นประสาทแม่ทาก็จะรู้ตนเองว่าจะมีอาการปวดศีรษะ แต่นี้ไม่ได้เป็นอะไรเป็นเพราะป่วยใจอย่างเดียว พระรูปนั้นจึงได้ไปนำมิดดาบออกมา แล้วเงื้อมมือจะฟันลงพร้อมพูดดุเสียงดังว่า "ผีนะนี่" แม่ทาจึงร้องบอก "โ้ย ! จะมาฟันอย่างไร ไม่ใช่ผี" พระรูปนี้ตั้งใจจะนำมาฆ่าเพราะคิดว่าในกายของแม่ทามีผีสิง แม่ทาจึงร้องตอบว่า "มันฟันไม่ถูกผีหรอกท่านอาจารย์ ฟันผีแต่ถูกดิฉัน ถ้ามีผีจริงข้าฉันจะจับคอมันเลย" พระรูปนั้นก็บอกว่า "ทำอย่างไรเจ้าจึงจะจับได้ละ แม่ออกผีออกเจ้าก็ไม่เห็น" แม่ทาร้องบอก "เห็นอย่างไรก็ต้องเห็น คนจะตายแล้วก็ต้องเห็นหมดทุกผี" แม่ทาเล่าถึงประสบการณ์ชีวิตของท่านเพิ่มเติมว่า "มันใช่อยู่นะ คนที่กำลังจะตายมันจะเห็นหมดทุกผี (วิญญูณ) เห็นทุกอย่าง แต่ว่าเขาไม่มาเอา (ชีวิต) เรา คือจะมีผู้ให้ (ยมทูต) ให้มาดูให้ไปรับเอาดวงวิญญูณผู้นั้นผู้นี้มา วิญญูณก็จะพากันมาดู แล้วเมื่อยังไม่ถึงที่ตายเขาก็จะพากันกลับ วิญญูณเขาเข้ามาบอก" ในขณะนั้นแม่ทาก็ได้พูดกับผีวิญญูณต่าง ๆ ตลอดในช่วงที่ป่วยใจ ร่างกายผ่านผอม หนึ่งติดกระดูก แต่ว่าพระรูปนั้นเข้าใจว่าแม่ทาถูกผีเข้าแล้ว ได้ไปนำด้ายมาผูกแขนถ่วงแม่ทาเพื่อท่านจะดี แม่ทาจึงร้องบอกว่า "ผูกก็ผูกได้อาจารย์ แต่ขอว่าแต่อาจารย์อย่ามาตีฉันได้อ ถ้าตีมันจะเป็นประสาท นี่จะทำอย่างไรหากเลือดตกยางออก จะอยู่ยากนะอาจารย์" พระรูปนั้นก็ไม่ได้ลงมืออะไรต่อแม่ทา แม่ทาก็กลับบ้าน แต่อาการของแม่ทาก็ยังไม่ดีขึ้นถูกนำไปรักษายังสถานที่ต่าง ๆ ตลอดช่วงเวลา ๑ ปี อาการต่างๆก็ยังไม่ดีขึ้น บางครั้งก็ถูกนำไปรักษาไว้ที่วัด แม่ทาก็อยู่วัด พักในวัด นอนกินนอนแบบนั้น ๆ พอบุญเหลือเห็นว่าอาการของภรรยาไม่ดีขึ้นจึงได้นำตัวกลับมารักษาที่บ้านมานอนอยู่ที่บ้าน สามีนำอาหารข้าวต้มมาใส่ปากให้กินก็กินไม่ได้ กินไม่ลง ขณะที่ป่วยใจญาติสามีก็จะมาพูดจาถากถางอยู่ตลอดเวลา จนในวันหนึ่งขณะที่แม่ทานอนหายใจรวยรินอยู่นั้น ก็ได้ฝันเห็นหลวงปู่ท่านต่าง ๆ บางท่านเดินบิณฑบาตมาหา ซึ่งถามดูจิตในฝันก็รู้ว่าเป็นหลวงปู่รูปนั้น ๆ แล้วแม่ทาจึงรู้ตัว

รำพึงกับตัวเองว่า "เราจะตายจริง ๆ หรือ ถ้าเราจะตายนี้เป็นอะไรก็ช่าง แม้แต่พวกเทพพรหมก็ตาม ผู้อยู่สูงอยู่ต่ำอยู่เบื้องบนที่ใดก็ตาม ถึงแม้ว่าดิฉันจะตายจริง ๆ ก็ขออย่าให้ลูกดิฉันหนีไปไกลเด้อ จะเอาลูกดิฉันตายด้วยกัน" ด้วยความวิตกของแม่ทาในสมัยนั้นว่า ถึงสามียังอยู่ก็จริงแต่กลัวเขาจะเลี้ยงลูกๆ ที่ยังเล็กๆ ไม่ได้สมบูรณ์ ถ้าเขาไปมีภรรยาใหม่เขาจะไม่รักลูก นอนรำพึงอยู่อย่างนี้เพียงลำพังคนเดียว ขณะนั้นเองสติทุกอย่างของสภาวะจิตของแม่ทายังสมบูรณ์ปกติทุกอย่าง ยกเว้นอาการป่วยทุกข์ทรมานใจแล้วแสดงออกมาทางกายขณะนั้นเองได้มีเทวดาจำนวน๖ตนได้พากันเดินเข้ามาหาแม่ทาในนิมิตอุคคหิมิต คือ เมื่อนักภาวนาเจริญภาวนาไปจนจิตสงบ บ้างจะเห็นรูปบุคคลภายนอกเดินมาหรือผ่านมาให้เห็น อาจจะเป็นวิญญาณชั้นภูมิต่าง ๆ หรือพ่อแม่ครูบาอาจารย์รูปใดรูปหนึ่งมาบ้างน้อยบ้าง บ้างก็จะเห็นวัตถุสิ่งของต่าง ๆ ปรากฏต่อหน้าปฐภาคนิมิต คือ การปรากฏนิมิตภาพ บุคคลวัตถุต่างๆ มาปรากฏอยู่เฉพาะหน้าหรือตายลงเฉพาะหน้า เราจะกำหนดให้ภาพนั้นไกลหรือใกล้ก็ได้ศุภนิมิต คือ พอจิตรวมลงก็จะมองเห็นร่างกายของคนตายกลายเป็นศพเน่าเปื่อยสลายไปหมดหากจะถามว่านิมิตกับฝันขณะนอนหลับแตกต่างกันอย่างไร "นิมิตในภาวนามันชัดจิตหรือรวมลง สติมีอยู่รู้ที่ใจ จิตสตรูลงไปก็จะมองเห็นภาพต่าง ๆ รูปต่าง ๆ แต่ในสิ่งที่จิตรู้เห็นนั้นยังมีสติ (ความระลึกตัว) อยู่ แต่ภาพที่เห็นขณะนอนหลับฝัน (เพราะขาดสติ) ไม่มีสติรู้ตัว..."เทวดาเหล่านั้นเป็นเทวดาเพศหญิงสวมเสื้อแขนกระบอกมีผ้าสไบเฉียงทั้ง ๒ ข้างทับไหล่ สีเสื้อเป็นสีทองคล้ายสีไข่ไก่ เนื้อผ้าสีมุก นุ่งผ้าเป็นคล้ายชุดไทยสมัยรัตนโกสินทร์ ตอนกลาง สวมประดับตกแต่งด้วยเครื่องประดับสวยงามแพรวพราว เทวดาเหล่านั้นได้เข้ามาสั่งบอกแม่ทาขณะที่กำลังนอนอยู่อย่างมีสติ "เจ้าบ่ตายหรอก" แม่ทารู้เห็นเช่นนั้นจึงร้องบอกเหล่าเทวดา "อ๋อ พวกท่านอยู่ชั้นสูงแท้ ๆ จะมาพูดอะไรกับดิฉันอย่างนี้ ไม่เหม็นฉุนเหม็นสาบหรือไม่เหม็นคาวหรือ เทวดาตอบ "ไม่หรอก เห็นแล้วก็น่าสงสารในชาติกำเนิด พวกข้า่น้อยอยู่นั้น (เมืองสวรรค์) ก็มีไข้ว่าจะได้อยู่เฉย ๆ นะ เอาใจช่วยอยู่นะ" ในเวลาช่วงนั้นเหมือนคนใกล้ตายหายใจจวนวิน แม่ทาเรียนบอกเทวดาด้วยความอ่อนน้อมประจักษ์ "โอยอย่ามาเอาใจช่วยดิฉันเลย ดิฉันก็เพียงเท่านั้น จะรับอะไรได้จากของผู้มีบุญ พวกนางฟ้าท่านก็แบบสุขสบาย ไม่เฒ่าไม่แก่ก็อย่ามายุ่งกับข้า่น้อยเลย"ขณะที่กำลังสนทนากัน จิตที่มีสติคอยคุมก็รู้ตัวว่าในจิตว่าสนทนากับเทวดา แต่ไม่ทราบมาจากสวรรค์ชั้นใดเทวดานั้นจึงได้บอกให้แม่ทาได้รู้ว่า "เอาอย่างนี้นะ ต่อไปจะให้แม่ชีมาคุยด้วย เจ้าต้องเอาแม่ชีเป็นอย่างนะ" แม่ทารับทราบแล้วจึงถามออกไปว่า "จะเป็นไปได้หรือแม่ชีจะมาจากไหน" เทวดาเหล่านั้นจึงได้รับพูดตอบท "เอาอย่างนี้นะ ต่อไปจะให้แม่ชีมาคุยด้วย เจ้าต้องเอาแม่ชีเป็นอย่างนะ" แม่ทารับทราบแล้วจึงถามออกไปว่า "จะเป็นไปได้หรือแม่ชีจะมาจากไหน" เทวดาเหล่านั้นจึงได้รับพูดตอบท "เอาอย่างนี้ท่านก็พอนะ เพราะเวลาของพวกเราสั้น มีเวลา

จำกัด" เทวดาทั้ง ๖ ตนนั้นซึ่งนั่งกันอย่างเป็นระเบียบเรียบร้อยเป็นแถวก็ได้ลุกขึ้นพร้อมกับบอกกล่าวว่า "เฮ้อกลับละ" แล้วเหล่าเทวดานั้นต่างก็พากันโบกมือให้แม่ทาเป็นการให้กำลังใจ แม่ทาเห็นรูปกายนี้มือของเทวดามีความสวยงามดุจพระจันทร์วันเพ็ญก็ไม่กล้ายกมือโบกตอบเทวดา ก็ได้แต่เพียงร้องบอกเทวดาไปว่า "ไปได้ดีอ ไปดีมีชัย ผู้อยู่ก็มีโชค ถ้าบุญผลานิสงส์มีเราจึงมาพบกันใหม่นะ" เทวดาก็ร้องตอบ "โอ้ เจ้าก็มีโอกาสพูดอยู่นะ หายใจดีอยู่ ถ้าหายใจอยู่ให้เป็นหัวใจเป็นวันเป็นความดีอ ให้หัวใจเข้มแข็งมีกำลังกาย เราคงไม่ได้เห็นกันอีกหรอกนะ เจ้าคอยเล่ากับแม่ชีเด้อไปละ" เมื่อแม่ทาได้ทราบเหตุการณ์เช่นนี้ ก็ได้รำพึงกับตนเองเรานี้ใกล้จะตายแล้วหรือถึงได้มีผู้มาเรียกมาถามด้วย คุยกันได้" แม่ชีนารีมาสอนให้ฝึกสติ พุท-โธ แม่ทาเมื่อเห็นดังนั้นก็วิตกเกิดความกลัวตายขึ้น จึงได้เรียกลูกเข้ามาใกล้ ๆ แล้วร้องบอกว่า "อย่าไปเล่นไกลนะ" ดังนั้นลูกที่ยังเด็กเล็กก็มานอนข้างๆแม่ทา นอนเล่นหนุนตักคลอเคลียอยู่กับแม่ทา แล้วแม่ทาก็ได้เห็นแม่ชีรูปหนึ่งหน้ามนใสมาปรากฏรูปกายให้เห็นอย่างเด่นชัดในนิมิต แม่ทาก็ได้พูดสนทนากับแม่ชีผู้นั้นก็แนะนำชื่อ "แม่ชีอแม่ชีนารีเด้อ" แม่ทาจึงถามแม่ชีต่อไป "คุณแม่อยู่วัดไหนคะ" แม่ชีนารี "โอ้ แม่ก็อยู่วัดสุทธาวาสนั่นแหละลูก ลูกจะนอนทำไป เอาพุทโธไม่ดีหรือลูกหล่า (หมายถึงสรรพนามผู้ใหญ่เรียกผู้น้อยลูกหล่าคือลูกคนสุดท้าย) จิตใจจะได้ดีขึ้น แม่ก็หายจากโรคร้ายก็จากตัวนี้แหละ" ลูกถามต่อ "แม่ ๆ ตะกี้พูดอะไร?" แม่ทาลืมตาตอบลูก "แม่ไปได้ฝันนะยังมีสติรู้ตัวอยู่" ลูกถามต่อ "แม่ ๆ ตะกี้พูดอะไร?" แม่ทาก็ตอบลูกออกไปว่า "พูดอะไรก็ได้พูดกับท่านก่อน" ลูกก็ได้ออกไปเล่นอยู่ไกล ๆ ออกไป แม่ชีนารีจึงถามต่อว่า "เจ้าเป็นอะไรละจึงมานอน" แม่ทาตอบ "โอย ! ไปไหนก็ไม่ได้ป่วยใจ" แม่ชีนารีก็บอกว่า "โง่ ! ป่วยใจมันไม่ยากนะลูกหล่า มันไม่ยากหรอกแม่ก็เคยป่วยใจนะ" แม่ทาก็ถามว่า "ป่วยใจทำอะไรคุณแม่ มันทำไมป่วยหลายแท้" แม่ชีนารีก็ตอบให้กำลังใจว่า "ไม่ตายยังไรลูกก็ไม่ตาย" แม่ทาตอบ "โอย ! คุณแม่ถ้าลูกไม่ตายบุญผลานิสงส์มากนะ" แม่ชีนารี "แม่ไม่ให้เจ้าตาย แม่จะให้เจ้านี้เหยียบฟ้าได้ เหยียบดินได้" แม่ทาร้องทัก "โอย ! คุณแม่อย่ามาพูดสูงเช่นนั้นฟ้าก็เป็นฟ้า ดินก็เป็นดิน ดินเราก็คงไต่ตลอดแต่ฟ้าเราจะไต่ไม่ได้" แม่ชีแย้ง "ไต่ได้นะลูก ต้องไต่ได้นะ แม้แต่แม่ยังไต่ได้ลูกก็ต้องไต่ได้" แม่ทาร้องตอบ "ไม่ใช่หรอกคุณแม่เอ๊ย คุณแม่มีอะไรจะสอนดิฉันก็สอนมาซะ ถ้าความที่จะไปไต่ฟ้านี้มันไต่ไม่ได้หรอก" แม่ชีนารี "ลูกหล่าเอาอย่างนี้ซะ ให้เจ้าเอาพุท-โธไปจนกว่าจะครบ ๗ ปี เพราะว่านามชิน(บุญกุศลวาสนา) ของเจ้านี้มีเวลาอีก ๗ ปี" แม่ทารับคำแนะนำจากแม่ชีนารีแต่ก็คิดถึงอายุขัยของตนว่าในอีก ๗ ปีต้องตายแน่นอน ต่อมาแม่ทาจึงได้สั่งเสียเพื่อนบ้านว่า "ภายใน ๗ ปีนี้ถ้าเราตายนี้เอาเชือกผูกคอไล่ลากไปเลยนะ ไม่ต้องหามมันเพราะมันไม่มีพี่น้องตายแล้วให้นำไปที่หวนอาอย่าไปเรียกหาใคร ถ้าจะฝังก็ฝังถ้าไม่ฝังก็เอาพินไปเผา แต่ว่าห้ามหาม (ศพ) เป็นเด็ดขาด" เหตุที่กล่าวเช่นนั้นด้วยกลัวเขาจะรังเกียจตัวเอง

เพื่อนบ้านก็ร้องบอก "โอ๊ย ! ถ้าเป็นอะไรพวกข่อยจะจัดการเอาดอก" หลังจากสั่งเสียเพื่อนบ้านแล้ว แม่ทาก็นึกถึงคำของแม่ชีนารีที่มามอบทางนิมิต "ท่านมามอบเราเช่นนี้แล้วจะทำอย่างไรดีละ ไม่ได้ละต้องเอาคำของแม่ชีนารีที่มามอบทางนิมิต" "ท่านมามอบเราเช่นนี้แล้วจะทำอย่างไรดีละ ไม่ได้ละต้องเอาคำของแม่ชีนารีมาใช้ ท่านมามอบเราก็ไม่ได้วิ่งทำ ไม่ได้ตากฝนทำ เราทำอยู่ที่บ้านเป็นอย่างไร? ทำไมเราจะทำไม่ได้" ดังนั้นแม่ทาก็ได้น้อมนำเอาคำบริการม พุท-โร มาภาวนานอนอยู่เฉยๆ สถิติระลึกอยู่กับ พุท-โร นิ่งก็มีสติอยู่กับ พุท-โร ข้าวอาหารก็ยังกินไม่ได้แต่ก็มีเพียงคำว่า พุท-โร เพียงอย่างเดียวเอาจิตจดจ่อเพียงอย่างเดียวมีสติอยู่ที่ พุท-โร ผีก็สติจิตอยู่ในองค์บริการม อย่างนี้มาได้ ๒ วันเพราะมั่นใจในคุณวิเศษของคำว่า พุท-โร ต้องมีแน่นอน เช้าวันนั้นได้มีแม่ชีรูปหนึ่งชื่อแม่ชีไสมาจากวัดถ้ำกลองเพล จ.หนองบัวลำภู มาเห็นสภาพที่แม่ทานอนซมคล้ายคนใกล้จะตายก็มาพูดให้กำลังใจแล้วแนะนำให้แม่ทาฝึกสติโดยเอาคำบริการม พุท-โร เป็นสติ ก็ยังทำให้แม่ทาเกิดความเชื่อมั่นว่าคำว่า พุท-โร นี้ต้องดีต้องวิเศษแน่นอนแม่ชีไสถึงได้แนะนำตรงกับที่ได้รับคำแนะนำทางนิมิตจากแม่ชีนารี มั่นใจในคำแนะนำเช่นนี้เพราะต้องดีแน่ๆ ท่านคงไม่แนะนำสิ่งที่ไม่ดีให้ตนแน่ พุท-โร นี้ต้องดีแท้แน่นอนอยู่ก็มีสติ อยู่กับ พุท-โร นิ่งอยู่ก็ฝึก พุท-โร ไปอย่างนี้ตลอดเพียงลำดับผู้เดียว ฝึกนานวันต่อมาแม่ทาก็คิดอยากจะดื่มน้ำ สามัคคือพ่อบุญเหลือก็ได้ไปตักน้ำมาให้ดื่ม พอแม่ทาดื่มน้ำลงสู่ลำคอปรากฏว่าน้ำก็ไหลลื่นลงไปสู่กระเพาะโดยไม่กระฉอกออกมาเหมือนครั้งก่อน ๆ แม่ทานึกในใจ "โอ๊ย ภูกลื่นน้ำลายได้แล้ว ชะตาเรายังไม่ถึงที่ตายหรือเปล่าหนอ? แต่ว่าท่านแม่ชีนารีท่านว่า ๗ ปีนี้เราต้องตาย ถ้าจะตายก็ขอให้รู้จักรักกับ พุท-โร เสียก่อน" แม่ทาก็มุ่งมั่นจิตเพียงอย่างเดียวกับคำว่า พุท-โร ๆ ๆ อยู่ตลอดเวลาโดยไม่ยอมให้ขาดสติด้วยความรักสงเคราะห์ต่อผู้เป็นภรรยาของพ่อบุญเหลือ ไม่ทอดทิ้งยามทุกข์ยามยากไม่ว่าจะไปไหนก็จะพาแม่ทาไปด้วย ครั้งหนึ่งพ่อบุญเหลือได้อุ้มแม่ทาไปนั่งบนแผ่นไม้เพื่อนั่งขับถ่ายปลดทุกข์สมัยนั้นส้วมหลุมดังเช่นในปัจจุบันก็ยังมี มีแต่ส้วมหลุมที่ขุดดินลึกลงไปแล้วนำไม้ไปวางพาดแล้วก็นั่งปลดทุกข์ลงในหลุม ในขณะนั้นแม่ทาก็ยังไม่สามารถช่วยเหลือตนเองได้ เดินก็ยังไม่ไหว ได้แต่นั่งภาวนา พุท-โร พ่อบุญเหลือก็อุ้มแม่ทาไปปลดทุกข์ในระหว่างรอแม่ทา พ่อบุญเหลือก็ออกไปทอดแหหาปลาจนเพลินกับการหาปลา จนลืมเวลาไปว่าภรรยาของตนนั่งปลดทุกข์อยู่ แม่ทานั่งอดทนอยู่อย่างนั้น หลังจากปลดทุกข์ขับถ่ายแล้วเพราะเดินไปไหนไม่ได้ นิ่งฝึกสติอยู่กับ พุท-โร ตลอดอารมณ์ กลางแดดที่ร้อนจัดในเวลากลางวัน นิ่งอยู่อย่างนั้นเป็นเวลาเกือบครึ่งวัน เมื่อพ่อบุญเหลือนึกได้จึงได้รีบกลับมาอุ้มเอาภรรยาคลับบ้าน ตลอดเวลาที่นั่งกลางแดดเปรี้ยง ๆ แม่ทาก็มียอมบิปรากบ่นอะไรสักคำ นิ่งสู้ด้วยขันตินิ่งอยู่อย่างนั้น เมื่อแม่ทาได้ฝึกสติอยู่กับ พุท-โร อาการป่วยใจก็เริ่มดีขึ้น อาการทางกายก็ดีขึ้นตามไปด้วย พอที่จะมีเรี่ยวแรงที่จะพยุงตัว สามารถ

ช่วยตัวเองได้ เริ่มขยับตัวได้ ต่อมาพ่อบุญเหลือมีธุระที่จะต้องไปที่กรุงเทพ ๑ คืน จึงได้ฝากให้หลานมาช่วยดูแลแทนหลังจากที่พ่อบุญเหลือกลับมาบ้านก็ได้มาเล่าให้แม่ทาฟังว่า "ขอยไปอยู่นั่นก็ได้ฉันว่าแม่ชีมาบอกว่าเมียมึงไม่ตายหรอกนะลูกเอ๊ย" แม่ทาได้ฟังความจากสามีก็ไม่กล้าเล่าเรื่องที่แม่ชีมาหาเช่นกัน เพราะรู้ว่าเป็นแม่ชีผู้เดียวกันกับที่ได้มาแนะนำให้ฝึกสติอยู่กับ พุท-โธ แม่ทาได้แต่นิ่งเฉย พ่อบุญเหลือจึงได้ถามแม่ทาว่า "เจ้าทำอะไร ทำไมเจ้าไม่ผอมเหมือนเมื่อก่อน ทำไมสีผิวดูสดใสนั่น" แม่ทาจะเล่าถึงเหตุผลก็ไม่กล้าบอกสามีว่าแม่ชีมาบอกมาให้เอา พุท-โธ ก็กลัวว่าสามีจะว่าเป็นประสาทกลัวว่าจะถูกตำหนิว่าเป็นพวกภูตผีวิญญานมาหา ไม่ใช่แม่ชีมาหา เมื่อแม่ทาฝึกสติอยู่กับ พุท-โธ ได้ ๓ เดือน ก็เกิดความอยากเดินจึงบอกกับสามีว่า "พอไปเอาเชือกมาชิงกับต้นเสาให้หน่อย ขอยไม่ให้เจ้าจับหรือขอยจะเดินเอง" พ่อบุญเหลือจึงได้ไปหาซื้อเชือกมาแล้วนำมาซึ่งรอบเอว บ้านแม่ทาก็ค่อยๆ พุงกายเดินจับเชือกไปแต่ก็เซไปเซมา ใครผ่านมาเห็นก็ถามว่า "อ้าว ! ทำไมเจ้าเดินได้ เจ้ากินยาอะไร? ถึงได้เดินได้" แม่ทาก็ไม่กล้าบอกเขาว่ามี พุท-โธ เป็นยาดี "ไม่มียากินแล้วแต่มันจะตายแล้วแต่มันจะเป็นตายวันไหนก็ดีไม่ตายก็ดี" เมื่อแม่ทาได้ฝึกเดินอยู่ประมาณ ๒ อาทิตย์ ร่างกายก็แข็งแรงมีเรี่ยวมีแรงดีขึ้น จิตใจก็ไม่ได้หวั่นไหวอะไรเหมือนดังว่าใจนั้นได้ถูกเปลี่ยนเป็นใจใหม่ที่หนักแน่นมั่นคงมาแทนที่ ลูกๆ ก็เริ่มโต เมื่อพอที่จะมีเรี่ยวแรงก็มาทำงานช่วยสามี ทำไร่ทำนา เลี้ยงควาย ชักผ้า เผลอาน ทำกับข้าว ปลูกผัก งานบ้านสารพัดอย่างชนิดที่ไม่รู้จักเหน็ดเหนื่อยเดินไปนาก็ท้อง พุท-โธ ไปตลอดทาง พอหว่านข้าวก็มีสติของ พุท-โธ ในใจจนเสร็จ เดินกลับบ้านก็ท้อง พุท-โธ ๆ ๆ ๆ ตลอด ไม่ว่าจะทำกิจการงานใดก็แล้วแต่ก็ไม่ลืมสติอยู่กับ พุท-โธ เป็นอารมณ์อยู่ทุกขณะจิตรู้ลมหายใจเข้าออก หายใจก็อยู่กับ พุท-โธ ทุกอิริยาบถจิตก็ไม่ส่งสายออกไป นอกจากอารมณ์ พุท-โธ อยู่อย่างนั้นยกเว้นเพียงแต่เวลานอนเท่านั้นที่ขาดสติอยู่กับ พุท-โธ เมื่อตื่นมารู้สึกตัวสติก็อยู่กับ พุท-โธ หมั่นเพียรด้วยความมีสติอยู่กับ พุท-โธ ของแม่ทานี้ปฏิบัติอย่างเอาจริงเอาจัง เอาเพียงจิตเป็นหนึ่งเดียวเท่านั้นกับคำว่า พุท-โธ ความรู้ใด ๆ ด้านธรรมะก็ไม่รู้เพราะอ่านหนังสือไม่ได้เขียนไม่ได้ มีสติรู้อยู่เพียงอย่างเดียวขณะหายใจเข้า-พุท หายใจออก-โธ อยู่ในอารมณ์เดียวกับจิตเพียงอย่างเดียวพ่อแม่ครูบาอาจารย์เคยอบรมสั่งสอนว่า ไม่มีแรงอันใดเท่าแรงของกฎแห่งกรรมและการที่จะชดใช้กรรมที่ติดนั้นให้นั่งภาวนาชดใช้กรรม จึงจะถึงเจ้ากรรมนายเวรอุทิศให้ถึงจะง่ายจึงตั้งจิตใจอย่างแน่วแน่เอาจริงเอาจังต่อการปฏิบัติธรรมเมื่อมีสิ่งมากระทบให้คิดปลง อีกอย่างจึงน้อมเอาธรรมที่ได้รับฟังจากครูบาอาจารย์ที่เคยได้รับปฏิบัติอย่างเอาจริงเอาจังในการกำหนดจิตจะต้องมีเจตจำนงแน่วแน่ในอันที่จะเจริญจิตให้อยู่ในสภาวะที่ต้องการเจตจำนงคือตัวศีล การบริกรรม พุทโธ เปล่า ๆ โดยไร้เจตจำนงจะไม่เกิดประโยชน์อันใดเลย กลับจะเป็นเครื่องบั่นทอนความเพียรทำลายกำลังใจในคราวเจริญจิตครั้ง

ต่อไป ๆ ถ้าเจตจำนงมั่นคง การเจริญจิตจะปรากฏผลทุกครั้งไม่มากก็น้อยอย่างแน่นอน เจตจำนงต้องตั้งอยู่ไม่ลดละ เปรียบได้ดังบุรุษผู้หนึ่งจดวงสายตาอยู่ที่คมดาบที่เข้าศึกเงื้อง่าขึ้นสุดแขนพร้อมที่จะฟันลงมา บุรุษผู้นั้นจดวงคอยที่อยู่ว่าคมดาบนั่นฟาดลงมา ตนจะหลดหนีประการใดจึงจะพ้นอันตราย เจตจำนงต้องแน่วแน่จึงจะยังสมาธิให้เกิดขึ้นได้ แม้เช่นนั้นอย่าทำให้เสียเวลาเลย จะบั่นทอนความศรัทธาของตนเองเสียเปล่า เมื่อจิตค่อย ๆ หยั่งลงสู่ความสงบทีละน้อย ๆ อาการที่จิตแล่นไปสู่ความสงบทีละน้อย ๆ อาการที่จิตแล่นไปสู่อารมณ์ภายนอกก็ค่อยลดความรุนแรงลง ถึงไปก็ไปประเดี๋ยวประด๋าวก็รู้สึกตัวได้เร็ว ถึงตอนนั้นคำบริกรรม พุท-โธ ก็จะไม่ขาดไปเองเพราะ คำบริกรรมนั้นเป็นอารมณ์หยาบและคำบริกรรมขาดไปแล้ว ไม่ต้องย้อนถอยมาบริกรรมอีก เพียงรักษาจิตไว้ในฐานที่กำหนดเดิมไปเรื่อยๆ (จิตมั่นคง) บริกรรมให้จิตเป็นหนึ่งพึงสังเกตว่าใครบริกรรม พุท-โธ จิตเมื่อสงบแล้วให้จิตจดจ่ออยู่ที่ฐานเดิม เช่นนั้นเมื่อมีอารมณ์อะไรเกิดขึ้นก็ให้ละอารมณ์นั้นทิ้งไป มาดูที่จิตต่อไปอีกไม่ตั้งกังวลใจ พยายามประคับประคองรักษาให้จิตอยู่ในฐานที่ตั้งเสมอ สติคอยกำกับอยู่อย่างเงียบ (รู้อยู่) ไม่ต้องพิจารณากรรมใดๆ ที่เกิดขึ้น เพียงกำหนดรู้แล้วละไปเท่านั้น เป็นไปเช่นนั้นเรื่อย ๆ ก็จะไม่ค่อย ๆ เข้าใจกรรมแห่งจิตได้เองเมื่อแม่ทาได้ฝึกปฏิบัติมาเช่นนี้จวบจนเวลาผ่านไป ๑ ปี ๒ ปี ๓ ปีช่วงที่ย่างเข้าสู่ปีที่ ๔ นี้ แม่ทาก็เริ่มที่จะได้ยินเสียงต่าง ๆ แต่ก็ไม่ใส่ใจ จิตจดจ่ออยู่กับ พุท-โธ เพียงอย่างเดียวในทุกอิริยาบถต่าง ๆ พอฝึกได้ ๔ ปี จิตของแม่ทาก็เริ่มเป็นทิพย์จิตใจสงบส่งกระแสจิตออกไปก็จะเห็นนิมิตต่าง ๆ มากมายคล้ายดั่งกับเรานั่งดูจอทีวีคุณภาพยตร์เป็นฉาก ๆ เข้ามาให้เห็นได้รู้ แม่ทาก็แปลกใจในความอัศจรรย์ของจิต อัศจรรย์ในอำนาจของสติที่มีเป็นหนึ่ง อารมณ์เดียวอยู่กับ พุท-โธ พอฝึกสติย่างเข้าสู่ปีที่ ๕ จิตของแม่ทาก็ยังรู้เห็นในสิ่งเร้นลับต่าง ๆ บ้างก็มีนิมิต (มารจิต) เข้ามาหาปรากฏเป็นรูปกายให้เห็น

พิจารณาสุภณิมิตสู่การพิจารณาภายในเพื่อละสักกายทิฐิ

ต่อมารการปฏิบัติธรรมเจริญสมาธิอยู่กับ พุท-โธ ของแม่ทาย่างเข้าสู่ปีที่ ๗ จิตเริ่มมีพลังบริสุทธิ์ขึ้นไปตามลำดับ จิตสงบเป็นจิตทิพย์ แม่ทาได้นั่งภาวนาก็ได้นิมิตมองไปทางไหนก็มองเห็นแต่คนตายเต็มไปหมด แม่ทาทถามตนเองว่า

“มันเป็นอะไร ทำไมตายเยอะเหมือนกบเหมือนเขียดแท้”

จิตแม่ทาสองเห็นศพที่นอนตายนั้นปรากฏมองเห็นเป็นรูปเป็นร่างกายของแม่ทานอนนิ่งตาย จิตกายของตนได้ใช้ไม้เท้าคืบบริเวณใบหน้าของศพที่ปรากฏศพนั้นก็หันมายิงฟันเห็นแต่ออกมาให้แม่ทาดู

แล้วปรากฏว่าร่างกายนั้นก็ตายลงแล้ว แม่ทาก็ทำการเผาร่างกายของตนเอง ร่างนั้นตายแล้วก็ปรากฏฟื้นขึ้นมาอีกแล้วก็ตายลง แต่แม่ทาก็จัดการเผาร่างกายของตัวเองที่นอนอยู่นั้นจนเป็นกองใหญ่ ปรากฏว่าศพที่เผานั้นมีแต่ร่างของแม่ทาผู้เดียว

หลังจากที่ได้พิจารณาด้วยการมีสติจนมีการแยกแยะรู้จักตัวกิเลสของจิตมาร ได้จิตแม่ทาก็สงบอยู่กับสติ พอเวลาผ่านไปได้ ๒-๓ คืนเข้าสู่คืนที่ ๔ การบำเพ็ญภาวนาเจริญสติควบคุมจิตของแม่ทาก็ได้มีกิเลสเข้ามาก่อวนให้ท้อแท้ของแม่ทาไม่สงบหวาดกลัวและคลายจากความเพียรคลายสติออกจากผู้รู้ที่เฝ้าระวังจิตแท้ของตน แม่ทาภาวนาพิจารณาจิตของตนอยู่นั้นพวกกิเลสมารก็เข้ามาแสดงตนปรากฏเป็นรูปร่างคล้ายแม่ทา มาปรากฏในนิมิต พวกมันพากันยื่นเท้าเอวทำปากส่งเสียง ฮ่วย ด้วยถ้อยคำที่ทำให้หลยจากการปฏิบัติ

ว่าแล้วจิตแม่ทาก็ได้กำหนดดูในกรรมฐาน ๕ คือ พิจารณาผม ขน เล็บ ฟัน หนัง พิจารณาก็ปรากฏว่าสิ่งเหล่านี้หลุดออกมาลงพื้นจนหมด แม่ทาใช้จิตพิจารณาดูก็เห็นเป็นครั้งแรก ก็ดูไม่ได้หวั่นไหว ไม่ตกใจ จิตไม่ถอนไม่หวั่นต่อสิ่งที่ได้ประจักษ์ในกายตน แต่คำว่า หวั่นไหวกลัวของจิตก็มีเป็นธรรมดาของปุถุชนที่ยังมีความรักความอาลัยต่อสังขารร่างกายตน จิตแม่ทาเองจะบอกว่าไม่หวั่นไหวก็คงไม่เชิง แต่หวั่นเพียงนิดเท่าเมล็ดข้าวเท่านั้น สติก็ระลึกรู้ได้ จิตของแม่ทานั้นก็อยู่ตรงกลางของกรรมฐาน ๕ ที่หลุดร่วงออกจากร่างกายลงไปกองอยู่ที่พื้น จิตจะมีความรู้สึกคล้ายดังตัวเองเป็นต้นไม้ ต้นไม้นั้นก็มียาง มีเปลือกไม้หลุดร่วงออกจากต้น จิตของแม่ทาก็ได้พิจารณาเห็นอวัยวะภายนอก (กรรมฐาน ๕) หลุดออกจากร่างกายเนื้อหนังที่หลุดร่วงออกจากกายกองอยู่บนพื้นก็สิ้นระริก ๆ จิตแม่ทาเห็นเนื้อหนังตัวเองเป็นเนื้ออ่อน ๆ เต็นระริก ๆ จึงได้เอามือไปจับดูก็มีความรู้สึกว่าย่อนนุ่มคล้ายยางไม้ คล้ายยางของต้นจั่ว แล้วก็พิจารณาเพ่งดูโครงกระดูกของตน เห็นเป็นโครงกระดูกนั่งอยู่ จิตเห็นว่าร่างกายตนรังเกียจก็ไม่รังเกียจ แล้วเพ่งพิจารณาดูอยู่อย่างนั้นแล้ว จิตแม่ทาก็ได้เพ่งดูกรรมฐานผม ขน เล็บ หนังที่หลุดออกจากร่างกายกองอยู่กับพื้น พิจารณาเพ่งดูความเป็นจริงของสังขารร่างกาย ได้เห็นว่าเนื้อหนังส่วนต่าง ๆ ได้แปรสภาพเป็นเม็ดข้าวสาร ส่วนโครงกระดูกร่างกายก็ยังคงโครงกระดูกอย่างนั้นก็เห็นแต่เส้นเอ็นในกระดูกไม่มีเลือด (เหมือนอย่างที่เราเห็นเขาลอกเนื้อไก่ออกจนเห็นโครงกระดูก แม่ทาก็จับโครงกระดูก แล้วก็มาจับบริเวณส่วนเนื้อหนังที่กองอยู่กับพื้นที่กลายสภาพเป็นเมล็ดข้าวสารเต็มไปหมด แล้วแม่ทาก็พิจารณาว่า)

จิตพิจารณาสักกายทิฐิ

จิตแม่ทารู้เห็นแล้วได้พิจารณาร่างกายของตนเอง อย่างละเอียดจนเห็นอวัยวะภายในภายนอกของตนเองอย่างละเอียดด้วยสติปัญญาที่จิตของแม่ทาจะดับลงจากสักกายทิฐิได้จริง ๆ

มีวิธีการเดียว โดยการนั่งพิจารณาร่างกายของตนเองจนแจ่มแจ้งชัดในภูมิวิปัสสนากรรมฐาน หลังจากที่ก่อนหน้านี้ที่ฝึกสติจนตั้งมั่นในสมถะ จิตมีพลังอำนาจสูงกับการฝึกสติกับ พุท-โธ ได้ ๖ ปี แม้ทาก็พิจารณาทบทวนจิตเพ่งดูแต่ในการของตน สักพักก็ให้เห็นนิมิตเป็นกองฟืนแล้วมีไฟลุก พรึบท่วมกองฟืนร่างกายของแม่ทานอนนิ่งเหมือนคนตาย

แล้วจิตของแม่ทาก็ได้นำร่างกายของตนใส่ไปในกองไฟ ไฟก็ลุกท่วมร่างกายแล้วแม่ทาก็หาท่อนไม้ท่อนฟืนใส่สุมเข้าไปเพื่อให้ไฟไหม้ร่างกายให้ทั่วถึง ไฟก็เผา ร่างแม่ทาจนมอดดับลง จิตของแม่ทาก็ได้เดินเข้าไปเชี่ยดูในกองขี้เถ้าว่ามันไหม้หมดหรือไม่ ก็พบชิ้นส่วนอวัยวะบางส่วน เป็นสีเทา ๆ

แล้วแม่ทาจึงได้มาพิจารณาในกาย รู้เห็นตามสภาวะเป็นจริง จิตรู้จริงตามความจริง รู้แจ้งชัดในปัญญารู้ว่าร่างกายของคนเรา มนุษย์สัตว์ใด ๆ ก็ตามร่างกายย่อมเปื่อยเน่าเป็นซากศพ เป็นโครงกระดูกก็นำไปเผาเหลือแต่เถ้าถ่าน ครั้นฝนตกชะลงมากาลเวลาผ่านไปนานหลายวันก็ถูก ดินทับถมลงไปจนเถ้าถ่านนั้นกลายเป็นดินกลายเป็นต้นไม้ เป็นเถาวัลย์ เป็นหญ้า กลายเป็นป่า เป็นดงต่อไป เมื่อรู้เห็นเช่นนี้ตามสภาวะความเป็นจริงแล้ว สักกายทิสฺส คือ ความติดและความหลง อยู่ในร่างกายของตน การละสักกายทิสฺส คือ การละความยึดมั่นถือมั่นในกายตน ทำลายโทสะชาด สะบันจากจิต ภูมิปัญญาแห่งการละสังโยชน ๓ ประการ คือ ละสักกายทิสฺส (ความเห็นเป็นเหตุถือ ตัวถือตน) ละวิจิกิจฺฉา (ละความลังเลสงสัย) ละสึลฺลพฺพตปรามาส ละในการอุปคาลำข้อปฏิบัติ (ศีล) ก็สามารถต่อกรกับกิเลสต่าง ๆ จนรู้แจ้งชัดประจักษ์ในจิตของตนเอง รู้ตนเอง ด้วยปัญญา ธรรมขั้นต้น ไม่นับตั้งแต่ได้ฝึกสติอยู่กับองค์บริกรรม พุท-โธ มาตลอด เวลา ๗ ปีเต็ม ๆ ไตรลักษณ์ ญาณแจ้งชัดในเรื่องสังขารร่างกาย ละการยึดมั่นถือมั่นในกายตน จิตมีพลังอำนาจสูง รู้แจ้งเพราะ การได้ฝึกสติจนเป็นสมถะสู่การเดินปัญญา ด้วยจิตวิปัสสนาญาณ ภูมิการรู้เห็นสิ่งต่าง ๆ ก็ยิ่ง แม่นยำรู้ละเอียดขึ้นเพราะมิได้เอาความคิดเห็นแก่ร่างกายตนมาเป็นอารมณ์ แม่ทาฝึกสติกับ พุท-โธ รู้แจ้งเห็นชัดดังกล่าวก็น่าจะเกิดความมุ่งมั่นยิ่งขึ้น กับการฝึกสติเพื่อให้จิตเป็นอารมณ์เดียว เอาจิตเป็นหนึ่งไม่เป็นสอง จะเพ่งมองดูอะไรก็พอรู้พอทราบและเข้าใจชัด จะออกไปทำนา เลี้ยง ควาย หุงข้าว จิตแม่ทาก็ไม่พลาดจากสติ พุท-โธ รู้อย่างเดียวคือ พุท-โธ แบบอริยมรรค อริยผลนี้ ในเมื่อเราได้สมาธิซึ่งเกิดภูมิความรู้ความเห็น เช่น เห็นร่างกายเน่าเปื่อย เป็นของปฏิภูม ก็โดยสุก กรรมฐาน เนื้อหนังพังลงไปแล้ว ยังเหลือแต่โครงกระดูก ก็ได้อิฐกรรมฐานที่มี เมื่อโครงกระดูก สลายตัวแตกไปในผืนดินจิตสามารถกำหนดรู้ได้ ธาตุกรรมฐาน แต่เมื่อในช่วงที่จิตเป็นไปนี้จิตจะ ไม่มีความคิด ต่อเมื่อถอนจากสมาธิมาแล้วสิ่งที่รู้หายไปหมด พอรู้ว่ามันมาสัมผัสกับกายเท่า นั้นเอง จิตตรงนี้อธิบายให้ตัวเองฟังว่า นี่คือการตาย ตายแล้วมันก็ขึ้นอีก น้ำเหลืองไหล เนื้อหนัง

พังไปเป็นปฏิภูม นำเกลียดไสโครก โครงกระดูกมันก็แหลกละเอียดหายจมลงไปในพื้นแผ่นดิน
ทำไมมันจึงเป็นแบบนี้ ก็เพราะเหตุที่ว่าร่างกายของคนเรามีธาตุ ๔ คือ ดิน น้ำ ลม ไฟ ไหมนเล่า
สัตว์บุคคลตัวตนเรา-เขามีที่ไหน ถ้าจิตมันเกิดภูมิความรู้ขึ้นมาอย่างนี้ ภาวนาในขณะที่เดียวความ
เป็นไปของจิต ที่รู้เห็นไปอย่างนี้ได้ทั้ง อสุภกรรมฐาน อัฐิกรรมฐาน ธาตุกรรมฐาน ประโยคสุดท้าย
ไหมนเล่าสัตว์บุคคล ตัวตนเรา-เขามีที่ไหน จิตรู้อนัตตา เรียกว่า อนัตตานุปัสสนาญาณ ภาวนา
ที่เดียวได้ทั้งสมณะและวิปัสสนา

การกำหนดหมายสิ่งปฏิภูม นำเกลียด หรือกำหนดหมายรู้โครงกระดูกแล้วก็กำหนด
หมายรู้ธาตุ ๔ ดิน น้ำ ลม ไฟ เป็นสมถกรรมฐาน ส่วนความรู้ที่ว่าสัตว์บุคคล ตัวเรา เขามีที่ไหน
เป็นวิปัสสนากรรมฐาน เพราะฉะนั้นท่านนักปฏิบัติทั้งหลาย สมถและวิปัสสนากรรมฐานเป็น
คุณธรรมอาศัยซึ่งกันและกัน เมื่อไม่มีสมาธิ ไม่มีฌาน ไม่มีวิปัสสนา ไม่มีวิชาความรู้แจ้งเห็นจริง
เมื่อไม่รู้แจ้งเห็นจริงจิตไม่ปล่อยวางก็ไม่เกิดวิมุตติคือความหลุดพ้น สายสัมพันธ์มันก็เป็นแบบนี้ อัน
ว่าเป็นแนวทางการปฏิบัติกรรมฐานในสายของปู่เสาร์ กันตสีโล, หลวงปู่มั่น ภูริทัตโต

เพราะฉะนั้นเราอาจจะเคยได้ฟังมาว่า ภาวนาพุทโธ แล้วจิตได้สมถกรรมฐานไม่ถึง
วิปัสสนาอนุสติ ๑๐ พุทธาอนุสติ ๓๖ มานาอนุสติ สังฆาอนุสติ จาคาอนุสติ อุปสมมาอนุสติ ภาวนาแล้วจิต
สงบหรือปริกรรมภาวนา

เสียงพระผู้เฒ่ามาเยี่ยมเดือนสดีธรรม

ย่างเข้าสู่ปีที่ ๘ ของการฝึกสติ พุท-โธ แม่ทาก็มักจะไต่ยืมเสียงคล้ายเสียงคนแก่
ครั้นเปล่งเสียงก็มีน้ำเสียงเยือกเย็น น่าเกรงขาม แม่ทาจะไปทำนา ไปเลี้ยงควายก็ได้ยินเสียงของ
ผู้เฒ่าผู้นี้ตลอด แต่ยังไม่เห็นรูปกายซักที เสียงผู้เฒ่าจะดังกล้องในหูตลอด บางทีแม่ทากำลังนั่งคุย
อยู่กับเพื่อนบ้านก็ได้ยินเสียงผู้เฒ่า ถึงแม้ขณะที่ยังคุยกับเพื่อน แต่จิตก็สนทนาโต้ตอบกับผู้เฒ่า
แต่แม่ทาไม่ได้พูดให้ใครฟัง สติอยู่กับ พุท-โธ หลังจากนั้นพระผู้เฒ่าก็ได้พูดกับแม่ทา เพื่อรับทราบ
ในเรื่องต่างๆ การบำเพ็ญภาวนาของแม่ทา จิตที่ยังฝึกสติอยู่กับ พุท-โธ อยู่ตลอด

เสียงของผู้เฒ่าคือคุณธรรมหลวงปู่มั่น ภูริทัตโต

ประวัติของแม่ทาจะเกี่ยวข้องกับความจริงต่าง ๆ ให้ได้รับทราบซึ่งเป็นเรื่องราว
สุดวิสัยที่เกินการคาดคะเนได้ว่า เรื่องอย่างนี้มีจริงหรือ แต่ผู้บันทึกนั้นยอมรับทุกอย่าง หากเกิดความ
บกพร่องในการรับรู้ของคุณผู้อ่านทุก ๆ ท่านที่ยังลังเลสงสัยในเรื่องราวต่าง ๆ แต่ผู้บันทึกก็มีทั้ง
พยานหลักฐานต่าง ๆ ที่แสดงให้เห็นผู้ศึกษาได้รับทราบต่อไป มีพยานบุคคลที่เป็นตัวเป็นตนอยู่จริง
ซึ่งเป็นรูปธรรม แต่สำหรับทางด้านนามธรรมนั้นก็อธิบายกันยาก ทั้งนี้ต้องอยู่ที่การศึกษาเพียงทาง
จิตเพียงอย่างเดียวเท่านั้นที่จะทราบได้ เพราะยังมีท่านที่ยังลังเลสงสัยธรรมทางพระพุทธศาสนา
อยู่มาก เพราะความเป็นจริงใจทุ่มเท เพื่อการเจริญสติปฏิบัติจิตตภาวนามีไม่เต็มเม็ดเต็มหน่วย

อาจมีผู้อ่านหลาย ๆ ท่านตำหนิติชมในแง่ต่าง ๆ ที่สุดแต่วิจารณ์ญาณ สำหรับผู้บันทึกนั้นเชื่อมั่นในคุณธรรมแม่ทาอย่างยิ่ง มิได้เกิดความวิตกกังวลใด ๆ เลยกับคำติชม เพราะผู้บันทึกได้ไปสัมผัสแม่ทาในแง่มุมต่าง ๆ รู้ชัดในคุณธรรมต่าง ๆ ของท่าน สำหรับการนำเสนอประวัติแม่ทาผู้บันทึกตลอดจนตัว (จิต) ของแม่ทา ฤกษ์ยาม เองก็ได้หวังปรารถนาสิ่งใด ๆ ตอบแทนจากผู้ใดเลย ขอเพียงผู้ที่มีบุญกรรมต่อกันเกิดความทุกขร้อนอาทราใจได้ไปปรึกษาแม่ทา แล้วเกิดความสบายใจขึ้น ชีวิตในด้านการงานและการปฏิบัติธรรม เจริญขึ้นเท่านั้น คือสิ่งที่พึงหวังไว้ ไม่มีเอ่ยขอสิ่งใด ๆ ผลตอบแทนในรูปแบบต่าง ๆ จากใครทั้งสิ้น.....

ท่านหลวงตาบัว ญาณสัมปันโน ได้เขียนเกี่ยวกับประวัติคุณธรรม หลวงปู่มั่นตอนท้ายเรื่อง ความพอสรุปได้ว่า.....ธรรมประเภทต่าง ๆ ดังปรากฏขึ้นในใจท่านพระอาจารย์หลวงปู่มั่น เสมอจนไม่อาจคณนาสิ่งที่ไม่เคยคาดคิดว่าจะรู้เห็นขึ้นมาเรื่อย ๆ จนทำให้ท่านแนใจหายสงสัยในธรรมทั้งหลายที่พระพุทเจ้าและพระสาวกทั้งหลายได้บรรลุธรรม (ธรรมมิได้แยกเพศหญิงเพศชาย แต่จิตใจเป็นเพียงรูปธรรมเหมือนน้ำที่ไม่มีเพศหญิงเพศชาย) ธรรมที่ไม่ได้จารึกไว้ในพระบาลีแห่งพระไตรปิฎกนั้นเทียบกับน้ำในมหาสมุทร ส่วนธรรมที่มากในพระไตรปิฎกนั้นเทียบได้เพียงน้ำในตุ่มในไหเท่านั้นเอง...เคยมีผู้ถามผู้บันทึกว่าเป็นไปได้หรือคุณธรรม หลวงปู่มั่นจะมาสอนธรรม ในเมื่อท่านเป็นพระอรหันต์ท่านละสังขารแล้ว จริงอยู่สังขารชั้นนี้ได้ดับลงแล้ว แต่จิตบริสุทธิ์ รับรู้สัมผัสก็สัมผัสทางจิตเพียงอย่างเดียวเท่านั้น ในครั้งหนึ่งท่านพระอาจารย์มั่น ภูริทัตโต ขณะที่ท่านยังดำรงธาตุขันธ์อยู่ก็มีองค์พระสัมมาสัมพุทธเจ้า เสด็จมาพร้อมพระสาวก มาแสดงธรรมให้หลวงปู่มั่น ทราบ “พระตถาคตแท้ คืออะไร คือ ความบริสุทธิ์แห่งใจเธอที่เธอเห็นแล้วนั้นแหละ ที่ตถาคตและพระอรหันต์มาในร่างนี้ มาในร่างแห่งสมมติต่างหาก เพราะตถาคตและพระอรหันต์แท้จริงมิใช่ร่างแบบที่มากันนี้ นี่เป็นเพียงเรือนร่างของตถาคต”

โดยทางสมมติต่างหาก พระอาจารย์มั่นกราบทูลว่า

“พระองค์เจ้าทั้งหลายกับสาวกท่านที่เสด็จไปด้วย อนุปาติเสสนิพพานไม่มี ส่วนสมมติเหลืออยู่เลย แล้วมาในร่างนี้ได้อย่างไร”

พระพุทเจ้าตรัสว่า

“ถ้าอีกฝ่ายหนึ่งแม้มีความบริสุทธิ์ทางใจด้วยดีแล้ว แต่ยังครองร่างอันเป็นส่วนสมมติ อยู่ฝ่ายอนุปาติเสสนิพพาน ก็ต้องแสดงสมมติตอบรับกัน ต่างเป็นอนุปาติเสสนิพพานด้วยกันแล้ว ไม่มีส่วนสมมติดังเหลืออยู่ ตถาคตก็ไม่มีสมมติอันใดมาแสดงเพื่ออะไรอีก ฉะนั้นการมาในร่างสมมตินี้ จึงเพื่อสมมติเท่านั้น ถ้าไม่สมมติสิ่งขิงนั้น ๆ เป็นเครื่องหมายก็ไม่มีทางทราบได้ในทางสมมติ เพราะวิมุตติล้วน ๆ ไม่มีทางแสดงได้ ผู้ใดเห็นธรรม ผู้นั้นเห็นตถาคต”

การปฏิบัติธรรมในสำนักปฏิบัติธรรมภูริทัตตะ

การสวดมนต์ การสวดมนต์ของสถานปฏิบัติธรรมภูริทัตตะ แม่จันทร์ทา ฤกษ์ยามจะคล้ายกับวัดและสถานปฏิบัติธรรมโดยทั่วไป ไม่แตกต่างซึ่งทางวัดจะเน้นหลักที่การปฏิบัติมากกว่า โดยมีการทำวัตรเช้า ทำวัตรเย็นเป็นปกติทุกวัน แต่จะมีการสวดมนต์ทำวัตรเช้า-เย็นที่ใช้ระยะเวลามากขึ้นจากปกติในวันพระและวันสำคัญทางศาสนาต่าง ๆ โดยจะมีการสวดอิติปิโส ๑๐๘ ในวันพระขึ้น ๑๕ ค่ำ และสวดอิติปิโส ๕๔ จบ ในวันพระปกติทั่วไป

การปฏิบัติธรรม มี ๒ แบบ คือ

๑. สมถกรรมฐาน เป็นการเจริญสมาธิเพื่่อมุ่งหมายให้ได้ สมาธิที่กล้าและลึก เป็นการข่มกิเลสไว้ ณ ขณะที่กำลังมีสมาธิ แต่ไม่ได้ถอนหรือประหารกิเลสได้แม้แต่น้อย เมื่อหมดสมาธิหรือเมื่อออกจากสมาธิ กิเลสก็กลับฟุ้งขึ้นได้เหมือนเดิม หรือยิ่งกว่าเดิมได้ การเจริญสมถกรรมฐานจะได้ฌานและได้ อภิญญาคืออิทธิฤทธิ์ต่างๆ เมื่อได้แล้วก็อาจหลงติด หลงในฤทธิ์ ที่ตนได้มา และยังสามารถนำฤทธิ์นั้นไปใช้ในทางที่เป็นโทษได้ แต่ก็มีควมจำเป็นสำหรับการเจริญวิปัสณากรรมฐานต่อไป เพราะการเจริญวิปัสณากรรมฐานนั้นถ้าสติและสมาธิไม่กล้าและลึกก็จะปฏิบัติไม่ได้ดังหวัง

๒. วิปัสสนากรรมฐาน การเจริญวิปัสสนากรรมฐานนั้น เป็นไปเพื่อการเพิ่มพูน 'ปัญญา' โดยส่วนเดียว การเจริญวิปัสสนากรรมฐานไม่ได้เน้นเอาสมาธิ ที่กล้าและลึก แต่เน้นการมีสติรู้ตัวทั่วพร้อมอยู่ทุกขณะ ปัญญาจากการเจริญสติและการเจริญวิปัสสนากรรมฐานนี้เป็นปัญญารู้แจ้งแทงตลอด รู้แจ้งในตน รู้แจ้งในทุกๆ รู้แจ้งความเป็นจริงของโลก รู้แจ้งกิเลส รู้เท่าทันกิเลส ปัญญาที่สะสมเพิ่มพูนขึ้นเรื่อย ๆ จากการค่อย ๆ รู้แจ้งเท่าทัน ในสิ่งทั้งปวงเหล่านี้เอง ที่จะค่อย ๆ ประหารกิเลสเป็นขณะ ๆ ไป กิเลสก็จะเบาบางลงได้จริง เพราะไม่ได้ข่มไว้แบบสมถกรรมฐาน แต่ว่าค่อย ๆ ตัดรากถอนโคนกิเลสไปที่ละนิด กิเลสจึงตายไปได้ คือหมดไปได้ทีละน้อย ได้จริง ๆ จนในที่สุดเมื่อปัญญาแก่กล้าจนถึงที่สุด ปัญญาตัวนี้ก็จะ สามารถประหาร

กิเลสให้หมดสิ้นไปได้ เป็นสมุจเฉทปหาน เมื่อกิเลสหมด บุคคลก็จะต้องเกิดอีก คือไม่ต้องเวียนว่ายตายเกิดอีก ... "การเจริญวิปัสสนากรรมฐานนั้น ท่านแนะนำให้ทำต่อเนื่องทุกวัน โดยท่านแนะนำให้เดินจงกรมก่อนทุกครั้ง แล้วประกอบสติต่อการเดินจงกรม แล้วค่อยลงนั่งสมาธิ..."

การฝึกสมาธิ

การทำสมาธิเบื้องต้น ต้องชำระศีลให้บริสุทธิ์ ทำวัตรสวดมนต์บูชาพระ เจริญพรหมวิหาร ๔ และสมาทานกรรมฐาน เดินสมาธิหรือเดินจงกรม การเดินสมาธิหรือเดินจงกรมเหมาะสำหรับคนที่มักมีความคิดฟุ้งมาก พระพุทธองค์กล่าวว่า ประโยชน์ของการเดินจงกรม มีดังนี้คือ

- ทำให้ร่างกายแข็งแรงไม่เจ็บป่วยง่าย
- ทำให้ขาแข็งแรงเดินได้ทนและไกล
- เมื่อทำหลังอาหารทำให้อาหารย่อยง่าย
- สมรรถิที่ได้จากการเดินจงกรมจะอยู่ได้นาน

๐ วิธีการเดินสมาธิหรือเดินจงกรม

เลือกสถานที่ยาวประมาณ ๕ เมตร ถึง ๑๐ เมตร แล้วแต่ความกว้างของสถานที่ และความรู้สึกพอดี บางที่ยาวนักก็ไม่ได้ เหนื่อย บางครั้งสั้นไปก็ทำให้เวียนหัว หันหน้าไปทางเดินจงกรม แต่อย่ามองไกลเกินไป มองทอดสายตาดู ไปข้างหน้าประมาณ ๔ ก้าวเพื่อไม่ให้จิตใจวอกแวก แต่ไม่ใกล้เกินไป จนรู้สึกปวดต้นคอ มือซ้ายมาวางที่หน้าท้องและมือขวามาวางทับ เพื่อป้องกันแขนแกว่งขณะเดิน และดูสวยงาม เมื่อได้ทำที่พอดีแล้วก็เดินก้าวขาขวาไป ก็นึกคำว่า “พุท” และเมื่อก้าวขาซ้ายไป ก็นึกคำว่า “โธ” เวลาเดินไม่หลับตาแต่ให้ลืมตา และกำหนดสัมผัสของเท้าที่ก้าวเหยียบลงพื้น เดินว่าพุทโธไปเรื่อย พอถึงปลายทาง เดินก็หยุดนิดหนึ่ง แล้วก็หันกลับด้านขวามือมาทางเดิม และเดินว่าพุทโธต่อไป อย่าเร็วเกินไป หรือช้าเกินไป กำหนดจิตของเราอยู่ที่ก้าวเดิน และคำภาวนา ไม่ให้จิตวอกแวก

สิ่งสำคัญคือ การกำหนดจิตให้ทันการเคลื่อนไหว ส่วนการเดินเป็นเพียงส่วนประกอบเท่านั้น เราควรทำอย่างน้อย ๓๐ นาที และจะดีมากขึ้นถ้าตามด้วยการนั่งสมาธิ เพราะการเดินจงกรม เป็นการเปลี่ยนอิริยาบถ ปลดปล่อยอารมณ์ และเตรียมร่างกายให้พร้อมสู่การนั่งสมาธิ

๐ อิริยาบถนั่งสมาธิ

นั่งขัดสมาธิ เอาขาขวาทับขาซ้าย มือขวาทับมือซ้าย วางลงบนตัก ตั้งกายตรง (ไม่นั่งก้มหน้า ไม่นั่งเงยหน้า ไม่นั่งเอียงซ้าย ไม่เอียงขวา ไม่โยกหน้า ไม่โยกหลัง) ไม่กดและขมอวัยวะในร่างกาย วางกายให้สบาย ๆ ตั้งจิตให้ตรง ลงตรงหน้า กำหนดรู้ซึ่งจิตเฉพาะหน้า ไม่ส่งจิตให้ฟุ้งซ่านไปในเบื้องหน้า-เบื้องหลัง (อนาคตและอดีต) พึงเป็นผู้มีสติ กำหนดจิตรวมเข้าตั้งไว้ในจิต บริกรรม “พุทโธ” จนกว่าจะเป็นเอกัคคตาจิต

หลักและวิธีการปฏิบัติธรรม

๑) ทำนั่ง - สำคัญตรงไม่นั่งพึงอะไร การนั่งสมาธิแบบวิปัสสนา ต้องดูสัปบายะคือ ดูความเหมาะสมพอดีของตน จะนั่งเก้าอี้หรือนั่งขัดสมาธิกับพื้นโดยมีอาสนะบาง ๆ รอง หรือ จะนั่งท่าหนึ่งท่าใดที่สบายแก่ตนก็ได้ (แต่ละคนก็ไม่เหมือนกัน) ดังนั้น จะนั่งห้อยเท้าบนเก้าอี้ หรือว่าจะนั่งกับพื้นขัดสมาธิอยู่ หรือจะนั่งท่าใด ๆ ก็ตาม ก็ไม่เป็นไร ที่สำคัญคือ พยายามไม่นั่งพึง คือ พยายามนั่งให้หลังไม่พึงกับอะไร เพราะว่าตรงนี้สำคัญ คือ การเจริญสติอยู่นั้น ถ้าเมื่อได้

หลังค้อมก้มลงมาข้างหน้า หรือหลังหงายไปไม่ตั้งตรงอยู่ ก็แสดงว่าผู้ปฏิบัติได้ผลอสติไป ดังนั้น การไม่นั่งฟังอะไร จะทำให้ดำรงสติอยู่ได้เสมอ และเมื่อผลอหลับก็ตาม ตกวงค์ก็ตาม หรืออาการใด ๆ เกิด ที่ทำให้หลังไม่ตั้งตรงทรงอยู่อย่างมั่นคง ก็จะได้รู้ตัว และมีสติ ตั้งหลังให้ตรงอยู่เสมอ ๆ

๒) การกำหนดสติ ในการนั่งสมาธิแบบวิปัสสนา จะเป็นการมีสติดูอาการใด ๆ ก็ตาม ที่เกิดขึ้นของกายก็ตาม ใจก็ตาม (คือ ที่ตาก็ตาม หู จมูก ลิ้น กายหรือใจก็ตาม) ในขณะนั้น ๆ ในวินาทีนั้น ๆ กล่าวคือ อะไรเด่นชัด ชัดเจนที่สุด ก็ดูตรงนั้นไปเรื่อย ๆ อาทิ ถ้ากายปรากฏชัดเจน ก็เอาสติไปดูกาย ไปเรื่อย ๆ ถ้าอาการพองยุบที่ท้องชัดเจน ก็มีสติตามรู้อาการไปเรื่อย ๆ ถ้าการกระทบ อาทิ กายส่วนใดที่กำลังกระทบพื้นชัดเจน ก็มีสติ ตามดูตามรู้ไปเรื่อย ๆ ถ้ามีเสียงใด ๆ มากกระทบหู (โสตประสาทหรือประสาทหู) ชัดเจน ก็กำหนดรู้ หรือถ้าเกิดความคิดนึกใด ๆ ชัดเจน ก็กำหนดรู้ความคิดนึกนั้น ๆ ถ้าเวทนาเกิด เช่นทุกข์หรือสุขทางกายหรือใจก็ตามเกิดขึ้น ก็กำหนดรู้ทุกข์หรือสุขนั้น ๆ ไปเรื่อย ๆ

๓) นิमित ปีติ นิเวรณ วิปัสสนูปกิเลส ขณะนั่งสมาธิอยู่ พยายามรู้ตัวทั่วพร้อมอยู่ อาจจะเกิดเห็นภาพต่าง ๆ ขึ้นมาทางตา เป็นภาพต้นไม้ป่าเขา สถานที่ สวรรค์ นรก ภูตผีปีศาจ เทวดา ฯลฯ ใด ๆ ก็ตาม ก็เพียงกำหนดรู้ว่าเห็น แล้วก็กลับมาสติในกายและใจต่อไป โดยไม่ต้องสนใจภาพต่าง ๆ ที่เห็นนั้น ไม่ต้องนั่งคิดวิเคราะห์ต่อว่าเป็นภาพอะไร เป็นใคร อยู่ที่ไหน ไม่ต้องอยากรู้เรื่องต่อ ไม่ต้องตามไปดูว่าเหตุการณ์จะเป็นอย่างไรต่อไป ฯลฯ เพียงกำหนดรู้ว่ามีภาพ (สี หรือ รูปภายนอก) มากระทบกับ ตา (จักขุประสาท หรือ ประสาทตา ซึ่งเป็น รูปภายใน) เท่านั้น อันนี้คือ 'นิमित' นิमितนี้จะมาในรูปของภาพต่าง ๆ มาเกิดทางตาก็ได้ มาในรูปของเสียง กลิ่น รส ฯลฯ ก็ได้ หน้าที่ของผู้เจริญสติเจริญวิปัสสนาอยู่นั้น ก็เพียงมีสติกำหนดรู้ว่สิ่งเหล่านี้ เกิดขึ้นมากกระทบกับตา หรือ หู จมูก ลิ้น กาย เท่านั้น แล้วก็ไม่ต้องสนใจต่อนิमितนั้น ๆ ต่อ หันกลับมาเจริญสติรู้ตัวทั่วพร้อม ในอาการอื่น ๆ ตรงกายก็ตามหรือใจก็ตามที่กำลังปรากฏชัด ต่อไป ถ้าหากนั่งสมาธิ (หรือเวลาเดินจงกรมก็ตาม) อยู่ เกิดตัวโยก ตัวโคลง หรือตัวเบาเหมือนจะลอย หรือน้ำตาจะไหล หรือรู้สึกเย็นร้อนขึ้นมา ตรงกายส่วนหนึ่งส่วนใด อาการใด ๆ เหล่านี้เกิดขึ้นเมื่อใด ก็กำหนดรู้ ไม่ต้องตื่นเต้น ไม่ต้องตกใจ กำหนดรู้ไปเบา ๆ สบาย ๆ และไม่ต้อง ไปสนใจเค้ามามาก ถ้ากำหนดรู้แล้ว เค้ายังไม่หายไป ไม่ดับไป ก็ค่อย ๆ กำหนดสติออกจากสมาธิลืมตาดำก่อนสักพัก แล้วค่อยหลับตาเจริญสติต่อไป อาการเหล่านี้ เป็นอาการของ 'ปีติ' คือ จิตที่ได้มาเจริญ สมาธิ จิตจะเกิดความสงบ ความสงบจากสมาธินั้น เป็นอาหารของ จิตใจ จิตเมื่อได้อาหารที่ชอบก็จะเกิดปีติ ซึ่งแสดงออกมา ใน รูปแบบต่าง ๆ หลากหลาย ผู้ที่ปรารถนาความเพียรหรือผู้เจริญสติอยู่ มีหน้าที่เพียงกำหนดรู้สิ่งเหล่านี้ และไม่คล้อยตามไปกับอาการเหล่านี้ คือ กำหนดรู้แล้วระยะหนึ่งอาการเหล่านี้ควรจะ

ดับไป ถ้าอาการเหล่านี้ ดูจะยิ่งขยายใหญ่ขึ้นหรือหนักหนาขึ้น อาทิ ภายจะลอยจริง ๆ หรือน้ำตาไหลแรงขึ้น ฯลฯ ก็ควรรีบกำหนดออกจากสมาธิ เพื่อไม่ให้อาการเหล่านี้ รุนแรงขึ้นจนผู้ปฏิบัติใหม่ ไม่สามารถจะออกจากสมาธิได้ ปิติหรือพระธรรมปิติ เป็นของดี เป็นอาการที่เกิดขึ้นได้ ไม่เป็นอันตราย แต่ถ้ามากเกินไป ก็จะกลายเป็นอาการที่สมาธิยิ่งเกิน คือ สมาธิมากเกินไป เกินพอดี จึงควรกำหนดให้อาการเหล่านี้หายไปหรือควรจะออกจาก สมาธิก่อน เพื่อไม่ให้อาการเหล่านี้ยิ่งเกินไป คือ เกินพอดีไป ถ้าหากนั่งสมาธิอยู่หรือเดินจงกรมอยู่ แล้วเกิดความรู้สึกพอใจรักใคร่อยากได้อะไรขึ้นมา ก็กำหนดรู้ความรู้สึกพอใจรักใคร่อยากได้นั้น ๆ (กามฉันทนิวรณ์) ถ้าเกิดความรู้สึกโกรธ ไม่พอใจ คิดร้ายใครหรือเรื่องอะไร (พยาบาทนิวรณ์) ก็กำหนดรู้ ถ้าเกิดความฟุ้งซ่านรำคาญใจใด ๆ (อุทธัจจกุกกุกจนิวรณ์) ก็กำหนดรู้อยู่ หรือถ้าเกิดความสงสัย ในข้อธรรมต่าง ๆ ก็ตามขึ้นมา (วิจิกิจฉานิวรณ์) ก็กำหนดรู้อาการสงสัยนั้น ๆ ไป (กำหนดรู้อาการที่สงสัย อาการความสงสัย ไม่ใช่กำหนดรู้เรื่องราวที่สงสัย) ไม่ว่าจะอย่างหนึ่งอย่างใดเหล่านี้เกิดขึ้น ก็เพียงกำหนดรู้ไปเรื่อย ๆ ตามสังเกตตามดูไปเรื่อย ๆ จนกว่าอาการหรือสภาพ (สภาพธรรม) หรือสภาพธรรมชาติที่เกิดขึ้นนั้น จะเบาบางลงหรือหมดไป ดับไป หรือกำหนดรู้ไปเรื่อย ๆ จนกว่าจะมีสภาพทางกายหรือทางใจใด ๆ ที่เป็นสภาพใหม่ปรากฏขึ้นชัดเจนกว่า ก็วางอาการนี้ไปกำหนด อาการใหม่แทน อาการทั้งหมดในย่อหน้านี้ คือ ‘นิวรณ์’ (สิ่งหรือธรรมที่กั้นจิตใจไม่ให้บรรลุความดีหรือปัญญา) ในการเจริญวิปัสสนากรรมฐาน ณ ช่วงใดช่วงหนึ่ง ผู้ปฏิบัติอาจประสบ กับปรากฏการณ์ต่อไปนี้ ที่เรียกกันว่า ‘อุปกิเลส ๑๐’ หรือที่เรียกว่า ‘วิปัสสนูปกิเลส’ วิปัสสนูปกิเลสทั้ง ๑๐ นี้ ท่านว่าจะปรากฏขึ้นแก่ผู้ที่ ปฏิบัติมาถูกทางแล้วเท่านั้น แต่ข้อสำคัญคือ ผู้ปฏิบัติจะต้องมีสติรู้ ในอาการใด ๆ อาการหนึ่งหรือหลายอาการใน ๑๐ อย่างนี้ อย่างรู้เท่าทัน ไม่ยึดติด ไม่หลงดีใจ ไม่เข้าใจผิดคิดว่าตนคงพ้นกิเลสแล้ว เพราะได้ สัมผัสสิ่งเหล่านี้สิ่งใดสิ่งหนึ่งหรือหลายสิ่ง คือ

(๑) เห็นโอภาส คือ เห็นแสงสว่างในรูแบบต่าง ๆ อาจเท่าแสงหิ่งห้อย ไปจนสว่างทั้งห้อง สว่างทะลุห้อง ฯลฯ

(๒) เกิดปิติต่าง ๆ ตามที่มีรายละเอียดข้างบนแล้ว

(๓) เกิดความสงบ (ปัสสัทธิ) จะสงบเจียบ สงบสบาย ไม่ฟุ้งซ่าน เยือกเย็น ไม่กระวนกระวายใจ เบา คล่องแคล่วในการกำหนด ความคิดปลอดโปร่ง

(๔) เกิดความสุข ความสบาย ยินดีมาก เพลิดเพลิน สนุกสนานในการกำหนด ไม่อยากออกจากสมาธิ ภูมิใจดีใจคล้ายจะระยับไม่ได้ หรือ รู้สึกคล้ายกับไม่เคยสุขอะไรอย่างนี้มาก่อน

(๕) เกิดศรัทธา เกิดความเชื่อและเลื่อมใสมาก อยากจะให้ทุกคน ได้มาปฏิบัติบ้าง อยากให้การปฏิบัติก้าวหน้าเร็ว ๆ อยากทำบุญทำทาน นึกถึงบุญคุณของผู้ชวนเรามาปฏิบัติ อยากจะปฏิบัตินาน ๆ ตั้งอกตั้งใจปฏิบัติเต็มที่

(๖) เกิดความเพียร (ปัดคาหะ) ขยันมากไป (ตรงนี้ต้องระวัง เพราะ เพียรเกินไปครูบาอาจารย์บอกว่าอาจทำให้เสียสติได้ จึงต้องตั้งอยู่ใน ทางสายกลางคือความพอดี ๆ เสมอ) ตั้งใจจริง ปฏิบัติจริง ยอมผู้ตาย ไม่ถอยหลัง มีความเพียรมากแต่ถ้อยเดียว แต่สติสัมปชัญญะอ่อนไป ทำให้ฟุ้งไม่เป็นสมาธิ

(๗) อุปัฏฐานะ (สติ) สติมากเกินจนทั้งการกำหนดรู้ปัจจุบันไปคิดถึง อดีตอนาคต อาจรู้สึกคล้ายกับตนระลึกชาติได้

(๘) เกิดความรู้ (ญาณ) ที่รู้แบบเข้าใจผิด คิดไปเองว่าตนรู้ถูกแล้ว นึกถึงความรู้ที่ได้ศึกษาเรียนมา วิพากษ์วิจารณ์อารมณ์หรือ อาการต่าง ๆ ที่กำลังเกิดขึ้น

(๙) อุเบกขา - เกิดการวางเฉย ใจเฉยๆ ไม่ยินดี ไม่เสียใจ ใจลอย ๆ เลื่อน ๆ คล้ายกับว่าไม่ได้นึกไม่ได้คิดอะไร ไม่กระวนกระวาย ใจสงบดี ไม่อยากได้ดิบได้ดีอะไร อารมณ์ดีหรือไม่ดีมากระทบก็เฉย ๆ ไม่ยินดียินร้าย แต่ไม่ได้กำหนด ปล่อยใจให้ลอยไปตามอารมณ์ภายนอกมาก

(๑๐) นิกันตริ - เกิดความพอใจในอารมณ์ต่าง ๆ อาทิ นับแต่ข้อ ๑ ถึง ๙ พพอใจในนิมิตต่าง ๆ อันนี้ต้องระวัง ท่านว่านิกันตรินี้เอง จะทำให้บุคคลที่ ปฏิบัติติดอยู่ในวิปัสสนูปกิเลสต่าง ๆ จนติดชะงักอยู่ตรงนี้ ไม่ก้าวหน้า ต่อไปได้ วิปัสสนูปกิเลสนี้ ต้องระวัง คือ เมื่อปรากฏเกิดขึ้น ก็เพียงมีสติกำหนดรู้ และไม่ไปยึดติด ลุ่มหลง ท่านว่าบางคนก็ถึงกับนึกหรือเชื่อว่าตนเองหมดกิเลสแล้ว บรรลุแล้วก็มี ทางที่ตื้นนั้น ในการปฏิบัติหรือฝึกฝนจึงควรจะ มีครูบาอาจารย์หรือผู้รู้ที่มีประสบการณ์มาก รู้ดีและรู้ตรง คอยแนะนำ บอกทางเดินในทุกกระยะ เพื่อจะได้เจริญก้าวหน้าทางปัญญาต่อไปเรื่อยๆ ไม่ติดขัดหรือหยุดชะงักหรือไม่ไปผิดทาง ไม่เฉไฉออกจากทางที่ดีที่ตรงสู่การพ้นทุกข์ไปเสียก่อน

ภาพประกอบที่ ๔.๘
ผู้วิจัยสัมภาษณ์ คุณแม่จันทา ฤกษ์ยาม

ภาพประกอบที่ ๔.๙
ภาพบรรยากาศการปฏิบัติธรรม

วิกฤติต่างๆที่เกิดขึ้นในสังคมล้วนแต่โยงใยถึงกันเป็นลูกโซ่ เป็นปัจจัยเกื้อหนุนซึ่งกันและกัน เมื่อเกิดวิกฤติขึ้นในด้านใดด้านหนึ่งของสังคมนั้นหมายความว่า ผลพวงจากวิกฤตินั้นย่อมกระทบต่อระบบในสังคมนั้นด้วย เช่น บ้านเมืองปัจจุบันเกิดภาวะวิกฤติ เพราะเป็นผลกระทบจากภาวะทางเศรษฐกิจทรุดตัว นักการเมือง บุคคลในสังคมหวังเพื่อจะกอบโกยผลประโยชน์เป็นส่วนตัวมากขึ้น ประชาชนอดอยากมากขึ้น จึงเป็นภาวะวิกฤติทางสังคมเมื่อบุคคลในสังคมมีความเห็นแก่ตัวมากขึ้น สภาพสิ่งแวดล้อมรอบตัวจึงไม่มีใครเอาใจใส่ดูแลจนเกิดเป็นภาวะวิกฤติทางสิ่งแวดล้อม ถึงเวลาแล้วที่สังคมไทยให้ความสนใจความเปลี่ยนแปลงทางความเชื่อแล้วนำไปสู่การยอมรับในสังคม ซึ่งจำเป็นอย่างยิ่งที่คณะสงฆ์ หน่วยงานทางราชการต้องสร้างความเข้าใจที่ถูกต้องแก่สังคมต่อไป